

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIALPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Feloldós szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eendrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

Az újév hajnalán

A szilveszter esti duhaj nótaszó és hangos zene lármás hangjaival versenyre kelt egy dübörgő, mindent átható, szivetrázó, mindinkább erősödő moraj: az elégedetlenség, nyomor rikoltó szirénája.

Az egyén és társadalom a kétségbeesés pusztító örvénye előtt jajong és bizalmának kialudni készülő mécsesénél várja a szabadító kezét.

A panasz általános mindentűlt. Nincs ország, ahol az életviszonyok kedveltebbek ne volnának, mint a báboru előtt. Franciaország megkapta Elzász—Lotharingiát, bekasszált rengeteg hadisarcot, s mégis társadalmi zavarokkal, munkanélküliséggel küzd.

Németország óriási áldozatokkal próbálkozik levezetni a nincstelenség és nyomor fenyegető árját. Oroszországban a bolsevizmus dühöng, s évenként százazrek pusztulnak el éhhaláltól.

A távol keleten állandó harc, Délamerika országaiiban megisméltődő forradalom kiáltója a népelégedettségének.

Afrikában háboru dühöng, Spanyolországban a forradalmi kormányok egymásután megbuknak, a kisanatant államok szörnyű viaskodásban vannak kisebbségeikkel, s a nehéz közgazdasági viszonyokkal.

Csodálatos-e tehát, ha a trianoni megcsonkított Magyarország a gazdasági elsorvadás és tehetetlenség kínzó rablincseiben kesereg és fásult kedéllyel néz a bizonytalan jövő elé?

A mostani kor gyermeke sokat szenved. És ami a legjobban gyötri, nem tudja miért?

A termelés hiheetlen arányokat öltött. A gyárak ontják termékeiket. A technika a fejlődés csúcspontján tetszeleg.

Miért nem jut hát mindenkinek, miért a nyomor, az éhség, a szenvedés?

A pénz, a kartellek gazdasági háboruja nem százazreket, hanem milliokat követel áldozatul. A kapzsiság, az anyagiak szeretlen, mohó keresése országokat tesz főnkre, a társadalom millióit veri rablincsekbe.

Elmélyíti, valósággal elviselhetetlenné teszi a bajokat az a szomorú körülmény, hogy a világválság a vallásosérzést is kikezdi.

Istentelen, egyházellenes, lelkiismeretlen akarnokok ezrei, vallástalan irányzatok népámitó iratai el akarják rabolni az emberek lelkéből az isteni igazságosságba, a Gondviselés mindenkire kiterjedő jóságába való hitet és bizodalmat.

Egy jottával nem javítják embertársaik nehéz életkörülményeit, egy morzsát nem juttatnak szinylódó embertársaiknak, a közvagyonból megfizettetik minden lépésüket, önzetlenül nem csinálnak semmit, a népet csak arra használják, hogy fondorlatos módon, gyűlölködést szító rágalmaikkal megnyerve, maguknak szavazatok biztosításával jobb állást vagy előkelő pozíciót csináljanak, de ugyanakkor kioltják lelkükben az egyellen biztató reménysugarat: az Istenhez való állhatatos ragaszkodás és hűség biztos jutalmát és jobb sorsot hozó nemes érzületét.

És mit nyernek a félrevezetettek? Még csak egy darab kenyérrel sem kapnak többet, de ugyanakkor hitükkel együtt elveszítik a

Mindenható Isten szeretetét és jóságos irgalmát is.

Akik tisztán látnak, azokat nem tudják becsapni és fainak vezetni. Azok jól tudják, hogy örökké nem tart az öröm, de nem tart hat a nyomoruság sem. A bűnös rászolgál az Isten sűtő büntetésére, a becsületes, igaz ember szívesen vállalja a jó Isten próbatételét kitartása és hűsége bizonyítására. Tudják, hogy a jövő, az élet vallása azután is Krisztus egyháza lesz. „Ég és föld elmúlnak, de az Ő igéi el nem múlnak!”

A keresztvállása lelkiismeretes kötelességteljesítésre szólítja fel a gazdagokat és hatalmonlevőket egyformán! A felebaráti szeretet örök parancsa értelmében belátsi, igazságot, testvéries bánásmódot követel a Krisztus szent vérével megváltott szegények milliói iránt!

De a szegényektől is megkivánja, hogy Istenben bízva, munkás, takarékos életmódra berendezkedve, vallásuk szent tanításait követve nyugodt, megértő szívet hallgassanak azokra, kik jószándékkal és bajikat szerető szívet átérzve segíteni kívánnak rajtuk.

Ne hallgassanak az uszítókra, a népámitókra, a lelkiismeretlen és saját céljait kereső, gyűlöletet terjesztő haszonlesőkre.

Rajtuk—saját szorgalmuk és helyes életük mellett — csak az Ur Isten és az Ő parancsait tisztelő, azt teljesíteni kívánó jószándéku embertársaik segíthetnek.

Az új esztendő hozza meg azt, hogy az ellentétes áramlatok között vergődő magyar rataláljon őseinek helyes és jobb időket hozó utjára: az istenfélő, egyházát, hazáját lelkes odaadásal szerető, tisztánlátó, magát félrevezetni nem engedő és boldogabb időket sejtető ösvényére. —y.

Tisztelet adassék

Karácsony ünnepén Csernus Mihály apátplebanos kihirdette, hogy cipő és élelmiszerszegélyben óhajja részesíteni azokat a szegénysorsu édesanyákat, akik a világhaború, tehát 1919 után önel több gyermeket hoztak a világra.

Harmincöt olyan szegény munkásasszony jelenkezett, aki 1919 óta 6—7—8, sőt néhány 10—11 gyermeket szűlt.

Lehetetlen csodálattal és mélyseges tisztelettel nem tekinteni ezekre a fegyelmezett lelkű, Isten törvényeit, házassági esküjüket példás tisztasággal megtartó magyar munkásasszonyokra!

Ha háboruban kiűntelik a halált megvető hős katonákat, ugy az állam és társadalom a legnagyobb kiűntetésben kellene, hogy részesítse e hős magyar nőket, akik az erkölcsi és gazdasági háboru szörnyű forgatagában is önfeláldozással teljesítik hitvesi és szűlői kötelességüket!

Ha az állam segélyt nyújt a háboru rokkantjainak és nyugdíjat tisztviselelőinek, méltányos volna, hogy a megélhetés nyomászó gondja alól mentesítse e derék anyákat, akik a magyar élelfa élelkepeességét biztosítják gyakran egészségük feláldozásával, élelük megrövidítésével.

Tiszteletadassék a derék hitveseknek, akik a házasság szentélyének tisztaságát tökéletesen megőrizték, a házastársak érintkezésében az Isten és a természet törvényéhez becsületesen alkalmazkodtak, annak Istentől kijelölt célját ocsmány és tisztességtelen fajtalanokdással meg nem hiúsították, hanem a házasságban a Teremtő végtelenül bölcs és szent akaratát követték.

Tiszteletadassék e derék, sokgyermekes családanyáknak, kik sem élelteni, egészségügyi vagy gazdasági viszonyok hamis indokaira nem hivatkozva késséggel és áldozatos lélekkel fogadták Isten ajándékát, a házasságot nemes gyümölcsét: a gyermeket.

A hazának, az egyháznak, sőt végeredményben az Istennek szűlték gyermekeiket, akiknek az a rendeltetésük, hogy Istent megismerve szeressék, szolgálják és örök boldogságát az égben megkapják.

Adja a jó Isten, hogy gyermekeikben sok örömet találjanak, s Isten bőséges áldásán kívül azoknak jósága és szeretete legyen jutalmuk!

Katolikus Akció

Uj eszlendő küszöbén új lelkierővel, lelkes munkavágygal kell folytatnia apostoli tevékenységét a Katolikus Akció szakosztályainak. — *Akatolikus összetartozandóság, egymásrautaltság és megbecsülő szeretet* a jelige és kürtjele a szakosztályok további áldozatol, fáradságot nem ismerő munkájának. *Krisztus országát terjesztjük az emberek között, Krisztus hadseregének toborozunk erőslelkű, kitartó, állhatatos és tevékeny katonákat.*

Küzdünk az istentelen beszéd és sajtó lélekmérgezése ellen, küzdünk az egyének és családok hitét, erkölcsi életét mételeyező vallástalanság és bűnös életmód ellen, küzdünk az ifjuság féltve őrzött lelki értékeinek védelme érdekében, küzdünk a megszületett és születést. életet, Isten kegyelmét, boldogítását váró jövendő nemzedék világrahozatala és helyes nevelése biztosításáért.

Sürgöttjük az egyesületi élet és kötelezettség pontos teljesítését: a havi- és aktnél lehetséges a napi szentáldozás végzését. Saját lelkünkben is növelni kell a kegyelem isteni arányát, ha vezetők akarunk lenni a lélekben koldus, nyomorgó társainknak.

Minden szülő tegye kötelességévé 15 éven felüli leánygyermekének, hogy a leányegyesület vagy leányklub havi összejöveleleiben vegyen részt, s havonként vegye magához a lélek eledelét: az Ur Jézus szent testét.

A szülő nem lehet mindig — idegenben is dolgozó — leánya mellett. *Nagy megnyugvást jelenthet neki*, ha tudja, hogy leánya állandó lelki összeköttetésben van a Megváltóval, hogy fegyverrel lelke, Krisztus jelenlétének tudata, kötelességérzelevedí és visszatartja a bűnözéstől és elbukástól.

A hitbuzgalmi és erkölcsvédelmi szakosztály éppen e célt kívánja szolgálni, amikor *nagybőjt elején a felnőtt leányok részére háromnapos lelkigyakorlatot rendez.*

Reméljük, hogy az endrői katolikus szülők saját gyermekeik és jövőjük érdekében valamennyien elősegítik a nemes főrekvét és leányaikat kivétel nélkül elküldik a lélekmentés nagy munkájára.

A gyermekeiket sem hagyhatjuk figyelmen kívül. — Gyümölcsöltő Boldogasszony ünnepe előtt a *szivgárdisták tartanak triduumot, azaz három na-*

pos lelkigyakorlatot. Fiait lelkes misszionáriusokat akarunk belőlük nevelni, hogy tudatos terjesztői, bátor futárai legyenek az evangélium örök igazságainak. Már ifjúkorban szokjanak hozzá az Isten hűséges szolgálatához, ne ismerjenek sem emberfélelmet, sem szegyenkezést, amikor Istenért és a lelkekért apostolkodnak. Pótolják a felnőttiek hanyaságát — tüzes buzgóságukkal, felelősségükkel az emberek szeretetlenségével — a szeretet tevékenységével, elszánt gárdistái legyenek Jézus szent Szívének, akik alyjuk, testvérük, rokonok annyiszor megbánt és megszorított — istentelen káromlásokkal és megrögzött bűnös élettel.

Az ifjuság buzgósága és apostoli munkája hártsa el felőlünk az Isten súlyos büntetéseit és vezesse a hűnbánatulára szerencsétlen gondolkodásu, megtevelyedett embertársainkat.

„Csak a rossz katolikusoktól borzadok“

1870-ben, a német-francia háború idején a visszavonuló csapat egyik katonatiszta, Guogenet de Mouseaur, Nevers városába érkezett. Ez a katonatiszta igen vallásos ember volt és tudta, hogy Soubirous Bernadette, a lourdesi kis pásztorizány, akinek a boldogságos Szűz megjelent. a nevers-i zárdában él mint apáca. Felkereste a zárdát és beszélni akart Bernadette nővérrel.

Beszélgelés közben felült neki, hogy az apáca milyen nyugodt és mikor ő a harcokról és a németek előnyomulásáról beszél, meg sem ijed. Megkérdezte tőle:

— Hát nővér. Ön nem fél a németektől?

Bernadette szelíden mosolyogva válaszolta:

— Nem félek, uram. A németektől nem félek. Én az emberek közül csak a rossz katolikusoktól félek. Ha valaki rossz katolikus, akár francia, akár német, akkor félek tőle, de ha jó katolikus, akár francia, akár német, engem meg nem ijeszt.

Szent Bernadette nek e szavai nagy igazságot tartalmaznak. Bizony nincs károsabb és visszaszalasztóbb dolog, mint a vallástalan, hitét életével meggunyoló katolikus. Az ilyen főböl árt az egyháznak, mint a hitellen!

Az endrői egyházközség beszámolója 1935-ről

Az aszály és munkanélküliség okozta nyomorúság nemcsak a kamrákat türeltette ki, de a gyengébb hitű és vallásos életet nem élő embereknél a lélekben is nagy pusztítást okozott. A sok baj és csapás miatt okolják az Isteni Gondviselést, az egyházat e kurta felfogású emberek, csak a maguk Isten büntetését kivéve istentelenségét és vallási elrugaszkodásukat nem. A katolikus akció serény munkásai erős propagandát indítottak meg a vallástalan demagógok és követők rossz hatása és istentelensége ellen, s remény van rá, hogy a világi apostolkodásnak meg lesz a kívánt eredménye Isten dicsőségére, s a szegény megtevelyedett lelkek javára.

Tanulság kedvéért közöljük az egyházközség múlt évi statisztikáját:

Született 286 gyermek. (17-vel kevesebb, mint tavaly.) Törvényes születés 270, törvénytelen 16. A keresztség szentségében részesült 284, halvaszületett 2.

Házasságot kötött 112 pár. 98 tisztá katolikus, 14 vegyesvallású jegyespár. Más vallású templomban kísérelt meg házasságkötést 4 vegyesvallású pár.

Az elhunytak száma 195. 95 férfi, 100 nő. 152 felnőtt, 43 kilenc éven aluli gyermek. A végző szentségekben részesült 140, szentség nélkül halt el 6, általános feloldozásban részesült szintén 6.

A húsvéti szentgyónást a két templomban elvégezte 6134 egyén. Az egész év folyamán a szentáldozáshoz járulók száma Endrődön és Kondorostanyán 60.150.

Az elmúlt évben Endrődön 371, Kondorostanyán 28 beteget láttunk el szentségekkel.

A szent Antal-persciybe befoyt 430 P 68 f. Mind kiosztottuk. Az elmúlt év őszén *Hársányi László* főjegyzőhelyettes buzgó és eredményes kezdeményezésére megalakult a külföldi testületek és segélyegyesületek bevonásával az endrői „*Charitás-segélyegylet.*“ Négy hónapig naponként 257 iskolásgyermek kap reggeli és ebédkosztol, ruha és cipősegélyben részesült 200 szegény tanuló, karácsonyi szeretetszolgálat kapott közel 300 szegény család. Külön megemlítjük a *Népszövetségi Temetkezési segélyegyletet*, mely az elmúlt évben is közel 150 pengő! adományozott az egyházi segélyakció javára.

Istentiszteleti rend.

Január 19-én a varjasi és lauitoföldi iskolákban, január 26-án a csejti és öregkerli iskolákban, február 9-én ugyancsak öregkerli kápolnás iskolában mutatunk be szentmisét.

Az Eucharisztikus Férfi-liga február 1-én d. u. fél 6 órakor, a Jézus Szive Szövetség csoportvezetői február 2-án délelőtti 11 órakor, a Leányegyesület és Leány-club február 6-án d. u. 5 órakor tartja havi ajátosságát. Szent Ferenc III. rendje január 19-én d. u. fél 3. az Ötletegyesület január 26-án d. u. fél 4 órakor vesz részt a havi-ajátosságán.

Mégis csak haladunk!

Egy pestkörnyéki nagyközségben nemrégiben katolikus sajtőünnepélyt rendeztek. Egy kis sajtődarabot falusi gyermekek adtak elő.

Ugy volt, hogy három kislány beszélt a színen. Az egyik azt mondta éppen, hogy a nagybácsija nem jár templomba, káromkodik és Kiss Újságot olvas.

A másik erre ezt mondta:

— Jaj bizony, az én apukám is az Estet és a Színházi Életet olvassa!

Ibben a pillanatban a terem zsúfolt padsoraiból egy erőteljes férfihang beieződött a kis színészek előadásába. A hang erőlyesen és bosszusan ezt kiáltotta:

— Nem igaz!

A kis színész apja volt, egy egyszerű ember, aki még szindarabban sem túrte, hogy róla olyasmil állítsanak, mintha ő destruktív lapokat olvasna.

Mindenki jót nevezett az ártatlan csendháborításon. És megállapította magában, hogy ez a közbekiáltás minden összeveto nagyon örvendetes jelenség. Mert azt mutatja, hogy ma már a falu katolikus népe is mint valami sértés ellen, tiltakozik az ellen, hogy ő keresztyényellenes lapokat olvas.

Mégis csak haladunk hát, ha lassan is!

Szeressünk emberek

- Fehér az éjjek tiszta pucca,
S az égne, mintha könnye jutna, —
Csillognak a derek,
Szél kergül künn az éjszakába,
S benn a szivekben ég a lava:
Szeressünk emberek!
- Jaj, bel sok kint hantol mögöttünk, —
Az év, amelyből frissbe jöttünk,
Hogy áldjuk, csak hogyan?
Csaila volt minden csókja, álma,
Tavaszt az ősszel egybe fája,
Könyvezünk is sokan.
- Könyvezve, bánan gázolt át rajtunk,
Magunkból de sok jajt kiadtunk,
Gyászt hulltak az egck,
Áván, éhen értünk egy ujba,
Tisztaság ma a szivek sulya
Jaj, hát szeressetek!
- Tiszteljünk, a gyűlölet-átokl
S hűlye sebként gurul le rátok
És a csókra tapad,
Zord göggel szemben meg kell állni
S rutul a rosszért visszavágni
Num szabad, nem szabad!
- Mi lesz, ha lelkünk enyhe eivesz,
Ha Isten többé nem kegyelmez,
Mi lesz, hajh, csak mi lesz?
Hajnalunk ha nem zuhog vágyat,
Rajtunk az egyke egyre lázad...
— Emlékünk is kivesz!
- Pusztulunk már, fogynak a vének,
S unokákért busong az ének:
Önmagunkba veszünk, —
Nem szabad a szivet lemosni! —
Vég jön a vétel megtorolni,
Jaj nekünk, jaj nekünk!...
- Testvérekl szép a múlt meséje,
Lessünk magunkba mélyre, mélyre,
Tiszták most a szemek,
Jó szelidség foszoiion hitre,
S csak boruljon nagy seibeinkre: —
Legyük jók, emberek!
Endrőd, 1936. ujév napján.

Bartha András.

Egyesületi-élet

A STEFÁNIA SZÖVETSÉG ENDRÖDI FIÓKJA

f. hó 13-án tartotta nagy érdeklődéssel kísért közgyűlését. Alapy Andor elnök előterjesztése alapján közgyűlés a zárszámadást tudomásul vette, s tisztikarnak felmentvényt megadta. Letárgyalta az 1936 évi költségvetést. Ezután *dr. Timár Sándor* vezető orvos ismertette az intézet 1935. évi működését. Eszerint a lefolyt évben Endrődön élve született 287 csecsemő s ezek közül az intézet 206-ot vett gondozásba. A halvaszülettek száma ez évben 4 volt. A 206 gondozott csecsemő közül elhalt 16, akiknél a halál oka a következő volt: 2 hörghurut, 1 tüdőgyulladás, 7 bélhurut, 3 veleszületett gyengeség, 2 rángógöres.

A nem gondozott csecsemők száma 79 volt, akik közül 16 halt el. A kisdetek közül 334 volt gondozás alatt s ezek közül elhalt 4, akiknél a halál oka 1 hörghurut, 3 bélhurut volt.

Az intézet gondozása alatt volt 128 szülő és 133 gyermekágyas.

Az intézet az év folyamán 198 orvosi tanácsadást tartott amelyen 319 szülők, 1392 csecsemő, 486 kisdete jelent meg, tehát összesen 2197 egyén. Ezek közül a csecsemőknel 519, kisdeteknél 170, a szülőknel 9 esetben állapítottak meg betegséget és részesültek gyógykezelésben.

A vezetővédőnő 131 esetben szülőknel, 128 esetben gyermekágyasnál, 886 esetben csecsemőnél, 1129 esetben kisdetnél, tehát összesen 2274 esetben feljlesztett a családoknál védőnői látogatást.

Az intézetben 40 esetben tartott propaganda és ismeretterjesztő előadásokat az intézeti orvosi kara és vezetővédőnője.

Az intézet a szociális tevékenység terén is lenyeges munkát fejtett ki, amennyiben a tejkonyhán 1.524 napi adagot adtak ki, vagyis 1.524 esetben kapott csecsemő tápszeri, 685 liter tej feldolgozásában. Azonkívül 50 gyermekágyasnak és 25 csecsemőnek, összesen 75-nek természetbeni segélyt is nyújtott az intézet, és pedig 1.557 liter tejet, 30 kr. zsírt, 270 kg. lisztet, 32 kg. cukrot, 12 kg. borsót, 2 kg. babot, 15 drb szappant, 39 póttápszeri, 183 drb saharinos teát. 36 esetben adtak kölcsön csecsemőkelengyét, születési vándorládát 26 esetben vettek igénybe.

A Nemzeti Egységpártja útján Klinghammer László tanító ur 12 csecsemőnek adott egy hónapig 15 liter tejet.

Vezető orvos köszönetet mondott az intézet nevében az endrői Stefánia szövetség vezetőségének, tagjainak önzetlen, aldozatos munkájáért. Külön köszönetet mondott az intézet nevében azoknak, akik természetbeni adományaikkal segíttek az arra rászorultakon segíteni, s ezzel sok nyomorgó anyának és kicsiny gyermeknek örülték le arcáról a nélkülözés okozta könnyeket. Továbbra is kérte támogatásukat és szeretetében ajánlotta.

Ezután Alapy Andor elnök bejelentette, hogy az Országos Stefánia Fiókszövetség 20 000-1935. sz. körrendelet alapján most már továbbra állami támogatásba részesül s így az Országos Stefánia Szövetség airta alapján az endrői Fiókszövetség is az új elfogadott ügyrend szabályai szerint kell, hogy működjék. Elnök ismertette az új elfogadott ügyrendszabályt, melynél fogva a helyi viszonyoknak megfelelően a házagokat kitöltve, teljes egészében az előírt ügyrendet elfogadta s ezáltal a helyi Fiókszövetség is felvette az új címet: „Az Országos Stefánia Endrői Fiókszövetség az Anyák és Csecsemők védelmével államilag segélyezett szervezet.”

Mivel a régi tisztikarnak lejárt a hat évi megbízatása, Alapy Andor elnök kéri a felmentést. Egyben megköszöni a tisztikarnak és a tagoknak az a levekeny munkásságot, melyet neki segítségére voltak a siker elérésében.

A felmentvény megadása után *Harsányi László* főjegyző helyettes elnöklésével a közgyűlés egyhangulag választja meg védőnőül *Csernus Mihály apátplébánost*... Majd nagy ovációval az elnöki tisztségre újból *Alapy Andor* gyógyszerészt választotta meg.

Alapy Andor elnök megköszöni a bizalmat s kéri a tagokat, hogy nehez, de nemes munkájában támogassák őt továbbra is olyan ügyszereitekkel, mint azt a muliban tapasztalható volt.

Elnök előterjesztésére egyhangulag választják meg a következő tisztikart: **Társelnök:** *dr. Cseh József* községi orvos és *Orbók József* igazgató-tanító. **Ügyvezető** igazgató a mindenkori községi főjegyző.

Veető orsos *dr. Timár Sándor*. **Pénztáros:** *Baranyai István* bankigazgató. **Ellenőr:** *Pádár Miklós* jegyző. **Számvizsgáló** bizottság elnöke *dr. Uhrin Nándor*, tagjai: *Klinghammer László* tanító, *Urbán János* irodatiszt.

O. T. I. részéről *dr. Fábry Ferenc* főorvos.

Közgyűlés a választott igazgatóság tagjainak kiegészítőül a következő 4 tagot delegálta: *Kalmár Imre, Kovács Mátyás, Vörös Béla és Stefán Béla*.

Ezután megalakították a hölgybizottságot, melynek számmal 11 tagra egészítették ki.

Több kisebb ügy letárgyalása után elnök a gyűlést bezárta.

A Katolikus Népszövetségi Kisgazdakör f. hó 12-én tartotta évi közgyűlését. A pénztáros, ellenőr, számvizsgáló bizottság jelentése alapján közgyűlés régi tisztikarnak a felmentvényt megadta. *Csernus Mihály apátplébános*, egyházi elnök felügyeleté mellett egyhangulag választotta meg következő évre tisztikarát a következőkben: **Elnök** *Varju József*, **háznagy** *Kiszely Imre*, **gazda** *Kalmar Karoly*, **penztáros** *Varju J.*

Imre, ellenőr *Hunya A. István*, **Jegyző** *Kovács Mátyás*, **könyvtáros** *Fehérváry Ferenc*, **számvizsgáló bizottság tagjai:** *Orbók József, Baranyai István és Kresznerics Ferenc*.

Körösöntuli Gazdasági Népház is a napokban tartotta tisztújító közgyűlését, ahol következő évre egyhangulag ismét a régi tisztikart választotta meg. **Elnök** *Varju Elek*, **gondnok** *Szabó József*, **jegyző** *Feketes Ignác*, **ellenőr** *Kulik Vendel*. **Választmány tagjai lettek:** *Rófus Mihály, Varju Pál, Knapcsék Elek, Varju Ferenc, Farkas Lajos, Varju László, Pintér Bálint és Hunya Imre*.

Az Öregsöllői Szent Imre Körben is f. hó 12-én volt a tisztújító közgyűlés. Elnökké *Mészáros János* gazdálkodót, alelnökké *Tóth Imre* földmunkást választották meg.

ZÖLDKERESZT-AKCIÓ

Kitűnő mederben

halad az ebédeltetési akció, mert egy hónap után jelentős súlygyarapodást mutatnak a gyermekek. A kitűnően elkészített ebédet nagy élvezettel fogyasztják. Az első hónap után mind a 257 kosztos-gyermeket mérlegre állították. Pár kivételével valamennyi hizott. A súlygyarapodás átlagosan egy kiló, de többen másfél kilót is felhiztak. A lakosság láthatja, hogy az egészségügyi hatóságoktól előírt koszt, bár a legolcsóbb, hiszen 1—1 gyermek tejadaga, ebédie, kenyere kb. 20 fillért tesz ki, sokkal előnyösebb, mint a megszokott kenyér és szalonna táplálkozás. Öröndetes dolog, hogy a szülők közül többen érdeklődtek a főzelékfélék elkészítése iránt. Bölcsen teszik, ha háziartásukban bevezetik ezt, mert veteményes kerítje a legelőbbnek van, nagyon sokfélét betermelhetnek, aminek felhasználásával megélhetésük könnyítését érik el.

Adományok a Zöldkereszt Ebédeltetési Akció javára

Községközi tisztviselők havonta a következő összeget ajánlották fel: *Harsányi László* 3 P., *Dr. Tóth Libor* 1 P., *Pádár Miklós* 2.10, *dr. Hanyecz Vincze* 1 P. 88, *dr. Gaál József* 1 P. 38, *Urbán János* 1 P. 26, *Kiss Nagy Sándor* 1 P. 32, *Honti Elek* 1 P., *Kovács József* 98 fill., *Domokos Lajos* 1 P., *Bartha János* 1 P., *Szabó István* 90 fill., **Községi orvosok** *dr. Weisz Aladár* 4 P. 64, *dr. Cseh József* 2 P. 82, *dr. Izsák Adolf* 4 P. 32. Összesen havonta 28 P. 60 fillér. A többiek még nem ajánlottak fel semmit.

Pénzbeni adományokat juttattak az Akció javára még a következők: *dr. Tüköry József* földbirtokos 300 pengő, *Békésmegyei Általános Takarékpénztár* 20 P., *Bencze József ny. igazgató-tanító* havonta 3 P., *Orbók János ny. tanító* havonta 1 P., *Nyugdíjasok* 14 P. 20, **Korcsmárosok közül:** *Szabó Imre* 10 P., *Szakálos Lajos* 5 P., *Gellai Illés* 1 P. 50, *Tóth Antal* 1 P., *Szabó Gusztáv* 2 P., *Kurilla Mátyás* 2 P. Ezenkívül *Pápay Géza* 1 P. 60, *Varju Pál* 1 P. 50, *Schmoll Jenő* gyógyszerész 10 P., *Lesniczky József* igazgató-tanító **Körösöntuli gyűjtése** 17 P. 20, *Bencze József* kántor-tanító **kondorostanyai gyűjtése** 21 P. 40, *Kalmár Ákos* tanító **kondorostanyai gyűjtése** 30 P. 10, *Palotay Ferencné* gyűjtése 2 P. 40. Ezekon kívül a **báti jövedelmekből, műkedvelő előadásokból, tombolából az Akció pénztárába eddig befolyt 188 P. 03 f.**

A sokgyermekes családnyak segélyezésére *Giricz György* vasadi intéző 25.—, *Csernus Mihály apátplébános* 46 pengőt adományozott.

Természetbeni adományt a következők juttattak az Akció javára.

Grosz Zoltán 10 mázsa fa, — *Uhrin Imre* 25 kg. tők, *Kovács Istváné Széchenyi utca* 42 kg. hagyma, *Timár Imréné* 13 törülköző, 7 zacskó, *Vaszkó Arbertné* 5 mázsa fa, *Gellai Imre V. ker. 149. sz.* 22 kg. buza, *Julis Istvánné* 5 kg. burgonya és 2 kg. tarhonya, *Dinya Illés* 5 kg. főzöliszt, *Özv. Kalmár Józsefné* 3 és fél kg. főzöliszt, 3 és fél kg. borsó, *Hunya Antal* 5 kg. főzöliszt és 2 kg. borsó, *Kresznerics Gy. Ferenc* 5 kg. kolbász, *Zsigri Gusztáv* 2 kg. zsir, 2 kg. rizs, 1 kg. szalonna, 1 kg. cukor, és 1 kg. szappan. — *Czmarkó Imre* 3 és fél kg. liszt, — *Varjasi Gazdák* 4 kg. zsir, 137 kg. liszt, fél kg. hus 5 és fél kg. szalonna, 2 kg. borsó, 230 kg. buza, 12 drb. szappan, 1 drb. kabát és 1 nadrág *Endrőd községtől* 586 kg. liszt. (Folytatjuk.)

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Dr. Pálka Pál, a gyomai járás közszerelőiben álló főszolgabírája — mint értesülünk — hosszab szabadságra készül. Az elmúlt hónapokban többször erős vértolulása volt, amelyet orvosai véredény elmeszesedésre vezetnek vissza. Egészségi állapota huzamosabb pihenést kíván, azért óhajt hivatala vezetésétől egészsége javulásáig távollomradni. Reméljük, hogy a pihenő erős javulást fog eredményezni, s a főbíránk teljesen visszanyeri régi munkabírást.

Eljegyzés. Szabó Elek tanuló eljegyezte Kovács Elát, helyben. (Minden külön értesítés helyett.) Gratulálunk.

Karácsonyi ünnepélyek. Az elemi iskola növendékei karácsony első és második napján igen szépen sikerült *pásztorjátékot* mutattak be. A *tanítóföldi, gyomavégi és mirhói* iskolák növendékei a *tanítóföldi iskolában* mutattak be nagy szorgalommal és fáradsággal belanult kedves szindarabjukat. A belterületi iskolák növendékei pedig a *Népház mozi-termében* léptek a nyilvánosság elé. Mindkét előadás kitűnően sikerült. A szereplőknek és a rendezőknek szorgalmát és a fáradságát a szülők és érdeklődők azzal jutalmazták, hogy mindegyik helyen mind a két előadáson zsúfolásig betöltötték a termeket és gyönyörködve hallgatták gyermekeik ügyes előadását és élvezték a szebbnél-szebb énekszámokat.

London és Páris között rózsaszínűre festett repülőjáratot rendszeresítettek nászutasok részére, amelyen a személyzetet kívül csak két utas számára van hely. A leszállás tündérieren kivéltéget repülőtéren történik, ahová azonban közönséget nem engednek be. Nem akarják ugyanis, hogy az ifjú pár a felhőkből egyenesen az anyós karjai közé pottyanjon.

Elmevizsgálatnak kell alávetniük magukat a török nőknek házasságkötés előtt. Érdekes, mostanáig csak a férj-jelöltől tételezték fel, hogy nem beszámítható.

Dinant francia városban a szélvihar olyan nagy mennyiségű szőlőbogyót ragadott a levegőbe, hogy valóságos alkoholeső zúdult a városra. A zivatar elcsendesülése után még sok házban folytatódott a viharos jelenetek, mert a férfiak mind elázva tértek haza.

Milyen az olasz családvédelem? Rómából jelentik: Az olasz kormány 1935 március 1-e és december 31-e között igen jelentős anyagi áldozatokat hozott a lakosság szaporodásának és a nemzet megerősödésének előmozdítása érdekében. A most közzétett hivatalos adatok szerint a kormány március és december között összesen 39.9 millió líra utalmat osztott ki ebből a célból. Ebből 13.6 millió líra jutott a házassalándóknak és 26.3 millió a sokgyermekes családoknak.

Az Országos Vöröskereszt-egylet endrődi fiókjá február 5-én este fél 8 órai kezdettel műsoros előadást rendez a Katolikus Népházban. A lista jövedelmét az endrődi „Zöldkereszt-Akció” javára fordítják. A gazdag műsor, a Vöröskereszt-esi közismerten vidám hangulata az idén is nagy vonzó erőt jelenít meg nemcsak a község, de a vidék lakosságának is.

Bűnözési statisztikája. A budapesti büntető járásbírósa az elmúlt évben 46.737 ügyet tárgyalt. A bűncselekmények neme szerint így oszlanak meg az adatok: sikkasztás 6362, csalás 4141, lopás 3545, hatóság előtti rágalmazás 766, zugírászat 61, párviadal vétség 8. A főbbi bűncselekmények döntés előtt állanak. — Bűnügyi költségek címén 80.000 forint be a járásbírósa pénztárába. Ugy véljük, a vidék sem marad hátra. A lopás, csalás, rágalmazás és magzatelhajtás bűne itt is elharapózott.

Szegeden letartóztatták Kapler Apollóniát, aki „csodagyógyszereivel” sok hiszékeny embert becsapott, s ezektől tekintélyes pénzt harabcsolt ki.

Óriási vihar pusztított az elmúlt napokban Angliában. A lapok 20 halálesetet és több mint 100 sebesülést írnak. Manchesterben a szélvész ledöntötte a katolikus templomot. Két imádkozó asszonyt a beomló falak maguk alá temettek. Egy család fa alá menekült. A vihartól kidöntött fa agyonütötte az apát, anyát és egyik leányt.

Gazdaság és kiváló minőségű lesz az orsz. mezőgazdasági kiállítás tenyészállat csoportja. Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottságának a március 20—25 napjain tartandó idei kiállításra való részvételre szóló felhívásaira az előző évek szép sikerű kiállításai előtt tapasztalt nagyfokú érdeklődést is meghaladó számban érkeztek be máris a jelentkezések.

Az eddigi bejelentésekből örömmel lehet megállapítani, hogy a most következő kiállításra a tenyészállatok minősége tovább fejlődésről fog számot adni. Egészen rendkívüli teljesítményű és tenyészértékű állatok mellett, az összes többi bejelentett tenyészanyag is olyan kiválóan magas minőségű színvonalon áll, ami nemrégiben még alig elérhető eredménynek tűnt fel.

A kiállítás bejelentési határidejét a rendezőbizottság (cím: Budapest, IX. Köztelkek u. 8; telefon 8—86—85, 8—66—01, 8—66—05.) a főbb csoportokban február 1-ében és 15-ében állapította meg.

Halálra égett a kályha mellett pihenő öregember. A bányamegyei Nagynyárad községben halálos szerencsétlenség érte Nagyváradi András gazdálkodót, községi jegyző édesapját. Az idős gazdálkodó a kályha mellett pihent. Az egyik kipattanó szikráról meggyulladt a ruhája, a ruhától pedig lüzel fogott fekvőhelye. A házból előtörő füstre figyelmesek lettek a szomszédok. A lakásban eloltották a lüzel, de Nagyváradi András már nem tudtak segíteni. A tűzvizsgálat során megállapították, hogy az idős gazdálkodó gondatlansága okozta a szerencsétlenséget.

Az endrődi Levente Egyesület január 5-én és 6-án a Népház mozi-termében színter hozta *Alföldy Béla „Csókos huszárok”* c. zenés vígjátékát. Az újjáéledő Levente Egyesület tevékenységének szép bizonyítéka a zsúfolt teremben kétszer egymás után előadott teljes örökös és anyagi sikerrel járó hazafias szindarab. Az előadás sikere az egyes szereplőkön kívül *Fehérvári Ferenc* vezetőfőoktató rendező munkáját dicséri, aki egyszemélyben a zenekart is vezette. A tisztajövedelemből a gyermekekedvelési akció javára 25 pengőt fordítottak. Amint halljuk, kívánatra január 26-án Gyomán is bemutatja a darabot a leventék lelkes műkedvelő gárdája.

Elaludt a szekéren a szanki országúton Czako János kiskunfélegyházi gazda. A söjétben a lovak árokba fordították a kocsit és a gazda a szekér alá került. Nyomban meghalt.

Az egri törvényszék most vontá felelősségre Purgér Istvanné verpeléti földműves asszonyt, aki ellen íltott múlté miatt emelt vádat az ügyészség. Purgérné egy fiatalkorú lány ajánlatára felkereste Zenciczky Mihály verpeléti legény, aki arra kérte az asszonyt, hogy hajtsen végre íltott múlté barátnőjén, Szabó Márián. Az asszony vállalkozott is a múlté. A bíróság Purgérné három hónapi, Szabó Máriát pedig 15 hónapi fogházra ítélte, míg a most katonai szolgálatot teljesítő legényre 40 pengő pénzbüntetést szabott ki.

A győri nyomortanyán a dunaszéri részen a rendőrség értekezésére szerint éjjel-nappal kártyacsaták folytak. A detektívek rajtaütöttek a társaságon. Éppen egy husztagu társaság kártyázott és mint kiderült, a fél a szociál ügyosztályban kiosztott segélybakkanes volt. A rendőrség, eljárást indított ellenük.

Népművelési előadás lesz: Január 19-én 4 órakor a Népház mozi-termében, 5 órakor az Egységes Munkás Otthonban. *Külterületen:* 4 órakor a Peresi Körben.

Január 26-án 2 órakor a Tanítóföldi iskolában, 4 órakor a Népház mozi-termében és a Földművelő Egyletben, 5 órakor az Egységes Munkás Otthonban, 6 órakor az Ipartestület helységében. *Külterületen:* 4 órakor a Peresi Körben és a Öregszőlői (Szent Imre) körben.

Január 30-án 4 órakor a Mirhói iskolában, 5 órakor a Népszövetségi Kisgazdakörben, 6 órakor a Katolikus Polgári Tarsulat helységében.

Február 2-án 2 órakor a Tanítóföldi iskolában, 4 órakor a Népház mozi-termében, 5 órakor az Egységes Munkás Otthonban. *Külterületen:* 4 órakor az Öregkeri Körben, a Peresi Körben, az Öregszőlői (Szent Imre) Körben.

Február 6-án 4 órakor a Mirhói iskolában.

Február 9-én 4 órakor a Népház mozi-termében, 5 órakor Egységes Munkás Otthonban, 6 órakor az Ipartestület helységében. *Külterületen:* 4 órakor az Öregkeri Körben, a Peresi Körben, 5 órakor az Ugari Körben.

Amint az előadókól halljuk, ezen előadásokat az egyes körökben — nem tudni mi okból — kevesen hallgatják. Ezúton is felhívjuk a község lakosságát, hogy több szorgalommal, odaadással hallgassák ezen népművelő előadásokat, hiszen mindegyik valóságos iskolát jelent, s lelki és szellemi gyarapodást eredményez. Megérdemli a fáradságot...

Romániában dühöng a jogrend. I. Vasdotongos es gumibotos különítmények garabáldoknak Bukarestben napok óta. Legutóbb a jégnálya zsidó látogatóit igazoltatták végig és verték véresre, azután löbb zsidó úrrel — kirakatát zúzták össze. — II. A jogegyenlőség újabb durva megcsúfolása: a kisebbségi üzleteket és vállalatokat, amelyek nem román nyelven viszik a könyveiket, 12 százalékos külön adóval sújlik.

Kiütötte őket a nyeregből.

Két gyerek egy pengő talál az után. Elhatározzák, hogy azé lesz a pénz, aki nagyobb hazudik. Arra jön egy férfi s megkérdezi, hogy mit csinálnak itt?

— Egy pengő találtunk, — mondja az egyik s elhatározzuk, hogy azé lesz, aki nagyobb hazudik.

— Fujj! — kiált rájuk a férfi — nem szégyelitek magatokat? Látjátok, én soha életemben nem hazudtam!

A két gyerek egymásra néz s a férfi felé nyujtva a pengőt így szólak:

— Tessék, a pénz a bácsié...

Terefere

Csejti: Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus cimborák. Mire végzik?

Mirhói: Mindörökké pajtás. Éppen azt beszéltem, hogy miként jártam a multkoriban a pesti ka-lauzzal.

Csejti: Hát kezdje előlről, hogy hallhassam.

Mirhói: Hát a vonathoz igye-
mert attól jöttem, hogy
a villanyosra.
ajta soha, hát
egyszer csak
nagy
hogy

Szarvasvégi: Ejnye, de sok minden történik a falunkban, amiről nem hallunk. Hát csak szükség-séges az a Hármás-Körös, mert ápertén megírja a dolgokat. De mond már öcsém, hogy miről van szó?

Kocsorhegyi: Hát bekóteroz-lák a községhez az ipset egy teljes napra valamiféle kihágás miatt. Reggel kezdte az ártis-mot, de nem várta meg a másik reggelt, hanem este leverte az aj-tóról a zárat, kilökte az ajtót, s a rendőr tiltakozása ellenére hazá-jóft. Azt mondta, hogy gyűjje-nek Kocsorhegyre, ha vele akar-nak beszélni!

Ugari: Hű a manóját, ennek se sem trefa ám. Ez nagy meg-ise a törvénynek. Hát azt mi-
le?

Kocsorhegyi: Nem tudjuk jegyző az ártisom tudja, hogy mit hátulütő. Ugy a járásbí-dolog.

Csak

mondotta,
másikat
megbüntette,

rséggel nem
egyszeri ember
rt megbüntették.
ut pázsitjára fu-
gy elgázolja az autó.
tegetőzött, hogy felt az
stól, a rendőr felírta kihá-
és megbüntették. No és mi
volna, ha az autó elgázol?
rdezte bosszakkodva a magyar?
akkor a soffört irtam volna fel,
válaszolta a rend pontos öre.

Zugi: No hiszen sokat is nyert volna vele, ha már elgázoltok?!

Csejti: Hiába, a paragrafust muszály betartani. A kocsorhegyi vitéz is ráfizetel a hősködsre. Nem nőnek a fák az égig.!

Mirhói: Kell is, hogy rend le-
gyen. Ha megussza a dolgot, bo-
lond lenne, aki valamikor is je-
lentkezne a büntetés leállítására.

Ugari: Kiváncsi vagyok, hogy mi lesz a folytatása. Legközelebb tán többet tudunk. (Mindnyájan távoznak)

Bevált Baján a „kolduspénz.”
Egy esztendeje vezette be Ba-
ja városa az ugynevezett kol-
duspénzt. Ez annyit jelent, hogy
a bajai koldusoknak pénz hely-
ett városi érmekeket adnak,
amelyekért vásárolni semmi
sem lehet. Baja város szegény-
ügyi hivatalában azonban élel-
met és szállást kapnak a pénz-
ért, de csak bizonyos munka
elvégzése ellenében. A koldus-
pénz rendszere különben be-
vált, mert a vidéki csavargók
és munkakerülők nem mennek
be Bajába koldulni. Hír szerint
több vidéki város be akarja ve-
zetni a kolduspénzt.

A Nemzeti Egység munkaközössége

A Nemzeti Egység közelmulti-
ban megalakult Munkaközös-
ségének nagyvonalu megszer-
vezése és máris értékes mun-
kája nagy visszhangot keltett
a magyar közvéleményben.

Az új megmozdulás, mely-
nek élén vitéz **Marton Béla** or-
szággyűlési képviselő áll, ter-
mészetes továbbépítése annak
a — Gömbös Gyula által há-
rom év óta hirdetett és a meg-
valósítás útján haladó — tö-
rekvésnek, mely a komoly al-
kötő munkát tekintli a nemzet
boldogulásáért folyó harc leg-
biztosabb fegyverének. A Nem-
zeti Egység gondolata tehát a
Munkaközösségben nem mint
politikai eszme nyilvánkozik meg,
hanem mint a munka végzé-
sének hazafias közelessége. Ez
a multban parlagon maradt és
nemzeti szempontból nem volt
kihasználva. Ezeket az értékes
egyéni magyar energiákat: a
tudást és a munkát kívánja a
nemzeti munkaközösség egybe-
kovacsolni.

Minden becsületes magyar

hazafi lelkében állandóan égett
a vágy évek, vagy évtizedek
alatt értékké növekedett szak-
tudását, élelmapaszlatait, mun-
kakészségét a magyar nemzeti
célok szolgálataiba állítani.

Uj szellemnek, új irányzat-
nak kellett jönnie, hogy a par-
lamentni és parlamenten kívül
álló magyar értékek szellemi
munkáját a boldogabb nemzeti
jövő elérésére egységesen és
maradéktalanul érvényesítse.

Az erős új Magyarország-
nak nemcsak reprezentáns po-
litikusokra, ió szónokokra, ha-
nem nagytudásu, förheteleken
munkaerejű, meggyőződéses
szellemi szakmunkásokra is
nagy szüksége van. Ilvenket
csapatostul nevelt a magyar
jövő számára a háboru utáni
évek küzdelmes időszak. Az
ő felkészült agyak együtt dol-
gozásának, magyar szívük egy-
bedobásának és egyetakarása-
nak munkaközössége nagyban
hozza fog járulni az új magyar
élet alapjait lerakó Nemzeti
Munkaterv megvalósulásához.

Erős kritikák

hangzottak el az újév első nap-
jaiban a NEP szervezkedése
miatt. Érdekes, hogy a nyilat-
kozó és újság cikkeiben tá-
madó régi politikusok szem-
rebbenés nélkül látták egyko-
ron a szociáldemokraták szak-
szervezeti munkáját, s akkor
nem fájt ugy a fejük?! Pedig
a forradalmi idők szomorú ta-
nulást adnak arról, hogy
mi vár az országra, polgári
társadalomra, keresztény egy-
házakra, ha a nemzetközi tár-
saság uralomra jut. Lehetnek
es vannak is hibák a NEP
szervezkedési munkáiban. De
lény az, hogy a polgári társa-
dalmat oly egységbe iparkod-
nak tömöríteni, amely minden
internacionalista kísérletet meg-
akaszt. Évek óta hangsúlyoz-

tuk, hogy más vezetést, ala-
pos szervezést kívánunk a ka-
tolikus politikai táborból is. A
választások előtti 1—2 hét nem
elegendő a katolikus erők ösz-
szefogására. E szervezellenség,
minden friss gondolatnak és
eszmének rideg távoliarlása
okozta azt, hogy a 67 száza-
lékos többségű katolikus tábor
magárahagyatoltságában oda-
fordul, ahol munkát, tevékeny-
séget és célludatos erő kifejlés-
lát. Ne az olesó kritikák lelki-
ismeretet elaltató és munkál-
lanságot palástoló frázisaival
mentegessék magukat a vezér-
urak, de új és rátermelt mun-
kaerők beállításával, az ifjabb
nemzedék lelkes felltekészsé-
gének felhasználásával kezdjék
meg alaposan és célludatosan
ők is a szervező munkát.

Andaházi-Kasnyát

négy havi fogházra ítélte a kir-
tábla. Indokolás szerint „bü-
nösnek kellett kimondani An-
daházi-Kasnya Bélát hatósági
rendelkezés elleni izgatás vét-
ségében, mert Kasnya a feliz-
gatott tömeg jelenlétében olyan
kielentéseket tett, melyek nagy-
gyon alkalmasak voltak arra,
hogy a csendőrséggel szem-
ben a tömeget izgassák.”

A kir. ügyész súlyosbbitásért,
a védelem a bűnösség megál-
tapítása miatt fellebbezett a Ku-
riához.

A Kuria azonban már nem
hozhat végső ítéletet Kasnya
ügyében, mert a Kormányzó
közkegyelmet adott a válasz-

lások alatt elkövelet büncse-
lekményekre. Ez vonatkozik
Kasnya ügyére is.

Kasnya egyik fővárosi lapban
megjelent nyilatkozata szerint
sajnálja, hogy endrödi szere-
pét a legfelsőbb bíróság nem
tisztázhatta, de nem követte
Eckhardt Tibor és Hegymegi
Kiss Pál példáját, akik nem
fogadták el a kegyelmet, ha-
nem a bíróság döntését kíván-
ják. A gyomai kerület választói
elvárták és megkívánták volna,
hogy Kasnya is kövesse pártve-
zére példáját és adjon lehetőséget
a Kurinak arra, hogy „a ma-
gyar legfelső bíróság ártatlansá-
gát megállapíthassa.”

Handwritten notes:
Hát a vonathoz igye-
mert attól jöttem, hogy
a villanyosra.
ajta soha, hát
egyszer csak
nagy
hogy
Csak
mondotta,
másikat
megbüntette,
rséggel nem
egyszeri ember
rt megbüntették.
ut pázsitjára fu-
gy elgázolja az autó.
tegetőzött, hogy felt az
stól, a rendőr felírta kihá-
és megbüntették. No és mi
volna, ha az autó elgázol?
rdezte bosszakkodva a magyar?
akkor a soffört irtam volna fel,
válaszolta a rend pontos öre.
Zugi: No hiszen sokat is nyert
volna vele, ha már elgázoltok?!

he
szörn,
madás
messziről ka-
dérét.

Zugi: Ügyetlen it a fickó,
kivághatta volna magát, mint az
egyszeri lurkó.

Mirhói: Kend is mondjon már
valamit, ne csak somolyogjon?!

Zugi: Hát a rokonoknál a gye-
rek anyjáról témáztak, azt az egyik
azt mondta, hogyszörnyen hamis
nyelve van az asszonyoknak. De o
gyerek sem volt rest, hanem imi-
gyen mentegette anyját: már azt
ne mondják, hogy a nyelve ha-
mis?! A haja, meg a foga, az
hamis, de a nyelve az aztán
igazi!

Ugari: Ez aztán jól kivágtá
az anyját. Ha a fiatal emberke is
igy magyarázta volna a dolgot,
hát még jobban belemerült volna
a slamasztikába.

Kocsorhegyi: Legjobb az ilyes-
fétél huszárvágással kettévágni,
mint a mi vezérünk tette.

MUNKÁSKÉRDÉS.

Munkát az
inségeseknek.

A két aszályos esztendő nemcsak a gazdák érzik, de még jobban a munkások százai és ezrei. A kenyérnekvalót nem udlák beszerezni, tengeri, konyhakerli veleménye nem termelt, mindent a piacról kellene beszerezniök, ha volna miből.

Az endrődi „Charitás felde-
ritő osztályai” szomorú ténye-
ket állapítottak meg arról a
szörnyű helyzetről és nyomor-
úságról, melyben munkásaink
nagy lömege szenved.

Az elmúlt év utolsó hónap-
jait is csak úgy tudta átné-
lőzni a munkásság, hogy *Har-
sányi László főjegyzőhelyettes* —
vármegyénk szociális gondol-
kodású *Főispánjának* és *Alis-
pánjának* jóindulatú támogatá-
sával több hónapon keresztül
6—800 munkást idegenben tu-
dott elhelyezni.

A munkálatok beszüntelése
óta egy hónap telt el. Ezalatt a
munkáscsaládok elfogyasztot-
ták az őszi keresetet teljesen.

*Körülbelül 500 családnak, mint-
egy 2000 léleknek már sem kenye-
re, sem ennivalója nincs.*

Községünk nehéz anyagi
helyzetében csak valamiké-
l tud segíteni a roppant munkás-
lömeget.

Ismét a Földművelésügyi Mi-
niszter-urhoz emeljük fel kérdé-
s és esedéklő szavunkat. A köz-
munkák sürgős megindulásával
gondoljon az 1100 endrődimun-
káscsaládra és kegyes jóindu-
latával segítse őket ahhoz, hogy
szorgalmas munkájuk révén le-
galább a mindennapi kenyeret
előteremthessék maguk és
gyermekük részére.

Alázattal kérjük *vitéz dr. Ri-
csóy-Uhlarik Béla főispán* és *dr.
vitéz Márky Barna alispán* urakat,
legyenek a jövőben is jószagos
támogatói munkásainknak és
szíves pártfogásukkal lávoltsák
el tőlük az éhség szörnyű ré-
mél, amely már ott kopogtat
munkásaink aifalján!

A birtokpolitikai
törvényjavaslat

a mezőgazdasági érdekképvé-
seletek előtt van, hogy szak-
szerű, tárgyilagos elbírálásban
részesültsék. Az új birtokpoliti-
kai törvény célja: egy család
megélhetését biztosító önálló
kiszármazás létesítése, illetve törpe
birtokoknak kiegészítése. Az új
törvény végrehajtása nyomán
25 év alatti kb. ötszáz ezer hol-
don 30.000 család nyer biztos
elhelyezést.

Tíz millió munkanélküli
USA-ban.

Az északamerikai Egyesült
Államokban a legutóbb megje-
lent hivatalos jelentés szerint
10.915.000 munkanélküli van.
1932 elején a bankzárlat előtt
ugyancsak a hivatalos kimuta-
lás a munkanélküliek számát
kéreken 15 millióra becsülte.
Ugyanennek az évről októbe-
rben a kimutatás 11.176.000
munkanélkülről tudott. A mun-
kanélküliek csökkenése e szer-
int nem volt jelentős.

K ö z g a z d a s á g

Dr. Darányi Kálmán

földművelésügyi miniszterszom-
balon adta ki legújabb jelen-
lését a mezőgazdaság állapo-
táról és a vetések állásáról.

A múlt évi aszály követke-
ztében csaknem mindenütt, de
különösen a Tiszántúlon na-
gyon szűkösek a takarmány-
készletek. A leggondosabb be-
osztásra és (—ahol van mit!—)
póllakarmányok adagolására
van szükség, hogy az állatok
ugy, ahogy ellátva legyenek a
lavaszi legeltetés idejéig.

A miniszter jelentése szerint
az egész országban Békés és
Csongrád megyében legkeve-
sebb a takarmánykészlet. Ez
pedig az állatlállomány egyen-
gűlésére és könnyen megbele-
gedésére vezet.

Ezzel kapcsolatban csak azt
bátorkodunk megjegyezni, hogy
vármegyénk gazdasáradalma
rendkívül hálisan fogadná, ha
a Miniszterium szeptemberi
visszaállításra — *kedvezményes
áron korpát és répaszeletet juttat-
na* a takarmányban szűkölkö-
dő gazdák részére.

A vetések állása — hivat-
los jelentés szerint — az egész
országban általában kielégítő.
A korai vetések erősek és bok-
rosak. A késői vetések is — az
enyhe csapadékos időben szé-
pen és egyenletesen kikeltek
és fejlődésnek indultak.

Mivel hótakaró a vetéseken
az országban sehol sincs, féltő,
hogy erősebb száraz fagyok
esetén a vetések érzékeny ká-
rosodást szenvednek.

Tavaszi vetőmagot kérnek a
békésmegyei gazdák. A múlt
évi aszály a tavaszi vetésekkel
talán még érzékenyebben sui-
totta, mint a buzát. Egész lö-
mege a gazdáknak gondterhe-
sen néz a lavaszi vetések elé,
mert nincs vetőmagja. Még
akiknek termelt is csekély ár-
páia, vagy zabja, oly súlyos mi-
nőségű, hogy vetőmagnak nem
megfelelő. *A gazdaközönség a
vármegye Főispánjának közben-
járását óhajtja kérni*, hogy a
Földművelésügyi Miniszterium
jó minőségű és elegendő ve-
tőmagot bocsásson rendelkezé-
sére a gazdáknak. Termé-
szetesen a vetőmag árát ter-
mészetben léritenék az új ter-
més után.

**Március 31-ig lehet kérni a
védettséget visszaállítását.** Az
erről szóló rendelet a hivat-
los lap újévi számában jelent
meg. Eszerint azok a gazdák,
akiknek védettségi a megsza-
bott szolgáltatások elmulasztá-
sa miatt törölték, a decem-
ber 31-én lejárt határidő után
még három hónapig, tehát már-
cius 31-ig kérhetik a védettséget
visszaállítását.

Az Alföldön az angliai kivitel
nehézségei miatt allig vá-
sárolnak pulykát. Az a ked-
vezményes vám, amelyeket az
angolok biztosítottak a jugosz-
láv baromfi kivitel részére, már-
is érzelteti hatásait a Duna-Ti-
sza közepén, az ország leg-
nagyobb pulykatenyésztő vi-
dékén. A vásárlás most a ma-
gyar részen teljesen szűnne,
a külkereskedelmi Hivatal nem
tudja megállapítani a pulyka
minimális árát, mert annyira
visszaesett a kereslet. A szá-
mítások szerint a magyar puly-
kának legalább 60 fillérrel kel-
lene olcsóbbnak lenni, hogy a
jugoszláv pulykával felvehesse
a versenyt Angliában. A gaz-
dák nagy izgalommal néznek
a helyzet elé és nagy bizalom-
mal várják azoknak a tárgya-
lásoknak a befejezését, ame-
lyek a pulykakivitel érdekében
megindulnak. Rengeteg hazlalt
pulyka várja, hogy utnak indit-
sássák a külföld felé...

Gabona és állatárak.

A gabonapiacra a kereslet
megéltéknült, ezzel szemben a
kinálat is megcsappant, ami az
irányzat megszilárdulását vonja
maga után.

A Készárupiacra a búza iránt
megéltéknült a kereslet és a
piacra kerülő tételekért 5—10
fillérrel fizettek löbbit, mint
legnap. *A terménycikkek piacán*
a tengeri iránt volt lapasztal-
ható élénkebb érdeklődés. Be-
szélnek a piacon arról, hogy
*rövidesen nagyobb mennyiségű dél-
amerikai tengeri érkezik az ország-
ba.* Az élénkebb keresletnek
megfelelően a tengeri 25 fillér-
rel drágult, a takarmány ellen-
ben olcsóbbodott.

Búza 80 kg-os liszavidéki
18.60—18.80. *Takarmányárpa*
16.80—17. *Zab* 17.55—17.65.
Tengeri ab Budapest közraktár
14.60—14.70. *Búzakorpa* finom
12.90—13. *Takarmányliszt* 14.75-
14.90 pengő.

A sertés vásárra valamivel
kisebb volt a felhajtás, mint
máskor a hét elején, tekintet-
tel arra, hogy a hétre a sertés-
felhozatal 11 ezer darabra kon-
tingentiálták és ebből a meny-
nyiségből csak 2.500 hasított
sertést németországi exportja
van Budapestre biztosítva. A
piacon nagy örömmel fogad-
ták a hírt, hogy Angliába rövi-
desen megindul a zsirkivitel,
miattal a zsirpiac levegőhöz
jut.

Az uradalmi nehéz sertést
88—95, a közepessertést 78—
84, a szedett közepsertést 74—
84, a könnyű sertést 68—74
fillérrel jegyezték. Arra számí-
tanak, hogy ha a kereslet meg-
éltéknül, a vásár elején jegyzett
árak eselleg javulnak.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai
Takarékpénztár R. T.
Endrőd

Főintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2.
Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági
kölcsönöket. **Eifogad** felmondásnélküli
betéteket a legmagasabb kamat
mellett. Foglalkozika banküzlet minden
ágával, szelvénybevételek, arany- és
ezüstpénzek, valamint külföldi pénzne-
mek bevételeivel a mindenkori legma-
gasabb árfolyamon. Mindennemű fel-
világosítással és utbaigazítással díjtalan-
ul áll rendelkezésre az Igazgatóság.

**Endrődön a Nagyperes-
dülőben 8 kis hold, Décspás-
kumon 1 k. hold 266 n. 81 föld
kedvező fizetési feltételek mel-
lett olcsón eladó. Érdeklődni
lehet Békéscsabán, a Békés-
megyei Kereskedelmi Banknál.**

Kaliforniai pajzstetűtől mentes **Gyü-
mölcsfát, Magastörzsű és bokor-
rözsát, diszfát, diszcserjét, Évelő
virágot, Gyökeres szőlővesszőt** stb.
bármilyen mennyiségben igen olcsón
szállít **Unghváry József** iskolája **Ceg-
léd** Budapesti Iroda VI. Andrássy ut 56.
Oktató nagy árjegyzék ingyen.

**A Keresztény Fogyasztás- és Ér-
tékesítő Szövetkezet** friss tejet bár-
milyen mennyiségben a legmagasabb
napi áron vásárol.

„JÖVŐNK“ a magyar föld-
munkások népszerű heti lapja
Szerkesztőség és Kiadóhivatala
Budapest, József u. 61 szám.

**Az Endrőd-Gyomai
Takarékpénztár Rt.
mindenféle
gabonanevét
magas piaci áron
vásárol.**

**ÓRAK
ÉKSZEREK
DISZTÁRGYAK**
dus választékban
finom minőségben
**TAUBER
MEZŐTUR**

Gimnáziummal szemben

**A Katolikus Népszövet-
ség Temetkezési
Segítőpénztára**

utján mindenki könnyíthet az elhalálo-
zás miatt jelentkező gondon, megnyug-
vást szerezhet magának és családjának
Iratkozzék be tagul

mert ezáltal csekély havi tagsági díj
ellenében oly összegű temetési segély-
ről gondoskodik, amelyből a gyógyke-
zelés, temetés minden kiadása fedez-
hető. A temetési segélyakciót a nagy-
váradi egyházmegyei Apostoli Kormány-
zó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és
ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az
Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél
Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti
egyen.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb
havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934.
számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
Stefán Béla.
Nyomtatta a „Hungária” könyvnyomda
vállalat, Gyomán.
Felelős igazgató: **Tekét Sándor.**

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felépítős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

A falu pennája

A nyugalomba vonuló *Finta Albert* főjegyző örökét február utolsó napjaiban tölti be Endrőd község képviselőtestülete.

Nem mehetünk el szó nélkül e fontos esemény mellett, mert ez alkalommal nem csak egy jobb állás betöltéséről, vagy egy egyénnek, illetve családnak megélhetése biztosításáról van szó, hanem olyan fontos ügyben dönt ezuttal a képviselőtestület, amelytől a község jövője, fejlődése vagy hanyatlása, népének boldogulása vagy tengődése függ.

A község összes ügyeinek főintézője, irányítója a vezető jegyző. Közigazgatási, közgazdasági, adózási, gyámügyi, közegészségügyi és jó részben kulturális kérdések és feladatok is tőle várják a helyes megoldást és megfelelő irányítást.

A mai idők főjegyzőjének iskolai végzettségén kívül annyi gyakorlati szaktudással, tárgyilagos ítélőképességgel, pártatlan igazságszeretettel, a józan fejlődés és haladás iránti különleges tehetséggel s kiváltképpen egészséges szociális érzéssel kell rendelkeznie, hogy csak a legrikább egyénekben található fel ily általános és kiváló tulajdonságok.

Amelyik község ilyen főjegyzőt talál, az fejlődik, halad, népe boldogul. — A község vagyonának, az itt felhasználható adórészeinek, vármegyei és állami segélyek biztosításának okos és céltudatos hasznosításával lehet megoldani mindama kérdéseket és jogos kívánságokat, amelyek egyrészt a modern haladást szolgálják és másrészt igen jelentős gazdasági és kulturális előnyt jelenthetnek a lakosságra nézve is.

A főjegyzői állás betöltésénél nem lehet tehát irányadó egyedül az, hogy valaki helybéli-e vagy sem! Egyenlő szakképzettség, hasonlóan értékes gyakorlati tudás és rátermettség mellett előnyt jelenthet a helyi származás. — Hogy valaki példásan betölthesse a főjegyzői állást, évtizedek gyakorlatára, a jegyzői hivatal minden ágában való jártasságra, céltudatos kez-

deményező képességre és emellett a község minden rangú lakosa iránt tárgyilagos magatartásra van szüksége. Ehhez azonban minden személyeskedést kizáró, tisztán a község hasznát és érdekét szolgáló, közhasznú működést előzetel kell, amely nélkül senki e rendkívül fontos állást hivatásának megfelelően betölteni nem tudhatja!

Dr. Pálka Pál járásunk főszolgabírája éppen ezt az egyetemes érdeket és község javát tekintette, amikor a szabadságra menő főjegyző helyettesítésére — a vármegye Állspánjának hozzájárulásával — a megye egyik legértékesebb jegyzőjét **Harsányi László** volt okányi főjegyzőt, legutóbb pedig Füzeggyarmat főjegyző-helyettesét állította be.

Meggyőződést szerzhetett mindenki az elmúlt öt hónap alatt, hogy a róla nyert információk száz percentig megfeleltek a valóságnak. Negyedszázad óta dolgozott a közigazgatás minden ügykörében, tehát fokéletesen ismeri és tudja annak esztétikáját. Hihetetlen munkarejével és szorgalmával méltán érdemelte ki a fölültet hatóságok elismerését. Látnuk, hogy a lehetőség határára belül rendelkezésére és segítségére szel minden hozzáférhető embernek. Erélyes, kemény hivatali főnök, aki megköveteli és elvárja alárendelt tisztviselőitől is, hogy becsületesen és szorgalmasan dolgozzanak meg a felvett és biztos kenyeret nyújtó fizetésért. — Szociálisérzéke és a munkásság iránti megértő magatartása szinte példátlan. A legnehezebb időkben, két esztendői aszály okozta inséges időkben jött hozzánk. Bár csekély anyagi erők felett rendelkezik, mégis lehetővé tette azt, hogy a legjobban rászorultak némi munkához és kenyérhez jussanak. Erős propagandát fejt ki azon célból, hogy a munkásság egy része foglalkozást találjon a mezőgazdaságban, de ugyanakkor egymásután küldi el felterjesztéseit, hogy a

mielőbb megindítandó közmunkálatokban elhelyezést nyerjenek a falu munkásai is. Megszervezte a munkaképtelen, beteg és elaggott családok segélyezését, 270 család nyert havonként némi segélyt. — Mintaszerűen alakította meg a „Zöldkereszt” ebédletelési akciót. Immár három hónap óta 200 iskolásgyermek kap reggelit és ebédet.

Biztosak lehetünk, hogy jobb termés mellett, kedvezőbb viszonyok beállásával az endrői szegényügyet példászerűen fogja megszervezni.

Azt mondják, hogy „üres kamrának boldog a gazdaszszonya”. — Harsányi László főjegyzőhelyettes megcáfolta e közmondást. — Más években a vármegye is, a község is jelentős munkasegélyt juttatott a munkásságnak. Akkor a helyzet is könnyebb volt, mert az aratási és a cséplési keresmény elég volt februárig, s a tengeri termés is adott egy-két hízócskát a munkáscsaládok nagy részének. Az elmúlt évben már októberben jelentkezett a „nincstelenség”. És ha mégis úgy-ahogy átsegült — bár nélkülözések között is — 1100 munkáscsaládot a tél nyomorán, megérdemli, hogy minden ember becsüléssel és hálával nézzen rá.

Harsányi László nem ismeri a községünket, sem állapotát, sem szükségleteit. Nem kereste és nem is kérte az endrői főjegyzői állást! Mint jó katona engedelmességet parancsnokainak, vállalta a posztot és derekasan meg is állta helyét.

Most már ismeri a viszonyokat. Látni tudja, érzi, hol fáj és hol kell segíteni a falu népén.

Endrőd község képviselőtestületének nem lesz nehéz választania akkor, amikor felelősségteljes döntésével községének, a falu népének évtizedes sorsáról dönt.

Biztos reményünk van arra, hogy **Harsányi László megválasztásával a képviselőtestület alapilléreit rakja le Endrőd község erőteltjes fejlődésének, tengernyi gonddal és nyomorúsággal küzdő lakossága békés, nyugodtabb, boldogabb jövőjének.**

Főispánunk — az endrői munkásokért

Új év óta mindinkább súlyosabb és általánosabb az „inség — vendég” sok száz endrői munkáscsalád szomorú otthonában. A nyári gyér aratórész, az őszi csekély kereset már elfogyott, s valóságosan éhezne több ezer lélek, ha a vármegye főispánja: *vitész Ricsóy-Uhlarik Béla* nem juttatna időnkint — jelentős munkáltatási segélyt a község főjegyzőjének: *Harsányi Lászlónak* előrelátó, megfontolt kéréseire. Csapatunkint felváltva dolgoznak az inséges munkások, hogy 4—6 napi munkakeresményükből valameddig biztosíthassák — ha szűkösen is — a mindennapi kenyeret. Világos dolog, hogy vármegyénk főispánja nemcsak Endrőddel, hanem a megye többi községeivel és munkásaival és hasonlóan megértő szeretettel foglalkozik és magyon is jelentékeny az az összeg, amelyet az inség csökkentésére fordított már eddig is. Azt is tudjuk, hogy az erre a célra rendelkezésére álló segélyösszeg nem nagy és nem kimeríthetetlen. Éppen azért különösen hálásak lehetünk iránta, hogy sokféle való lekötöttsége mellett is, amikor sem magángazdaságok, sem társulatok, vagy közületek, vállalatok vagy egyének munkát vagy jelentős segélyt nem juttatnak a munkásságnak — a Főispán szociális érzésének és fajszeretének sugallatára — segítségünkre siet és egyedüli mentség a nyomor kétségbeesítő heteiben. Mint értesülünk, *vitész Ricsóy-Uhlarik Béla főispán november óta az endrői közmunkálatok végzésének biztosításához és így a kereseti lehetőség elősegítéséhez 12.450 pengőt juttatott.* Az elmúlt hónapokban végzett közmunkák legnagyobb részét ebből a pénzből végeztette Harsányi László főjegyző előterjesztései alapján az előjáróság. Mély tisztelettel kérjük Öméltóságát, hogy a tavaszi mezőgazdasági és közmunkák megindításáig legyen továbbra is jóakaró atyja és segítője — a saját hibájukon kívül inséges endrői munkáscsaládoknak.

Főispánunk újabb tanujelét adta megértő jóindulatának, s Endrőd község 20 holdon aluli, inségbejutott kisbirtokosainak 50 q. buza és 25 q. árpa kölcsönt folyósított az új termésig.

Katolikus Akció

EMLÉKEZZÉL EMBER...!

Még néhány nap és vége a farsang mulatozásainak, kispongásainak. Az anyaszentegyház a három utolsó napon engesztelő szentségimádást tartal jószándéku híveivel a festiség sok-sok bűnétől kihívott isteni igazság szigorú büntetésének enyhítésére, majd hamvazószerdán hamul hint homlokunkra, hogy eredetünkre és halálunkra figyelmeztelvéen megterésre, magabaszállásra és bűnbánatra indítsa a megtévedt emberi lelkeket.

Az élet nem rózsáskert, nem örökös farsangi heje-huja, hanem komoly munka és erőifejlés helye, melynek végén bucsul mondunk földnek, pénznek, örömöknek, mindennek és jön a halál borzongató bizonyossága után — a félelmetes számadás.

Az Anyaszentegyház — mint jó édesanya — figyelmeztet, int és a jószág szigorával mutat a kikerülhetetlen végzetre, de ugyanakkor a farsangi szentségimádással kapcsolatban az Oltáriszentségben: Krisztust, az élet kenyerét, a halál Urát, a számadás Örök Biróját adja ajkainkra.

Ráeszmélt arra, hogy megvan a mód és lehetőség a katasztrófa elhárítására. Az élet és halál Ura nincs elzárva senkitől. Aki bensőséges hittel és föredelmes bűnbánattal közelodik Hozzá, az nem vesz el. A mulandóság hamuja jelentheti a test feloszlását és porráválását, de nem jelenti a lélek megsemmisülését.

„Aki az én testemet veszi, örökké él”, mondta Krisztus, az igazság forrása és az örök élet Királya.

Az élet bűnös feleletengerében fuldokló embernek a bűnbánat mentővél nyújtja oda az Anyaszentegyház, hogy el ne pusztuljon, hanem az Örökélet partjaira jusson.

De ezt a mentővél meg is kell fogni, abba bele is kell kapaszkodni, mert máskülönben hiába a segélynyújtás.

Krisztus szenvedése és megváltása sem segít rajtunk, ha nem megyünk Hozzá és a bűnbánat szentségében megfeszült lelkünkbe nem vesszük az Égi Mannát: Krisztus szent testét és véré.

Engedelmes, hívő lélekkel, öntudatos belátással fogadjuk tehát a nagybőjt komoly tanítását: „mentsük meg halhatatlan lelkünket!”

Mi a feladatuk a családgondozóknak?

Az endrődi egyházközségben hétközi folyik a nagy munka: a *családgondozók* (utcamegbi-zottak) intézményének megszervezése. Eddig körzei vezetők voltak, most a Katolikus Akció országos programjának megfelelően a faluban utcák, a lanyákon tízes lanyacsoporlok szerint állítja be a helyi szervezet a családgondozókat.

Többen huzódoznak a nemes és értékes munka vállalásától. Valószínűleg nem ismerik a célját és rendeltetését e fontos intézménynek.

Igaz, a családgondozók fizetést vagy fizetleldíjat nem kapnak. Erre pénzé nincs az egyházközségnek, de e lélekmentést célzó munkát megfizetni nem is lehet. A családgondozók ingyen fogják kapni az egyházközség hivatalos értesítőjét: a *Kármás Köröst*. Ebből hónapról-hónapra olvashatják a legközelebbi munkateendőket és egyöntetűen végezhetik a világi apostolkodás értékes munkáját.

A *családgondozó* (utcamegbi-zott) *lelki-összekötő a hívek és az egyházközség vezetője: a lelkipásztor között*. Megjelenik a havi gyűlésen, ahol pontosan megkapja utasítását, mit és hogyan dolgozzon csoportja lelki érdekében. *Képviseli csoportjában a lelkipásztort, de a lelkipásztor és az egyházközség vezetője előtt képviseli a híveket, illetve csoportját*. Előterjeszt a hívek panaszát, kéréseit, — ismerleli azoknak családi, erkölcsi és anyagi helyzetét, feltárja a segélyre szorulókat súlyos viszonyait, de — ugyanakkor felvilágosító szavaival és jó példájával csoportját tanítja, inti, helyes irányban vezeti és a rossztól visszatartani iparkodik. Értesíti őket az egyházközség fontosabb cseményeiről, a vallásgyakorlatok és rendkívüli istentiszteletek időrendjéről, rajta lesz, hogy csoportja pontosan teljesítse katolikus kötelelességeit, s ha botrány vagy békéltenség volna közöttük, igénybe veszi a lelkipásztor közbenlépését és intézkedését.

Vigyáz és örködik, hogy csoportja vallás és erkölcsellenes, vagy nemzetellen sajtót ne olvasson, s a *katolikus sajtótermékek lehetőleg mindenüvé eljussanak*.

Öntudatos, hivatása magasztán álló családgondozó áldás lehet arra a körzetre, amelyet gondoz és képvisel. Csoportjának

A kondorostanyai leányegyházban január 26-án alakította meg Katolikus Akció körzei szakosztályait *Csernus Mihály* apátiplebános. Ugyanakkor kijelölték a lanyai körzei-vezetőket is. Közel 80 lelkes, munkára kész férfi és asszony vállalta a világi apostolkodás lélekemelő munkáját. A szakosztályok munkáját, melynek programja azonos az anyaszentegyházéval, *Timár Gyula helyi lelkész* irányítja serény buzgalommal.

A nagyváradi káptalan újirazi gazdaságában 150 endrődi munkás nyer az idei gazdasági időszakban elhelyezést. Örömmel értesülünk, hogy *dr. Czepik Gyula* prefátuskanonok a komádi lelkész kéri arra, hogy vasárnaponként szentmisét és predikációt tartson az uradalom katolikus cselédsége és munkásai részére.

Az endrődi sajtószakosztály kezében felmerült az a terv, hogy Endrődön is mielőbb sajtónapot kell tartani. Igaz, hogy a két éves nagy asszily miatt felére csökkent az újság előfizetők táhora, de sajnálatos, hogy a lerendelők nem a vallástalan és egyházellenes lapokat mondják le, hanem jórészt a katolikus újságokat.

Régi igazság, hogy a katolikus ember szó nélkül türi el, akár Krusztusát, akár egyházát gyalázzák. Pedig a zsidóktól és protestánsoktól — becsületükre válik! — ezt nem hallják soha! Aunyi öntudatot mégis elvárhatnánk tőlük, hogy legalább pénzüikkel ne gazdagsítsák azokat a lap- és nyomdatulajdonosokat, akik lebecsmérlék, kigunyolják legszenlebb érzelmeiket és ideálijukat. Még jobbérésű, sőt egyháztanácsi tagok is vesznek és olvasnak katolikus ellenes lapokat! Legalább szívlelnék meg a Magyar Püspöki Kar közös pásztorlevelének rendelkezését, mely kimondja, hogy *„nem lehet az egyházközségi képviselőtestület tagja az, aki vallásgyakorlatában hanyag, vagy katolikus ellenes, esetleg színtelen lapot, folyóiratot járát.”*

Valóban kívánatos volna, hogy a magyar katolikus sajtó megteremtője: *Páter Bangha Béla jézustársasági atya* egyszer már Endrődön is kioktálna lelkismeretbeli kötelelességükre az endrődi magyarokat is!

Tagjai tudják, hogy nincsenek elhagyatva, a családgondozón keresztül a lelkipásztor és az egyházközség tudja, ismeri helyzetüket, s a lehetőség halárán belül segítenek is rajtuk.

Lelkismeretes, vallásos emberek vállalják tehát örömmel a megbízást!

ISTENTISZTELETI IDŐREND.

Minden szombaton délután 3 órakor a lilánia elői *énekantítás* a felnőttek részére.

Február 23-án az Öregkerthi és jó idő esetén a cseiti iskolában mutatunk be szentmisét. — *Március 8-án* az Öregkerthi kápolnaiskolában, *március 15-én* avarjusi és tanítóföldi iskolában lesz szentmise.

A *Mária-társulat és Jézus-Szive társulat* február 25-én d. u. fél 4 órakor tartja évi közgyűlését a polgári iskolában. A társulat tagjai és csoportvezetői jelenjenek meg.

Február 23-án d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, *február 29-én* d. u. 5 órakor a Férfiliga, *március 5-én* d. u. 5 órakor a Leányklub és Leányegylet tartja havi-ajtalosságát.

A nagybőjtben minden szerdán d. u. 5 órakor a Népláz mozitermében *vetítétképes előadást* tartunk a felnőtt hívek részére.

A nagybőjt szentgyónás ideje nagybőjt első vasárnapjával kezdődik. Elsősorban a munkás-híveket kérjük, hogy a tavaszi munkára léendő távozás előtt végezzék el legfontosabb katolikus kötelelességüket és járuljanak az Ur Jézus szent asztalához.

Kubikus lelkigyakorlat kezdődik február 25-én a budapesti Manrézában. Az endrődi egyházközség öt kubikus munkást részesít segélyben, hogy résztvevessenek a szentgyakorlaton.

A **felnőtt leányok részére** március 22-én három napos lelkigyakorlat kezdődik. A részletes programot jövő számban ismerteljük.

A **Jézus Szive Szövetség** csoportvezetői a jövő havi ima-szándékot március 1-én délelőtt három-negyed 11 órakor vehetik át a polgári iskolában tartandó havi értekezleten. — Aki nem tudnának eljönni, azok csoportjuk valamelyik tagját küldjék maguk helyett.

A **szegedi egyetemen** a tanulói ifjuság a tantermekben kilüzte a keresztet. A tanárikar eltávolította azt. A tiz tagu egyetemi tanács öt tagja a kereszt kilüzése, öt tagja annak levétele mellett szavazott. Értelmetlennek tartjuk az utóbbiak eljárását. Vagy hisznek Krisztus istenségében és akkor tiszteltelben tartják a megváltás szent fáját, vagy nem, akkor pedig sértik minden keresztény ember felfogását. A keresztény Magyarországon százszor hangoztatott keresztény kormányzat idején ilyesmit még sem ildomos elkövetni.

† KRESZNERICS FERENC

Rövid szenvedés után, váratlanul távozott el az élők sorából az a férfi, akinek halála nemcsak községünket fosztotta meg egy tetőtől-falpig katolikus gondolkodású, izzó magyar érzésű embertől, de pótolhatatlan hiányt jelent a magyar közéletben is, melynek Kresznerics Ferenc értékes, harcos munkása volt.

Akik távolról ismerték az elhunytat, kemény, rideg beszédű, nehéz modoru embernek tartották. De akik gyakrabban érintkeztek vele, vagy baráti kapcsolatot fűzte őket hozzá, azok láthatták, hogy a hideg külső meleg szívet takart, a kemény koponya jószándéku gondolatok és közhasznú eszmék kifermelője volt.

Endrődre baráti meghívásra ideiglenes tartózkodásra jött Kresznerics Ferenc. Pihenni és egészségét visszaszerezni jött ide, hogy majd visszaférjen oda, ahol nagyszerű munkájával és tevékeny szorgalmával egyike volt a legkiválóbbaknak.

Debrecenből jöthozzánk, ahol husz esztendő közéleti és hivatali működésével rendkívül tekintélyes pozíciót és megbecsülést szerzett.

Öntudatos, kiforrott katolikus gondolkodása, tantöríthetetlen állásfoglalása, kitűnő szervező képessége révén megalkotója és ügyvezető igazgatója volt már 1912-ben az ország legnagyobb és legtekintélyesebb Katolikus Népszövetségi szervezetének. A „kálvinista Rómában” nyíltan katolikus mert lenni, akkor — anélkül, hogy másoknak vallásos meggyőződését bántotta volna, — amidőn a debreceni katolikus intelligencia nagy része még nem merte megvallani hitét és vallásos felfogását; s hogy később évek múlva a debreceni katolikus férfifarsadalom szervezett összetartással nagyszerű közéleti eredményeket ért el, s fokozatosan belekapcsolódott a hitéletbe is, azt főként Kresznerics Ferenc szociális apostolkodó munkájának tulajdoníthatjuk.

A háboru alatt mint tar-

talékos lóhadnagy kiváló szolgálataiért számos kitüntetésben részesült. — A forradalom idején nyílt bátorsággal szállt szembe a felforgatókkal. Állásából menesztették, fizetését elvonták. Kresznericcsel azonban nem boldogultak. A debreceni MÁV. üzletvezetőségben az egyellen tisztviselő volt, aki minden kényszer ellenére sem lépett be a szociáldemokráta, később kommunista szervezetbe. Amikor 1919-ben korlátlan jogkörrel a nyiregyházi állomás vezetésére rendelték ki, s azt kívánták tőle, hogy a vörös katonaságot szállítassa a fellázadt Beregszász ellen, fejével játszott, de megakadályozta, hogy az ott dühöngő Pogány József hadbiztos és katonái eljuthassanak.

A román megszállás alatt egyik vezetője volt a magyar polgárőrség szervezőbizottságának, a román hatóságoknál naponként kétszer is jelentkeznie kellett, s csak úgy szabadult meg az elhurcoltatástól, hogy a Hortobágyon keresztül, s a Tiszán éjnek idején Budapestre menekült.

A magyar hadsereg bevonulásával a debreceni üzletvezetőség igazoló bizottságának volt előadója, majd a Népióléti Minisztérium rendeletére *miniszteri biztosi minőségben két évig vezette a debreceni kerületi munkásbiztosító és a kereskedelmi betegpénztárt*. Mindkét intézményt megtisztította a szabadkőműves és kommunista elemektől, nagyszerű felszerelésekkel gazdagította s anyagilag is megerősödve adta át az átszervezés folytán kinevezett új igazgatóságnak.

Közben megalakította a *Keresztény Gazdasági-pártot* s mint annak ügyvezető igazgatója vezette a híres 920-as debreceni választást, melyből a *párt három jelöltje* diadalmasan került be a parlamentbe.

1922-ben legitimista programmal jelöltséget vállalt. Kénytelen volt azonban visszalépni, mert egyetlen gyűlését sem engedélyez-

ték. Fellépésének eredménye az volt, hogy fáviritailag „B”-listára helyezték és soronkívül nyugdíjazták.

Évvel tört ketté az a rendkívül értékes és szépvelésű pálya, melyet Kresznerics Ferenc fiatal korában befutott. Hiszmég csak 38 éves volt, amikor nyugdíjazták. A világháborúban súlyos tüdő és mellhártya gyuladást kapott, melyből felgyógyult ugyan, de ettől kezdve tüdőfájdulás kínozta.

Az utolsó években egészsége javult, s úgy látszott, hogy sikerrel jár reaktíválási terve is. Váratlanul támadt rá a betegség és sokat zaklatott, sok gondtól, munkától meggyötört szíve nem bírta legyőzni a kórt.

Halála napján este 7 órakor vette magához az Ol-társiszegekben élő Krisztust, akif szolgált és hűségesen követett egész életén át, s aki megkönnyítette neki nemcsak a halál perceit, de bizton hisszük, hogy mindvégig kitarására az elszámolást is.

Az endrődi egyházközség szorgalmas titkárgondnokát gyászolja az elhunytban.

Temetését régi bizalmas barátia és közéleti munkásságban évtizedes osztályostársa: Csernus Mihály apátplebános végezte nagy segédlettel. Koporsóját az endrődi hívek ezrei kísérték utolsó útjára.

A gyászbaborult családhoz az egész országból sok részvénytillakozat érkezett. *Dr. Lindenberger János* apostoli kormányzó, *dr. Bernolák Nándor*, *dr. Ernst Sándor*, *Huszár Károly* és *dr. Haller István* volt miniszterek, *dr. Ferenczy Tibor* országos főkapitány, *dr. Hubert Ottó* ny. közigazgatási bíró. Debrecen volt főispánja, vitéz *dr. Ricsóy-Uhlarik Béla* vármegyénk főispánja, *dr. Ötvös Lajos* képviselő, a *Kath. Népszövetség* országos igazgatója, az elhunyt jóbarátai és még igen sokan fejezték ki igaz részvétüket Kresznerics Ferenc elhunytá fölött.

Jézus legyen vigasza és boldogítója!

A vizoutlításra!

ZÖLDKERESZT AKCIÓ

Adományok a Zöldkereszt Ebédeltetési Akció Javára

Baranyai István bankigazgató havi 2 P., Szabó Józsefné óvónő havi 2 P., Özv. Kocziha Andrásné óvónő havi 1 P., Kaposi Márton postamester havi 2 P., Makai József közs. irodatiszt havi 1 P., 0.6 fill., Kovács Etelka irodatiszt havi 92 fill., Bencze Sándor ny. igazgató-tanító havi 3 P., Csernus Mihály apátplebános 11 P., 50 fill., Alapy Andor gyógyszerész 10 P., Timár Miklós korcsmáros 1 P., 50 fill., Kiszely Imre 2 P., Pap János 2 P., Szakállas Lajos 3 P., Madarász István gyűjtése 4 P., 50 fill., Tóth János 2 P., Központi leányiskola 5 P., *Kresznerics Gy. Ferenc* egyházközségi gondnok titkár elhalálása alkalmából a polgári és elemi iskola tantestülete adománya koszuu megváltás címén 16 P. Az egyes körök és tantestületek által rendezett vacsorák és táncmulatságok tisztajövedelméből az Akció céljára befolyt 115 P. 0.6 fillér.

Természetbeni adományt a következők juttattak az Akció javára:

Szabó Péter 1 kilógramm bab és 5 kg. liszt, Uhrin Vendel 2 kg. szalonna, 15 kg. borsó, 26 kg. buza, Vaszkó Mátyás 10 kg. buza, Özv. Gácsi Jánosné 1 kg. bab, 2 kg. liszt, 1 kg. szalonna, Décsi paskumi iskola tanítójának gyűjtése 30 kg. buza, 5 kg. tengeri, — Kurilla Pál 2 kg. liszt és 1 pár cipő, Gyuricza József 1 kg. borsó, 15 kg. buza, és 1 kg. mák, Gubucz Máté 25 kg. liszt, 50 kg. burgonya, — Ugari Iskola tanítójának gyűjtése 1 kg. bab, 1 kg. zsír, 27 kg. liszt, 2 kg. hagyma, 7 kg. szalonna, 2 kg. borsó 83 kg. buza, Özv. K. Timár Józsefné 10. kg. liszt, Községi Iskola tanítójának gyűjtése fél kg. zsír, 80 kg. liszt, 4 kg. burgonya és 130 kg. buza, Varju Fülöp 5 kg. bab, 5 kg. borsó, 100 kg. buza. — Öregszőlői gyűjtés 2.30 kg. bab, 23 és fél kg. liszt, 1 kg. tarhonya, 1 kg. szalonna, 30 dkg. kolbász, 2.30 kg. borsó. — Kovács Lajos 20 kg. buza, Körözsön-tuli Népház gyűjtése 34 kg. liszt, 4 és fél kg. szalonna, 9 és fél kg. borsó, 40 kg. buza, 2 pár csizma, Polyákhalmi iskola tanítójának gyűjtése 69 kg. liszt, 13 kg. burgonya, 2 kg. szalonna, 1 kg. borsó, 56 kg. buza. — Pusztacsejti Olvasókör gyűjtése, 5 kg. bab, 25 kg. liszt, 3 kg. hagyma, fél kg. szalonna, fél kg. kolbász, 10 kg. borsó 243 kg. buza, 2 drb. kabát, 4 pár eszima, Timár István 1. kg. liszt, Kovács Ferenc 30 kg. káposzta, Varga Mátyás 20 kg. buza... Timár Istvánné 4 kg. borsó, özv. Uhrin Sándorné 56 kg. buza, Kovács Illés 1 kg. liszt, 2 kg. szalonna, 30 kg. buza, Gubucz János 25 kg. buza, Varju György 5 kg. liszt, Baranyi Antal 9 kg. borsó, Fekécs Mátyás 11 kg. burgonya, Timár Imre bíró 65 kg. liszt, Uhrin Gáspár 5 kg. szalonna, Csernus Mihály 100 kg. borsó, Uhrin Imre 50 kg. burgonya, Hunya László 1 kg. szalonna, Timár Miklós 3 kg. liszt, Ker. Fogy. Szövetkezet 3.15 papircsckó, Kiszely László 1 kg. zsír, 1 kg. szalonna, Juhász Lajos 1 pár eszima. (Folytatjuk.)

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Kormányzói elismerés. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy **CSERNUS MIHÁLY** apátlébanosnak, a Magyar Vöröskereszt Egyesület endrői fiókegyelete elnökének a fiókegyeleti felvirágoztatása érdekében tíz éven keresztül kifejtett fáradhatatlan munkásságáért **elismerését** tudtul adják.

Dr. Pálka Pál járásunk főszolgabírája szerencsésen átélt a súlyos operáción és hazaérkezett Gyomára. Hivatalát azonban egészségi állapotára tekintettel nem foglalhatja el. Állandó helyettesítésével a vármegye Alispánja **Bakos József** főszolgabírói biztosa meg.

Áthelyezés. A vármegye Főispánja báró dr. Maasburg Kornél főszolgabírói Békésről gyomai járáshoz helyezte át további szolgálataira.

Iskolafelügyelői látogatás az endrői rk. elemi iskolákban. Az elemi iskolai tanítás régi kívánsága teljesül akkor, amikor a Kullusz Miniszter ur az egyházi és kir. tanfelügyelőségén kívül az iskolák ellenőrzésével működő tanítókat biztolt meg. A gyomai járás iskoláihoz kinevezett **Lovas József** kétegyházi állami tanító, iskola felügyelő folyó hó 10 és 11-én első, február 18-án másodikban látogatta meg a bel- és külkerületi iskolákat. Az ellenőrző látogatás után a Népházban tartott tanítói gyűlésen megelégedését fejezte ki a tanítók munkája fölött.

Eljegyzés. Timár Monikát eljegyezte Csik József endrői községi tisztviselő. Gratulálunk.

Az endrői Vöröskereszt-fiókegyelet február 5-én tartotta meg táncmulatsággal egybekötött kultúrálját. — A rossz idő ellenére is különösen sikerült a község hagyományos „elitbálja”. A városi viszonylatban is nívós műsor nagy élvezetet és sok derűs percet szerzett a szép számban megjelent intelligens közönségnek. Az esti jövedelmét a helyi „Zöldkereszt” és a Vöröskereszt lüdböteleg segélyalapja javára fordította rendezőség. — Felülfizettek: Bencze József 10 P., Csernus Mihály 4 P., Bencze Sándor 3 P., Csermák Kálmán 2 P., Timár Gyula 2 P., dr. Záhonyi Aladár 1 P., Harsányi László 1 P., Dr. Timár Sándor, Pádár Miklós, Dr. Gaál József 50-50 fill. Összesen: 24,50 P.

Farsang keddjén este 6 órai kezdettel a LEÁNYKLUB „bátyus” összejövetelt rendez a Népház moziltermében. Aki jól akar mulatni a farsang utolsó napján, legyen ott!!!

Kozma Miklós belügyminiszter felhívására a lexüggyárosok 40 ezer méter szövetei adományozták Csongrád, Békés és Csanád megyék inségei részére. A belügyminiszter a három vármegye között az inségesek számaránya szerinti osztalja ki az adományt.

Az Országos Stefánia-Szövetség endrői fiókja február 12-én rendezte farsangi bálját a Katolikus Népház nagytermében. Az **Alapj Andor** elnökléte alatt működő bálbizottság tevékeny munkásságát fényes siker koronázta, mert igen szépszáma közönség jelent meg a jól sikerült mulatságon, melynek listia jövedelmét a gyermekágyas anyák segélyezésére fordítják.

Endrőd „póhalmi repülőosztaga” nagyszerű műkedvelő előadást rendezett február 2-án az „állaluk” bérlet báró Huszár-féle uradalomban. **Récz Lajos** igazi ráteremtiséggel tanította be az ifjúságot két ügyesen előadott szindarabra. Az esti rendezésében még érdemük van **Vaszkó Pál** és **Vaszkó Mihály** bérletőknek, továbbá **Uhrin Péternek**, aki az egész színpadot és a kulluszakat festette. Örömmel köszönjük a földieket, hogy kulturális működésükkel jó példát adnak és megbecsülést szereznek a szomszédos Gyoma község lakosaitól is.

Tiltott műtétekért letartóztatották dr. Schreiber Lajos 50 éves mezőkövesdi orvosi és dr. Apáthy Károly ócsai orvosi. Schreiber négy eseten, Apáthy többrendbéli magzatellátással vádolja az ügyészség. Ideje volna a lörvényt megreformálni és szándékos emberölés büntetével vádolni és elítélni azokat, akik az élet széliprói.

Gazdaérdekképviseleti gyűlés Endrődön.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara március hó 1-én Endrődön a gyomai járási mezőgazdasági bizottság gyűlésének keretében a Katolikus Népszövetségi Gazdakör nagytermében délután 2 (kettő) órai kezdettel gazdaérdekképviseleti előadó gyűlést rendez. Ezen a gyűlésen kerül átadásra **Varju J. Imre** endrői lakosnak a kisgazda számtartás vezetésére terén uttörő munkásságának elismeréseként adományozott kamarai kitüntető oklevél.

Dr. Kősztyus Lajos a debreceni Gazdasági Akadémia tanára a kisgazda számtartásról tart előadást. **Vargó László** gazdasági tanácsos, mezőgazdasági kamarai titkár pedig az időszaki mezőgazdasági kérdésekről fog beszélni.

Ezen gazdaérdekképviseleti gyűlést azzal ajánljuk a gazdatársadalom figyelmébe, hogy azon minél nagyobb számmal megjelenve, tegyenek tanúbizonyságot a gazdaközönség iránti érdeklődésükről.

Békésvármegye Vitézi Társadalmi Bizottsága Gyulán, 1936. évi február hó 22-én este 10 órai kezdettel a Göndöcs-Népkerti pavilonban rendezti vitézi Székház-elapja javára a Békésvármegye Vitézek bálját.

Alföldi Zöldmező Szövetség kiadásában: Tolvaly Z. Oéza okl. gazda által szerkesztett 240 oldalas „Zöldmező Naptár” megjelent. Ára 1 pengő. Ezen naptár a szoroson vett naptári részen kívül népies formában nyújt ismertetőt a zöldmezőgazdálkodásról és a kisbirtokost érdeklő összes mezőgazdasági vonatkozású tudnivalókról. Állandó tanácsadója és hasznos támasza a magyar kisgazdának. A magyar zöldmezőmozgalomnak ezen népszerű ismertetője az Alföldi Zöldmező Szövetségnél szerezhető be, Budapest, V. Alkotmány u. 29.

Andaházi Kasnya Béla nagy bírósági elfoglaltságát tudtuk meg a Körösvidék február 7-iki számából, ahol megírták, hogy képviselőnk ugyan erre a napra volt megidézve egy bűnügyi tárgyalásra és a budapesti polgári bíróság elé **Adler Albe** által indított házassági bonió perében.

Ugy-e, kicsoda lázas elfoglaltság?

Nehéz eset. — Julia, végre egy kitűnő fénykép-felvételt tudtam csinálni rólad.

Egy ezredmásodperces felvétel.

— És miért csak egy ezredmásodperces?

— Mert csak addig tudtam csukva tartani a szájacskádat!

Gyermek gyilkosság. A debreceni cseréttanyai tanító családja — **Varga Mária** az ügyészség letartóztatta, mert ujszületett csecsemőjét 6 napos korában megfojtotta és a pincében elásta. A lelketlen teányanyát az ügyészség fogházába szállították.

Megtörtént. Az „átutazó” segédek és munkanélküliek egész hada kopogtat nap-nap után a plebánia ajtaján. Néhány nap előtt egy elég jól öltözött fiatal ember kért „antikrisztus-segélyt” az Apát úrtól.

— Barátom, maga már a hajdólk ma. Ugy látszik, ez a körutazás a legkínosabb foglalkozás. Sajnálom, de annyian igénybe vesznek, hogy csak pár fillért adhatok és átnyitott 6 fillért az átutazónak.

Ez megecczte a három rézpénzt és litymálva jegyezte meg, hogy „mit csináljak én e pár fillérral?”

— Legjobb lesz, ha beleszi a Szant Antal-perselybe, vagy oda adja egy alamizsnát kérő szegény embernek, válaszolta a főpap.

Az átutazó szó nélkül sarkonfordult.

Az Endrői Egységes Munkás Otthon műkedvelő ifjúsága február 9-én a Népház moziltermében nagy sikerrel adta elő **Zilahy Lajos: Süt a nap** c. 3 felvonásos vígjátékát. Az előadás ugy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült.

Külföldre utazó idősebb házaspár utlevélét vizsgálja a vámügyi. Közben gyánakvóan fordul az utashoz:

— Mivel tudja igazolni uraságod, hogy ez a hölgy valóban a felesége?

— Nézze Főhadnagy ur, ha be tudja bizonyítani, hogy ez a nő nem a feleségem, egész életemre hála lesznek.

EGYESÜLETI HIREK.

Az Endrői Ipartestület folyó hó 16-án tartotta nagy érdeklődéssel kísért tisztújító közgyűlést. Az Ipartestület a község életében jelentős szerepet tölt be, a tisztikar megbízatása három névre szól, a közgyűlést a régi tisztikar elváltása érdekében nagy körös munka előzte meg s így méltán kellett fel a község figyelmét. A választás azonban nem hozott meglepetést, mert csaknem teljes számban a régi kipróbált és értékes tisztikar maradt az Ipartestület élén. **Elnök:** Kovács Ferenc. **Alélnök:** Gyuricza József. **Előljáróság:** Timár Menyhért, Kurilla Vince, D. Timár Imre (uj), Katona Sándor, Koós László, Szmolai József (uj), Vári Gergely, id. Kiszely Ferenc (uj), Hanyecz Pál (uj), Csuvár Mihály, Lizi-czay György, Véha Vendel. **Póttagok:** Dinya Illés, All László Károly, Dávid Károly, Kiszely Simon. **Számvetéselők:** Kiszely Mihály, Tóth István és Kiszely Lukács.

Egységes Munkás Otthon tisztújító közgyűlése február 2-án volt. Tiltkos szavazás után a következő tagokat választották meg. **Elnök:** Németh János, **Alélnök:** Salamon Mihály, **Gazda:** Faggyas Imre, **Pénztáros:** Lipták Lajos, **Ellenőrök:** Huszár János, Szilágyi János és Balázs István. **Számvetéselők Bizottság tagjai:** Tóth Lajos, Bukya Pál, Csik Mihály. **Jegyző:** Csókási Béla, polg. isk. tanár. **Könyvtáros:** Nagy Imre, **Választmány tagjai:** Orbók József igazgató-tanító, Hornok István, Gonda József, Tóth Károly, Gyuricza Imre, Timár Vince, Bukya Pál, Söcs Sándor, Vaszkó Imre, Szujó István, Rójk István, id. Majoros Imre.

Az Ugari rk. kör január 26-án tartotta tisztújító közgyűlést, mely alkalommal egyhangulag a következő tisztikart választották meg: **Elnök:** Timár Máté, **alélnök:** Fekés István, **penztáros:** Timár Gergely, **jegyző:** Paróczay Gergely tanító, **gazda:** Vaszkó József, **könyvtáros:** Kulik József, **ellenőr:** Pelyva Imre.

Endrői Levente Egyesület műkedvelő gárdája f. hó 23-án és 24-én este 7 órai kezdettel a Népház moziltermében színre hozza **Csupkó Lajos: Rivierai kaland** c. 3 felvonásos nagyszabású táncos operéllját.

Az ugari műkedvelő gárda **Paróczay Gergely** tanító vezetésével f. hó 15-én iskolánkivüli népművelés keretében az iskola színpadán nagy sikerrel mutatta be **Gárdonyi: A bor** c. 3 felvonásos népszínművét.

Mi ujság a külpolitikában?

A londoni király-temetést ugyan csak felhasználni iparkodtak a kisantant uralkodói és külügyminiszterei. Természetesen Csehszág diplomatái a fő-méregkeverők, akik évek óta erős propagandát folytatnak az irányban, hogy Ausztriát, s ha lehet Bulgáriát a kisantantba bevonják. — Adja a jószomszédot, aki remeg attól, hogy Németország váratlanul bevonul Bécsbe. Ausztria függetlenségének biztosítása címen kovácsolják a vasgyűrűt Magyarország köré. S nehogy Mussolini vagy Hitler segítségünkre jöhessen, Olaszország afrikai elfoglaltságára hivatkozva, az orosz szovjetet akarják becsempészni a középeurópai államszövetség fő-protectorául.

Hod/za, Titulescu és társaik nagyképtlen kijelentik, hogy az új gazdasági és államszövetségbe — ha akarnak, Olasz-Német és Magyarország is beléphet. De ugyanakkor Károly román kijelenti, hogy Magyarország revíziós álmai a múlté, arról sem a jelenben, sem a jövőben beszélni nem lehet. — Egy szóval megfordítják Széchenyi mondását: „Magyarország volt, de nem lesz.“

Érdekes Ausztria tapogatózása. — Anglia olaszellenes népszövetségi politikája miatt az olasz kijelentések megfenyégették az angol-francia szövetséges frontot, hogy ellenséges magatartásuk miatt a jövőben ők gondoskodjanak a „Brenner-hágó védelméről.“

Ez azt jelenti, hogy Olaszország a békékölés óta — igen nagy áldozattal — hatalmas hadsereget tartott a tiroli fronton azért, hogy Németország betörését Ausztriába megakadályozza.

E kijelentés nyomán Franciaország a cseh-szovjet szövetség szorosabbátétele és a francia-szovjet szövetség létrehozásával válszolt — Németország és Olaszország ellen.

Nyugaton tehát a germán orosz-lán kitörni készülő ereje, észa-kon és keleten a nagy szlávgyűrű fojtogató ölelése készülössze-roppantani a két malomkő között sorvadó Magyarországot.

Külügyi kormányzatunk elismerésreméltó higgadtsággal és óvatossággal figyel a csapdát és készül kimenekülni a biztosnak látszó egérfogóból.

Tény az, hogy ilyen nehéz külpolitikai helyzetben még alig voltunk. Ha Ausztria szorongatott helyzetében bedől a kisantantnak és belép közéjük, akkor mindenfelől elzárva a világtól, nemcsak politikailag, de gazdaságilag is elszigetelnek és megfojtanak bennünket.

A firenzei osztrák-olasz tanácskozástól igen sok függ. Reméljük, hogy Mussolini megbátorítja

és visszatartja Ausztriát a reá, de nekünk még inkább veszélyes lépéstől.

Starheimberg herceg osztrák alkancellár londoni és párisi tárgyalásai alkalmával Ottó király visszahozatalával és trónra ültetésével gondolta biztosítani Ausztria függetlenségét. Egy Ausztria és Magyarország közötti perszonálunió 16 milliós részben ipari, részben mezőgazdasági állam szövetségét jelentené. A két ország egyesített ereje — Olasz- és Lengyelország segítségével — ellen tudna állni a német mohóságnak, de feltartóztatná a pánszláv veszedelmet is.

A kisantant diplomatái állították a reájuk rendkívül veszedelmes terven és körúsbán tiltakoztak a két ország közvetlen államszövetsége és a király visszahozatala ellen. — Az olasz-legyel és magyar-osztrák szövetségi-blok 95 millió embert hozna össze. Olyan katonai erőt, amely áttörhetetlen korridor volna a germán-szláv áttörési kísérletek előtt. Ennek létrehozatala természetesen Csehszország körülzárását és halálát jelentené. Ezért szaladt Hodzsa Párizsba és kovácsolta Benes terve szerint a kisantant rozsdás gyűrűjét nyakunk köré.

Az elkövetkező hetek vagy hónapok sok tekintetben új változásokat hozhatnak.

Új orosz-japán háboru előtt.

A lávolkeleten egy új orosz japán háboru előjátéka játszódik le.

Japán — felhasználva a zavaros európai helyzetet — egyre merészebben terjeszkedik. Kína felé legújabbán a békés terjeszkedés taktikájához folyamodott, de Oroszország felé már fegyveres uton akar térni nyerni évi egymillió embert kitevő népszaporulatának. Az orosz befolyás alatt lévő Külső Mongolia és a japán hűbériségben álló Mandzsukus között az utóbbi időben egyre súlyosabb határincidensek fordultak elő és legutóbb már japán csapatok ütköztek meg orosz lisztek vezetése alatt álló mongol csapatokkal. Ma az a helyzet, hogy a szovjet hatalmas haderőket mozgósított Külső Mongolia határán, s ennek a hadseregnek előőrsői már megütköztek a mandzsuri japán haderők előretört osztagaival. Minden jel arra mutat, hogyha időnyerés szempontjából, a két fél alkudozik is, a háboru rövidesen kilör Japán és a szovjet között.

Az olasz-abesszin hadjárat mind nagyobb heveséggel folyik tovább. Legutóbb Enderfánál főbb napos csatában 6000 halonai és 12000 sebesültet veszítettek a feketék. Londoni megjegyzés szerint az abesszinek jól verkednek, de teljesen képtelenek ellenállni az olaszok megsemmisítő erejű hadigépeinek és repülő támadásainak. Az egymást követő nagyveszteségek megrendítették az abesszinek önbizalmát és harci kedvét. Itt volna az ideje, hogy a genfi sóhivatal ne taktikázzon, hanem okos és méltányos feltételek kidolgozásával vessen véget a hibávaló vérontásnak.

Paraguayban katonai forradalom tört ki és a zendülők 24 órai harc után levertek a kormánycsapatokat és átvették a kormányzást. A köztársasági elnök egy ágyúoszádra menekült, míg a külügyminisztert elfogták és börtönbe vetették. Keddi jelentések szerint a kormánycsapatok csailakoztak a felkelőkhöz és így helyreáll a rend és nyugalom.

Fel akarták robbantani a román király vonatát

Károly román király vonatja ellen francia földön merényletet készítettek elő.

A calais—párisi vonalnak, amelyen a román király a francia fővárosba érkezett, egy veszedelmes pontján, ahol a sínek magas töltéssel húzódnak, nevezetesen Abbeville és Amiens között a merénylők meglazították a vaspálya alapépítményét. A csavarokat eltávolították és a gerendázat alá pokolgépet helyeztek el. A király megmenekülése ilyenformán annak a körülménynek köszönhető, hogy a királyt vonat előtt egy ugynevezett „kémlelőmozdonyt“ indítottak.

Alig haladt át ez a gépa szóban forgó ponton, hatalmas robbanás rázkódtatta meg a földet és a sínek izzé porrá törve rördöstek szerte. A mozdony azonban ekkor már áthaladt az aláaknázott terep fölött, s utasainak az ijedelman kívül nem történt bajuk. Azonnal leszálltak és elébe siettek a királyt hozó vonatnak, amelyet vészjelekkel megállítottak. Erre épen, hogy elég idő maradt, minthogy a gyorsvonat alig három perccel a robbanás után érkezett a helyszínére.

A pályatestet azonnal rendbehozták. A szomszédos anyagtelepről új síneket és talpvasakat hoztak, amelyek elhelyezése után a vonat késéssel bár, de folytathatta útját és baj nélkül meg is érkezett a francia fővárosba.

Az igazság kedvéért

A decemberben megindult „körtelkedés“ idején egyes helyeken olyan állítások hangzottak el, amelyeknek valótlanságát világosan bizonyítja az alábbi levél, melyet dr. Temesváry Imre képviselő intézett Csernus Mihály apátplebánoshoz.

Kedves Barátom!

Tudomásomra jutott, hogy egyesek Endrődön azt a hirt terjesztik, hogy Harsányi László h. főjegyző úrnak azért kellett eljőnnie Füzesgyarmatról, mert állítólag velem kellemetlenségei lettek volna és az elhelyezése egyenesen az én kívánságomra történt volna.

Ezen állításokkal szemben kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Harsányi László h. főjegyző úrral nekem soha semmiféle kellemetlenségem nem volt, sőt én *Öt mindenkor rendkívül nagyon becsültem és becsülöm ma is.*

Füzesgyarmatról való elmenetelét nemhogy én kívántam volna, hanem ellenkezőleg, azt fájdalommal voltam kénytelen tudomásul venni.

Képességeire vonatkozólag kötelességem megemlíteni, hogy *néhány évvel ezelőtt a közigazgatási tisztviselők között szakkérdésekről vita folyt. Nekem a belügyminiszteriumban említették, hogy ezen kérdésekben az összes jegyzők között Harsányi László oldotta meg a kérdéseket legkiválóbban.*

Azt hiszem maga ez a körülmény legjobb megvilágítja Harsányi képességeit.

Nagyon leköteleznél, — ha netalán Te is hallottál volna ezen híresztelésekről — ha az illetőkkel ezen levelem tartalmát lennél szives közölni.

Régi barátsággal köszönt Budapest, 1936. január 16.

Öszinte hived:

Dr. Temesváry Imre
miniszteri tanácsos,
orsz. gyűl. képviselő.

A képviselőházban

az elmúlt héten került bizottsági tárgyalásra a kisiparosok régi kívánsága: — a kisipari szakképzettség védelmét szolgáló új ipartörvény. — Még az ellenzék több tagja is elismeréssel nyilatkozott a fiatal iparügyi Miniszter munkásságának.

E héten a tüzoltó javaslatot tárgyalta a képviselőház. A tüzrendészet alapos és végleges rendezését foglalja magában a Kozma Miklós belügyminisztertől benyújtott és elfogadott új törvény.

Mielőbb sorra kerül a telepítési törvényjavaslat tárgyalása is. Az illetékes gazdakörök kívánságára vitéz dr. Vass Elek miniszteri tanácsos, a javaslat tervezője, ismételtén átdolgozta az egész törvényjavaslatot.

Munkáskérdés

Becsüljük meg a munkát

Ujév óta Csernus Mihály apát-plebános és Harsányi László főjegyzőhelyettes csaknem nap-nap után más és más helyre irnak, közbenjárnak, hogy a község munkásainak nagy része mezőgazdasági munkához jusson és elhelyezkedve ne kerüljön megint olyan nyomoruságos helyzetbe, mint az ideai télen volt.

Tudják azt illetékes tényezőktől, hogy a nehéz pénzügyi helyzet és rossz adózási viszonyok között állami és megyei közmunkák nagyobb méretekben nem lesznek, — ha tehát a munkásréteg kenyérhez akar jutni, nem várhat a tavasszal legfeljebb 1—1 vagy másfél hónapig tartó kubikmunkákra, hanem a saját és családjuk jól felfogott érdekében vállalkoznia kell mezőgazdasági munkára is.

Néhány helyről jött az ajánlat. Elégge kielégítő és biztos keresetet jelentő. Ha talán egy-két pontban némi kívánnivaló volna is, olyan jelentéktelen, alig pár pengő veszteséget jelentő különbség, hogy ezért vonakodni az aláírástól nem okos és bölcs dolog.

Ma a birtokos is súlyos és nehéz helyzetben él. A munkáltatás annyiba kerül, mint amikor még 30 pengőt kapott a buzáért. Az adózás szintén súlyos. Tehát vele szemben is belátással kell lenni.

Viszont az utolsó években megkétszereződött a munkások száma. Egyik község munkásai a másiktól veszik el a munkát és kenyeret. Nincs tehát jogosultsága és értelme annak, hogy válogassunk, huzódazzunk a felajánlott jó és türethető munkaalkalmaktól. Sem a községtől, sem a vármegyétől, vagy az államtól nem várhatja senki, hogy munka nélkül eltartsa. Azt sem követelhetjük, hogy egész éven át foglalkoztasson mindenkit. Csak akkor nem fog a munkásosztály télen koplalni és éhezni, ha megfelelő számban elhelyezkedik a magángazdaságokban is. Ne hallgassunk uszítókra és népámitókra! Ezek fellovalják, fálnak viszik a munkásságot. Hangosan jogot, magas bért, állami gondoskodást követelnek, hogy a munkásság tetszését, rokonszenvét és választások alkalmával szavazatát megnyerjék, de még egy darab kenyeret, egy napra eső napszámot saját zsebükből, vagy utánjárdsal nem szereztek neki!

A munkásság nézzen és lásson világosan. Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok! Ki tudja, hogy milyen termés és milyen

kereseli lehetőség lesz az év folyamán? — Komolyan mértegeljék nehéz helyzetüket és ragadják meg a biztos megélhetést, s a télre kenyeret juttató munkaalkalmakat!

A „Zirci-apátság” előszállási uradalmában

hosszú éveken át több száz endrői munkásalád dolgozott és szerezte meg mindennapi kenyerét. Az elmúlt évben olyan súlyos panaszok merültek fel, hogy az uradalom jószágkormányzója az ideai gazdasági évre egyetlen endrői munkást vagy munkásleányt nem alkalmazott. Valamennyit a katolikus Mezőkövesdről fogadták, akiknek ugy munkateljesítményével, mint erkölcsi magaviseletével meg vannak elégedve.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítást

március 20—25 napjain tartják Budapesten. A bejelentések nagy számát tekintve, az ideai kiállítás messze fölülmulja az elmúlt évek anyagát, s nemcsak az ország minden vidékéről, de külföldről is tömegesen jönnek annak meglátogatására. A MÁV. a felutazó közönség részére 50 százalékos vasuti kedvezményt biztosít. A kedvezmények utazásra jogosító igazolvány ára 1.50 P. Az igazolvány az összeg előleges beküldése ellenében megrendelhető a kiállítás rendező bizottságától (Budapest, IX. Köztelek-u. 8.). A résztvevők március 12-ig jelentkezhetnek a Kat. Népszövetségi Kiszgazdakör elnökségénél is, ahol a jogosítvány megszerzését együttesen végzik.

Az Alföld öntözése.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara február 15-én Kecskeméten vízügyi gyűlést tartott, amelyen megvitaták, hogy mikéni volna mielőbb és minél kevesebb költséggel megoldható az Alföld csatornázása és öntözése. A gazdaság tárgysorozatban a helyes vizgazdálkodás módjait tárgyalták, s azok megvalósítására a kormányhoz javaslatot terjesztettek fel. Az elmúlt két év szörnyű szárazsága valóban sürgős cselekvésre indíthatja az intéző köröket. Az aszály megbénította a mezőgazdaságot. Adócsökkentés, vetőmag-kölcsön átmeneti segély

lehet, de gazdasági megújulás csak jó termés után várható. Az Alföld szeszélyes időjárása mellett öntözés nélkül ez alig remélhető. A miniszterelnök maga is legelőször közgazdasági problémának tekinti a csatornázást, kérjük, hogy gyors tempóban indíttassa meg a kérdés sürgős megoldását.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség

legutóbb Kiskunhalason rendezett zöldmezőgazdasági tanfolyamot. A tanfolyamon 42 gazda vett részt.

Mennyi agrárarút szállítottunk Németországnak az elmúlt évben?

Külföldi statisztikánk szerint az összes külföldi országok között Németország vásárolja tőlünk a legtöbb árut. Amíg németországi behozatalunk értéke 1936-ban 89.9 millió pengő volt, a kivitelé 109.1 millió pengőre emelkedett. Bevételi többletünk, tehát 19.2 millió pengő volt. — Az állattenyésztés köréből származó kiviteli cikkekért (sertés, zsír, szalonna, szarvasmarha, baromfi, vaj, nyul stb.) 70 milliót, növényi eredetű árukért 26 milliót kaptunk. — Egyedül lóhere és lucernamagért 5 millió 400 ezer pengőt fizettek a német kereskedők.

Gabona és állatárak

Gabonapiac. Az árutőzsdén a gabona ára az utolsó napokban gyengült. A 80 kg-os tiszavideki búzát 18.50—18.80-as áron jegyezték. Az áresést a kivitel pangásának tudhatjuk be. Ausztriába kisebb mennyiséget szállítottak, Olaszországba és Svájcba nem történt kivitel. — Chicagóban a buza mázsáját májusi szállításra 12 P. 20 f-ért, Liverpoolban 11 P 40 fillérért jegyzik.

A tengeriért a pesti tőzsdén 14 25—14 50 et fizetnek. Vidéken magasabb árat adnak.

Állatpiac. A hétfői sertésvásárra 9000 darab sertést hajtottak fel. Az irányzat vontatott volt. Prima szedett sertésért 84—90 fillért. 90—110 kilós jóminőségű sertésekért 80—84 fillért adtak.

A baromfi piacon — a kivitel csökkenése miatt — az árak is estek. A tojás-piacon hamarosan áremelkedést várnak a svájci szállítás megkezdésétől.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Főintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellet. Foglalkozik a banküzlet minden ágával, szelvénybevitások, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénz nemek beváltásával a mindenkori legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az igazgatóság.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öl föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes Gyömböcsfát, Magastörzsű és bokorórsát, diszfát, diszcserjét, Évelő virágot, Gyökéres szőlővesszőt stb. bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít Unghváry József iskolája Cegléd Budapesti iroda VI. Andrássy ut 56. Oktató nagy árjegyzék ingyen.

A Keresztény Fogyasztás- és Értékesítő Szövetkezet friss tejet bármilyen mennyiségben a legmagasabb napi áron vásárol.

„JÖVŐNK“ a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonáneműt magas piaci áron vásárol.

ÓRAK ÉKSZEREK DISZTÁRGYAK
dus választékban
finom minőségben
TAUBER
MEZŐTUR
Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul

mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **Stefán Béla.**

Nyomtatta a „Hungária” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felölős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

Szent József

Március 19-én az Ur Jézus nevelőatyjának: szent Józsefnek emlékét ünnepli a 360 millió lelket számláló katolikus anyaszentegyház.

Szegény ácsmesterembert, egyszerű munkást állít elénk lelki Anyánk, aki életét nem fényben és gazdagságban, nem hatalomban és dicsőségben, hanem szegényes műhelyben, mindennapi verejtékes munkában a gyalupad mellett töltötte el.

Névünnepe mély tisztelettel köszöntjük a munka emberét, akit az Isten császári méltóságnál magasabb trónra ültetett, mert reá bízta Fiának: az Ur Jézusnak gondozását és védelmét.

Mily kiváltságos lelki tulajdonai lehettek a férfinak, hogy Isten millió és millió ember közül reá bízta Szent Fia védelmét és jegyesévé rendelte Krisztus Jézus Anyjának: a Boldogságos Szűz Máriának.

A Szentírás — a teremtés és megváltás történetének isteni hitelositéssel megerősített könyve — keveset ír ugyan szent Józsefről, de már ebből is világosan tűnik fel nagy és rendíthetetlen hite Isten végtelen hatalmában és bölcs gondviselésében. Nemesen élénk tárul szűztiszta élete, szerény, Isten szent akaratát követő és abban megnyugvó magatartása, s a szent Család iránt érzelt gyöngéd, nagy lelki finomságra valló szeretete.

A mai hitetlen társadalom elvakult anyagi gondolkodásával mennyire ellentétben áll szent József csodálatraméltó hite, amikor az angyal figyelmeztető szavának hitelt ad és megmarad kenyérkereső oltalmazójául a Szentlélektől megárnnyékozott mátkájának: a Boldogságos Szűz Máriának. Mily hatalmas lánggal lobog e hit lelkében, amikor a bethlehemi barlangban nyugvó kisdud előtt térdre borul és imádja benne a Mindenható gyermeket: a világ megigért Messiasát!

És mily hűségesen, kitartással, zugalódás nélkül, örömteljes megnyugvással teljesítette magasztos, de nehéz munkáját!

Az angyal figyelmezteti, hogy oltalmaznia és védelmeznie kell a reá bízott értékeket: a szent Szü-

zet és az isteni Gyermeket, — s minden töprengés és huzódzás nélkül éjnek idején indul velük messze idegen tartományba Heródes gyilkos fegyverei elől. Ott hagyja házáat, műhelyét, szerzőségeit, de nem sajnál semmit, mert a kötelesség szólítja!

Ugy Egyiptomban, mint Heródes halála után Názáretben keresves, verejtékező kézimunkával kell megkeresnie a mindennapi kenyeret az ég és föld Urának és nem méltatlankodik, nem zugalódik, nem kiáltja az ég felé, hogy: Isten, gondoskodj Fiad védelméről és táplálásáról, mert csodás erőt ad neki az Istenben való erős bizalma.

A mai zugalódó, káromkodó, Istentől elrugaskodott ember e két nagy erényt veszítette el.

Ránéz a csillagos égre, de annak Teremtőjét nem látja, vagy nem akarja észrevenni! Látja a természet nagyszerű összhangját, a világ csodásan bölcs berendezését, de a vakvéletlennek tudja be és szándékosan akarja kiölni lelkéből azt a megnyugtató és felemelő öntudatot, hogy a világegyetemet bölcsen kormányozó Alkotó gondot visel minden teremtményére, tehát reá is.

Vakon hisz földi prófétákban, politikai hazugságokban és népámitó tévelyekben, de kétkedően rázza meg üstökét, amikor az érette meghalt és őt megváltó Krisztus tanítását tárják elé, amikor a kereszténység kétezer éves fennmaradása és történelmi bizonyossága a jobb, nemesebb, Krisztus utjain járó életre, az Isten szent akaratának követésére inti.

Az Anyaszentegyház hívő gyermekei közös imában fordulnak a mai napon az Ur Jézus nevelő Atyjához, hogy Istentől eszközölje ki a mostoha trianoni élet-sorsban gyötrődő és vakon ténfergő magyarság számára is az erős hitet és megingathatatlan bizalmat a Mindenható igazságosságába, a bűnbánó és megtérő lelkek számára irgalmas, jó-ságos könyörületében.

A POLITIKA BERKEIBŐL...

Az országgyűlés megkezdte a telepítési javaslat tárgyalását. Dr. Krüger Atadár előadó két órás beszédben fejtegette a javaslat közgazdasági értékét és hasznos voltát. Az ellenzék nem tartja kielégítőnek a javaslat rendelkezéseit és erősen készül annak lámadására, vagy legalább is alapos módosítására. Darányi Kálmán dr. földművelésügyi miniszter már a javaslat bizottsági tárgyalásán hozzájárult több oly módosításhoz, mely úgy a földet leadó birtokosság, mint a települők érdekében kívánatos volt.

Külpolitikai téren erős hullámzások történtek. Németország csapatokat vezényelt a rajnai semleges sávba, mely fényét Franciaország a lokarnói szerződés súlyos megsértésének minősítette. A nagy hatalmak Londonban ültek össze tanácskozásra, meghívták oda Németországot is, de Hitler csak feltételekkel hajlandó résztvenni abban. Anglia közvelitenni próbál és kiegyeztetni szeretné a francia-német ellentétet, de a franciák magatartásán eddig meggyúsult kísérlete. Remélhetőleg mégis találhatnak valami megoldást és elkerülhető lesz a német-francia háború.

A napokban Budapesten tanácskozott Gömbös Gyula miniszterelnökkel és Kánya Kálmán külügyminiszterrel Schuschnigg osztrák kancellár és az osztrák külügyminiszter. Úgy a fővárosi sajtó, mint a bécsi lapokban megjelent hivatalos nyilatkozatok nagy meglepéssel irnak a baráti légkörben lefolyt budapesti tanácskozásokról, amelyek minden kérdésben, tehát úgy politikai, mint közgazdasági vonatkozásban eredménnyel zárultak.

E hét közepén Rómába utaznak a két szövetséges ország vezető politikusai, hogy ott több napon át Mussolini miniszterelnökkel tárgyaljanak a „római egyezmény” további kiépítéséről.

Hetekkel ezelőtt a cseh miniszterelnök járta a fővárosokat: Párisi, Belgrádot, Bécsel,

hogy megfurja a római egyezményt, tehát Olaszország—Magyarország—Auszria politikai és gazdasági szövetségét. Auszriát szerették volna megnyerni a kisantant szövetségnek, hogy így a szovjet bekapcsolásával Olaszország közép-európai befolyását meglőrlék, s Magyarországot teljesen elszigeteljék. A katolikus Auszria vezető politikusai azonban álltak a cseh ravaszszágon, s nem voltak hajlandók elősegíteni azon tervüket, hogy a Dunamedencében Csehországot irányító és vezető hatalomhoz segítsék. Hogy a római tanácskozások mit hoznak, még nem tudjuk. Valószínű azonban, hogy csak elmélyülnek a három ország közötti szíves viszony — és ez előnyére válik mindjőbban úgy a magyar gazdasági termékek értékesítésének, mint hazánk külpolitikai helyzetének.

Szóval a politika levegője izzó, a háboru vulkánjának mélyében erős dűbörgések hallhatók, s hogy a kitörés megőrlénik-e és a pusztító láva újra pusztít-e Európa civódó országaiban, azt csak a jó Isten tudja.

TAVASZ ELŐTT.

Az első virágok, Istenem, be szépek,
Siető tavaszról lágy himnuszt zenélek,
Fényük illatosan csorog szét a tájon,
S megtorpan, megbékél ezer durva
[lábnym, —
Az egész világon.

Millió virágszem mosolyog a kerten,
Tán az angyalok sem tudnak nézni
[szebben?
Picinykék, mélyzók s mind oly ismerősök.
Szívükkel locsolták hajdan a nagy ősök:
Vitézek, regősök.

A rét, a patakpart egy ujjongó pompa,
Madár is fütyül már lopva hajnalonta.
S bús alkony az égre glóriás színt aggat,
Mária, a szívek gyógyulni akarnak!
Feledni akarnak...

Édes csók, hit, élet hervad a szemekbe,
Sokan várnak itten rongyosan, esengve,
Hajh, beh rég óhajtott ajándék az áldás,
Sejtett öröm nélkül úgy fáj a virágzás...
Étket adó szántás.

Anyánk! jószágunk most mind felőled
[omlik,
A szél is neked bűg éneket a lombig,
S remélni Tehozzád mennek a szívek ma,
Babujázd jövönket halvány sors-aranyba:
Hozsanna, hozsanna!...

Bartha András.

Katolikus Akció

Milyennek kell lenni a katolikus embernek?

Dr. Serédi Jusztinián, Magyarország bíboros hercegprímása győri beszédéből közöljük e kérdésünkre a legilletékesebb és mindenkitől megszívlelendő választ:

Meg felel e kérdésre *szent Pál* apostol: Legyetek Krisztus képviselői! Megfelel reá az egyháztörténelem: a katolikus ember olyan legyen, aki a kinyilatkoztató Isten tekintélye miatt minden körülmények között hisz, aki ezt az észszerű hitet bátran vallja, aki mindig hite szerint él és érte — ha kell — még a legnagyobb áldozatokat is nagylelkűen meghozza.

Nem elég tehát csupán megkezeszteszteni. Nem elég tehát csak az iskolában és a templomban katolikusnak lenni, hanem katolikusnak kell lenni az életben is.

Katolikusnak kell lenni úgy, hogy megtartjuk az isteni, egyházi és az ezekkel nem ellenkező világi törvényeket.

Katolikusnak kell lenni úgy, hogy a hit, remény és szeretet isteni erényein kívül gyakoroljuk az erkölcsi erényeket is.

A katolikus ember legyen tanulékony, kötelességtudó és szorgalmas. Legyen önzetlen, igaz, megbízható és igazságos. Legyen következetes, gerinces és állhatatos.

Ezekhez az elvekhez igazodjék mint munkás és munkaadó, mint földműves, iparos és kereskedő. Ezeknek iparkodjék érvényt szerezni az üzemekben, a kaszárnyában, a hivatalban, a törvényhozásban és az igazságszolgáltatásban.

Legyen katolikus magánéletében. Szerezzen érvényt a katolikus elveknek házasságkötéskor, családi, társadalmi és nyilvános életében.

Nekünk nem kellene az olyan katolikusok, akik életükkel megtagadják katolikus méltóságukat, akik nem merik megvallani katolikus mivoltukat.

Mindenfelé azt tapasztaljuk, hogy az emberek megbízhatatlanok, mert elvetik a változailan örök igazságot, amely végelemzésben maga az Isten. Az ilyen megbízhatatlan emberek öns céljait rendszeren mások megtévesztésével iparkodnak elérni. A megtévesztés folyik szóval, írásban, nyomtatásban és cselekedetekkel. Az embereket ideig-óráig meg lehet tévesztetni, de azt tudjuk, hogy a mindentudó Istent megtévesztetni nem lehet. Ezért ragaszkodjunk mi a változatlann, örök igazsághoz, Istenhez.

És ha katolikus ősein ismertető jele a szeretet volt: legyen a mi ismertető jelünk a szereteten kívül az igazság, őszinteség és ezek nyomán a megbízhatóság.

A katolikus legyen mindig katolikus!

Nem kell magyarázatot fűzni az ország legfőbb papjának világos tanításához, meggyőző erejű okfejtéséhez. Lelkiismeretes, önmagát parányit is értékelő katolikus ember megszívleli azt és aszerint él.

Öt endrődi munkás a Manrézában.

Az egyházközség anyagi támogatása tette lehetővé, hogy a február 25—29-én tartott kubikusmunkás lelki gyakorlaton öt endrődi munkás is résztvehetett. — Munkástestvéreink nagy elismeréssel és hálaérzettel búcsúztak el a Jézustársaság lelki gyakorlatos házából, ahol három napig P. Révay Tibor atya foglalkozott velük nagy szeretettel és odaadással. — A lelki gyakorlat befejezése után dr. Schandl Károly képviselő, az OKH. vezérigazgatója ebédre hívta meg a lelki gyakorlaton résztvevő munkásokat. — Reméljük, hogy lélekből megújult és felvilágosodott munkástestvéreink bátor katonái lesznek az Údvözítőnek és példabó iránnyitói munkástársainak.

„A mi papunkat ne bántsa!”

Newyork közelében egy kisebb városka vendéglőjébe egy utas tért be. Szóba elegyedett a többi vendégekkel és hamarosan a vallásos kérdésekre terelődött a szó. Az újonnan érkezett vendég szidta a katolikus Egyházat és főképp annak papjait.

— Az önök papja is olyan lesz, mint a többi! — mondotta. — Az is úgy tesz, mint a többi: csak egy csepp vizet önt a borba, de az emberektől meg azt kívánja, hogy egy csöpp bort öntsenek a vizükbe és azt igyák.

A vendéglőnek tulajdonosa egy vallásos katolikus ír ember volt. A vendéglős végighallgatta a plébánosuk elleni rágalmat és aztán nyugodtan odament a rágalmozóhoz. Hatalmas, herkulusszerű ember volt a vendéglős és mint a gyermeket, úgy vette fel a papgyűlölő atyafit. Kívitta a vendéglő ajtaján és az utcán leültette a járda közepére. Aztán rászólt:

— Az én házamban pedig a mi plébánosunkat senki se merszelje bántani! Ő a mi papunk és mi az ő hivei vagyunk. Ő a mi atyánk és mi az ő gyermekei vagyunk. Még ha igaz volna az, amit mondott Ön, — pedig nem igaz — akkor sem szabad megengednem, hogy az atyámat jelenlétemben bárki is bántsa.

Ezzel, mint aki jól végezte a dolgát, megfordult és visszament a korcsmájába.

Istentiszteleti időrend.

Március 22-én egyházmegyei szentségimádási nap lesz az anyateplomban. Este 6 órakor szentségbélétel predikációval. Az Olláregyesület tagjai az imádási órákat pontosan végezzék és akik lehetnek, a közös szentáldozáshoz járuljanak.

Március 29-én d. u. 3/4 11 órakor a Jézus Szive Szövetség csoportvezetői tartják havi értekezletüket a polgári iskolában.

Április 2-án d. u. 5 órakor a leányegyesület, s leányklub, április 4-én este fél 6 órakor a férfi-liga tartja havi ajtatoságát.

A nagybőjben minden szerdán d. u. fél 6 órakor veitellképes bőjti előadást tartunk a Népház mozi termében. — Belépő díj nincsen.

Nagybőjti gyóntatási sorrend:

Március 22-én a belterületi leventék, március 29-én a külterületi leventék végzik husvétli szentgyónásaikat.

Március 29-én a munkások és a katolikus körök tagjai, április 5-én a kisgazdák és iparosok végezzék a legfontosabb vallásos kötelességteljesítést. — Akik e napon nem jöhetnek, azok a nagybőjt két utolsó hetének hétköznapjain járuljanak az Ur Jézus imádandó szent testéhez.

Áldást, segítséget várunk és kérünk a jó Istentől. Méltó és illő, hogy valamit mi is nyújtunk neki. Ha mást nem tudunk, legalább hűnhánó, megtisztult, hívó és bizakodó lelkünkkel!

Tanyai istentiszteleti sorrend: március 22-én a tanítóföldi és öregkeri iskolákban, március 29-én a csejti iskolában, április 18-án a variasi és öregkeri iskolákban mutatunk be szentmisét. Az első áldozók április 19-én járulnak az Ur észtelához.

Egyházközségi képviselőtestület közgyűlése

Az endrődi róm. kat. Egyházközségi Képviselőtestület 1936. február hó 28-án megtartott rendes közgyűlésén tárgyalta le az 1935. évi elemi iskolai, polgári iskolai és egyházi zárszámadásokat.

Nehéz év volt az 1935-ös esztendő, mert a múlt évi nagy aszály miatt Pénzügyigazgatóság több, mint 12 ezer pengő adóterhelést rendelt el az egyházi és iskolai adókból. De az adófizetés is oly gyenge volt, hogy a költségvetéssel előirányzott adóbevételeknek 55-60 százaléka folyt csak be. A nagy adóhátralek indokolja, hogy az egyházpénztár néhány főtelnél csak részben teljesíthetett kifizetést.

Képviselőtestület a zárszámadások ismertetése után megállapította, hogy Elnökség a

takarékosság elvét a legnagyobb mértékben betartotta. A zárszámadásokat jóváhagyta, illetve a Főlisztelendő Egyházmegyei Főhatóságához felterjesztési határozta el.

E gyűlésén tárgyalta Képviselőtestület a *polyákalmi iskola építés* ügyét is. A képviselőtestület nem döntött a pályázatok fölött, mert többek kérésére a főépülettel teljes egészében léglából határozta el építeni, de a tanterem méreteinek bővítése is szükséges, mivel a tanterem havonkénti szent mise bemutatóására is szolgál a polyákalmi és a szarvasi határ szélein lakó Endrődről származott katolikus családok részére. A gyűlésen megjelent Herdy Béla állami építészeti hivatal kiküldött mérnökének javaslatára egyházközségi képviselőtestület fenti módosítással új pályázat hirdetését határozta el, mely fölött a Képviselőtestület március 21-én tartandó gyűlésén dönt.

Leány-konferenciák Endrődön.

Az Országos Katolikus Leányegyesület nagynevelő elnöknője: Stadler Frida tanárnő március 25-én községünkbe érkezik, hogy három napon át lelki értekezleteket tartson az endrődi nagy leányokkal. Nemcsak a leányegyesület és leányklub tagjai, hanem sok-sok száz endrődi hajadon szeretettel várja a kitűnő előadónő felvilágosító és lélekirányító előadásait.

A háromnapos konferencia napirendje a következő lesz:

Március 25-én délután 4 órakor bevezető beszéd a Népház mozi termében. Ugyanazon nap este 6 órakor a polgári iskolában lesz megbeszélés a leányegyesület és leányklub vezetőségével. Március 26-án fél 9 órakor szentmise hallgatás, majd utánna beszéd a Népházban. — Délután 4 órakor előadás a Népházban. — Este 6 órakor pedig a leányklub tagjai jönnek össze megbeszélésre a polgári iskolában.

Március 27-én reggel fél 9-kor szentmise, utánna beszéd a Népházban. Délután 3 órakor a templomban nagybőjti beszéd hallgatás, 4 órakor előadás a Népházban. — fél 6 órakor külön megbeszélés a leányegyesület tagjaival. Március 28-án reggel a leányegyesület és leányklub tagjai szentgyónáshoz járulnak, fél 9-kor szentmise, utánna előadás a Népházban. Délután 3 órakor zárógyűlés, 4 órakor szentbeszéd a templomban. Ezt követően a husvétli szentgyónás végzése. — Március 29-én reggel fél 8 óras szentmisén közös szentáldozás lesz.

Kérjük a szülőket és cselédartató gazdákat, hogy leányaikat és alkalmazottaikat e három napon engedjék a bizonyára üdős és tanulságos előadások meghallgatására. — A leányok bizonyára örömmel és szívesen jönnek a ritka és rendkívül sok lelki hasznos eredményező megbeszélésekre.

Uj hazám — Uj testvéreim!

A fecskék és golyók már gyülekeztek hosszú vándorutjukra akkor, amikor 1935. aug. 26-án felettis halóságom rendelkezéséből beköszöntöttem Endrődre és nyugalomba készülődd érdemes elődöm hivatalát, mint helyettes átvettem. — Most pedig — amikor a főjegyzői hivatalt véglegesen elfoglaltam — tavasznyílás, golya és fecskevárás idejét eljűk. — Amikor önkénytelenül is a vándormadarakra gondolkok, hasonlatosságot érzek a két életsors — a tisztviselők és vándormadarak sorsa között. — Azonosak vagyunk a vándorlásban, hasonlóak a fészkepítésében, fenntartásában, küzdelmes, harcos életet folytatunk mindketten: s ha kidőlnek az öregek, befészkelődik, bevándorol az új nemzedek, hogy tovább építsen, alkosson, harcoljon. — Csak az a különbség, hogy a tisztviselő nem két-állandó fészék, haza köztől vándorol fery és ösztönszerűleg, hanem mindig tovább és tovább, újabb és újabb fészkekbe, de bárhova is veti a sors, mindenütt a fészkepítés köteleessége, a munka, a cselekvés, az alkotás az ösztályrésze, melyet nem önmagának és családjának, hanem a köznek teljesül, áldoz.

Ez a tisztviselősors, az Ur-isten akarata, a közszolgálat érdeke-anélkül, hogy különösebben kerestem, vagy óhajtottam volna-jelölté ki számomra új fészkeknek, új s remélhetőleg utolsó földi hazámnak Endrőd községet.

Uj haza, új otthon! Olyan fogalmak, amelyek sokok lufajdonság és fellételet létezését követelik meg. — Szeretel, ragaszkodás, megértés, áldás és békesség egy otthonnak, hazának legelémibb kritériumai, melyeket a beköltözö, bevándorló és a már ottlakó kölcsönös és harmonikus ösztmüködése, meghecsülése hozhat csak létre, teremthet meg.

Korábbi hivatali állomásomon mindezek a feltételek százszázalékban teljesültek és mert az ott eltöltött csaknem 8 esztendő a kölcsönös megbecsülés és szeretet jegyében folyt le, tarozom korábbi hazámnak annak beismerésével, hogy ott nekem kellemes, puha fészkeim, felejtéhetetlen otthonom volt.

Endrődi testvéreim! Amikor ama nyárvégi napon családod, meleg otthon hátrahagyva s a tisztviselői feyzelemnek engedelmességgel közéletre jöttél, nehéz és sejtelmes érzések hulláma csapott át szívemen. — Sokat — jól és rosszal — hallottam felőletek. — Tiszta és éreft fejjel egy percig sem

ringallam magamat feladatomb nagysága: s a felmerülő nehézségek tekintetében hiru ábrándokban. S ez a zavaros, kellemetlen lelkiállapot annál kegyellenebb volt, mert engem ill sokan nem vártak szeretettel és őszintén nem örültek jöveletemnek. A világháboru ama pillanatai jutottak eszembe, amikor először — egy koromsötét éjszakán, pont 12 órakor ellenséges golyók, lövegek záporától tüz alatt tartott erdőn keresztül — a lövészárokbak kerültem. — Reffenetes volt ott a halál torkában, a vak sötétben, amikor még közvetlen szomszédomat sem láttam s nekem — a tisztnek — kellett feyzelmel és rendel tartani jó barátaink között. — Ez az állapot azonban csak addig tartott elviselhetően, míg meg nem virradt, míg meg nem láttuk az oroszok hadállásait s míg a sötétség miatt terveket szöni, elhatározásokra jutni s ha kellett, tenni, cselekedni nem tudtunk.

Tökéletesen hasonló szituációban kezdtem meg itteni működésemet, ha nem is golyózapor és nem ellenség között, de mindenestre idegenek közli, hol mindössze három embert ismertem. — Azóta 7 hónap telt el. — Kiismerem a hadállásokat. Elkezdtem katonáimat, híveimet toborozni, nem dobbal és nagy szóval, hanem anél csendesebb és folytonos — munkával. — Elkezdtem a fészekrakást, erősítést, hogy az utóbbi nehéz idők sulya alatt szét ne hulljon. — Belevittem hivatali új fészkeembe azt, amit magammal hoztam: meleg megértő szívemet, erős akarattal párosult szorgalmamat, hogy keresztyül vágytam azt a sürű, fekete felhőretegelt, amely oly vastagon és részesen fedte el a falu egéft az eltöie álló hosszú tél szorongó kilátásai elől.

Nehéz és küzdelmes hetek, hónapok voltak, de az Ur-isten kegyelme megsegített és meg erősített az a boldogító megértés és meleg szeretet, mely körülöttem és munkám körül napról-napra nőtt, emelkedett. — Boldogan tapasztaltam, hogy a kezdetben csak három jó ismerős száma mily hatalmas táborrá növekedett s végteleenül kellemesen érintett az a tapasztalat, hogy igaztalanul vádoltak benneteket és kettétek kedvezőtlen híreket — endrődi Testvéreim. — Mert azok az erények, kiváló vonások, melyeket örömmel észleltem, sokszorososan legyűrrik az egyébként is mindenütt előforduló s az általános emberi gyarlóságból származó közös

hibákat, hiányokat. — S ez a megállapítás annál értékesebb, mert az meg van ugy a gazda, iparos osztálynál, mint a nagyszámu és sokat szenvedő munkás testvéreknél.

Ugy láttam, hogy a község-háza és működése szükös a torlódd igényekhez és szüköslegetekhez mérten. — Láttam, hogy az élet itt már évek óta állott és igen sok a felhalmozódott leendődd sora. — S végül láttam, hogy a község-háza nem mindig volt kellően tisztelt szent hely, ahol csak egy jelmondat uralkodhatik: A közérdek pártatlan szolgálata.

Ez a három pont sürti össze azoknak a feladatoknak óriási tömegét, melyeknek megoldásához hozzá kezdtem s amelyeket — ha Isten is ugy akarja — meg is óhajtok oldani.

Azt akarom tehát, hogy:

1. A község-háza a példás községi igazgatás színhelye legyen, ahol minden jogos és méltányos ügy lehető preciz megoldást nyerjen a törvények korlátain belül, de mindenkor a felek érdekeit s nem a holt betűk szellemét tartva szem előtt, mely keserít, öl és pusztít;

2. A község élete a megoldásra váró problémák fokozatos megvalósításával lendületes fejlődésnek induljon, hogy a munkás és szociális kérdések, az alamizsnálkodás szegyenletes lehetőségein kívül az emberi önértékeztel méltóan oldassanak meg;

3. A község-háza a hozzáférhetően pártatlanság és a köztért való harmonikus együttműködés szent temploma legyen.

Endrődi Testvéreim! Én azt hiszem, hogy mindnyájan egyet akarunk. — Én ehez a munkához — mint már említettem is — tudásomat, erőmet, szorgalmamat, vas akaratomat, munkámat, mindenemet és egész életemet adom, s főlelek csak egyet várok: hasonló megértést, bizalmat, lelkesedést s legalább is olyan pártatlanságot, amilyenvel én e község ügyeit vittem, viszem és vinni akarom.

Kettőnk erejének ez a találkozás; szeretett községünk felvirágzása leendő!

Hu így lesz, soha el nem hidegülő testvérek leszünk s és olyan új hazát talállok Endrődön, hogy haló poraimban is boldogan fogok itt elpihenni.

Köszöntlek benneteket, köszöntlek mindnyájatokat új Testvéreim!

Endrőd, 1936. március hó 17.

Harsányi László
főjegyző.

Főjegyző-választás.

Február 29-én d. u. 2 órakor, a hivatalos órá-végével szünt meg Finta Albert főjegyző működési ideje, s a képviselőtestület d. u. 3 órakor főjegyző-választásra gyűlt egybe.

Bakos József főszolgabíró vezette le a példás rendben lefolyt tisztújító gyűlést. — Megnyitó beszédében üdvözölte a képviselőtestület tagjait. — Megállapította, hogy az állás meghirdetése az előirt időben történt, s az állásra négyen adták be pályázatukat. Törvényadta jogánál fogva a pályázók közül hármat jelölt, mint akik oklevelükön kívül megfelelő gyakorlattal is rendelkeznek a főjegyzői állás alkalmas betöltésére. A szavazatszedő küldöttség kijelölése után Alapy Andor elnök elrendelte a névszerinti szavazást. — Harsányi László főjegyzőre 33-an, dr. Sárly Istvánra 1 szavazott. Négyen elávóztak a szavazás elől, 13-an pedig, mert jelöltetett, „nem“ szavaztak.

Az eredmény meghirdetése után Bakos József főszolgabíró kivette a hivatali esküt a megválasztott Harsányi László főjegyzőtől és meleg szavakban üdvözölte új állásában. A képviselőtestület nevében Csernus Mihály apátplebános köszöntötte az új főjegyzőt. Nemcsak az a tény, hogy a vármegye vezetőségének tudomása szerint is a vármegye egyik legkiválóbb szakemberét nyerte főjegyzőjéül Endrőd községe, de a főjegyző pedáns ügyszeretete, hihetetlen szorgalma, példás élete és magatartása, meleg szociális érzékeny tisztelgetés és elismerést a képviselőtestület állásfoglalásával. Kérte a főjegyzőt, hogy mindig a község egyetemes érdekét és hasznát tekintse. Ne nézzen se jobbra, se balra, az igazságérzet és a közjára vezesse minden ténykedésében.

Harsányi László meghatóltan köszöntötte meg képviselőtestület nagy többségének szives és kiüntető bizalmát. Igérté, hogy miként az elmúlt félév alatt, a jövőben is, sőt még fokozottabb mértékben dolgozik a község népének köz-igazgatási és anyagi érdekeinek elősegítésén.

Décspáskumi róm. kat. Olvasókörben Elnök: Kulik Imre. Alelnök: Hornok Lajos. Jegyző: Varga Ferenc tanító. Pénztáros: Hegedüs Péter. Ellenőr: Duda Mátyas. Könyvtáros: Hangya Imre. Gazda: Timár Vince. Számv. biz. tagok: Vaszkó István, Iványi Antal, Timár Sándor.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó Budapestre utazott, ahol résztvett a püspöki-kar tavaszi konferenciáján.

Missió Szarvason. Fejzser József pápai kamarás, esperes meghívására a Ferencesatyák nyolc napos missiót tartottak Szarvason. Mint értesülünk a lelkigyakorlat nagyszerűen sikerült, a felnőtt híveknek közel 90 százaléka járult a bünbánnal szentségéhez. Kerületi Esperes Urunknak névünnepe alkalmával ezúton is melegen gratulálunk.

A vármegye Alispánja dr. Sorbán Jenő főszolgabírójól Orosházáról a gyomai főszolgabíroság élére helyezte szolgálattételre. Bakos József lb. főszolgabíró pedig Orosházára rendelt. — Bakos József távozásával jószándéku, erősen szociális gondolkozású embert veszítettünk. Remélhetőleg a helyi viszonyok alapos megismerése után dr. Sorbán Jenő közigazgatási és társadalmi működése is nagy értéket fog jelenteni a járás mindkét községének.

Levente szemle. Vilóz-Kricsfalussy Vilmos kerületi lesnevelési felügyelő. Roknicz György járási lesnevelési vezető kíséretében f. hó 14-én tartott szemlét az endrődi leventék fölött. A leventék költelenségűdően szép számban jelentek meg. Ugyanekkor megsemmisítette a polg. isk. növendékeket is. A kerületi lesnevelési felügyelő Fehérváry Ferenc vezető főoktató előtt elismeréssel nyilatkozott az endrődi leventék és polg. isk. tanulók lesnevelési munkájáról.

Spanyolországban felgyújtott templomok és kolostorok hirdelik a szociáldemokrata — kommunista irányzat „pártatlan, békés vallásos felfogását.” Évszázadok termékeit, felbecsülhetetlen nemzeti értékeket pusztítanak el pár óra alatt. Igaz, a régi közmondás: „a gyűlölet rombol és pusztít, csak a szeretet épít.”

Az olasz-abesszin hadszíntérről állandóan olasz győzelmeket jelentenek. Az ország negyedrésze immár olasz kezén van. Ha tovább is ilyen iramban halad az olasz henger, a népus elveszti utolsó katonáját is. A feketék barbárságára jellemző, hogy a kezükbe kerülő olasz katonákat és tisztakat elremisztelő kegyetlenséggel végeznek ki a hadijog és emberiség ellenére.

Bankett az új főjegyző tiszteletére

Harsányi Lászlót Endrőd község főjegyzőjévé történt megválasztása alkalmából bensőséges és közvetlen melegséggel ünnepelte Endrőd társadalma március 8-án a Katolikus Népház nagytermében. Ott láttuk Gyomáról Pánezél Emil főjegyzőt, Kató Lajos jegyzőt, Kovács Gábor bírót, Gaál Antal és Putnoki Mihály esküdteket, Kner Endre és Imre könyvnyomda tulajdonosokat, Wagner József és Márton urakat. Endrődről Csernus Mihály apátplébánost, dr. Tüköry József földbirtokost, a község tisztviselőit, az iparosok, kisgazdák, kereskedők és munkások számos tagját. A főjegyző iránt érzett szeretetet igazolja, hogy a nehéz idők dacára is 150-en jelentek meg az ünnepi lakomán.

Timár Imre bíró üdvözölte elsőnek Harsányi Lászlót, Endrőd község most megválasztott főjegyzőjét.

Dr. Tüköry József nagylaposi földbirtokos, a gazdatársadalom nevében köszöntötte Harsányi főjegyzőt, aki a rövid itteni működése alatt is mindent megért a népért, amit a nehéz gazdasági helyzetekben megtehetett. Biztosan remélhető, hogy kedvezőbb körülmények között majd több eredményt tud elérni. Segítőársai leszünk neki a község érdekében. Szolidaritást vállalunk mellette. Testvérként megismerve, szeretve és támogatva mellette állunk a községünkért, a gyermekeinkért, a népiünkért s ez majd meghozza a jobbrafordulást. Reméljük, minél előbb megnyílik községünk ablaka a jobb jövő előtt.

Csernus Mihály apátplébános felemlítette, hogy mint kis papok együtt kezdték az életet, de Harsányi Lászlót az életsodra a közigazgatási pályára lendítette, ahol az ifjúkori jellemvonások, férfias adottsággal párosulva, őt vallásos érzületű, igazságszerető, hivatott főjegyzővé alakították. Mióta idekerült, kora reggeltől késő estig dolgozik aközségért, a szegény répart... Igaz, itt száthatatlan a lelkek mezején, kevés gyümölcsöt arat. De ez ne csüggyesse. A közéleti pályán lévő embernek működését kizárólag az Uristen, a felkiismeret és a közérdek bírálja. Harsányi főjegyző harmonikus élete biztosíték arra, hogy a közérdeket fogja pártatlanul képviselni...

Varjú J. Imre a Kat. Kisgazdakörök, **Grósz Sándor** a Kereskedelmi Kör és **Kovács Ferenc** az Ipartestület nevében üdvözölte a főjegyzőt...

Harsányi László főjegyző meghatva mondott köszönetet a sok elismerésért, az ünnepi lakoma rendezéséért, mely tudta és akaratán kívül történt. — Őszintén óhajtja, hogy a megnyilvánult szeretet és ragaszkodás állandó le-

gyen. — A magyar tud hevülni, tiszteletet nyilvánítani, de ugyanakkor tud testvért gyűlölni. Átkozni, fájdalom, akkor is, amikor összefogásra volna szüksége. Szeretné, ha működése meghozná a községben az együttérzést, az együttes támogatást, s ha ezt a falut együtt látná békességben az Isten — és a községházánál.

Zöldkereszt Akció.

A Karitás Kézponti Segélyező Intéző Bizottság Elnökségének március 10-én tartott gyűlésén **Csernus Mihály** apátplébános elnök előterjesztette, a M. kir. Belügyminiszter Ur Öngyméltósága 197.501/936. X. sz. rendeletét, mely szerint értesíti a Bizottságot, hogy a Zöldkereszt Gyermekeképzési Akció további támogatására 1000 pengő államsegélyt engedélyezett. A Belügyminiszter Ur Öngyméltóságának a Bizottság újabb kegyes adományáért hódolatteljes köszönetét és mélyeséges hálaát fejezte ki, miután ez a segély tudja lehetővé tenni az étkeztetési akciónak érintetlen leoloytatását és teszi lehetővé azt, hogy az akció ezekben a legnehezebb napokban még ki is terjesztessék. — Hódoló tisztelettel kéri a Bizottság Öngyméltóságát, hogy kegyes jóindulatában községünk szegényeit továbbra is megtartani kegyeskedjék.

Harsányi László ügy. elnök jelentette, hogy **Főispán Ur Öméltósága** 700 kg. babot, 200 kg. lisztet s a Belügyminiszter Ur Öngyméltósága 700 kg. cukrot utalt ki az inség segélyakcióra.

Bizottság elhatározta, hogy a gyermekeképzési akciót f. hó 12-től kezdődőleg 45 gyermekkel kibővíti, úgy hogy április 1-ig az eddigi 255 gyermek helyett 300 gyermek fog ebédelni és reggelit kapni.

Tekintettel továbbá arra, hogy a nyomor, éhség és szegénység a tetőfokon van a faluban, a bizottság azt látja, hogy április hónapban ezek a gyermekek nem maradhatnak egyszerűen minden támasz nélkül s így elhatározta, hogy 345 gyermeknek ápr. 1-től, ápr. 24-ig s azon kívül március 20-tól április 24-ig 30 nem iskolaköteles 3-6 éves gyermeknek naponta 2 dl. meleg tejet és 6 dkg kenyeret fog juttatni. — A „Zöldkereszt” cukorra utóve úgy határozott, mihelyt az megérkezik, a kiosztásra kerülő reggeli tejben adagolja a gyermekeknek, míg a fennmaradó csekélyebb mennyiséget, valamint a babot és a lisztet a husvétii segélyezés alkalmával fogja juttatni a sokgyermekes rászorult családoknak.

Az akció céljára a következők újabb adományok érkeztek: dr. Timár Sándor orvos 15 P., Hoffmann Ferenc 2 P., Kalmár Károly 3 P., Csernus Mihály újabban 14 P. 50., Timár Péter Pál 5 P.

Természeti adományok folytatását a jövő számunkban közöljük.

Küszöbön a sajtó-reform. A fővárosi lapokban hétről-hétre felmerül a sajtóreform kérdése. A mind szélesebb körökben megnyilvánult kívánság figyelembe vételével a kormány is kitézte célját, hogy figyelembe veszi a sajtóreform előkészítésénél azokat a sajtórendészeti követelményeket, amelyek hivatottak lesznek arra, hogy a magyar sajtó, a magyar keresztény irányzat és hazafias magasabb erkölcsi követelményei alapján szolgálja a közvéleményt s ezáltal nemzetünk jövőjét. A sajtóreform — mint illetékes helyen kijelentették — nem a sajtószabadság megvonását jelenti, hanem irányt szab a manapság annyira elburjánzott sajtószabadságnak. A közvélemény irányítója a sajtó. Fontos tehát, hogy a sajtó irányítása olyan kezekbe legyen bízva, amely garancia arra, hogy erkölcsileg és képzetiségileg is megtehetően nagy és nemes hivatásának.

MÁRCIUS 15.

Endrőd társadalma vasárnap hagyományos bensőséggel áldozott a 48-as márciusi ifjuság emlékének. Fél 10 órakor a nagytemplomban Csernus Mihály apátplébános ünnepélyes szent misét és predikációt tartott, majd utána a **Hősök szobránál** műsoros ünnepély volt, következő műsorral. 1. **Nemzeti Híszkegy.** Énekelte a Iparos Dalkör vitéz Borsfay Géza tanár-karnagy vezetésével. 2. **Papp-Váryné:** Hitvallás. Szavallta **Hanyecz Irén** polg. isk. II. o. tan. 3. **Talpra Magyar.** Énekelte a polg. isk. **énekkara** vitéz Borsfay Géza tanár-karnagy vezetésével. 4. **Vályi Nagy Géza:** Magyarország. Szavallta **Czikkely József** levante. 5. **Ünnepi beszédet** mondott **Paróczay Gergely** rk. tanító. 6. **Vicsay:** Uj magyar márciust. Előadta a polg. isk. **szavalókórusa**. 7. **Csernus Mihály:** Megpróbáltatások idején. Énekelte az **Iparos Dalkör**. 8. **Gyula diák:** Magyar imádása 1919-ben. Szavallta **Knapcsék Bálint** levante. 9. **Himnusz.** Énekelte az **Iparos Dalkör**.

A kitünő műsort, s a nagyszépen előadott számokat nagy figyelemmel és többször megújuló éljenzéssel honorálta a több ezer főnyi ünnepi sereg.

A márciusi napok emlékére méltóképen ünnepelte meg műsoros ünnepély keretében a **róm. kat. Szent Imre polg. isk.** A nap jelentőségét **Kmellár Valéria IV. o. növendék** méltatta.

A Décspaskumi rk. elemi isk. **Varga Ferenc** tanító méltatásával. **Öregszőlői (Szent Imre) rk. elemi iskola.** Ünnepi szónok: **Dienes Izra** tanító. **Ugari iskolában.** **Paróczay Gergely** tanító beszélt. **Kocsorhegyen** **Fehérváry Ferenc** tanító emelkedett lendülettel változta a márciusi ifjuság érdemeit. **Tul a Körösön** **Lesniczky József** igazgató-tanító intézett beszédet a szép számban összejött tanyai lakossághoz. **Kondorostanya** lakossága is méltóképen ünnepelte a 48-as eszméket. **Bencze József** kántor-tanító betanításával szépen betanított énekszámok és szavaltatok hangzottak el. Az ünnepi beszédet **Kalmár Ákos róm. kat. tanító** mondta.

Este az Ipartestületben a nagy naphoz méltóan ünnepi vacsora volt. **Kovács Ferenc** ipartestületi elnök üdvözli szavai után **Harsányi László** főjegyző, **Csernus Mihály** apátplébános, **dr. Libényi Béla** ügyvéd lelkes szavakkal változták a nap jelentőségét. Majd közkívánatra **Stefán Béla** tanár szavallta el nagy hatás mellett **Sajó: „Magyarnak lenni...”** c. hazafias költeményét.

Kártérítést kapnak az endrődi sortüz károsultjai

Március 16-án tüzte ki tárgyalásra Nánay Lajos gyulai törvényszéki bíró azt a polgári pert, amelyet az elmúlt év március 20-án történt véres sortüz kapcsán a hátramaradtak indítottak a kincstár ellen.

Tárgyalásra nem került a sor, mert a károsultak és a kincstár képviselője békésen megegyeztek.

Az egyezség szerint a kincstár annak előrebocsátásával, hogy a véres sortüz alkalmával történt csendőri fegyverhasználat jogtalanságát és felperesek által ebből kifolyólag támasztott követeléseinek jogosságát el nem ismeri, a felpereseket és hozzátartozóikat ért súlyos fájdalomért és felperesek nehéz anyagi helyzetére tekintettel, kizárólag emberiességből és méltányosságból a felperesek mindennemű perbeli és perben fenntartott követelésük teljes végleges kiegyenlítéséül az egyezség gyámhatósági jóváhagyásának feltételül számított husz napon belül felperesek részére az alábbi összegeket megfizeti:

Özv. Farkasinszky Lajosné, férje meghalt, négy gyermeke maradt hátra: 6500 pengőt.

Gyulai Vince, megrokkant: 6000 pengőt.

Timár Vince, megrokkant: 3800 pengőt.

Kajla István, megrokkant, 2300 pengőt.

Varga Sándorné, megrokkant, nyolc gyermeke van: 2000 pengőt.

Hornok Lajosné, megrokkant: hat gyermeke van: 2000 pengőt.

Roncsek Viktor, megrokkant: 1500 pengőt.

Polányi József, felesége meghalt, négy gyermeke maradt: 3000 pengőt.

Gyuricza Vince, felesége meghalt, négy gyermeke maradt: 3000 pengőt.

Gellai Vincéné, férje meghalt: 4000 pengőt.

Nyári Sándorné, fia meghalt, aki elartotta: 1500 pengőt.

Özv. Mészáros Hermanné, 68 éves asszony, egyetlen fia halt meg: 3000 pengőt.

Kopcsék Péter 3000 pengőt.

kiskorú **Timár Miklós,** édesanyját lőtték agyon: 1200 pengőt.

Özv. Privóczy Istvánné, férjét lőtték agyon: 2000 pengőt, és még két endrődi napszámos: 200, illetve 250 pengőt kapott.

Kötelezi magát a kincstár arra is, hogy kórházi költségek fejében 791 pengőt megfizet.

Dr. Tóth István ügyvéd eljárásdíjára 6500 pengőt kért. Meg is kapta.

A felperesek ezt az egyezséget készséggel elfogadták, mindennemű további követelési jogigényükről lemondtak, s így lezárult a szerencsétlen sortüz ügye.

A kincstár a per megindítása után szavatósként perbehívta Andaházi-Kasnya Béla országgyűlési képviselőt is. Az egyezség megkötésével ő valószínűleg mentesül a kártérítés fizetése alól.

T e r e f e r e

Csejti: Csés jó reggelt atyafiak. Mi ujság a faluban?

Mirhói: Látszik, hogy tával lakik kend, azért kérdez ifyesmit?

Csejti: Hát bizony mi nem érünk rá a piactéren lógni. Aztán meg az ujság is rég nem jelent meg, hát honnét tudnánk a dolgokat?

Mirhói: Pénzesvót itt a léten atyámfia. Kár hogy nem jött, kend is tarthatta volna a markát. Anynyi pénzt emberfia egymában nem látott, mint amennyit a kormány át a tavalyi esetek hozzatartozóinak vérdíjban.

Szarvasvégi: Ugy hallottuk, hogy majdnem ötvenezer pengőt fizet ki az állam.

Gyomavégi: Mondta is tárgyalás után az egyik atyafi, aki a felesége halála után pár hét múlva „bagóhite” összeköltözött egy asszonnyal, hogy a legközelebbi választás alkalmával az anyósát állítja szembe a szuronyokkal. Hátha azért is kapna pár ezer pengőt.

Varjasi: Akkor biztosan nem úgy tenne az anyósa temetésén, mint az egyszeri ember.

Ugari: No, halljunk egy jót, mit is csinált az ipse?

Varjasi: Roppant házsártos, nyelves asszony volt az öreg mama. Amikor temették, a kántor gyönyörű bucsuztatásban az égis dícsérte, hogy milyen áldott lélek, valósággal a béke és szeretet örangyola volt. Ezt már aztán nem állhatta a vő, hanem odaszólt a vőtársának: hallod-e te jóska, mi nem más valakinek a temetésére tévedtünk ide?

Csejti: Hát iszen pár ezer pengőért azt hiszem mindenki odaadná az anyósa bőrét.

Kisgazdaköri: Vics ide, vics oda, akármennyit adnak, az életet nem pótolja egy millió pengő sem. Meg aztán úgy hallottam, hogy a pénzt felesben a Kasnya fizette!

Mirhói: Fizette a nyavalyát. Az mindig ternőt csinál. Amikor a tábla elitéli, akkor jön az amnésztia. Amikor perbehívják társ-vádtolttnak, akkor a méltányosságból a másik kifizeti a költséget. Így aztán össze lehet gyűjteni a gerst a következő választásokra!

Zugi: Hát akkor úgy csinál a Kasnya, mint az egyszeri skótember. Az is, amikor megnősült, kedveskedni akart az új menyecskének és egy tábla csokoládét vett neki, de csak az egyik felét adta oda. Az asszony kérte, a másik darabot is, de a skótember azt felelte, hogy az nem lehet, mert kell majd a születendő gyermekeknek!

Kondorostanyai: Pedig amilyen gazdagnak monadják, ő is előránthatta volna a bukszát. Legalább a Tóth ügyvéd perköltségét guberálta volna ki, bár igaz, hogy majdnem husz hold föld ára.

Peresi: Igaza van kendnek. A szavazáskor úgy is a Tóth Istváry emberei juttatták többséghez, hát elvállathatta volna ökelme a haterőtszáz pengő ügyvédi jutalom fizetését.

Varjasi: Ugy hírlik, hogy a Tóth ügyvéd nem is akart elfogadni semmit. Ő csak a szegény nép iránti szeretetből vállalta az ügyet. Azt is regélik, hogy a pénz felét szétosztja a nincstelen munkások között. Állítólag Polányi már írja is a listát.

Zugi: Ugyan ne beszéljétek ilyen zöldségeket. Ő is jelölt volt, neki is pénzbe került a választás. Akkor nem indult, most célba futott. Az övé a pénz, azt tesz vele, amit akar.

Csejti: Nem irigység beszél belőlem, de azért a mai nyomorúságban nagyon jól járt ő is, de jól jártak a hozzátartozók is. Szép volt az államtól, hogy amikor a bíróság semmit nem állapított meg a kárára, tekintettel volt a szegény esetek iránt és szép kárpótlást adott.

Décsi: Hát még mi ujságot tudnak kelmetek?

Zugi: A főjegyző választásról csak hallottál? Majd mindenki a Harsányira szavazott. Hamar bedolgozta magát.

Ugari: De hát hogy is történt, hogy a Tóth Libort nem jelölték?

Zugi: Hát egyszerűen. A főszolgabírónak jogot ad a törvény, hogy a pályázók közül hármat kell jelölnie, de csak akiket alkalmasnak talál akár a gyakorlati tudásukat, akár a személyiségüket tekintve.

Varjasi: De iszen úgy hallottuk, hogy jelölve lesz! Még az utolsó napon is minden emberét felhívta a kért párt vezetősege.

Zugi: A főszolgabíró nem szokta az orrára kötni senkinek, hogy mit akar. Még az apátúr is azt mondta előtte való este, de még a szavazás előtt is, hogy sejtése szerint mindenki jelölve lesz.

Kisgazdaköri: Már pedig Tóthék erősen bíztak és talán győztek volna is.

Zugi: Beszéljünk értelmesen testvér. Mostanában több fegyelmi ügyet tárgyaltak Tóth jegyzőnek a vármegyén. Hát már ezért sem jelölhették. De ha jelölték volna, akkor is Harsányi lett volna a többség.

Kisgazdaköri: De a Harsányi szavazó közül 7 Liborpartti volt ám?

Zugi: Melyik az a hét?

Kisgazdaköri: A Wajsz doktor, Hornok István, Hanyecz Pál, Timár Miklós, Korona Imre, Bácskai István és Varjú Sándor.

Zugi: Egy kivételével elfogadom. De vegyük mind oda, akkor is kisebbség volt. Hárman kimentek. (Kovács Péter, Czikkely János

és Timár Mihály), Polányi szavazott dr. Sárira, nemmel szavazott 13. Ez összesen 13-3 1-7 — 24. — Harsányi 23 szavazatából leütünk 7-et, marad 26. De elment innen is Kalmár Bálint a jelölés után, ezzel 27. — Tehát 3 szótöbbség még úgy is volt.

Mirhói: Mindegy, elmúlt. Igaz ugyan, hogy a Tóth ügyvéd megfellebbezte, de alapos ok nincs, az egész csak papirpazarlás és az ellentétek mélyítését szolgálja.

Zugi: A fellebbező is úgy tesz, mint az egyszeri bűvész. Verekedésért elfogták és bíróság elé állították. Vallatása közben egyszer csak dühösen felkiáltott: még ha lefejeznek is, akkor is azt kiáltom, hogy nekem volt igazam. — De hát ember, hogy kiálthatja, ha már lefejezték, bökte oda neki mosolyogva a bíró. — Kérem, válaszolt a bűvész, nekem az sem lehetetlen, mert én hasbeszélő vagyok. Hát bár hiábavaló, mégis az utolsó szó jogán, beadta ő is a fellebbezést.

Gyomavégi: Bezzeg nem élt az utolsó szó jogával a napokban Endrődön járt vigéc. — Látta, hogy sokan jönnek ki a templomból és nagy gunyosan azt mondta a szobor előtt álló munkásoknak: Itt még mindig a templomot bujják az emberek? Hát maguknál sohasem hal ki a butaság? — Erre az egyik manrézás atyafi csak úgy csendesen odalökte neki a szót, hogy hát bizony itt nem hal ki, mert mindig jönnek idegenek a faluba. — Erre a vigécúr elvörösödött és simán elkövekezett.

Zugi: No hát mi is következünk a templomba, mert a terefereből nem élünk meg. (El.)

Kisgazdapárti képviselő véleménye a kisgazdákról.

Az egyik fővárosi lap közli, hogy a képviselőház folyosóján nagy vita folyt afelől, hogy a sajtóreformot sürgető vidéki egyesületek hivatottak-e ily fontos kérdésben való megmozdulásra. A lap közlése szerint Andaházi-Kasnya Béla kisgazdapárti képviselő gunyos, de „szellemes ötletességgel” bizonyította a vidéki olvasóköri állásfoglalásának jogosultságát, mert amelyek „tisztában vannak” a reform lényegével. Hogy mily keveset értenek a dologhoz, a következő viccel illusztrálta:

Egyik kör falán elhelyezett táblán e sorokat látta: „Azok a kisgazda urak, akik csak most tanulnak olvasni, kéretnek, hogy e célra a tegnapi lapokat használják”.

Nesze nektek, „analfabéta kisgazdák”, megkaptátok a magatokét. Az gunyol ki benneteket kisebb tudástokért, akit szavazataitokkal nyeregbe ültettek. Ugy kell. A jövőben tudjatok jobban olvasni és világosabban gondolkodni!

Apróhirdetés. A választókerületben egész éven át nem látott képviselőt ezuton kéri meg a télfolyamán éhező és nyomorgó munkások ezrei, hogy közelebbi ismerkedés mikor és hol lehetséges?

Közigazdaság

Megindultak a tavaszi munkálatok

Megnyugvással jelentjük, hogy a tavaszi munkálatok több helyütt megindultak és már is több száz endrői munkás állott be a kenyérrel és enyhülést jelentő munkahelyekre. — Közeleiségünknek tartjuk megemlíteni, hogy a munkásaink elhelyezését legnagyobb részt dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán és dr. vitéz Márky Barna alispán szerető gondoskodásának köszönheti a falu munkásrétege.

Már említtük, hogy a domb- szög előtti piac tér feltöltését a Főispán úrtól kapott segítyből végeztette Harsányi László főjegyző. Most az 5 év óta el- huzódó gátelés költségeinek is nagy részét a vármegye szociális gondolkodású Főispánja viseli.

Annál inkább elismerés illeti Főispánunk megértő jószágát, mert ezáltal lehetővé vált azon nehézség megoldása, hogy akik idegenben nem kapnak munkát, azok ill. ezen „inség-munka“ végzésénél kereshetik meg maguk és családjuk számára a napi ételmel.

A munkásságtól két dolgot kérünk! Az elmúlt borzalmasan

inséges hónapokban láthatja, hogy a vármegye Főispánja és Alispánja, s a község főjegyzőjén kívül senki sem törődött velük. Senki munkához nem juttatta, senki egy darab kenyérrel nem szerzett neki. Sem képviselőjük nem jött közük, sem mások nem segítettek rajtuk. — A falu plebánosa és főjegyzője volt az, akik állandó kéréssel zaklatják úgy a miniszteriumokat, mint a vármegyét, s akiknek kérése ajból nyitott és segítyt hozott számukra. — Lassanak tisztán és ne feledjék el akkor sem, amikor a munkások állástoglalásától függ a község és kerület érdeke is!

A másik kérelem az, hogy sehol ne hagyják el a munkahelyüket! Ha panaszkodnak vagy kivánságuk van, írják meg a vármegye Alispánjának. Ismételtén kijelentette, hogy minden erejével és befolyásával elősegíti a munkásság jogos és méltányos kérelmét. **Tartsanak ki tehát munkahelyükön, ne üljenek fel demagóg lázítóknak,** hozzanak becsületet a jövőben is az endrői munkásársadalomra!

Kisgazdaggyűlés Endrődön

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara f. hó 2-ik napján d. u. 3 órakor tartotta érdekképviseleti járási gyűlést Endrődön. a Népház nagytermében. A gyűlésen résztvettek: Dr. Keztyüs Lajos gazdasági akadémiai tanár, Varga László kamarai titkár, dr. Thaisz Lajos gazd. felügyelő, Csernus Mihály apátplebános, Harsányi László községi főjegyző és mintegy 200 érdeklődő kisgazda.

Ezen alkalommal adta át Varga László kamarai titkár Varju J. Imre endrői kisgazdának a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kitüntető oklevelét, melyet a 30 évesnél vezetelt gazdasági számlálásért kapott. Utőrő munkásságot végzett Varju Imre, például mutatott a gazdatársadalom előtt, miként kell ellenőrizni a gazdasági élet minden egyes mozzanatát, bevételeit és kiadási tételeit. Az ő munkássága nem volt eredménytelen, mert elérte azt, hogy a mostani nehéz gazdasági viszonyok között sincs adóssága, sőt a rendszeres számlások és ebből kifolyó takarékos élet és helyes beosztás eredményeként állandóan gazdagodott, vagyont szerzett...

A község nevében Harsányi László üdvözölte az ünnepeltet, amellyel példát mutatott, hogy az endrői gazda nemcsak szorgalmas, józan, takarékos, hanem alapos is.

Csernus Mihály apátplebános Egyházközség üdvözletét tolmácsolta. A magyar gazdát nemcsak a rossz gazdasági helyzet, fellelőkre, hanem a felfokozódott élelignye. Rámutatott arra, hogy 1924—28. évig valóságos kánaánban élt a magyar nemzet. A bőséges idővel arra vezetett, hogy a népnek s főleg a fiataloknak és nőknek megnövekedett az élelignye. Sok százezer magyar azért jutott a mai nehéz helyzetbe, mert nem vezetett számadást és nem gondolt a holnap mostohaságára. Varju J. Imre a maga életében is megmaradt szerénynek, kevés igényűnek. Ezért családját is meglehetősen jó anyagi helyzetbe juttatta. De nem feledkezett meg a jó Istenről s az Egyháztól sem, mindennap áldását kérte munkájára, s hiszen kitartott papja mellett... A munkájából áldás fakadt...

Az ünnepelés után Keztyüs Lajos gazdasági akadémiai tanár tartott előadást a „Kisgazda számlálásáról“. Mindvégig élvezetes előadásában világosan és tanulságosan magyarázta meg, hogy mi a számlálás és mi annak a fontos előnye. Tartalmas előadását mindvégig élénk figyelemmel hallgatták.

Varga László gazdasági tanácsos, kamarai titkár, főszerű mezőgazdasági kérdésekről beszélt. A gazdasági életbe

mindenkinek van beleszólása. csak a gazdáknak nem, pedig ők a magyar élet oszlopai. Ezért fogjanak a kisgazdák össze. Továbbiakban beszélt a sertés kiviteléről, a szövetkezei összefogásról és kifűzte azokat az irányvonalakat, amelyekkel haladni kell.

Csernus Mihály apátplebános előadta, hogy a kisgazda a szikjavulástól és az adóbuza bevezetésétől várja jobbrafordulását.

Kovács Sándor községi gazda a szövetkezei eszme felkarolására és fásításra hívta fel a figyelmet. A község f. évben 24 ezer dugványt ültet el.

Termény és állatárak

A buzakivitel megcsappanása miatt az elmúlt hetekben erősen zuhan a buza és más gabonaneműk ára is. — A budapesti terménytőzsdén a liszavidéki buzáért 17.70—18.10 pengő, helyi piacon 16 pengőt fizettek.

Az árpa és zab eladás valószínűleg megszünt. A névleges jegyzés árpánál 16, zabnál 16.75 P. volt.

A tengeri kereslet is ellanyhult. Par hét múlva 1800 vaggon argentinai kukoricát hoznak be az országba, s ennek következtében pesti paritásban már csak 15.55—15.50-ot fizettek a tengeriért.

Az állatvásár kedvezőbb irányzatot mutat. — Különösen keresettek a darabonként 110—130 kilós fiatal szedett sertések. Minőség szerint 92—98 filléres arakat is adtak az ilyenekért.

Évekig tartó pangás után élénk kereslet nyilvánul meg a yorkshirei és berkshirei hussertések iránt. A 75—80 kilós 8—10 hónapos hussertések ára az 1 pengőt is elérte. Arra magyarázzák ezt, hogy az elmúlt két hónapban 21 vaggon kenyeresonkát szállítottunk ki külföldre.

A külföldi marhavásárokon is élénk irányzat, keresettek a prima magyar vágókat. — A borjú ára is emelkedett.

A háromfi piacon pár hélig tartó áremelkedés után lényeges áresökkenés állott be. A külföldi értékesítési igény vége felé jár, így áremelkedés a jövőben alig várható.

SPORT

ETK—GyTK 4:1 (1:0)

Bíró: Boross.

Szítáló csőben, sáros, mély pályán játszotta az ETK első tavaszi bajnoki mérkőzését riválisával, a GyTK-val. Szép számú közönség gyönyörködött az erős iramú mérkőzésben, amelyben az endrődiek állandó fölényben voltak. Az állandó fölény ellenére is nehezen született meg az első dugó, amelyet Kertes I. beadásából Kovács III. vágott a hálóba. A gyomaiak keményen, helyenként kíméletlen harcot akartak kezdeményezni, de a bíró minden szabálytalanságot már csúrájában elfojtott.

A második félidőben eredményesebben küzdött az ETK és Kovács III. még két gólt szerzett, majd a GyTK üngölt vétett. A gyomaiak egyetlen dugója kornerből esett.

A mezőnyből kiemelkedett Simon János ez kéross bíráskodásán.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Főintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal. Foglalkozik a banküzlet minden ágával, szelvénybevételek, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénznemek bevételeivel a mindenkori legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az Igazgatóság.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. 81 föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes Gyömlöcsfát, Magastörzsű és bokor-rózsát, díszfát, díszcserjét, Évelő virágot, Gyökerező szőlővesszőt stb. bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít Ungváry József iskolája Cegléd Budapesti iroda VI. Andrássy ut 56. Oktató nagy árjegyzék ingyen.

Olcsó hegedű tanítás! A budapesti Zeneművészeti Főiskola módszere és tanterve szerint csoportok jelentkezése esetén havi 3 pengőért tanít Kárpel Károly Endrőd, Kossuth L. u. 15.

„JÖVŐNK“ a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonaneműt magas piaci áron vásárol.

ÓRAK ÉKSZEREK DISZTÁRGYAK
dus választékban
finom minőségben
TAUBER MEZŐTUR
Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

úján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet nekik és családjának

Iratkozzék be tagul
mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyekről a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat minden 1. legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1298/1934. számú engedélyével.“

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **Stefán Béla.**

Nyomtatja a „Hungária“ könyvnyomdá vállalat. Gyomán.

Felelős ügyvezető: Tékelt Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felétős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

A keresztfához megyek

Amikor végén járunk. Negyven napig a kereszti barázdájában bandukoltunk, Krisztus sebeit szemléljük, az isteni szent vér hullásán megremegtünk, s elborzadtunk a szelid ióságos Jézus szörnyű kereszthalálán.

Miért volt ez? Az Isten mindenhatósága és hatalma elűrhette a világ legnagyobb gonosztettét? A végtelenül irgalmas Isten nem kegyelmezett „a világ legtekélyesebb és legjobb emberének sem?”

Egy protestáns férfiival vetjük fel az előbbi kérdést, s várjuk a feleletet.

A hitellenség azzal válaszol, hogy el akarja tüntetni az Isten fogalmát a világból, a politikai és vallási összeütközésnek tudja be a történelmi Jézus megfeszítését.

A téves vallások hirdetői Krisztusban majd a szenvedő embert tekintik, aki kivételes isteni segítségre számol nem tarthatott, majd az eszméiért életet adó hőst tisztelik, aki példát adott arra, hogy az igazságért meghalni szép és fenséges dolog.

Az apostolok és ezek nyomán anyaszentegyház csallhatatlanul azt tanítja, hogy a Megváltó kereszthalála az Isten igazságosságának és végtelen irgalmanak közösen csodás műve — az emberiség érdekében.

Isten lényegével, végtelen szentségével és nagyságával ellenkeznek, ha igazságosságának mindennütt és mindenkiel szemben érvényt nem szerezne.

Az Istentől remekbe alkotott és hallhatatlanságra hívott emberiség megszegte Isten parancsát, fellázadt Alkotója ellen, megsértette az Isten végtelen szentségű és értékű személyét.

Az igazságosság azt diktilja, hogy a megsértett Isten az engesztelés teljes ellenértékét kapja.

Akinek öt pengője van, az milliárdokat törleszteni nem tud. A bűnös, véges ember végtelen értékű elégtelt nem tudott nyújtani Alkotójának. — De nem adhatták azt a szentek, pátriarkák, angyalok sem, mert valamennyien véges lények.

A végtelen értékű elégtelt csak végtelen lény azaz Isten adhatott. De embernek is kellett lennie, hogy az emberiség nevében ajánlja fel az emberiől elkövetett végtelen sértésért — az engesztelést, megbocsátást hozó végtelen értékű elégtelt.

Krisztus az istenember tehát az Isten igazságosságának tett eleget, aki nem törtülhetett el jóvátétel nélkül a sértést.

Önként, szeretetből, a végtelen isteni irgalom megnyilatkozásaként vállalta az elégtelteladás szörnyű áldozatát, hogy megbékítse a Mennyei Atyát és megnyissa az elzárt eget a bűneiben fuldokló, Megváltó után esengő bűnös emberiség előtt. Áldozatos szeretetének csucsive: a kereszthalál volt. Ezért szent és áldott a keresztyén világ előtt Krisztus keresztfája. Az akkori idők felfogása szerint bitófa volt, most királyok koronáján ragyog, templomok tornyán tündöklök és a feltámadás jele a Krisztusban elhunyt keresztyének sirja fölött.

Élet halt meg rajta és mégis a halál lett a vesztes. — Jézus kijött sirjából, meggyőzte a halált és diadalának jelvénye a vérevel átitatott kereszti.

A megdicsőült testtel feltámadt Krisztus legszebb ékessége sebei, irgalmas szeretetének, a megtérő emberiség reménységének biztató záloga a Golgotha véreskeresztfája lett.

Nem hiába éneklük tehát a hívő katolikus: „A keresztfához megyek, mert máshol nem lehetek nyugodalmat lelkemnek...”

Milyen az igaz katolikus?

Egyik genfi újságíró beszélgetést folytatott az ir szabadállam függetlenségének hősi harcosával: De Valera elnökkel.

A nagy hitvalló néhány mondatát érdemes megjegyezni:

— Egész újdonság volt számomra, hogy itt „gyakorlati” katolikusoknak nevezik azokat, akik hitük szerint élnek, akik szentségre járnak, szentségekhez járulnak és a krisztusi erkölcs törvényeit megtartják. Nálunk Irországban egészen természetes; ha valaki katolikus, hát akkor katolikus módra kell hogy éljen és meg kell hogy tartsa Krisztus és az Egyház törvényeit. Ha nem tartja meg, akkor ne legyen katolikus. Nálunk Irországban mindenki meg van győződve arról, hogy a katolicizmus van hivatva a nemzeteket és országokat egymáshoz közelebb hozni!

Sajnos, Magyarországon nem természetes az, hogy a katolikus ember Krisztus és Egyházának törvényei szerint éljen.

Nálunk a vasár- és ünnepi szentmise mulasztás a természetes.

Egész életen át törtük, ve-rejtékeztünk, dolgozunk, hogy a gyomor jól érezze magát és néhány ruhadarabbal befödjük testünket, de a lélek táplálására helenként még egy órát is sajnálunk.

Irországban husvétkor a katolikusok 95 százaléka végzi a szentgyónást és szentáldozást, nálunk a felnőtt lakosság 60 százaléka elzárja lelkét Krisztus előtt.

Irországban öntudatosan megvallja hitét, megbecsüli vallását és egyházát minden katolikus, nálunk azzal kérkednek, hogy lenézik, megvetik, gyalázzák a lélek örökéletre vezető és tisztességes egyéni, családi életre tanító irányítóját: Krisztus vallását és egyházát. —

Ha e vallástalanság és nemtörődömség csak egy falat kenyérrel is többet jelentene valakinek, az anyagiak túlértékelése még enyhítené elfogult magatartásukat.

E vallástalanság azonban azt eredményezi, hogy az egyén meghasonlik önmagával, beleun az örökös tülekedésbe és hiábavaló erőfeszítésbe, szétszülleszti a család összetartó erejét és ellenséges irányba löli el a társadalom különböző osztályait. Krisztus nélkül sem állandó béke, sem biztos fejlődés nem lehet!

ESKÜSZÖM AZ ÉLŐ ISTENRE...

hogy ártatlan vagyok, kiálltatta kivégzése előtt az amerikai Hauptmann, Lindberg ezredes gyermekének elrablója és gyilkosa.

Évekig tartó nyomozás és vizsgálat után ítélte halálra az amerikai esküdszék Hauptmanni. Feltételezzük, hogy az esküdszék tagjai komoly, lelkiismeretes emberek voltak, akik alaposan megfontolták, amikor egy emberfarsukat a villamoszékbe küldtek.

Ill csak azt a megfigyelésünket kívánjuk lerögzíteni, hogy ime, az a gyilkos, aki az egész tárgyalási idő alatt a lapok szerint cinikus és fölényeskedő magatartást tanusított, aki nem volt hajlandó büntetésait megnevezni, bár ezen az áron menekülni volna a kivégzéstől, az utolsó pillanatban arra hivatkozik, akik egész életében nem akart ismerni, akinek parancsát: ne ölj — lábbal liporta.

Ime az ember. Konok, elvetemült, istentelen, vadállat, amíg a halál szelét nem érzi, s amikor tudomására adták, hogy kivégzik, „az egész délutánt sirással és imádkozással töltötte.”

Testvérek! Nem gondoljátok, hogy mégis csak illőbb és a teremtés koronájához méltóbb volna, ha ki-ki az életét már ifjúságától fogva is az imádság, tehát a lelkiismeretesség, becsület, jó élet és istenfélelem szellemében élné le, hogy ne bitófa, ne villamoszék és ne az Uristen szörnyű ítéllete várokozzon reá?!

A bitófát és villamoszékét ha elkerüljük is, de a megbántott és ki nem engesztelt Isten haragja és büntetése szörnyűbb lesz minden földi ítéltnél. És ott nem lesz idő sem bűnbánó sirásra, sem imádkozásra!

Hauptmannnak őszintén valania kellett volna és elkerülni a villamoszékét. Nem tette, bűnhődött!

Nekünk is vallomást kell tennünk titokban Istennek — a gyónalószékben. Ne halogassuk, mert másként menekülésre nem számíthatunk! „Akiknek megbocsátjátok bűneiket, meg lesznek bocsátva, akiknek megtartjátok, meg lesznek tartva az egekben is!” Jézus szavát fontold meg és akként cselekedjél, amíg nem késő!

Katolikus Akció

KRISZTUS ÉS A GYERMEK

A Nagyméltóságú Püspöki Kar rendeletére az endrői templomban április 16-án, 17-én és 18-án este 6 órakor gyermekfelajánlási ájtatosságot u. n. triduumot tartunk Jézus Szentséges Szívének.

A Katolikus Akció országos vezetősége az elmúlt évben a családot és a házasságot, a folyó évben a gyermeket állítja központjába nép- és erkölcsnevelői munkásságunknak.

Felhérvasárnap, az első szentáldozás előtti napokon végezzük a triduumot Isten dicsőségére, a gyermek természetfölötti értékének és helyes nevelésének kidomborítása céljából.

Az ájtatosságon elsősorban a szülők és házastulósorban levők vehetnek részt.

Az első estén Jézus neve, másodikon Szűz Mária, a harmadikon szent József-litániát imádkozzuk, hogy így a Szent Család oltalmát kiesdjük az endrői gyermekek javára. Mindhárom ájtatosságon Csernus Mihály apátplebános tart szentbeszédet.

Felhérvasárnapon a reggeli szentmisén az első áldozókat, az egy-egyed 10 órás szentmisén a többi gyermekeket ajánljuk föl közös imában Jézus szent Szíve oltalmába. Szép és illő volna, ha a szülők teljes számban résztvennének e szép ájtatosságokon és felajánlásokon.

Az iparostanoncok épületes lelkigyakorlatot végeztek Kiss László káplán vezetésével. Elismerés illeti a mestereket, hogy tanoncaikat pontosan elengedték a szentbeszéd hallgatására. A közös szentgyónáson két inas kivételével valamennyi résztvevő, s ezek is utólag járultak az Ur szentestéhez. A segéd urak is tanulhatnak kötelességtudást és lélek szeretetet az inasoktól.

Testvér! Nem csak a ruhád és gyomrod ünnepeljen husvétkor, de lelkedet is készítsd elő, hogy a bűnbánatszentségében megtisztulva benső örömmel ünnepelje a feltámadt Krisztust. Azok a munkások és cselédek, akik távollétük és elfoglaltságuk miatt még nem végezheték el a kötelező husvét szentgyónást és áldozást, jöjjenek husvét két ünnepén vagy a husvét utáni héten az Ur asztalához. Az Élet-kenyerének vétele a lélek bensőséges örömét, békéjét és életét hozza meg és biztosítja!

Lelkigyakorlatok.

P. Szegedi Alfonz szolnoki ferences atya március 21—24-én Békéscsabán, március 25-én Gyomán és március 26—27-én Endrődön lelkigyakorlatot tartott az egyházközségek hitbuzgalmi egyesületei számára. A hívek nagy lelkiélvezettel hallgatták a népies modorban előadott nagyszerű beszédeket és igen nagy számban járultak a szentségekhez. Endrődön különösen a leányifjúság tagjai vettek nagy tömegben részt a Páter előadásain.

Bucusi és katolikus nap Kondoroson.

Az endrői esperesi kerület tagjai már korábban elhatározták, hogy a templom védőszentjének ünnepét nagyobb ünnepélyességgel tartják meg és ugyanakkor a hívek tömegeinek jelenlétében „katolikus napot” rendeznek. Ennek az elhatározásnak kívánt eleget tenni Kondoros érdemes plebánosa: *Bedák Mátys* és agilis helyettese *Ancsán György* lelkész. A katolikus akció hitbuzgalmi szakosztályának kitűnő szervező munkája után 580-an járultak az Ur Jézus szentestéhez a kondorosi és környékbeli katolikus hívek közül. Az újonnan alakult templomi énekkar és a hívek gyakorlott éneke emelték az ünnepi szentmise lényét, amelyet Csernus Mihály endrői apátplebános mutatott be nagy segédlettel.

Délután mintegy 3—400 férfi és nő jelenlétében nyitotta meg az egyházközségi gyűlést a kerület esperese: *Fetzer József pápai kamarás*. Az emberiség gyászos sorsának üdvös változása, a mindenütt keserűen érezhető anyagi válság és nyomor enyhülése csak a lelki és erkölcsi újjászületés után várható, mondotta meggyőző erejű beszédében Fetzer esperes. Ez pedig a hitélet elmélyítése, Jézus szent Szívéhez való hozzáfordulás nélkül nem képzelhető el. Ha Krisztus benne él az egyének szívében, éppúgy mint a családokban, kormányzati szervekben és társadalomban, csak akkor lesz több megértés, akkor lesz nagyobb segítség és támogatás, csak akkor válik valóra a felebaráti szeretet kívánatos cselekvése. *Dr. Holler József v. orsz. képviselő* a katolikus társadalom kulturális fejlődésének szükségességét, s ezzel kapcsolatban a társadalmi közvéleményt, kormányzati irányzatokat befolyásoló sajtó fontosságát fejtegette. A katolicizmusnak nem lesz döntő ereje addig, amíg a katolikusok száz-

ezrei a vallásukhoz ellenséges, gyakran internacionalista sajtót pénzellik, s nem kizárólag katolikus lapokat vásárolnak. Nagy tettségel fogadott beszéde után *Csernus Mihály apátplebános* a katolikus öntudat lényegéről és fontosságáról mondott nagyhatalmú beszédet. Krisztus a vezér hírséget, kitartást, komoly életfelfogást, bátorságot kíván katonáitól. A zsidó megbecsüli, a protestáns nem becsinéri vallását, csak a katolikusok között vannak sokan olyanok, akik az istentámadás és káromlás durva kirobbanása mellett gyalázzák hitüket, vallásukat, gunyolják egyházukat, üldözik papjaikat, nem követik a mindenkit kötelező isteni törvényeket. Addig nem lesz tekintély és döntő sulya a 67 százalékos katolikus magyarságnak, amíg Krisztus lobogója: a kereszt alatt nem találkozik és együttes erővel, egymás megértésével és testvéries támogatásával nem egyesíti most szétforgácsolt erejét.

A szépen sikerült gyűlést *dr. Geiszt Gyula* kormányfőtanácsos, egyházközségi világi elnök zárta be. Köszönetet mondott az illesztis előadóknek és lelkes felhívást intézett a jelenlevőkhoz, hogy Kondoros katolikus népe szívelje meg a tanításokat és éljen úgy, hogy Krisztusnak és a magyar hazának is öröme legyen összefogó, öntudatos életükben.

Leány-konferencia

Az endrői leányifjúság számára Gyümölcsöző Boldogasszony délutánján kezdte meg előadásait a Katolikus Leányok Országos Szövetségének elnöknője *Stadler Frida*, a kat. magyar lányok „Frida Nénije.” Az előadások, amelyek a leányifjúság problémáit boncolgatták, szinte lelkigyakorlat számba mentek. Az önértékelésről, a lelki finomságról, az ifjúság hivatottságáról, a realisan józan, de mégis ideális világszemléletről, a viselkedés és magatartás helyes megválasztásáról beszélt „Frida Néné” mély hozzáértéssel, utólráheletlen kedvességgel és közvetlenséggel a szív meleg hangján.

A megnyitó beszéden háromszáz leány szorongott a Katolikus Népház mozi termében és lesté a szavakat, a szavak mögött a lelket, amely megértően felemelően szál hozzá. — A hétköznapiakon is szépszámu halgatósága volt az előadásoknak. Sokat és szépet kaptak a leányok. Csernus Mihály apátplebános urnak hálás lehet a leányifjúság, hogy ilyen kitűnő előadót hozott számukra.

Szombaton, 28-án fejeződött be a kurzus. Délután a leányklub tagjai harmincan, a Leányegyesületből pedig ötvenen sorakoztak fel a templomban a jelvénykiosztó avatásra. Csernus Mihály apátplebános buzdító szavai után az Actio Catholica eszméjére tettek a lányok fogadalmat. — Minden leány csak szépet és jót tud mondani az előadásokról és „Frida Néniről.” Minél hamarabb vezérrelje ismét körünkbe a jó Isten. A viszontlátásra!

Istentiszteleti sorrend

Április 13-án a csejti és öregkerti, április 26-án a varjasi és tanítóföldi iskolákban mutatunk be szentmisét. — A szentmisék előtt gyóntatás lesz.

Az elsőszentáldozásra készülők Felhérvasárnapon, azaz április 19-én járulnak az Ur szentestéhez. — A szülőkét kérjük, hogy a gyermeki életkor e legfontosabb eseményén vegyenek részt és maguk is járuljanak az Oltáriszentséghez.

Április 19-én d. u. fél 4 órakor szent Ferenc III. rendje, 26-án d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, 30-án d. u. 5 órakor a Leányegyesület és Leányklub, május 2-án d. u. fél 6 órakor a Férfi-Liga tartja havi ajátatosságát. — A Jézus Szíve Szövetség csoportvezetői április 26-án d. e. 11 órakor tartják összejövetelüket a polgári iskolában. —

Május 1-én d. u. fél 7 órakor tartjuk az első „májusi-litániát” a Boldogasszony Szűz Mária tiszteletére. Az egész május hó folyamán — a vasárnap és csütörtökön végzendő litánián-szentbeszédet is mondunk.

Többek kérésére közöljük, hogy a nagybőjt nagyszombaton délelben befejeződik.

A katonaság

azért fontos — mondotta a napokban egy öreg huszár, mert ott megtanulja az ember a rendet, fegyelmet és tekintély — tiszteletet. Igaza van; annak a fegyelmezettlen, tapasztalatlan, sokszor szeretlen fiatalságnak az élet iskoláját jelenli a katonaság. A napokban beszélgettünk egy szabadságos katonával, akit itthon nagyon is szabados beszédű, sem szülőinek, sem felsőbbeknek tisztelet adni nem tudó helyke legénykének ismertünk. Bámulatosan megváltozott az ipse. Szépen köszönt, ildomosan beszélt, az egész magatartásán bizonyos komoly megfontoltság látszott. Elmondta, hogy nemrégiben az egész csabai katonaság katolikus tagjai közösen végezték a szentgyónást és szentáldozást. Különösen az tett reá nagy hatást, hogy elsőnek a az ezredparancsnok ur, aki előtt reszkelve, haptákban áll az egész tisztikar és legénység, az térdelt le az áldozati rúcsához és fejét mélyen lehajtva vette magához az Ur szent testét. „Mégis csak valami nagy ur lehet az a Jézus, aki előtt még az ezredes ur is meghajlik és letérdel.” erősítette meggyőződéssel ifjú katonánk. Igazad van fiu. Csak az a kár, hogy az emberek hamar elfelejtik a kaptakkal együtt a fegyelmet, kötelességtudást és istenfélmet is!

Képviselőtestületi közgyűlés

Endrőd község március hó 31-én tartott rendkívüli képviselőtestületi közgyűlést.

Urban János irrodaiszi betegszabadságot kért, hogy azután nyugalomba vonulhasson. Képviselőtestületi listán orvosi bizonyítványok alapján két hónapi szabadságot szavazott meg.

Körgái ügyében Szabó Imre beadott ajánlata ingatlan csere iránt határnapra képviselőtestület május 5-iki képviselőtestületi közgyűlést jelölte meg.

Képviselőtestületi többiek hozzászólása után elvben hozzájárult, hogy a belügyminiszter kívánságának megfelelően a Stefánia elhelyezésével kapcsolatban Egészségvédő és Csecsemő Otthont létesít. Bár a szülönöket, csecsemőket, eddig is segítették a Stefánia-kezelésben, s a trachomás betegek kezelésére is történtek intézkedések, mégis ajánlatos, hogy különösen a tüdő-beteg és vérhajosok intézményes segítségben részesüljenek. Előjáróság ajánlatára képviselőtestület egyhangulag elhatározta, hogy ennek támogatására Belügyminiszter Ur Ónagyméltóságát, a vármegye Fő- és Alispán Urak Óméltóságát, valamint az egyes hivatalos szerveket jóindulattal támogatásra alázattal kéri. Csernus Mihály apátplébános és Alapy Andor gyógyszerész, mint a Stefánia helyi szervezetének elnöke hozzászólása után képviselőtestület elhatározta a 3 tagú bizottság küldésével azon célból, hogy személyesen is járjanak el a segély eredményes kiutalása érdekében.

A községben a hirdetés-ügy eddig nem volt rendszeresen szabályozva, pedig ezt község pénzügyi forrásul használhatná fel. Főjegyző ez irányban szabályrendelet-tervezetet dolgozott ki, amit képviselőtestület elől részletesen ismertetett. Képviselőtestület elhatározta, hogy magánhirdetéseket november 1-től kezdődőleg hat hónapi próbaidőre a Gyomai Újságban teszi közzé. Tíz szavas magánhirdetés 10 fillér, 20 szavas 16 fillér, minden következő szó 2 fillér. A hirdetés-díjnak 50 százaléka újságkiadóhivatalé, 50 százalék pedig a község javadalmát képezi. A hirdetést a község házában kell leadni minden hétfőig. Kezelőtisztviselő a bevétel 30 százalékát kapja, melyet felesben a kiadóhivatal és a község fizet. Kiadóhivatal közeles a községnek 3 példányt, minden meglévő és később létesítendő körnek pedig 1—1 listeletpéldányt díjtalanul küldeni...

Képviselőtestület elhatározta, hogy heti vásár látogatására idegen iparosoknak nem ad engedélyt.

Timár Menyhért Kondorosianynál eszközölt pitésének megérítésére 8 mázsa búzát szavazott meg képviselőtestület.

Ekkor lépnek be a közgyűlés termébe dr. Sorbán Jenő és báró dr. Maarsburg Kornél járási főszolgabírák. Harsányi László főjegyző a tárgyalás menetét egy kis időre felfüggesztette és meleg szavakkal üdvözölte az új főszolgabírákat abból az alkalomból, hogy első ízben tisztelték meg személyes jelenlétükkel a közgyűlést.

Tehénjárási díjakat belterületen 14, ballal legelőn 16 pengőben, a 2 éven aluli borjú legeltetési díját pedig 10 pengőben állapították meg. Egy ló járási díja 18, a csikóé pedig 10 pengő. Egy számos állat után 1600, a borjú után pedig 1000 négyszögöl területet jelölnek ki.

Előjáróság javasolta a képviselőtestületnek két jegyző számára a lövényben biztosított jegyzői-kert, mintegy 200-200 négyszögölnyi területnek megjelölését a községhez közel fekvő helyen. Polányi és farsai nehézményezik, hogy jegyzőknek díjtalanul engedjenek át a község tulajdonából területet. A jelenlevő főszolgabírák elől is nem resteltek olyan jogok ellen felhozni érveket, amelyet jegyzőknek illetmény gyanánt lövény biztosít. Névszerűen szavazás után 21 szótöbbség 11 ellenében a jegyzői kert odallétését határozták el.

Egyházközséggel történt előzetes megállapodás után a képviselőtestület elhatározta, hogy Szeni János kápolnát a ligetbejárata elé, a községi kertész lakása mellé építteti át, melynek költségét 70 százalékban község, 30 százalékban pedig egyházközség vállalja. Egyházközség kápolna helyét díjtalanul engedi át a politikai községnek ellenszolgáltatásul azért, hogy a község is díjtalanul engedi át a polgári iskola felkét. Az így megürült kápolna helyét a mellé levő szabad telekkel együtt a község inségakció-munkával piacra megnagyobbítása számára feltölteni határozta el.

Képviselőtestület elhatározta, hogy egymásután következő két évben költségvetésben 1000-1000 pengőt vesz fel norton kut építése céljára, s az egyiket az Öregszőlőbe, a másikat pedig belterületi Sugárut harmadik szakaszára építi. Kocsorhegyen építendő kut ügye már korábban elintézési nyert, csupán a jelenlegi szűkös pénzügyi helyzet akadályozza annak elkészítését. A többi kut építéséhez a lövényhatósági és állami segély kérését határozták el.

Járdaéplése céljára 600-600

pengőt állítottak be két egymás után következő év költségvetésbe, melyet a tanító-föld, járványkórház, kántortelep és az Öregszőlőben építenek. Azért nem vettek fel löbb összeget költségvetésbe, mivel a helyzet javulása folytán levbe van véve a belon járdaéplésének folytatása, s azon esetben sok ígla marad fenn, ami más alkalmas helyen használható fel.

Több kisebb ügy letárgyalása után a közgyűlés fél 1-kor ért véget.

Tízezer pengőt juttatott a Belügyminiszter a Főispán kezéhez, hogy lábbeli anyagot vásároljon belőle a vármegye inségeseinek.

A kormány szociális gondoskodásának újabb beszédes bizonyítéka, hogy a vármegye legszegényebb sorsban élő rétege számára ruházati anyagokat utalt ki. Közel egy vagon textilneműt bocsátott a főispán rendelkezésére, hogy abból a rászorulóknak ruhánumukat készíttessen. Vitéz Ricsoy Uhlarik Béla dr. főispán úgy határozott, hogy a ruha-anyagot községenként a helybeli inséges iparosokkal varratja meg, hogy így ezek is némi keresethez juszanak.

A napokban Kozma Miklós belügyminiszter 10 ezer pengő készpénzt is kiutalt arra a célra, hogy abból a vármegye főispánja bőrányagot vásároljon. A lábbeliket szintén az egyes községekben és városokban készítteti el a Főispán, hogy a felruházási akciónak a lábbeli-készítőipar is hasznát láthassa. A lábbelik elkészítésének költségét a Főispán vállalja, ami lehetővé teszi, hogy az egész tízezer pengőt bőrányagvásárlásra fordítsák.

A polyákhalmi iskola építése

husvét után hamarosan megindul. Az Egyházmegyei Főhatóság jóváhagyta a képviselőtestület és gazdasági bizottság azon határozatát, hogy az iskola építésével 14.778 P ajánlati összegért Darida János békéscsabai vállalkozót, a csabai vasuti állomás építőmesterét bizta meg. A szerződés, mely jóváhagyás, illetve az államsegély utalás céljából a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszteriumhoz nyert felterjesztést, kiköti, hogy hasonló feltételek mellett csak endrői iparosokat, fuvarosokat és munkásokat alkalmazhat a vállalkozó. Az ol-tárfülkével bővített tanteremben havonként szentmisét is hallgathatnak a határmenti katolikusok. Az iskolát szeptember elsején veszi át az egyházközség.

ZÖLDKERESZT AKCIÓ

A Zöldkereszt Akció segélyező bizottsága f. hó 3-án tartotta rendes gyűlést. Harsányi László főjegyző, ügyvezető elnök bejelentette, hogy a gyermek ebédeltetési akció április 1-vel véget ért. De a segélyezést nem szüneteltik be véglegesen, április 24-ig reggeli tejadagolással folytatják az akciót.

Ügyvezető-elnök jelentette, hogy liszt bab, lencse és borsóban némi maradvány van, mit husvét alkalmával fognak kiosztani az arra legjobban rászoruló sokgyermekes családok között.

Dr. Cseh József községi orvos jelenti, az akció alkalmával észlelte, hogy a konyhákban példás tisztaság volt. A gyermekek általában súlygyarapodás észlelhető. A vérszegénység csökkent. Élénkség tapasztalható a tanulásban és a gyermek minden megnyilvánulásában. Gyermekek az ételt állandóan jóízűen fogyasztották el.

Ekkor a bizottság elé nagyobb küldöttség járult a gyermekek szüleiből, akik megköszönték a bizottságnak azt a nagy segítséget, mellyel hozzájuttatták jó élelemhez gyermekeiket a hosszú téli inséges napokban, s elosztatták fejük fölül az éhség és nyomor sötét felhőit. Egyben a küldöttség írásbeli köszöntő sorokat adott át az ügyvezetőelnöknek. Melyben a gyermek szülei írásban köszönik meg a Belügyminiszter Urnak segítő atyai támogatását.

Ügyvezető elnök felterjesztés céljából átvette a sorokat, s a küldöttség útján üzenetet küldött az ellátott gyermekek szüleinek. Nem muszályból, nem érdekből és nem köszönetért végezték a segélyakciót. Endrőd tisztviselő társadalma, papsága, tantestülete és más adakozók Krisztus felebaráti szeretetét óhajtották valóra váltani, amikor a Belügyminiszter úr értékes adományait jelentős értékkel kiegészítették, s ez által lehetővé tették a négy hónapos kosztoást. A gyermek a magyar jövőt jelenti. Ezért áldoztak és dolgoztak szívesen. A szülők is hálás szeretettel, magyar becsüléssel és együttérzéssel gondoljanak azokra, akik gyermekeik életmezését elősegítették. Forduljanak Krisztushoz, hogy a testvéri szeretet elmélyüljön a falu lakossága között.

Zöldkereszt Akció javára a következő újabb természetbeni adományok érkeztek:

Kondorosianyi gyűjtés 168 kg. liszt. Hatósági szék 30 kg. hus. 30 kg. zsír, Kiszely Gergelyné 116 drb. tojás, Ugarakról 5 kg. szalonna, fél kg. hus, 1 és fél kg. kolbász; Timár Imre 5 kg. só, Timár G. Imre 6 kg. liszt, Timár G. Lajos 15 kg. liszt, Bula Vince 6 liter tejfel, Uhrin Mátyás 10 kg. főzőliszt, Mészáros László fél kg. bab, Özv. Hornok Istvánné 5 kg. liszt, Bauer Béla 1 kg. rizs, Kovács János fél kg. szalonna, Özv. Timár Istvánné 4 kg. liszt, Hornok András 2 kg. liszt, Özv. Timár Elekné 3 kg. liszt, Kiszely Simon 5 kg. burgonya, Varga Imre 1 kg. szalonna és 2 drb. lábravaló, Csik János 2 kg. borsó, Véha Imre 1 kg. borsó, Varjú Imre fél kg. szalonna, Hunya Imre V. ker. 165, egy kg. zsír, Uhrin Imre Stefánia u. 4 kg. liszt, Iványi Bálint Stefánia u. 2 kg. liszt, Timár Lajos Kosuth u. 5 kg. borsó, Varga Anna Kosuth u. 2 kg. borsó, Németh Imre Kosuth u. 5 kg. liszt, Szabó Elek Kosuth u. 5 kg. burgonya, Bula András Selyem u. 3 kg. liszt, Gellai András Andrassy u. 204 kg. buza, Özv. Timár Mátyásné Selyem u. 4 kg. liszt és 1 kg. borsó, Jancsó András Selyem u. 4 kg. liszt, Kohn Ignác Apponyi u. fél kg. kockacukor, Duda Lajos Zöldfa u. 5 kg. bab, Véha István Kossuth u. 5 kg. buza, Kovács Sándor községi gazda 50 kg. buza, Polányi Lajos 2 és fél kg. liszt, Kovács Dániel 10 kg. liszt, Gyuricza Gyula 50 kg. burgonya, Özv. Kovács Istvánné 11 és fél kg. hagyma, Hoffmann Ferenc pék 10 kg. liszt, Kovács János Batthyáuy u. 15 kg. liszt,

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Dr. Johann Béla államtitkárt, a magyar közegészségügy vezetőjét kereste fel napokban Csernus Mihály apátplebános. Alnyújtotta neki a tervbeveit „Egészségvédő-ház” létesítéséhez szükséges állami segítyt kérő iratot és nagybecsű jóindulatába ajánlotta Endrőd község kérelmét. Az államtitkár nagy figyelemmel hallgatta a községi képviselőtestület nemes intencióját a nép egészségügyének felkarolása érdekében, s megígérte, hogy messzemenő jóindulattal ajánlja a kérést a Belügyminiszter urnak.

Követésreméltó szép példáját lálluk a napokban a fővárosi rendőrség öntudatos hitének és vallásos kötelességteljesítésének. **Vitéz leveldi-Kozma Miklós** belügyminiszter, **Ferenczy Tibor** dr. főkapitány és **Kovács Dénes** miniszteri tanácsos vezetésével Budapesti rendőrsége tisztikarának és rendőrségének katolikus tagjai, **mintegy 2000-en** járultak bensőséges áhítattal az Ur Jézus áldott szent testéhez. A közös szentáldozás előtt **Angelo Rotta** pápai követ ünnepélyes szent misét, majd **dr. Madarász István** miniszteri osztályfőnök, nagyváradi preláuskanonok szentbeszédét mondott. Megnyugvással látjuk, hogy az ország rendjének legfőbb őrei az élet és vagyonbiztonság fenntartására hivatott testület lelki rendjére és szellemének helyes fejlesztésére is kivételes gondot fordítanak.

Dr. Sorbán Jenő gyomai járás új főszolgabírája az elmúlt héten tisztelgő látogatásokat tett Endrődön.

A Közigazgatási továbbképző tanfolyam március 31-én tartotta a belügyminisztérium dísztermében ünnepi záróülését, amelyen **Kozma Miklós** belügyminiszter elnökölt. Az ünnepi záróülés után a tanfolyam résztvevői **Kozma Miklós** belügyminiszter vezetésével kivonult a Hősök emlékművéhez, amelyet hallgatók nevében **Békésvármegye** tb. főjegyzője, **Endrőd** szülötte, **Ugrin László** dr. koszorúzott meg tartalmas, nagyhatású szavak kíséretében.

A Kerületi Testnevelési Felügyelő Iványi Gergely endrődi leventél értékes szép órával tüntette ki, mivel a foglalkozásokon a legpontosabban vett részt. A különítést a múlt vasárnap adta át **Roknicz György** járási testnevelési felügyelő buzdító beszéd kíséretében a leventék százada előtt.

Ulain Ferenc dr. a kisközpárt alelnöke, levelet intézett Eckhardt Tiborhoz, melyben bejelenti, hogy a kisközpártból kilép.

Georgia államban hétfőn borzalmas forgószél pusztított, amely Gainsville városát elsöpörte a föld színéről. A város fele leégett, másik fele rombadőlt. Az áldozatok száma ezerre becsülük. A kár több millió dollár.

Ezek ráérnek. Egy dugdag Roseborough nevű angol feleségével 1934. április 18-án ökrösszékere ült, s azon járják be Indlát. Valószínűleg még pár évig roboghatnak, amíg Londonba eljutnak.

Az endrődi Levente Egyesület jönevű műkedvelő gárdája **Fehérváry Ferenc** vezetőfőoktató rendezésében **husvétvasárnapján és hétfőjén** fel 8 órai kezdettel a népház mozitermében színrehozza a „**KÉK DUNA**” című híres zenés operettel. **Ezuton is felhívjuk** a közönség figyelmét rá.

Kondorostanya műkedvelő gárdája **husvét hétfőjén** a Szent László dalárda közreműködésével a **Hangya-színpadán** előadja „**Féjhez megy a bíró lánya**” c. színművet.

A bukaresti parlamentben nemrégiben ismét pofozkodtak a képviselők. Mint egykötő írtja, az elnök felőri verekedés után szünetet rendelt el.

Özv. Pintér Istvánné szül. Uhrin Mária 92 éves korában elhunyt. **Varju József**, a Kai. Kisközpárt elnöke anyósát gyászolja az elhunytban.

A győri új ref. polgármester beköszöntő beszédében a város katolikus papságának és lakosságának köszönte meg elsősorban a támogatását. Nemrégiben Debrecenben egy érdekes városi katolikus aljegyző pályázni akart a tanácsosi állásra, nem engedték, s amikor másik állásra pályázott, megbuktatták. „Pápista” még sem kerülhet vezetőállásba Debrecenben! És mégis a katolikusokat vádolják elfogultsággal és ellenségeskedéssel!

Lord Sempill, Anglia egyik leghíresebb repülője, a Japán katonai repülőcsapatok megszervezője és **Compton Mackenzie**, híres skóti regényíró a katolikus vallásra tértek át. A két nagy hírű férfi meglérése Angolországban is, pedig ott igen nagy a meglérések száma, igen nagy feltűnést kellett.

Forró lugban halátra égett egy kislány. **Kuszágh István** győri ev. tanító két éves Mária nevű leánykájára egy óvópillanathoz belezuhan a mosáshoz előkészített forró lugba. A kórházban hamarosan meghalt.

Az Endrődi Levente Egyesület **husvét hétfőjén** 8 órai kezdettel **pirostojás-táncmulatságot** rendez a Népház nagytermében.

30 év óta végzett tiltott műtétet özv. **Zsikó Sándorné Csáki Lilla** 60 éves érsekcsanádi asszony, aki most került a pécsi tábla elé. Az asszony üzenetire **Kapek Mária** 21 éves bajor leány halála hívta fel a figyelmet. Kiderült ugyanis, hogy a leány vérmérgezésben halt meg, amely tiltott műtét után lépett fel. Zsikónét elfogták és a bajor törvényszék három évi börtönrre ítélte. A pécsi tábla most ezt az ítéletet helyben hagyta. Akasztófát érdemelt volna.

Tűzet okozott a fekete macska. **Kohárszentlőrincen Baksa István** gazdálkodó házában egy fekete macska, amikor ki akarták kergetni a lakásból, ledöntötte az égőlámpát. A tüztől lángrollobbant az ágynemű és pillanatok alatt az egész lakás lángengergében állott. Csak nagynehézen tudták megakadályozni, hogy a tűz át ne terjedjen a telőzetre.

Kifújta a pipából a tüzet a szél, meggyulladt a tanya. **Vitéz Pál Antal** házassági tanyai gazda **Puhl Miklósné** lányája előtt pipára gyújtott. A szél kicsapta a pipa tüzet és rácsodorta **Puhl Miklósné** gazdasági udvarában egy kazalra, amely csakhamar lángra lobbant. A tűz igen nagy pusztítást okozott. Sok termény és lakarmány égett el.

Halálos gyermektragédia történt az egyik kiskunmajsai tanyán. **Sipos János** gazdálkodó felesége rövid időre elhagyta a lányát és 9 hónapos Margit nevű leányát, aki a hőlesőben aludt, 5 éves fiacskája őrizetére bízta. A fiúcska valahogyan gyufát kerített és láték közben meggyújtotta kishuga takaróját. A hőleső csakhamar lángokban állott és amíg a fiú anyjáért szaladt, majd visszatért vele, a 9 hónapos gyermek halálra égett. A csendőrség **Siposné** ellen gondatlansága miatt eljárást indított.

Napi ezer dollárt keres Amerika legjobban fizetett tisztviselője. Az Egyesült Államok pénzügyi hatóságai most dolgozzák fel az adóügyi kimutatást. Az adatokból kiderült, hogy az **Unió** legjobban fizetett alkalmazottja **Thomas Wallson**, a nemzetközi írógéptársulat elnöke, akinek napi fizetése meghaladja az ezer dollárt.

Ausztria — Olaszország támogatásával — az elmúlt napokban bevezette az általános katonai védkötelezettséget. A trianoni rablók felbőrdültek és tiltakozni akarnak a „békeszerződés” egyoldalú megszegése miatt. Németország már korábban tette fel magát a békeigazságtalan rendelkezéseire. A 67 millió német nép ellen per sze nem merlek megmukkanni sem a balkán-hordák. Most is belenyugoszuának az osztrák hadsereg létszámának emelésébe, de attól félnek, hogy Magyarország is követi Ausztria példáját. Azt hiszi a kisanfant, hogy a trianoni szerződés többé meg nem változhatatlan állapotot teremtet, s a leigázott középeurópai államoknak még lélekzeni sem szabad löbbé. Az idő érlel de nekünk.

Az Olasz-abesszin háború hétről-hétre ismétlődő olasz győzelmek után befejezése felé közeledik. Az olasz hadsereg modern felszerelése elcsépri a feketék minden harcikészségét és ellenállását. Most már elhallgaltak a népszövetség államai is a büntető sanctiók alkalmazásával. Nemzetünkre különösen fontos az, hogy Olaszország mielőbb diadalmasan fejezze be hadjáratait és teljes súlyával feküdjön bele a Duna-medencében lakó államok politikai és gazdasági ügyeinek rendezésébe.

Németországban Hitler elnök-kancellár titkos népszavazás után kérdezte meg a német nemzetet, vajon helyes-e a nemzeti szocialista kormány külpolitikáját. A művelt német nép bámulatos öntudatára és fajszeretetére vall, hogy bár a belpolitikában a Hitler kormány sok intézkedését helytelenítik és tulzásnak tartják, mégis amikor az ország külpolitikai helyzetéről van szó, az ország 99 százaléka mint egy ember áll a kormány mögé. Csodálatos és félelmes erőt jelent, amikor 42 millió szavazó mint egy hatalmas hadsereg áll vezérei mögött. Lám ott is vannak szocialisták, kommunisták, sőt nagy tömegben katolikus centripártiak, vannak dolgozó és munkanélküli munkások is, mégis háttérbe szorul minden pártpolitika, amikor az ország becsületéről és jövőjéről van szó. Ugyan mi magyarak, mikor tanulunk már valamitől az idegenektől is. — Marx tanainak bedőlünk, a szabadkőműves-liberális eszméknek boliorul behódoltunk, az ösztetartás és együttérzés megtanulása sem volna utolsó dolog!

Tereferé

(Nögyülés. — A hely: titok.)

Tarandiné: Bensőséges örömmel üdvözöllek mindnyájukat kedves bajtársnok. Nagy meglepetéssel jelentem, hogy az „Endrői Asszonyok Szövetsége” (EASZ) immár 200 rendes tagot és 150 olyan érdeműs pártoló tagot számít, akik a hymen rószaláncával hajlandók béklyóbaveretni magukat. A jegyzőkönyv vezetésére kérem Páva Lórinénét, hiteltelítőül Hernyó Kelemennét és Kukaczfeőy Kristófnét. — Kérem először a propaganda-titkáró jelentését.

Kubacsekne: „A multkori közgyűlésünk értelmében küldöttség kereste fel Stefán Béla szerkesztő urat és megbotráncokzásának adott kifejezést, hogy a „női-nem” kulturális működésének legértékesebb arénáját: a tereferét zsarnoki önkénytel a férfiaknak juttatta. Annál inkább elítélendő ez, mert a leigázott női-osztály kényurái nincsenek oly szellemi magasztalon, hogy a kitünő terrénomat a közre hatékonyan kihasználni tudják. Végre is a napokig tartó szívós cselepaté és az Apátur közbelépése után az ujság minden második számában helyet és alkalmat nyertünk arra, hogy értékes munkálkodásunkról a nyilvánosság előtt is beszámolhassunk. Egyetlen feltételt szabtak, hogy mindennemű személyeskedés és pletyka mellőzve legyen.

Csábyné: E feltétel lealázó és súlyosan sérti nivónkat.

Tarandiné: El kellett fogadnunk a cél érdekében. Kérem a többi előadókat.

Csömörné: A kulturális szakosztály szigorúan köteletségévé teszi tagjainak, hogy a népművelési előadások tiszteletdíját feltétlenül megkaparintsák, s azt a helyi összejövetelek felvirágoztatására fordítsák. Nem kell tömni örökösen a Népházat és Domb-szöget. A „vélet” irodalmi esték nemes törekvése és hatása is méltán érdemel némi áldozatot. — Egy kis láрма, veszekedés, tiltakozás ne félemlítsen meg senkit, mert bizonyos, hogy férjuraink müharagja után feltétlenül bekövetkezik: a kibékülés.

Egyhangulag tudomásul szolgál.

Fecseghyné: A politikai szakosztály különös tevékenységet fejtett ki az elmúlt héten. Testületileg résztvettünk „művész-képviselőnk” beszámolóján. A szónokok külső megjelenése külön is lehetett volna. Lehet, hogy falura jöttek, azért öltöttek egyszerűbb ruhát. Csizmát nem láttunk rajtuk. Kasnya nem messze állott tőlünk, de alig nézett reánk. Ugy látszik, hogy neki a 60-on felüli kiadás. — Fötémájuk a titkos választói

jog bevezetése volt. Ez ellen tüzelt vassal, illetve mindennemű ellenállással küzdenünk kell. Ki biztosíthat bennünket majd arról, hogy férjünk velünk szavaz-e? A tömeg mintha temetői-kriptában lett volna, unottan hallgatott. Töb- bet várt és ugylátszik csalódott. Pedig a beszámolóinak voltak érdekes mozzanatai is. Amikor tudnillik szöba jött Kasnya két „nagy beszéde”. Az egyiket a művészek érdekében tartotta, hogy az állam a közadóból hathatósan segítse őket, a másikat pedig egy hölgy érdekében, akit állampolgárságának rendezetlensége miatt a hatóságok ki akartak utasítani. És ez esetben a női tábor zászlaját hajtja a Képviselő felé, hogy munkateljesítményének csúcspontja a nőnem védelme és megértő feikarolása. A gazdák csöndben morogtak, hogy miért nem beszélt az ő rossz helyzetükről és az adó és adósságcsökkenésről, a munkások pisszegtek, hogy a téli nyomor idején hol volt a képviselő? de mind ez eltörpül és feledésbe megy honatyánk másnemű tevékenykedése mellett. — **Adótvnyozom,** hogy hála és elismerésük jelül feliratban köszöntsük Önagságát.

Nagy éljenzéssel elfogadtatott.

Gebelné: A szociális-charitatív szakosztály működését súlyosan akadályozta a „Zöldkereszt” nevű hivatalos szerv. Az adományokat és pénzsegélyeket valósággal elhárácsolta előlünk. A multkori Tereferében olvasott tippünk sem vált be. Elsősorban is Kasnya nem vállalta a perköltség felét. Hogy honnan vették tereferelő férfi-ellenfeleink e vészirt, máig sem jöttem rá. Az is légből kapott mese, hogy a perköltség felét a munkanélküli sok gyermekes családok között osztják ki. Legalább is Messzinger ügyvéd ur megcáfoltta ezt. Polányi meg pláne tiltakozott, mintha őt arra hívták volna fel, hogy írja össze a segélyre szorulókat. Egytől-egyig fenséges, magyarul valótlan pletyka. És még bennünket figyelmeztetnek, hogy nem szabad pletykálnunk! — Müködésünk sikere érdekében indítványozom, hogy három tagu küldöttség kérje fel illusztris képviselőnk, tárja fel előtte, hogy a kerületben, de különösen Endrődön akad néhány segítségre szoruló szegény család is, kérjük fel, hogy javunkra társadalmi gyűjtést indítson a Dob és Király-utcákban és ha teheti, nyissa meg a gyűjtést néhány fil- lérnyi saját adományával, keresse meg továbbá a két utolsó választások gyomai képviselőjelöltjeit, hogy amennyiben kevesebbet

költöttek volna a választásokra, mint amennyit kilátásba vettek, úgy lelkiismeretük megnyugtatása érdekében küldjék el a maradványt az EASZ címére. A női-tábor igéri, hogy a legközelebbi választáson amellet foglal állást férfi-segédcsapataival együtt, aki legtohbet ad a nemes célra. —

Piperkőcne: A szépitészeti szakosztály külön figyelmezteti a hölgyeket arra, hogy az általános megbotráncokzást szült alakosság körében a nők „merész” öltözködése, a selyemharisnyáról való lemondás, a ruhák gyakori változtatása, továbbá ezen forradalmi jellegű divat, hogy a tábor több vezető tagja, itt elsősorban a pedagógusok nejeire gondolunk, hadat üzent a családanya kényelmes életének, s a női forma karcsu és lebilincselő hatásának botor fel- daldozásával — gyermekszülésre is vetemedtek. E divatját mult „élet-hivatás” ellenkezik a modern nő műveltségével és életigényének megbecsülésével. A nő nem lehet rabja gyermekeinek, nem értékelheti ezek életét és ahhoz való jogát annyira, hogy kényelmét feldaldozza és hónanonokon át visszavonult életet éljen. Egyszer már magasabb szempontokból is kell nézni a életet. Irányítsuk magasabbra gondolatainkat és az idej divat szerint ne a ruha, hanem a magasabb helyen trónoló kalapok kiválasztása képezze fontos feladatunkat.

Tarandiné: A női gyűlés általános helyesléssel és nagy megértéssel fogadja a referensek jelentéseit. Remélem, hogy komoly tanácskozásaink nyomán az össze tartás erősödni fog és meghozza a kívánt sikereket.

A gyűlést lelkes éljenzés között berekeszti.

Párbeszéd.

Lelkész: Apalinka a ti legnagyobb ellenségtek.

István: Meglehet tisztelendő uram, de az „Írás” azt tanítja, hogy még az ellenségeinket is szeressük.

Lelkész: De azt nem tanítja, hogy le is nyeljétek?!

Indok.

A család egyik rokona (nagy papucshös) dicséri a kis Ernőt.

— Nagyszerű gyerek vagy Ernőke, csak aztán meg ne nőszülj, ha nagy leszel.

— Pedig én meg fogok nőszülni! — feleli komolyan Ernőke.

— Hm... no ne mond... aztán miért?

— Mert este félek egyedül a szobában...

Politika berkeiből

Lapunk mult számában jeleztük, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök Rómába utazott az osztrák kancellárral együtt és több napon át tanácskoztak a három állam politikai, katonai és gazdasági szövetségének főkeletes kiépítéséről és fejlesztéséről. —

A magyar nemzet megbecsülését láthatjuk abban, hogy az egész Olaszország kivételes ünneplésben és figyelemben részesítette a magyar kormányzat vezetőit. Gömbös Gyula majdnem egy hélig tartózkodott Olaszországban, s azzal a mondattal köszöntötte a tiszteletére kisereglett kormányférfiakat és politikusokat, hogy „tiszta a magyar jövő, a buzánk elhelyezése a jövő évre is biztosítva van”.

A magyar gazdaközön- ség — minden politikai fel- fogástól eltekintve — igaz hálával és elismeréssel gondolhat a magyar kormány előrelátó magatartására. — Eszünkbe jut, amikor néhány év előtt még 6—7 pengős áron vesztegettük el a világ legjobb buzáját. —

Gömbös Gyula évek óta minden tavasszal bejárja a velünk barátságos államokat és mint jó gazda, buza-feleslegünk átvételét még eddig mindig biztosítani, s ezzel a buza árát fűrhetővé tudta tenni. Ez a valóság. — A buza világpiaci árainál mindig magasabban adjuk elbuzánkat. — Évenként több millió pengő különbözetet jelent ez a magyar gazdának. Csakhogy sokan hallgatni szeretnek erről!?

Kozma Miklós belügyminiszter

a felsőházban nagy helyeslés között jelentette be, hogy a közeljövőben betervezi az egészségvédelmi, ápolási és jóléti gondoztatásról szóló törvényjavaslatokat. Ezek magukban foglalják a járások egészségügyi szervezetének kiépítését. A szociális gondolkodású miniszter egészségügyi felügyelet alá akarja helyezni már a 3—6 éves ovodaköteles gyermekeket is. Törvényjavaslatot készít a fertőző beleségek elleni védelemről. Az egyke megakadályozására szükséges törvényhozási intézkedés is e törvényjavaslatokban nyer megoldást. — A nép egészségének védelme a legjobb magyar fajvédelmi, gondolja helyesen Kozma miniszter. A falu népe figyelemmel kíséri munkásságát.

Közgazdaság.

Dr. Darányi Kálmán

földművelésügyi miniszter április 4-én tette közzé legújabb jelentését a vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról.

A jelentés szerint az őszi vetések általában jól feleltek, s a tavaszi időszerű munkálatok is folyamatosan vannak. Néhány vármegyében az őszi szárazság és a februári fagyok hátráltatják a buza bokrosodását. A jelentés nem említi ugyan körzelünkkel, bár Békésmegyének észak-i járásában is gyengébb a buza és őszi-árpa vetés, mint akár Szolnok-megyében, akár Békésvármegyének déli részén.

A hűvös időjárás nagyban akadályozza a legelők fejlődését, ami a mostani lakarmány-szükség idején aggasztó jelenség.

Gabonapiac.

A buza kivileli tárgyalások eredménye még ismeretlen, s így a vásárlás is nagyon szűk lére szorult. Ez természetesen a buza áresését vonta maga után. Remény van rá, hogy az osztrák kivitel megindulása után a búzaár ismét javul. Bár kisközségeknél eladó buza már alig van. A budapesti tőzsdén 17.20 körül mozgott a liszavidéki 80 kilós buza. Az árpa 15.20, a zab 15.80-as áron kelt. A tengeri már a 13 pengős árat sem érte el.

A főrenvárosi sertésvásáron az utolsó héten lanyhult a pár hélig emelkedő tendenciát mutató sertés ár és vételkedv. 110—130 kilós fiatal hizókért már csak 90—92 fillért fizeltek. A szopósborju ára is csökkent. Prima borjukért 80—86 fillért adtak, míg silányabb minőségű borju csak 68—72 filléres áron kelt el. A sovány sertés ára emelkedett. Az angol sonkamalacok ára 90—96 fillér között mozogott.

Búzaminőségi bemutató Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a debreceni és békéscsabai M. Kir. Mezőgazdasági Vegyikísérleti Állomásokkal karöltve és a földművelésügyi miniszterium támogatásával ezen gyakorlati cél szolgálataira készíttette elő ez év május havában megrendezendő tiszántuli búzaminőségi bemutatóját. Ezen búzaminőségi bemutató céljára a kamara kerületének hét törvényhatóságából mintegy 700 mintát gyűjtöttek be és dolgoztak fel a közreműködő vegyikísérleti állomások. Ma már a begyűjtött minták vizsgálata befejezést nyert s a vizsgálati adatok összehasonlító feldolgozásának munkája folyik, hogy a május hó 17—24 között Debrecenben megrendezendő kiállítás keretében tárja az érdekeltek elé a Tiszántul búzatermelésének minőségi vonatkozásait a magyar gazdasádszolgálat magyarázó előadásokkal szemlélve ezen kiállításra ezután felhívjuk.

Munkásviszonyok.

Március hónapban azokon kívül, akiket a vármegye Fő- és Alispánja elhelyezett, több száz munkás indult el kisebb-nagyobb csoportokban Pestre-Dunántútra munkát és kenyeret keresni. Igen sokan nem kaptak azonban munkát és gyakorlatilag kimerülve érkeztek vissza falunkba.

Az ilyhon maradt mintegy 6—700 munkást a község főjegyzője foglalkoztatta két helyi turnusban felváltva, s így a kapott 5—7 pengőn ellengődtek két hélig. A haza jött munkáslömegek azonban annyira megnövelték számukat, hogy most már csak három hétenként kerülhet a sor rájuk, s egy-két hét múlva ez is megszűnik, mert elfogy a Főispán urtól nyújtott munkálatási segélyösszeg.

Timár Imre bíró és Harsányi László főjegyző sürgős jelentést tettek munkásaink szomorú helyzetéről és alázattal kérték a vármegye Főispánját, hogy munkásaink elhelyezése érdekében illetékes kormánytiszviselőknél és közmunkát végző cégeknél eljárni szíveskedjék.

A valóság az, hogy jelenleg Endrődön 844 családfő, 2448 családfő, összesen tehát 3292 ember vár munkát és kenyeret.

A Zöldkereszt-akció annyiban segít valamit az éhségen és nyomoron, hogy naponként közel 400 iskolásgyermeknek tej és kenyér segélyt ad és húsvétkor a munkaképtelen, öreg és beteg lakosoknak lisztsegélyt nyújt.

Emléke a Manrézás munkásoknak.

Dr. Steuer György ny. államtitkár a Munkásszövetkezetek országos vezetője, azoknak az endrődi munkásoknak, akik a Manrézába tartott lelkigyakorlaton részt vettek, a munkásokról készült csoportképet emlékkül díjjal jutalmazta megküldte.

A vagyonváltás búza ára. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árat áprilisra métermázsánként 17 pengőben állapította meg.

Az Alföldi Zöldmező Szövettség után az endrődi gazdák eddig 116 kg. tépamagot igényeltek kilogrammonként 1 P 05 fillér árban. Lucernamagot h. ként 15 kg.-ot és 50 kg. szuperfoszfátot kaptak. Összesen 58 kal. hold és 200 négyszögölnyi területet vetnek be a Zöldmező Szövettség után szerzett lucerna maggal.

Egy óhajtott húsvét.

Pöcze Erzsébetnek. „Mindem álmodom...” írójának küldöm szeretettel.

Jó volna, ha egyszer olyan húsvét lenne: Hogy alleluják közt szem ne permetezze, Az ég ránk rózsázó záporját frecskálna S gyógyulni mindenki a kereszthez állna! Meddön hullongának lábunkig a rangok, Gyöngyvirág-galáristszűlnének a hatnók, S patárfényű szitának megfáradt fuvalkák.

Ölelkező büne lenne csak a dalnak. Gazda a cselédnek ezresekkel fizetne, Futó napok csöndjén szent kacagás

lengne, Egy „Lázárt” száz niódos ölelné zokogva, Rángó arcon többé verejték ne folya. Locsolót váró lány tojjással labdázna, Szülőktől a gyermek szolgálást ne várna. Szemekben irgalmak leszűrt fénye égne, S uljongóncsókolkának együnásszívésére! Tervszegény segélynkön romba ne omolna, Koncsorgó koldulni soha ne toholna! — És ne ordítóznánk száz „feszítsd meg [Öt]-öt,

Kínokra jószágból szednék húskenőcsöt. Angyalcsókot érne az új magyar-virtus, Gazdálkósnak társul nem kerülne cinkus, Deresre gyürkölőnk, ami céda holmi, Multunkért lázadnánk harcot toborozni! És titkon indulnánk litkokat keresni, Vigyázó szemekkel szeretve szeretni... Hőfényű szíriónkál kérédked reménytel Napsugarat látni szundikáló éjjel. Lenge ruhás tündér fonna körénk átmot, Gyógyörülnek lánánk csupán — a vilgof. Felduzzadt izmókkal nem kellene vágni S bérlinkért chesen nehéző birkot állni, „Dicsértessék” szállna, ha kalap meg-billen, És bennünk tanyázna örökkön az Isten! Örökkön az Isten.

Szeretném, ha húsvét ilyen volna egyszer, Nem roskadna értünk földre a keresztfel- Csillagzárórosan szelíd Isten Ember!...
Bartha András.

GYOMA, VASUTI MENETREND

HONNAN ?	érk.	neme	ind.	HOVÁ ?
	ó. p.		ó. p.	
Békéscsaba	0. 07	Sz.	0. 17	Budapest k. pu.
Budapest k. pu.	2. 03	Sz.	2. 18	Békéscsaba
Gyoma	— —	M.	3. 43	Déaványa
Békéscsaba	5. 38	Sz.	5. 45	Budapest k. pu.
Mezőtúr	6. 34	M.	6. 38	Békéscsaba
Déaványa	6. 55	M.	— —	Gyoma
Békéscsaba	8. 51	Gy.	8. 52	Budapest k. pu.
Budapest k. pu.	11. 06	Sz.	11. 14	Békéscsaba
Déaványa	11. 47	M.	— —	Gyoma
Budapest k. pu.	11. 57	Gy.	11. 58	Békéscsaba
Gyoma	— —	M.	12. 45	Déaványa
Békéscsaba	14. 20	Sz.	14. 28	Budapest k. pu.
Déaványa	16. 51	M.	— —	Gyoma
Békéscsaba	16. 59	Gy.	17. 00	Budapest k. pu.
Budapest k. pu.	17. 46	Sz.	17. 58	Békéscsaba
Gyoma	— —	M.	17. 51	Déaványa
Békéscsaba	19. 05	M.	19. 11	Mezőtúr
Budapest k. pu.	19. 59	Gy.	20. 00	Békéscsaba
Gyoma	— —	M.	20. 05	Déaványa
Déaványa	21. 56	M.	— —	Gyoma

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

F ököntézet; Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal. Foglalkozik a bankküzlet minden ágával, szelvénybevitások, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénznemek beváltásával a mindenkori legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az Igazgatóság.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öl föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes Gyömölcsfát, Magastörzsű és bokor-rózsát, díszfát, díszcserjét, Évelő virágot, Gyökéres szőlővesszőt stb. bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít **Unghváry József** iskolája Cegléd Budapesti iroda VI. Andrássy út 56. Oktató nagy árjegyzék ingyen.

Fogy. és Értékesítő Szövetkezetben kitűnő lucernamag kapható kg.-ként 80 fillérért.

„JÖVŐNK” a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonanevet magas piaci áron vásárol.

ÓRAK ÉKSZEREK DISZTÁRGYAK dus választékban finom minőségben **TAUBER MEZŐTÚR Gimnáziummal szemben**

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

után mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugtást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **Stefán Béla.**

Nyomtatta a „Hungaria” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:
Negyedévre 20 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
STEFÁN BÉLA
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

Krisztus Egyháza

A spanyol kommunisták bűnös fanatizmusa hadat üzent Krisztus egyháznak. Üldözik, elkergetik, megölik papjait, szerzeteseit, üszköl dobnak a templomokra és a tűzvész az emberi tudás és művészet csodás remekeit semmisíti meg néhány óra alatt.

Krisztus mennybemenetele után a tizedik napon is forradalmi átalakulás kezdődött a világon. Szélvész zugásában tüzes láng csapott keresztül az apostolok feje felett, de ez nem volt pusztító, értékeket megsemmisítő tűzvész, hanem a tanítványok lelkét átizzító, felhevítő tűzláng, mely felfelé, munkára, lelkek mentésére, a világ meghódítására indította a félnék gyávaság salakjától megtisztult apostoli lelkeket.

A pünkösdi tűz erőt hozott a gyenge, erőtlén világban és amidőn lángtengerbe borította a világot, nyomán megújult a föld színe.

Ez a szent tűz bátor hívállókká és vértanúkká avatta az apostolokat és erőt adott az első pünkösdi napján megalakult Anyaszentegyháznak a népek, országok, a világ Krisztushoz térítésében.

Az első pünkösdnapi beléjesegett Krisztus ígérete: „Te Péter vagy és én e kősziklára építem anyaszentegyházamat.”

A Szentlélek Isten ráállította Krisztus egyházát hivatásának történelmi útjára: a megváltott emberiségnek az örök üdvösségre való vezetésére és e természetlölölti feladat tökéletes végrehajtására Krisztus saját isteni tekintélyét és hatalmát kölcsönözte neki: Én veled maradok a világ végzetéig!

Örök igazságainak hir-

detését, kegyelem-kincstárának gondozását bizta reá. Neked adom a mennyek országának kulcsait, s ezzel a törvényhozás, feloldás és megkötés isteni hatalmát adta Péternek és egyháznak.

S nehogy valaki akár tudatlanságból, akár bűnös rossz szándékból az egyház isteni küldetését és hatalmát kétségbevonhassa, világos és mindenkitől érthető szavakkal biztosította missiojának rendkívüli mivoltában: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg...”

Ime tehát a katolikus anyaszentegyház eredetének és hatalmának isteni tekintélye!

Az első pünkösdi napjától, a Szentlélek kiáradásától a mai napig fennállott mindig; egyedüli és kizárólagos öröke Krisztus örökségének!

Nem hiába intett szent Pál apostol, hogy „ne legyenek köztetek szakadások, mert... egy az Isten, egy a hit, egy a keresztség.” Krisztus is azért imádkozott mennyei Atyjához, hogy „mindnyájan egyek legyetek...” Legyen „egy akol és egy pásztor.”

Krisztus nem akarhatta, hogy palástját százfélé tépjék, nem akarhatta, hogy emberi tévedések és bűnös szándékok megtévesszék isteni vérével megváltott gyermekeit az örök üdvösségre vezető út keresésében.

Katolikus testvérem! Amikor Róma felé tekintesz, biztosan tudhatod, hogy jó úton jársz. Péter utóda a római püspökségben Péter hajóját kormányozza az élet tengerén és biztosan eljut oda, ahol Krisztus vár reánk.

A MAGYAR NŐ

Egy huszonöt év előtt elhangzott beszédet közlünk rövid kivonatban olvasóinkkal. 1911-ben mondta el néhai **Gróf Majláth József** v. b. t. t. A tanulság érdekében érdemes elolvasni és gondolkodni rajta.

A régi magyar asszonyok.

A magyar faj egyik erős jellemvonása volt minden időben, hogy megbecsülte, tisztelte a nőt.

A történelem igazolja, hogy a magyar nő helyzete a társadalmi fejlődés kezdete óta mindig különb, jobb és emberesebb volt, mint a világ bármely ország és faj asszonyáé.

A nő hivatását a férfi életére nézve — jelezni akarta a „feleség” elnevezéssel, amely annyit jelentett, hogy szívének, lelkének, életének fele.

Feleség, fele segítség, egyenlő élet-társának tekintette asszonyát a magyar ember, akit megbecsült, mint a család szívére, a családi tisztaság szentelt őrére.

A magyar férfi tiszta szerelemből nősült, de nejét az anyaságáért becsülte.

Az anyaság fogalma pedig magába rejtett mindent, amit csak a női erény képvisel. A sirigtartó szeretetet és hűséget. Az önfeláldozást férjéért és gyermekeikért. Az élet küzdelmeivel való szívós szembezállást. A háztartás összes gondjait. A tiszta házat, az édes otthon. Borut és derüt, — szegénységet vagy gazdagságot, takarékoságot, bőséget és nélkülözést egyaránt.

És a régi magyar asszonyok méltók is voltak övéik szeretetére, s a társadalom megbecsülésére.

A régi magyar háziasszony hite messze földre elterjedt. Tisztaságerzete, leleményessége, munkabírása, otthonának szeretete, egyszerűségében is aranyos kedélye, az élet bajaiban csodás lelkiereje, otthonát bearanyozó kedvessége közismert volt.

Régi irások szerint a főrangú hölgyek maguk főztek, maguk fejték a tehenet, maguk varrták a ruhát, foldoztak és mondanom sem kell, hogy gyermekeiket is maguk szoptatták és nevelték.

És nemcsak a középosztály családjában, de a nép tűzhelyén is a legideálisabb állapotokat találjuk fel.

A magyar családokban az asszony szőtt, font, varrt, mosott, vasalt stb. Bőjtben leültek a szövőszékbe és husvétkor tele volt a pázsit fehérödő vászonnal. Azt ősszel fel is szabták, meg is varrták. Házuk népét ruhával, fehérneművel maguk látták el. Jó vászonnal, szövettel töltötték meg a tulipános ládát. Mire a leányok felnőttek, kelengyéjük minden készen állott.

Igy volt ez nem is olyan régen.

De új idők jöttek. Új asszonyok, modern nők a társadalom minden tagozatában, akik nem vállalják többé a háziasság, a jó gazdasszony, a sok elfoglaltságot jelentő háztartás ferasztó, nehéz gondját. A megromlott közszellem megtépte az anyaság szent fogalmát is.

Az igények megnövekedett uralma megkevesbiti a családalapítás gondo-

latát, s a házasságokban a gyermekáldás szeretetét és a gyermeknevelés szent kötelességét

A nők nem azért akarnak a családban boldogokká lenni, hogy általuk mindenki boldoggá legyen a családban, hanem, hogy önszemélye, igénye érvényesüljön, ha kell az anyagi és erkölcsi pusztulás romjain is.

A híres háziasszonyok korszaka, a jó gazdasszonykodás ideje tűnőben. A magyar előkelő osztály asszonyai többé nem büszkéek jó konyhájukra, egész életrendszerük megváltozott.

De nagy bajok vannak a tisztviselő, iparos és földműves családokban is. A háziasság közfelfogása, a takarékos egyszerűség, az okos leánynevelés vesztélybe rohan itt is.

A régi otthonosított, dolgos anyák mellett ott áll a modern leány. Ő már nem tanul kenyeret sütni, nem ismeri a magyar konyha szép művészetét, helyette elvégez a háztartásban mindent a cseléd, vagy az édesanya. Ő csak vár, vár. Vagy állást, hivatalt, vagy jó partit, hogy férje a gondnökküli életért, szép ruhákért hozzá jusson szívéhez, szereleméhez.

Nem ismerik a takarékos fogalmát és életrendszerét, igényeiket férjük kielégíteni képtelen, s jön a civódás, szemrehányás és végül a válás.

Ma a földműves nép ládája üres, ágya nem gadag a sok párnától, dunnától. Hitvány bolti rongyra megy a pénz, ami még a foltozást sem állja. De még azt sem az asszony vagy az eladó lány varrja, hanem varratja új módra, drága pénzen mással. Legtöbb asszony a faluban ma már nem fon, nem sző, nem szab, nem varr. Nem arat, nem kapál, a szegényebbje még talán markot ver. Az aprójószágát rábizza a cselédjére, vagy a béresnére, a tehen gondozásával, fejéssel alig, vagy ritkán gondol.

Egyedüli gondja a kényelmes élet és cifrázkodás.

Ezért adósdznak a falusi családok, ezért szegényedik a nép.

A falusi családnak is, a kisemberek társadalmának is szíve, lelke, boldogulásának feltétele a jó háziasszony.

A falu védelmét, jobbsorsát — a papság és néptanítók lelkes munkáján kívül — legfőképpen a kötelességtudó keresztény magyar nőktől, Krisztus parancsait tisztelő és átélő magyar anyáktól, a régi józan, okos és igényeiket egyszerűsítő honleányoktól várhatjuk.

Kivonatban közöltük a nemes Gróf őszinte, igaz és megszívlelésre méltó beszédét. Azóta egy világháború, forradalom, megszállás gázolt keresztül a hazán és a magyar társadalmon. Ha a boldog Nagy-Magyarország idejében visszatérést sürgetett a megromlott magyar közélet a régi nemes hagyományokhoz, mennyivel inkább parancsolóan kívánja és követeli ezt asszonyainktól és leányainktól a trianoni csonka, koldus magyar élet.

Szerény, igénytelen külsejű, minden fény és pompa nélküli magyar otthonok is adhatnak nagy férfiakat, kiváló honleányokat a nemzetnek. A lemondás és nélkülözés ma nem szégyen, sőt hazatias kötelességteljesítés!

Katolikus Akció

Az endrődi esperesi kerület

papsága Körösladányban május 6-án tartotta tavaszi közgyűlését: *Fetzer József* pápai kamarás, esperes elnöklésével. A közös szentgyónás végzése után a gyulai Szalézianus rendház Főnöke tartott elmélkedést a lelki értékek gyűjtésének fontosságáról és a lelkeskedő papság nagy feladatairól az Aclio Catholica keretében.

Ezt követőleg a lelkipásztorkodás aktuális kérdéseit kerületek megbeszélés alá. *Timár Gyula* kondorosltanyai lelkes a szivgárda vezetés helyes irányelveit és módszereit ismerlette.

Délután a katolikus hívek népes részvételével az *espereskerület előadói* ismertették a *Katolikus Akció jövő évi munkaprogramját*. A lelkes hangulalban lefolyt gyűlést nagy fontosságánál fogva alábbiakban részletesen ismerletjük.

I. Hitbuzgalmi szakosztály

jövő évi programját *Szabó Frigyes* szeghalmi plébános ismerlette.

1) Ahol az utolsó tíz évben népmiszió nem volt, azokon a helyeken az 1936/37. évben tartassék. Ezeket a népmisziókat alaposan elő kell készíteni úgy lelkiileg, mint technikaiilag a szószékről és röpiratokkal, hogy az utolsó helyre is eljussanak, hogy az ilyen misziók alkalmával a rendkívül hanyag, évek óta elmaradt hívek is résztvegyenek s azok, akik eddig rosszul végezték gyónásukat.

2) A husvét előtti triduumot minden egyházközségben évenként magtarlsák. Ha erre az alkalomra szerzetest nem kaphatnak, a plébánosok felvállva tartssák meg plébániájukon. Jó volna, ha ezen triduumokra a szomszédos kerületek papjai cserélnek ki egymást. Nagyon kívánatos volna az egyházmegyei misziós egyesület felújítása. Idejekorán kell jelezni a misziós vagy triduum megtartását, hogy felkészülve mehessen az előadó.

3) Kívánatos volna a templombucsu megünneplése olyan helyen, ahol eddig nem volt. E napnak adjunk katolikus tartalmat katolikus nap, vagy népgyűlés tartásával, zárandoklásal. Közeli községek templombucsuira kölcsönösen indítsunk bucsujárást. Ez katolikus megmozdulás, tüntetés, prolesztálás a törvény keretein belül a bennünket sértő, a községben, vagy az országban előforduló események, eljárások ellen.

4) Hitbuzgalmi egyesületek évenként tartssanak közös ünnepeket közös áldozással a szülők és gyermekek bevonásával. Ilyenkor a családok felajánlása nagyon helyén lenne.

5) Hitbuzgalmi női és leányegyesületeknek tegyünk kötelességévé a templom, temetőképelt, határban levő ke-

reszt vagy szobor gondozását. Az egyházfín, vagy harangozón kívül vegyünk igénybe ezek munkáját ránevelés céljából. Érezzék, hogy ez az ő hivatásuk és keljenek nemes versenyre ezek tisztántartásában. Ne lúrijük, hogy a határban levő kereszt vagy szobor (Nepomuki szent János) elárvult, dűledező, vagy a falu koldus voltának cégére legyen. Ajánlatos a híveket bevezetni a liturgiába, szent mise alatt a hívek is feleljenek a pap énekére.

Kívánatos a népének gondozása.

6) A faluról városba költöző cselédekkel jelentsük be az illető város plébániájának, amely valamely nőegyesületnek gondozásába ajánthatja. A törvény is előírja, hogy cseléd-tartó alkalmazottát a vasár- és ünnepnapí isentiszteletelekre köteles elengedni.

7) A faluba fokozatosan közös imádságoskönyv bevezetése kívánatos, mert lassan már az öregeknek sem lesz imakönyvük. Ügyelni kell, hogy egységes legyen gyermekek, ifjuság és felnőttek számára és olcsó. Idősebbeknek nagyobb betűkkel legyen nyomtatva.

II. Kulturális szakosztály munketervét

Stefán Béla polg. isk. tanár ismerlette.

Kulturális téren arra törekedjünk, hogy a falu lelkiéletét intenzívebb katolikus szellemben irányítsuk s egyben gazdasági és művelődési ismeretét is minél több katolikus szellemű tartalommal töltssük meg.

1.) Az A.C. kulturális szakosztályának jövő évi programjában nagy súlyt kíván helyezni a helyi *iskolánküüli népművelés* munkájára. Az előadók között minél több megbízható, katolikus életet élő, a tanfolyam tagjain kívül más intelligens előadó is legyen és úgy állítsassék össze az előadások témája, hogy az erkölcsi, társadalmi, gazdasági és egészségügyi ismeretek bővítésével, felvilágosításával közelebb hozza a falut Krisztushoz.

A *tanyák, filiák* szellemi gondozása is nagyon kívánatos. 2—3 tanfolyamból, más intelligens önkéntes vállalkozókból álló oktató társaság egy előadás-sorozattal néhány tanyát és tanyai köröket sorra vehet előre meghirdetett időre.

Ajánlatos, hogy a nagyobb létszámú körökben alapismereket nyújtó, vagy továbbképző tanfolyamok is rendeztessenek a téli napokon.

2.) Az esperesi kerületben 4-5 tagu *népművelési bizottság* alakíttassék, akik utiköltség megtérítése ellenében bejárják a kerület községeit és ott előre meghirdetett időben katolikus szellemű népművelési előadásokat tartanak.

3.) Szorgalmazzuk a *szülő-értelekeztelek rendszeresebb megtartását* egy évben legalább kétszer-háromszor, hogy a szülők és az iskola együttes munkája a gyermekek nevelésénél meghozza a kívánt eredményt.

4.) *Budavári visszavételének* emléknapiját ne csak az iskolában, hanem a felnőttek részére is rendezzük meg vagy még a tavaszon, vagy ősszel.

Nagyon fontos a jubileum megünneplése és annak kidomborítása, hogy a katolikus Egyház és Pápa, amikor a magyar nemzet bajban volt, minden erkölcsi és anyagi támogatásával sietett annak talpraállítására, megmentésére. Különösképpen kidomborítani, hogy a mohácsi vész után, amikor a magyar nemzet a németekhez fordult a törökök elleni segítségért, éppen a más-vallású felekeztelek hívei akadályozták azt meg. A nép lelkében igen alkalmas pillanat elmélyíteni a katolikus Egyház és a Pápa érdemeit, értékeit, mit köszönhet és mennyivel tartozik nekik a magyar nemzet... Nemcsak a koronát kaptuk Tőle szent Istvánon keresztül, hanem erkölcsi és anyagi támogatásával a 145 évi török uralom után is Neki köszönhetjük talpraállításunkat, integrálásunkat.

Tower Vilmos nyugalmazott tábortól fősperes: „*A pápák szerepe Magyarország megmentésében*“ c. rendkívül értékes könyvében rengeteg adatot hoz fel XI. Ince pápa érdemeinek és tevének kimutatására.

5.) *Katolikus népkönyvtárt* létesítsünk. Ha más nincs, az iskolakönyvtárt is felhasználhatjuk erre a célra kellő garanciával. Az egyházközségi költségvetésből 1 százalékot fordítsunk erre a célra.

Ajánlatos felszólítani a katolikus intelligens közönséget, hogy akiknek van elfogadható és nélkülözhetetlen katolikus könyve, adakozza oda erre a célra.

Fel kell szólítani a katolikus könyvkiadó vállalatokat, hogy szintén adakozzanak a nemes célra... *Lampert Franklin* társulat. Egyetleni nyomda, ha évtévén jutalom könyvekkel vásárolunk, ugyanannyit ingyen, listeteletpéldányként ad.

Antiquáriumból is lehet beszerezni olcsón jó állapotban levő könyveket és szintén adnak listeteletpéldányokat.

6) Ne kerülje el figyelmünket a *diapozitív képek gyűjteménye sem*. A vetítétképes előadások ugyanis közkedveltségnek örvendenek és rendszerint nagyhatásuk is van.

Bangha páter katolikus népies, nagyon olcsó *regénysorozat* megindítását igérte egyszerre négy

számmal. Ez kísérletnek készül, ha megjelennek, karoljuk fel.

7.) *A levente-ifjuságnak* az A. C. szorgalmazására a vallás-és közoktatásügyi miniszter ur 95.800/1935. VII. 2. sz. alatt kiadott rendeletében intézkedett az isentiszteleteleiben való részvételéről és iskolánküüli továbbképzéséről. A lelkeszek és a leventeegyesületekben helyet foglaló egyházközségi megbízottak különös gondot fordítsanak arra, hogy a katolikus leventék, oktatók felügyelete alatt, misehallgatási és egyéb vallási kötelezettségeiknek eleget tegyenek. Törekedjenek arra is, hogy a katolikus leventék résztvegyenek a katolikus irányu iskolánküüli népművelésben, a katolikus népművelési előadásokon és kulturesztéken.

Ajánlatos, hogy minél több katolikus tanfolyam tagot bizozanak meg leventeoktatói teendőkkel, miáltal elérhető, hogy a katolikus szellem a levente ifjuság keretében is inkább bizozsilva van.

Az általános katonai ismeretek nyújtása mellett mindig fordítsunk gondot az erkölcsi nevelésre is. Korcsoportonként minden egyes foglalkozás alkalmával tartssunk erkölcsi előadást.

8.) Alkalmas az ifjuság között *műkedvelő-gárdát* is megalakítani, katolikus oktató irányítása mellett. A szindarabokat a célnak megfelelően kell megválogatni. Ne engedjük, hogy ezen ifjusági, levente műkedvelő előadásokon az újabb korban annyira elharapódzott fővárosi operettek kerüljenek előadásra, mert a szöveg, a dal, a tánc, a díszletek, egy szóval az egész szellem lávól esik úgy a szereplő, mint a falusi hallgatóság — gondolkozás és érzés világától. Nem is lehet velők sem erkölcsi sem anyagi sikert elérni. Kívánatos, hogy az A. C. közponlja megfelelő szindarabok iratására pályázatot hirdessen.

9.) Alakítsuk meg a legényegyletet. Adjunk nekik alkalmat a szórakozásra.

A legényegylet keretén belül megszervezhetjük az énekkart, önképzőkört, szavalókörust, műkedvelő-gárdát, sportkört, vizalmi bizottságot, zenekart és tartalmat, élelet advanekiértékes, hasznos munkát fejtünk ki azon a téren, amely az előbbi időben annyira elhanyagolva van, de amelytől a legtöbbet várja az Egyház, a társadalom és a haza...

(A Szociális- karilativ, Sajtó és Szervezési szakosztály munkatervét helyszüke miatt jövő számunkban hozzuk.)

A családgondozókhoz!

A családgondozók és körzet-megbízottak írásban külön is megkapják ugyan munkakörük és feladataik előírását, nehogy mégis tájékozatlanságban maradjanak és a reájuk bízottak részéről vizsztatásban részesüljenek, ez uton is feltárjuk a fontos munkafeladatokat, melyet pontosan és lelkiismeretesen végezni tartoznak.

1. A családgondozó, — mint jó példaadó — Istenféltő, vallás-erkölcsi tekintetben kifogástalan életet él. — Isteni és egyházi előírt vallási kötelezettségeit: a vasár- és ünnepnapon szentmise hallgatást, husvétkor és karácsonykor a szentgyónás és áldozás végzését, a böjt megtartását hűségesen teljesíti.

2. Családjában és hozzátartozóinál a vallásos szellemet ápolja, gyermekeit öntudatos, hitvalló katolikus életre neveli.

3. Gondosan figyelnek arra, hogy a lelki vezetésükre bízott 10—12 család legfontosabb katolikus kötelességeit hogyan teljesíti? Ha hibákat vagy mulasztást látnak, szeretettel és jóindulattal figyelmeztetik az illetőket és életjavításra buzdítják őket.

4. Különös figyelemre méltaság a reabizított családok házasság-életét és családi viszonyait. — Ha viszálykodást vagy erkölcsi vesztést látnak, a testvéries intést és buzdítást ne mulasszák el. Ha eljárásuk eredményt nem hozna, jelentsék a körzeti vezetőnek, fontos esetekben a lelkipásztornak.

5. Figyeljék azt is, hogy az ifjúság tervbe vett házasságkötése Isten és az anyaszentegyház törvényei szerint történik-e? Ne felejtsek figyelmeztetni őket, hogy katolikus ifju vagy hajadon — csak katolikus templomban köthet Isten és az Egyház előtt is érvényes házasságot! — Szükség esetén tegyenek jelentést a lelkipásztornak.

6. Az egyházközség rendkívüli ünnepeire, előadásaira, körmeneteire hívják fel csoportjuk tagjainak figyelmét és buzdítsák őket, hogy vegyenek részt azokon.

7. Ébren figyeljék, hogy valamilyen sajtótermék vagy nyomtatvány melyik családhoz jár és ellensúlyozni törekedjenek a rossz hatást a jó ujságok (Szívujtság, Nemzeti Ujság, Új Nemzedék, Népujság, Hármaskörös sib.) ajánlásával és olvastatásával.

8. Apostolkodásuk különös gondja legyen az, hogy a családok nagybeteg tagjait a szentségek vételére buzdítsák és sikertelen beavatkozás esetén ezt a lelkipásztornak jelentsék.

9. Szeretettel gondozzák és látogassák azokat a szegény családokat, ahol inség és nyomor jelentkezik. Kellő időben jelentsék ezt a Plebánosnak, hogy a lehetőséghez képest segítsen rajtuk.

10. Figyeljék a havonként megjelenő Hármaskörös című egyházi tudósító lireit, ahol aközönlleges utasításokat megkapják.

Eucharisztikus kongresszust

rendezett Szolnokon május 11-én a váci egyházmegye Eucharisztikus Társulata.

Dr. Hanauer István váci megyéspüspök elnökölte a 111 főből mint 100 lelkipásztor és több ezer hívő katolikus vett részt a szépen sikerült gyűlésen. — Az egri egyházmegyéből dr. Török Dezső apátplebános Törökszentmiklósról 400 főnyi körmenettel vonult be a Ferencendiek templomába, ahol délelőtt 10 órakor a Megyéspüspök főpapi szentmisét mondott. A váradi egyházmegye papjai közül Csernus Mihály apátplebános és Borbás Pál szentandrászi plebános jelennek meg a kongresszuson.

Délelőtt fél 12 órakor a vártemplomban díszgyűlés volt a papság részére, amelyen dr. Tiefenthaler József pápai kamarás, dr. Szívós Donát bencés tanár és dr. Várkonyi Fidél ciszterci igazgató tartottak gondolatokban gazdag, a papság lelki életét elmélyítő előadásokat.

Ugyanakkor a barátok templomában a hívek ezreléit dr. Kernér István pápai kamarás tartottak beszédeket.

Délután 3 órakor báró Kray Pál t. kanonok, balassagyarmati plebános tartott elmélkedést „Az Eucharisztia és a papi lélek” címen, mely után imaóra következett.

Este 6 órakor Hanauer megyéspüspök vezetésével Eucharisztikus körmenet volt, melyet Te Deum és áldás fejezett be. —

A nagy lelki haszonnal zárult kongresszus rendezése a Ferences Atyák és dr. Pesthy Frigyes apátplebános buzgóságát dicsérik.

Istentiszteleti-rend a külterületi iskolákban:

Május 17-én a tanítóföldi és variási iskolákban, 21-én Áldozócsütörtökön a csejti, 24-én és június 14-én az öregkeri kápolnás iskolában mutatunk be szentmise-áldozatot. —

Hitbuzgalmi egyesületek havi ájtatosságai:

Május 17-én fél 4. órakor szent Ferenc III. rendje, 24-én fél 4-kor az Oltáregyesület, június 1-én délelőtt fél 10 kor Jézus Szíve Szövetség csoportvezetői, június 4-én fél 6-kor a Leányegyesület és a Leányklub, június 6-án fél 6 órakor az Eucharisztikus Férfi-liga tartja havi ájtatosságát.

Egyházi híradás.

Május 15-től, Nep. sz. János ünnepének előestéjétől nyolc napon át minden este 6 órakor litániát mondunk a Nep. sz. János-képolnában.

Május 18—19 és 20-án reggel a 7 órás szentmise után Istent engesztelő és áldásátkérő körmenet feszületekhez.

E „keresztiáró napokat” követi Áldozócsütörtök: Jézus Menyemenetelének ünnepe, amikor is a kondorostanyai iskolák elsőáldozó növendékei, s a többi iskolák elmaradott tanulói járulnak az Ur Jézus áldott szentestéjéhez.

E naptól kezdve Pünkösdi ünnepéig a Szentlélek Isten dicsőségére minden reggel 7/4 órakor ájtatosságot végzünk. E kilenced befejezése után az összes hitbuzgalmi egyesületek és szivárdisták Pünkösdi ünnepén közös szentáldozásban hódolunk a „kegyelem” Istenének.

Május 31-én este 7 órakor körmenettel és szentbeszéddel fejezzük be az idei májusi ájtatosságokat. —

Pünkösdi szombalján vigíliás szigorú böjttel tartunk. —

Pünkösdi hetében szerdán és szombaton enyhítél, pénteken szigorú böjttel rendel az anyaszentegyház. (Kániorböjt.)

Pünkösdi utáni első vasárnapot a Szentháromság Egyisten-íszteletere szenteljük. — E napon fejeződik be a kötelező húsvéti szentgyónás és szentáldozás időszaka. — Súlyos bünnel terhelt lelket az a meggondolatlan katolikus, aki hitellenség, közöny, vagy hanyagság miatt elzárja lelkét az isteni Megváltó elől. Maga Jézus, az igazmondó és igazságos Isten mondotta: „Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az Ő véréit, nem lesz élet líbennetek.” Ugyancsak Ő mondotta (sz. János 10.10.) „Én azért jöttem az emberek közé, hogy életük legyen, mégpedig hőséges, erőteljes, boldog életük!” — Nyomorúságos életünk szörnyű inségében miért nem jöttök hát testvérek az életet és boldogságot adó Krisztushoz?

Június 11-én: Urnapján szent-séges körmenetben hódolunk és adunk hálát az Oltáriszentséget szerző Megváltó Jézusnak. —

A Katolikus Naggyűlés plakátpályázata: Az Actio Catholica országos elnöksége pályázatot hirdet a 27. katolikus naggyűlés plakátljának megtervezésére. A plakátljának a naggyűlés központi gondolatát, „Krisztus és a falu” kell kifejeznie I. díj 200, II. díj 100, III. díj 50 pengő. Felvilágosítási a központi iroda ad; IV., Ferenciek-tére 7.

Az elsőáldozók Fehérvasárnapon járultak az Oltáriszentséghez. Közel 300 iskolásgyermekek vette szívébe az Ur Jézust. — Dicséretreméltó esemény, hogy az édesanyák közül is sokan együtt járultak a szent-ségekhez gyermekeikkel. Vajha az édesapák is követnék e jó példaadást. —

Szentáldozás után az Oltáregyesület és Női-liga vezetőlagiai szerelellakomán vendéggelték meg az elsőáldozókat.

Az endrődi Levente Egyesület házi löversenyét 17-én tartja. A járdási levente verseny 24-én lesz Gyomán.

A vármegye polg. iskolák tanulói részére rendezendő lorna-verseny Pünkösdi-hétfőjén lesz Gyomán. Az endrődi rk. polg. isk. fiú és leánynövendékei is több számmal indulnak.

Május utolsó vasárnapján ünnepélyes szent mise után áldozunk a világháboruban hősi halál emlékének a Hősök-szobránál műsoros ünnepély keretében.

A Kondorostanya községsori iskola ifjúsága május hó 3-án színre hozta Gárdonyi: „A bór” c. 3 felvonásos népszínművét, nagy erkölcsi és anyagi sikerrel, a következő szereposztással Baracs Imre — Timár István, Baracsné Szunyog Juli — Hornok Terézia, Baracs Matyi — Varju József, Szunyog Rozi — Hornok Margit, Jancsi Imrénének a kis fia — Dinya Sándor (II. o. t.), özv. Szunyogné — Szilágyi Juliska, Pákozdi Mihály — Salamon Sándor, Göre Gábor, bíró — Varju Boldizsár, Göre Gáborné — Katona Magdolna, Durbints Pál esküdt — Látkóczki László, Eszter, özvegyasszony — Látkóczki Jolán, Ceglédi Pál, Kovács és állatorvos — Hanyecz Benedek, Zsuzsi, cseléd — Salamon Katalin, Kátsa, cigány — Szilágyi Boldizsár, Tepsí, cigány — Gyuricza Imre, Kocsis — Hornok Bálint, Kisbíró — Hornok László.

A szereplők külön-külön is dicsérettel érdemelték. Szépen átérzve s kedvesen játszottak. Előadás után táncmulatság volt. Az előadást f. hó 10-én a „Zöldkereszt-akció” javára megismételték.

A rendezés munkáját Kalmár Ákos rk. tanító végezte.

Ugari rk. iskolában a műkedvelő gárda f. hó 10-én Paróczay Gergely rk. tanító vezetésével színi előadási rendezett a következő szereplőkkel: Varju Magda, Tóth Cecília, Timár Margit, Dávid Mariska, Csuvár Viktus, — Liziczay Ede, Knapcsék Bálint, Bohrát Imre, Dinya Bálint, Fülöp Miklós, Fülöp Elek, Szurovecz Mátyás és Buza Sándor. — A szereplők valameny-nyien derék munkát végeztek és sok őszinte tapsot rallak.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

A csonka csanád-egyházme-
gye hívei május 14-én ünne-
plik szeretett Főpásztorukat, akit
minél a katolikus magyar Egy-
ház egyik illusztris Vezérének mi-
is mély tisztelettel köszöntünk
és apostoli munkájára továbbra
is az Úr Jézus áldásdus ke-
gyelmét esdjük.

**Dr. Johann Béla belügyi ál-
lamtitkár,** a magyar egészség-
védelem vezetője május 16-án
vármegyénkbe érkezik, hogy
részt vegyen az öcsödi és fü-
zesgyarmati egészségház fel-
avatásán. Majd 17-én Gyulán,
az orvos továbbképző tanfo-
lyamon tart előadást. A két
község nagy ünnepségén
részt vesz — tudósítónk értesí-
tése szerint — **dr. Ricsóy-Uhla-
rik Béla** főispán és **dr. vitéz
Márky Béna** alispán is. Remé-
ljük, hogy Endrőd község
kérelme is mielőbb kedvező
elismerést nyer, s mi is kö-
rünkben üdvözölhetjük még a
folyó évben a nép-egészség-
ügy nagy hírű vezetőjét: Jo-
hann államtitkár urat.

Kinevezés. Törökszentmik-
lés érdemekben gazdag, szo-
ciális gondolkodású, fáradhat-
atlanul munkás lelkipásztorát:
dr. Török Dezső apátplebánost —
Főpásztorának felterjesztésére
— XI. Pius pápa egri főszé-
készkápláni kanonokká, Nyir-
egyháza plebánosává és sza-
bolcsi főesperessé nevezte ki.
Az endrődi katolikusok közül
sokan ismerik a különletelt fő-
papot, s nagy örömmel hallot-
ták a kinevezés híreit. Amidőn
őszinte érzéssel gratulálunk
Neki, kívánjuk, hogy az Úr
Jézus kegyelme továbbra is
őrizze meg párhuzamos munka-
energiáját, s a lelkipásztorok-
dás nagy mesterségében kivé-
teles képességeit. Ad multos
annos!

Dr. Ernszt Sándor nagyvá-
radi prelátskanonokot, a ma-
gyár katolikus politikai párt
vezérének az esztergomi választó-
kerület egyhangulag képviselő-
jévé választotta. Egyellen
politikai párt sem állított ellen-
jelöltet Ernsztnek, akinek puri-
tán közéleti munkásságát, tár-
gyilagos politikai nyilatkozatait
és értékes működését —
habár rövid időre — eddig is
nélkülözle a magyar országgyűlés.

Csanád püspökét: dr. Glaff-
felder Gyula főpásztorát május
10-én díszünnepélyen köszön-
tötte huszonöt éves püspöki ju-
bileuma alkalmával Szeged
ifjusága. Szeged város egész
vezető lársadalma részt vett a
fényesen sikerült, lelkes ünne-
pélyen, melynek rendezésében
tevékeny részt vett községünk
szülőltje: Ugrin József szín-
művész is.

Tanügyi látogatások. **Ring-
bauer Károly** kir. tanfelügyelő
május 15-án **Fetzer József**
kerületi esperestanfelügyelővel
együtt meglátogatta az endrődi
küllerületi iskolákat. E hó ele-
jén **dr. Lahmann György** kir. tan-
felügyelő vizsgálta meg a bel-
területi iskolák tanítási menete-
tét. Az iskolalátogatók különö-
sen azt figyelték, hogy az új
tanítási tantervvel mennyiben al-
kalmazták a tanterület tagjai.
A látogatások után érkekezle-
tek tartottak, amelyen mindkét
Tanfelügyelő beszámolt az
egyes iskolákban tapasztalt
észrevételeiről. Távozásuk al-
kalmával ismételtén leszöge-
lék, hogy az endrődi tanterü-
let tagjai szorgalmas, odaadó
munkát végeztek, s a gyerme-
kek tudása mindenütt elérte a
kívánt mértéket.

**Szekér Ernő pénzügyi főta-
nácsos,** a debreceni kerületi
kataszteri hivatal felügyelő fő-
nöke a napokban Endrőd köz-
ségbe érkezett, s megvizsgálta
a hafár esetleges talaj-válto-
zásait.

Vitéz Marton Béla sajtó ut-
ján elkövetelt 12 rendbeli rá-
galmazás és becsületsértés mi-
att bünvádi feljelentést tett az
Ésli Kurir ellen. Bíróság fog-
ítélkezni a sajtóhadjárati ügy-
ben.

**A Katolikus Népszövetségi
Temetkezési Segítőkészítők** rö-
vid működése alatt is már több
családnak jelentős temetkezési
segélyt adott elhunytjaik után.
Készséggel hívjuk fel hívein-
ket, hogy saját anyagi érdekü-
ket tekintve minél többen lép-
jenek be a csekély terhet, de
annál nagyobb segítséget nyu-
lító egyesületbe. Beiratkozni le-
het **Baranyai István** bankigaz-
gató és **Giricz János** egyház-
községi pénztárosnál.

**Sulyos gyermektragédia tör-
tént Pésiszentlőrincen.** János
Olló dr. magántisztviselő két
és fél éves kislány játék közben
vizzel telt hatalmas vödörbe
zuhant. Csak később vették
észre a gyermek szerencsét-
lenségét, amikor már megful-
ladt. A szülők ellen gondatlan-
ság címén indult meg az el-
járás.

**Négylábú, kétfestű lóba kelt
ki a tojásból Dunaföldvárott.**
A szörnyszülöttnek egy feje
van, — de így is annyit eszik,
mint négy farsó.

**12 gyermeket mart meg a
veszett kutya.** A bácsme gyel
Rém községben veszett eb ro-
hant végig a főutcán és ami-
kor a gyermekek kijöttek az
iskolából, nekik ugrott és kö-
zülők 12 megmart.

Mi van a munkaalkalmakkal?

*Munkásaink közül még több
százán illon vannak munka-
nélkül. Elfogyott a pénz az in-
ség munkák végeztetésére is.
III volna az ideje, hogy utépi-
tések és csatornázások meg-
indításával munkaalkalmakhoz
jussanak munkásaink. Legelőbb
Péter Pál ünnepéig, az aratás
megkezdéséig kapnának mun-
kát, hogy a szörnyű nyomor és
éhezés végre megszűnjön. —
Az endrődi munkásság példás
türelemmel viselte a téli idegőző
borzalmait, megérdemli, hogy
szomorú sorsán segítsenek az
illetékesek.*

**Megfulladt a csecsemő az
ágyban.** Megdőbbsentő gyer-
mekiragédia történt Mohácson.
Babics Simon háromhónapos
kislány belefurta fejét a párnába.
Édesanyja csak egy óra múlva
vette észre, hogy a szerencsét-
len csecsemő megfulladt.

Gyermekgyilkosság. A deb-
receni csendőrök elfoglalt egy
lelkellen leány-anyát, aki új-
szülött gyermekét megfojtotta.
Amikor kihallgatták, elmondta,
hogy már két törvénytelen
gyermek van. A debreceni
törvényszék hat hónapi börtö-
nre ítélte.

**Két és fél hónapi fogházra
ítélték Apáthy Károly** volt
ócsai orvost, akit tiltott műtét-
tel vádoltak. A bíróság gon-
dallanságból okozott ember-
ölésben mondta ki bűnösnek
az orvost.

Megfojtotta gyermekét. Sef-
fer Istvánné bakonyoszlópi
asszony még 1929. február 15-
én megfojtotta 14 hónapos
gyermekét. A csendőrség név-
telen feljelentés alapján most
vonta felelősségre a gyilkos
anyát, aki beismerie szörnyű
tettét. Lelejtőztették.

**Szénne égett egy 78 éves
asszony.** Borzalmas szeren-
csétlenség történt Apátfalván.
A 78 éves Antal Julianna falu-
széli házában tűz támadt. Láng-
ralobbantak a butorok. Antal
Julianna nem tudott kimenekülni
a szobából s a lángok szén-
né égették. Valószínűleg a vi-
gyázatlanul meggyújtott gyer-
tyától fogott tűz az ágy nemű.

**Öt gyermeket széttepet a
talált gránát.** Raguza környé-
kén borzalmas robbanás tör-
tént, amelynek öt halottja van.
Játszódozó gyermekek fel nem
robbant gránátot találtak, amely
még a világháborúból marad-
talott vissza. A robbanás ak-
kora volt, hogy még a hat ki-
lóméterre fekvő Raguza váro-
sában is hallották.

Végetért az olasz-abesszin háború

Fél hónapi erős küzdelem
után az olasz hadsereg bevo-
nult ethiop birodalom főváro-
sába. A háborúnak vége. Az
abesszin hadsereg szelmor-
zsolódott, a törzslők behódol-
tak a győzőknek, a népus el-
menekült.

Mussolini kétfős hadjárattal
viselt. — A kisebb Kelet-Af-
rikában, ahol az éghajlat szél-
sőségei — forróság és esőzés
— meredek hegyláncok és ő-
serdők rengetegei segítették a
hazájuk függelenségeért hősi-
esen küzdő fekete csapatok-
nak, — a másik nagyobb a
diplomácia harctéren, ahol az
Angol világbirodalom állt élére
az olasz terjeszkedést irigylő
államoknak. —

Az olasz kitarlás, fegyelem
és tüzes nemzeti érzés győzött.
Viktor Emánuel ma már Abesz-
szinia császára, s új birodal-
mába a földművesek, munká-
sok, iparosok, mérnökök óriási
tömegei masiroznak, hogy új,
civilizált világot létesítsenek a
régii barbár ország helyén.

A Népszövetség akadékos-
kodik és nem akarja elismerni
a végleges berendezkedést. E
tereferelő lársaság azonban már
sokszor hiába és fölöslegesen
föltöltte drága idejét a lények
és igazság elientéles beállítá-
sainak pepecselésével. Rágód-
hat a szankciók fenntartásán,
felvonulathatja páncélos hajó-
szörnyeleget a Földközi ten-
geren, Mussolini hideg vérrel,
s éles előrelátással hallja vég-
re tervét: az Olasz világbiro-
dalom boklog, nyomor nem
ismerő népének Kánaánba ve-
zetését.

**Bestiális kegyetlenséggel
meggyilkolta** gyermekét egy
noszlópi leányanya, Trombitás
Mária. Megfojtotta, majd hur-
kol kötött a nyakára és —
mint a boncolás megállapítot-
ta — zsebkéssel a mellébe
szúrt. A gyermekgyilkos leány-
anyát kórházban ápolják, az
eljárás megindult ellene.

ETK Hírei. Az ETK vezető-
sége ezúton is köszönetet mond
mindazoknak, akik a MÁV
Előre játékosainak ebédet, vagy
vacsorát adtak. — Vasárnap
d. u. fél 5 órakor derbi mér-
kőzés a GySC csapatával. —
ETK—Hunyadi 3-2. — III-ik he-
lyen áll az ETK 4 pont előny-
nyel. — **Pünkösdi vasárnapján**
I. osztályu budapesti csapat: a
B. Vasutas jön Endrődre.

Községi Képviselőtestület

f. hó 5 én 9 órai kezdettel *rendkívüli közgyűlést tartott* gyér érdeklődés mellett.

Fintu Albert ny. községi főjegyző levélben bucsuzott el attól a képviselőtestülettől, melyet 7 éven keresztül működött együtt. Harsányi László főjegyző indítványára képviselőtestület volt főjegyzőjének érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg.

Újtelepi körgút ügyében Szabó Imre csere iránti kérelmében képviselőtestület határozatképesség hiányában döntést nem hozott.

Gellai Elek, Hornok Lajos, Julius Gergely, özv. Pap Lajosné, Hornok János és Gyuricza Sándor kérelmére képviselőtestület haszonbérletésre a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel f. év augusztus 15-ig 5 százalékos kamattérítés mellett fizetési halasztást adott.

M. kir. csendőrség haszonbér mérséklés iránti kérelme teljesíthető nem volt.

Hornok Imre és Hanyecz Máté, mivel földjükön kisajátítás folytán utat vágtak, vetés- és munkadíjának négyesötölként 2 fillér megtérítést szavaztak meg. — *Folyó évi költségvetést* kisgyűlés néhány jelentéktelen módosítással jóváhagyta — *Özv. Erdősi Mihályné* községi szülész nő 1936. június hó 30 val. szolgálata alól felmentést nyert és részére öregségi járulék címén havi 13 P. 70 fillért szavaztak meg. — *Kocsorhegyiek* részére f. évre *legelődját* 60 pengőben, *csejti és varjasi leventegyakorlótér* díját pedig 20—20 pengőben állapította meg.

Vizsgálatok sorrendje az elemi iskolákban.

Június 2-án reggel 8 órakor a külterületi iskolák V—VI.

Június 3-án a belterületi iskolák V—VI. osztályai vizsgáznak.

A kijelölt elnökök és vizsgabiztosok külön értesítést kapnak.

Június 6-án „madarak és fák napját” ünneplik az iskolák.

Június 8-án reggel 8 órakor az öregszőlői, décspaskumi, polyákhalmi és ugari iskolák I—IV. osztályaiban.

Június 9-én a kondorostanyai iskolák I—IV.

Június 10-én a kocsorhegyi, varjasi és nagylaposi uradalmi.

Június 12-én a belterületi és tanítóföldi iskolák I—IV. osztályaiban tartunk vizsgálatot.

Június 13-án reggel 8-kor záróünnepély és értesítő osztás.

Június 14-én délelőtt egyegyed 12 órakor ünnepélyes Te Deum.

Beiratkozások az elmi iskolákban. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium rendelkezése értelmében az elemi iskolák tanköteleit szüleik és gondozók már júniusban, a vizsgák után kötelesek beírni a lakásukhoz legközelebbi iskola tanítójánál. Az endrődi róm. kat. elemi iskolákban a beiratások ideje június 13, június 15 és 16-án reggel 8—12 óra között.

T e r e f e r e

Kocsorhegyi: Cses jóreggeli elvtársak.

Ugari: Eddig meg ha jó. Ti már a régi szép köszönetét is elfelejtitek?

Csejti: Igazad van testvér. Amikor szükségben van az ember, azt mondja, hogy „Istenem segíts!” A lövészárokokban is az Urístenet hívtuk segítségül, hát akkor illő, hogy Jézus áldott szent nevét dicsérjük itthon is, amikor találkozunk egyinással.

Kocsorhegyi: Aztán mit segít az rajtam, ha azt mondom, hogy „Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus?”

Mirhói: Ha hinnél az Istenben, tudnád, hogy aki hűséges és tisztelttel, jó szándékkal van a Teremtője iránt, azt nem hagyja el az Ur. Az iskolában tanultuk, hogy amikor Kun László királyunk segített harcolni a mostani király öccsének, Habsburgi Rudolfnak, a csehek „Prága, Prága” kiáltással rohantak a magyar-német katonaságra, akik „Krisztus, Krisztus” nevével vették fel a harcot ellenük. És bár az Ottokár cseh király hadserege négyszer annyi volt, mégis elbuktak, mert a Megváltó neve önbizalmat és bátorságot adott katonáinknak.

Szarvasvégi: Ismerlek egy öreg gazdát, aki minden munkáiát, újját azzal kezdte, hogy „Uram Jézus segíts!” De azt is tudom, hogy nagyon is megsegítette a jó Isten.

Kocsorhegyi: Igaz, hogy ezelőtt én is úgy köszöntem, amint az Istenben boldogult édesanyámtól tanultam. De aztán, fokról-fokra meggyőztek, hogy mit emlegetsem én az Isteni, amikor úgy sem törődik velünk? Miért nem szaporítja meg a kenyeret, hogy ne éhezzen senki?

Mirhói: Oktalan beszéd ez öcsém. Ha a szemed nyitva volna, láthatnád és nem tarandálnál össze-vissza. Vetettél krumplit ugy-e? No látod csak, honnan van ereje annak a kis krumplinak, hogy 10—15—20 magánál sokkal nagyobb krumplit terem? Egy buza magocskából 30—50, sőt 80 szemet is kapunk. Ki adta az erőt annak a magnak, hogy megsokszorozódjon és évről-évre kenyeret adjon mindnyájunknak? És nem volna napsugár, meg eső, harmat, mit érne a trágyázás, a vetés, a föld ereje és a többi. Azt a napot tán lik kubikoltatok fel oda és ti gyujtotlátok fel, hogy melegítsen, világítson és érleljen? — Vagy tán a tudósok kolyvasztollák a boszorkány konyhájukon? — Mert azt csak né mond, hogy magától lett, vagy lesz valami? — Mulass csak egyet is. Ha mégis így véled, hát ne dolgozz, ne szánls, ne vess, ne csinálj semmit, majd meglátod,

hogy a semmiből tudsz e kenyeret és szalonnát enni?!

Varjasi: Igaza van kendnek. Akik szavalnak és félrevezelik a népet, miért nem lüktetik el a bajt, a betegségel, a nyomort, a nincstelenséget? — A vilóság az, hogy ma a világon, csaknem kétszer annyit termelnek, mint száz esztendővel ezelőtt. Tehát mindenkire dupla porció eleség jutna. De hol van? — Üzérkednek, vagyont szereznek vele százazrek, milliók nyomorán keresztül. De mind azok, akik bűnös lelkiismeretük csillása érdekében le szeretnék tagadni az Istent az égől.

Zugi: Barátom, ha követed, Jézus, amikor vagyont ad, vagy kenyeret osztogat, akkor kövesd akkor is, amikor a szenvedések poharát kell innod, — Ha életedben főbbet imádkoznál volna, mint amennyit káromkodnál és bűnözöl, akkor az Urísten is más volna hozzád.

Kocsorhegyi: No azért ne gondoljanak olyan istentagadónak engem se. Esle, amikor senki sem látja, én is érzom a Miatyánkot.

Peresi: Hát ez is valami. De ilyenkor csak a lelked szolgál. Hol marad a test? — Ha vak voltál és valaki-visszaadná látásodat, szívesen szolgálnál neki egész életen át is nyíllan és hálásan. Az Isten ádott erőt, egészséget, látást, hallást síb. neked, hát miért nem mered nyíllan is dicsérni Őt? — A tolvaj litokban dolgozik, a becsületes ember a világosságot és nyíllságot szereli. — Nézd a zsidót, az nem szégyenli a vallását és Istenét megvallani, hát te utólsóbb vagy nála?

Kocsorhegyi: Haggyák már el. Épen elegendő kaplam a „jó reggelért”. Inkább beszéljünk másról.

Varjasi: No öcsém, most te is úgy vagy, mint Bodoné, amikor a bor árát kérték tőle, vagy mint a gyomavégi cigány, a multróiban a járásbírószágon.

Csejti: No ezt még nem is hallottuk, mondjad már.

Varjasi: Ugy hallottuk, hogy az Elnök ur valami kisebb lopásért 4 heti fogházra ítélte Fáraó ivadékát. Amikor azonban azt kérdezte tőle, hogy megértette és megnyugszik-e az ítéletben, a more oda se igyell, hanem azt kérte, hogy „szabad-e felvenni a segletbe dobolt sivarviget”? — Te is másról akarsz beszélni.

Zugi: Hanem hát éppenséggel nem tarjuk helyesnek, hogy a Siefán tanár ur a Tereferében is bevezette a női szavazati jogot. Eleget szavalnak Éva leányai ottthon, mi a csudába engedik őket még az újságban is letyepetyélni? Én csak az Apáturat nem értem, miért is engedle?

Varjasi: — Ugy-látszik, nem tudott kitérni ő sem, mint az egyszeri pap a vénleány esketéséről. Vói vagy 60 hold földje; oszt szerzett egy 26 éves jóvágásu legényt, pedig ő már az 50 felé haladt. A rokonság hiába próbálta lebeszélni a legényt, hogy nem lesz Isten áldása az ilyen érdek házasságon, — az nem hallgatott rájuk. Mikor aztán az ollár előtt az kérdezte tőle az öreg pap, hogy „szereted-e ezt a lisztés-séges hajadont”, s azt felelte, hogy „szerelem”. — azt morogta magában a plébános ur, hogy hiszi az ördög. S amikor a vénlány mondta a kérdésre azt, hogy „szeretem”, akkor meg azt mondta nagy csendesen, hogy „azt meghiszem, te vén-szatyor”. A női hölgyek is szót kértek a Tereferéből, s az Apátur, nehogy gyávanak mondják, beletörődött. De hogy mit mondott magában, azt csak sejtjük.

Zugi: Csak oszt úgy ne járjunk evvel a Tereferé oszlozkodással, mint az egyszeri testvérek. Megkérdezte a nagyobbiktól az anyjuk, hogy „te Pista, megfeleztél Pirikével az uzsonádat?” Igen anyukám, felelé a fiu. A nagyobb darabot adtam neki”. Igazán? kérdezte az anya. Igen, a kisebb kolbászt én ettem meg, a nagyobb darab kenyeret neki adtam.

Varjasi: Hát bizony nem árt az óvatosság. Résen legyiünk, mert a nő manci stáció szörnyen grasszál. — No de ezzel be is fejezhetjük a Tereferét, mert jön már a kis Domokos publikálni.

ASSZONYOKNAK!

Piritott reszeltteves. Liszt 20 dkg. zsir 10 dkg., zöldség vegyes 60 dkg. csont 25 dkg., víz 12 dcl., bors 5 szem (törve), só 1 dkg. tojás 3 db. A lisztből a tojással nagyon kemény tésztát gyurunk és megreszeljük. A zöldséget és a csontot vízben főltesszük főni. A reszelt tésztát 10 dkg. zsirban sárgára pirítjuk, zöldségével föleresztjük, törött borsot és sót adunk hozzá és így tálaljuk.

Vesepecsenye vajastésztában. A hártájától megtisztított vesepecsenyét besózzuk és vajjal, tejfellel leöntve megsütjük. 14 deka lisztből 14 deka vajból egy kis sóval sodrófa segítségével rétestésztá keménységű tésztát gyurunk, melybe 1 tojás sárgáját, 1 kis kanál rumot és egy kevés tejfelt teszünk. Most mindezt késsel jól összedolgozzuk. Kézrel lehetőleg ne nyúljunk hozzá. Háromszor a szokásos pihentetést betartva, vajas tésztá módjára hajtogatjuk és beleburkoljuk a már kihűlt vesepecsenyét. A tésztá tetejét tojás fehérjével megkenjük és az egészet szép pirosra megsütjük.

Zólyominé,

Zöldmező-gyűlés Endrődön

Egy célkitűzésében közgazdasági fejlődést szolgáló, megvalósítási eszközeiben gyakorlati, üzleti szempontból önzetlen, népméltó intézmény lelkes vezető gárdája jött le május elején Endrőd községbe, hogy itt a félévi működés eredményét, a folyamatban levő munkálatok milyenségét felülvizsgálva, kitalálásra és további szervezkedésre buzdítsa a falu gazdanépét.

Harsányi László főjegyző elgondolása és közérdekű megindítása már az eddigi eredmény után is dicséretet érdemel. Nem hiába népszerűsítette a Zöldmező akciót. Szépen, gyorsan és okosan dolgoznak, megérdemlik, hogy a gazdatársadalom hallgasson szavukra, tanácsaikra annál inkább, mert önmaga látja hasznát e kitűnő agrár-intézményben való részvételének és együttműködésének.

Dr. Piukovich József központi ügyv. alelnök és Tolvaly Z. Géza központi felügyelő tartották a háromnapos rendesgyűlést.

Előbb megvizsgálták a községi legelőket, megtekintették a gulya kihajtását, bejárták a község egész határát és ellenőrizték az új lucerna-vetéseket. — A Körösöntúli Népházban Varjú Elek elnök üdvözlő szavai után népes értekezleten adtak felvilágosítást a zöldmező gazdálkodás mibenlétéről.

Május 3-án a korai szent mise hallgatása után Kondorostanyára mentek ki. Ezen szemle-uton jelen volt dr. Koltay Tóth Lóránt miniszteri osztálytanácsos is, a földművelésügyi miniszter képviselőjében. A vármegyei gazdasági felügyelőséget Márky Jenő várm. gazd. felügyelő és dr. Thaisz Lajos járási gazd. felügyelő képviselte.

Délelőtt 11 órakor a kondorostanyai Kat. Olvasóköri, nagy számu gazdaközönség jelenlétében Fülöp József köri elnök üdvözlő szavai után Tolvaly Z. Géza közp. felügyelő tett jelentést arról a munkáról, melyet a Szövetség 1935. október 3-ki Endrőd községi gyűlésén történt megalakítása óta végzett, mely a községet zöldmező mintaközséggé változtatta át.

Dr. Koltay Tóth Lóránt miniszteri osztálytanácsos elismerésének adott kifejezést a látottak felett és a megkezdett munka folytatására szólította fel a jelenlevőket.

Márky Jenő várm. gazd. felügyelő a vármegyei gazdatársadalma nevében mondott köszönetet az Alföldi Zöldmező Szövetség fáradságot nem ismerő munkájáért, s a vármegyei Főispán és Alispán üdvözlését és együttérzését tolmácsolta.

Dr. Piukovich József ügyvezető alelnök a zöldmezőszeme kialakulását, a zöldmezőgazdálkodás nemzetgazdasági fontosságát és a zöldmező-szervezkedés közgazdasági útjait ismertette.

Délután endrődi hidmelléti hullámtéri legelőn rét- és legelőművelési gépmutató volt. Bemutatásra került a réthasogató, a réthorona-és Sack-féle gyomirtófésű munkája.

Ezután a község tanácstermében nívós tavaszi zöldmezőtervezlet volt.

Ott láttuk dr. Sorbán Jenő és báró dr. Maarsburg Kornél járási főszolgabírákat, a Zöldmező Szövetségtől dr. Piukovich József ügyvezető alelnököt és Tolvaly Z. Géza titkárt, Gyomáról Kató Lajos jegyzőt, Wagner Mártont és az előjáróság néhány tagját, Márky Jenő várm. és dr. Thaisz Lajos járási gazdasági felügyelőt, a Vármegyei Gazdasági Egyesület részéről dr. Darók József titkárt, Csernus Mihály apátplébánost, Harsányi László vezetésével a községi előjáróság számos tagját, s a gyomai és endrődi gazdatársadalom több vezető tagját.

Kovács Sándor községi gazdatiszár megnyitó szavai után Harsányi László községi főjegyző emelkedett szólásra. Vácolta a háboru utáni gazdasági bajokat, melyek oly nagy sulyal nehezdednek a gazdaközönség s általában az egész társadalom lelkére.

Hogy ennyire jutottunk, annak legnagyobb oka az, hogy a falu sorsát hosszú időn keresztül nem a falusiak, hanem tőle távol álló egyének intézték. Most már felébredtünk. Látjuk hibánkat és azt, hogy mennyire elmaradunk Hollandiától, Belgiumtól. Kezdünk nem csinálni adósságot, kezdünk összefogni, szövetkezni és talán kezdjük szeretni is egymást.

Ez a kezdet biztató, a nép rátalált a boldogulás útjára. Rátaláltunk az Alföldi Zöldmező Szövetségre, melyre a Kormány is felfigyelt, azért külte ide is ki megbízottját dr. Tóth Lóránt miniszteri osztálytanácsos személyében.

Magyaros szeretettel köszöntötte Alföldi Zöldmező Szövetséget és annak képviselőit.

Ezután Kovács Sándor községi gazda, mint a Szövetség helyi csoportjának titkára tette meg nagy hatású jelentését a helyi csoport eddigi működéséről.

A Zöldmező Szövetség révén a községben eddig 53 ezer darab facsemetét ültetett el (akác, japán akác, nemesített fűz). A legelőjavítás áldásos munkája megindult. Szövetség révén olcsó tengerit és burgonyát lehetett beszerezni a téli inséges időkben. Lucerna és réppamagot is kedvezményes áron kaptak a gazdák.

A Zöldmező Szövetség helyi csoportjának jelenleg 473 tagja van, mely igen szép eredmény e rövid idő óta országos viszonylatban is.

A nagy éljenzéssel fogadott lítkári jelentés után dr. Piukovich

József alelnök hangsúlyozta, hogy a legégetőbb probléma az olcsó termelés és jótételezés megvalósítása. Gondjuk az üdvözölt termelésre szervezkedjenek s ha ez megvan, a jótételezés már könnyen megy. Nem szolgálnak gazdaérdekek azok, akik a magyar gazdát csak az értékesítés jegyében akarják egyesíteni. A termelésben való egyesülés lehet csak alapja a magyar gazda közgazdasági hatalmának.

Továbbiakban az állattenyésztés fontosságát hangsúlyozta. Azonban az állattenyésztéshez legelő is kell. Takarmánytermelési politikát kell folytatni.

Köszönetét fejezte ki Endrőd község társadalmának azért a megértéséért, amellyel a zöldmező-ésemét fogadták.

Dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró felszólalásában hangsúlyozta, hogy munkásságának, mint a járás első tisztviselőjének egyik főcélja a gazdaérdekek teljes szolgálata. Mint gazda ő is alapvető kérdésnek tekinti az állattenyésztés és takarmányozás kérdésének megoldását. Biztosította a Szövetséget legmesszebbmenő támogatásáról.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület nevében dr. Darók József egyesületi titkár mondott köszönetet a Szövetség munkájáért.

Folyó István és Varjú József gazdák a szikjavítási munkálatokra állami kölcsön folyósításának szükségességét hangsúlyozták. Az állattartás eredményesebbé tételére okvetlenül szükség lenne az oltoanyagok árának leszállítására.

Wagner Márton kért a Szövetséget, hogy ne csak a mintalucernások kezeléséről kapjanak a gazdák utmutatásokat, hanem a régi lucernások növényápolási és növényvédelmi munkálatairól is. A lucerna kártevők megismertetéséhez szükséges színes képek széleskörű terjesztését szükségesnek tartja.

Kovács Lihor összegezte az értekezlet mindvégig értékes és nívós előadásait. Hálás köszönetét fejezte ki az endrődi gazdák nevében a Szövetség vezetőségének.

Este a központi vendégek tiszteletére közös vacsora volt Varjú Fülöp domborzati vendéglőjében.

Gabona és állatpiac

Hétről-hétre olcsúvannak különféle kereskedelmi tárgyalásokról, de a várt eredmény elmaradt. A búza ára ponton van, emelkedni nem akar. Tiszavidéki búzáért pesti paritásban 80 kg-os minőségben csak 16.25—16.60-ot fizetnek. Majdnem 3 pengővel kevesebbet, mint a tél folyamán. A takarmány árpát 15, a zabot 16.50, a tengerit 12 pengős áron jegyezték.

A sertésvásáron is a múlt havi árak uralkodnak. Prima szerlését 96—100, szedett sertésekért 84—92 fillért adtak kilógrammonként. A sovány sertések ára eléggé tűrhető. Szoposborjúkért minőség szerint Pesten 78—80, vidéken 60—70 fillért fizetnek.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Főkönyvtár: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett. Foglalkozik a banküzlet minden ágával, szelvénybevitások, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénzek bevitásával a mindenkori legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az Igazgatóság.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öl föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes Gyümölcsfát, Magastörzsű és bokor-rózsát, díszfát, díszcserjét, Évelő virágot, Gyökeres szőlővesszőt stb. bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít Ungváry József iskolája Cegléd Budapesti iroda VI. Andrassy ut 56. Oktató nagy árjegyzék ingyen.

Elegendő jelentkező esetén hetenként állandó autójárat indul Hajdusoboszló gyógyfürdőre. Jelentkezni lehet Endrőd-Gyomai Takarékpénztárnál.

„JÖVŐNK“ a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle

gabonaműt magas piaci áron vásárol.

ÓRAK ÉKSZEREK DISZTÁRGYAK
dus választékban finom minőségben
TAUBER
MEZŐTUR
Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.“

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Stefán Béla.

Nyomtatta a „Hungária“ könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős ügyvezető: Tekt Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Tartsd meg Isten Szentatyánkat...

...Krisztusnak Helytartóját! — énekelte diadalmas és imádságos himnuszában a 352 milliós katolikus világ május 31-én, amikor is XI. Pius pápa nyolcvanadik életévébe lépett.

A tiszteletteljes hódolat és bensőséges gyermeki szeretet sorakoztatta föl ünneplésre Krisztus Anyaszentegyházának tagjait.

Hódoltak az első római püspök: szent Péter törvényes utódjának, akire mint sziklára építette Krisztus anyaszentegyházát, tehát *Krisztus látható földi helyettesének*, köszöntötték meleg szeretettel, mint a *krisztusi kereszténység jóságos Atyját*, üdvözölték, mint a *katolikus hit-egység* legfőbb lelki hatalommal rendelkező és irányító *örzöjét*.

A nagy egyetemes ünneplés azonban nagy Pápa történelmi fontosságú munkásságának és egyéni kiválóságának is szólt.

Egyetlen ténye: az Egyház és olasz állam kibékítése történelmi jelentőségű. A Pápaságnak visszaszerzett korlátlan mozgási szabadság nemcsak a nagy olasz nemzet katolikus megújódását jelentette, hanem lehetőséget adott arra is, hogy a világmissziós mozgalom és térítés a felülvizsgálás csodás eredményeit mutassa.

A katolikus Lengyelország újjáalakításában való nagyszerű közremunkálás a lengyel nemzet ősi katolikus fellegőjét juttatta diadalra a politikai vezetésben is, s így hatalmas bástyát létesített a kereszténység védelmére a szomszédos istentagadós és vallásüldöző szovjet hatalom ellenében.

A „Quadragesimo Anno“ című körlevelében a világ közgazdasági nyomorúságában és tehetetlenségében az új gazdasági és szociális világrend lehetőségét és körvonalait hirdette meg.

A rendkívül jelentőségteljes működés és irányító munka tökéletes végrehajtására a „Katolikus Akció“ százmilliók hadseregét állította be csatasorba, melynek közéleti működésétől a család és társadalom megújódását várhatja a világ.

A krisztusi nagy család gyermekei áhitatos imában kérik Krisztust, az Egyház láthatatlan Fejét, hogy kegyelmével gazdagítsa, irányítsa és az Egyház diadalmas elterjedésével jutalmazza hűségese Helytartója munkáit.

Tartsd meg Isten Szentatyánkat!

Nagyméltóságú

Dr. Hóman Bálint

vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak

Budapest

Engedje meg Excellenciád, hogy minden kultürembert megnyugvással, örömmel eltöltő, nagyvonalú költségvetési beszédéhez a falu és egyházam szemszögéből néhány tiszteletteljes észrevételt és kérelmet fűzhessék.

1. Még az állam szűk pénzügyi keretei között sem helyeselhetjük a miniszteri rendeletek azon intézkedését, hogy a megüresedett tanítói állomások betöltésének jogát belterületi iskoláknál 65-ös, külterületen 70-es létszámhoz kötötte.

A mostani tanterv és tananyag sokkal több munkát és időt kíván tanítótól, növendéktől, mint régebben. — Kétszeres és jó munkateljesítményt rendkívül magas létszám mellett bajos végezni.

De indokoltá teszi a létszám leszállítást a sajnálatosan való születés csökkenés is, amely a háború előtti évekhez viszonyítva a Tiszántul legtöbb helyén felülhaladja az 50 százalékos apadást.

Az oktatás eredményét tekintve — tanterem-építkezés nehézségei miatt — még váltakozó rendszerrel is üdvös volna a rendeletek módosítása.

Tény az, hogy az új tantervek nagyobb részében 40—55 között mozog a tanulók létszáma, így az élet maga int a korábbi rendeletek helyes módosítására.

2. A falu, tehát az ország lakossága többségének szemszögéből a legsürgősebb intézkedést a mezőgazdasági oktatás kiterjesztése képezi.

Van nekünk egy lehetetlenül felesleges, csekély eredményt felmutató iskola-típusunk: — az *ismétlő-iskolák*. — Ezt nem veszi komolyan senki: sem a tanító, sem a gyermekek, sem a szülők, de még a tanügyi hatóságok sem olyan alaposan, mint az elemi és középiskoláknál látjuk.

Erre az iskolára költött pénz felesleges penzkiadás.

Ennek pótlásául szolgálhatna falvakban a VII. és VIII. osztályok bevezetése úgy, hogy a két osztály tanulói november 1-től május 1-ig rendszeresen

— gazdasági irányban — nyeréne oktatást napi 4—5 óra tanítási idővel.

Feltétlenül kívánatos, hogy a VIII. osztályt jó és jeles eredménnyel végzett növendékek átléphessenek a polgári és középiskolák IV. osztályába. Csak így volna biztosítható az, hogy a falu jó eszű és tanulmánygyógy gyermekei utat és módot nyerjenek a további tanuláshoz.

A megszüntetett ismétlő iskolák tanítói díjazásának megtakarított összege csekély pótlással elegendő volna a beállított új tanterők fizetésére.

3. Elviselhetetlen terhet jelent iskolafenntartókra a felemelt nyugdíjjarulékok térítése.

A pénzügyi kormányzat nem láthat új adót ebben, hisz évtizedeken bevált és értékes bevételt jelentett az 5%-os iskolaadó szedése.

Az iskolafenntartó egyházak szempontjából ez az adókiadás feltétlenül indokolt és jogos is.

Jelenleg az ország összes adófizetőinek lerótt adóösszegeiből nyerne fedezetet az iskolák kiadási tételei. — Akik tehát külön felekezeti iskolákat tartanak fenn, azok ezenfelül még súlyos adót is viselnek, tehát kétszeres terhet hordanak.

Méltányos tehát, hogy akik akár falun nem adóznak külön a felekezeti iskolák fenntartási költségeire, azok általános iskolai adóalapra térítsenek valamit. — Mivel pedig az iskolafenntartók legtöbb helyen 15-30 százalékos külön iskolai adót fizetnek, legalább 10 százalékban volna megállapítandó az előbbi tehertől mentesült lakosok, intézmények, társulatok és cégek iskola adója.

Ebből az összegből a nyugdíjjarulékok tekintélyes hányada fedezhető volna, de jutna még új állások szervezésére és így állástalan tanterők elhelyezésére is.

4. A falu földműves népének régi és állandó panasza és kérelme a levante-kor módosítása. — Valóban nagy anyagi és erkölcsi kárt jelent a törvény azon rendelkezése, hogy a le-

venték már 12 éves kortól kezdve megjelenni tartoznak a foglalkozási órákon.

A Tiszántul tanyavidéken vasárnap reggel mennek oktatásra a 12 éven felüli gyermekek, akik ha csak közelben templom nincs, egész éven át elvonatnak a vasárnapi szentmise hallgatásától.

De ugyanez áll a szülőkre is, akik tanyájukon maguk maradnak, azt nem hagyhatják felügyelet nélkül és gyakran hónapokig nem látják belülről az Isten házát.

Nevelési szempontból is kívánatos a módosítás. — Kilenc évig tartó „levantezés“ megunnak gyermekeink, s mert apró 12—15 éves gyermekek is résztvesznek abban, a nagyobbak sem nézik a megkívánt komolysággal.

Az volna a szülők és egyházak kérelme, hogy a *levante-kor* a 15. év betöltése után kezdődjék.

Hat év alatt a sport, katonai gyakorlatok és szellemi oktatás kiváló eredményt mutathatják fel ifjaink.

A 12-15 éves korban levők az iskolákban hétköznapokon tornaórák kibővítésével nyerjék meg a kellő testnevelő oktatást.

Ilyen beosztás mellett a 15 éven aluli gyermekek szüleikkel felváltva vasárnapokon templomba is járhatnának, otthoni gazdasági munkáikat is végezhetnék bátyjuk, vagy az idősebb béresfiu levante-foglalkoztatási idejében, a szülők vasárnap délelőtt a községben elvégezhetnék úgy hivatalos, mint más dolgaikat, s a levante időszak kezdete a komolyabb legény-korszakot jelentené ifjúságunk körében.

Mély tisztelettel kérem Excellenciád szives bocsánatát, hogy soraimmal és kéresemmel inparlamentáris uton zavarni mérészeltem, de ismerve kulturális elhivatottságát, kiváló gyakorlati érzékét, szociális elgondolásait és intézkedéseit, nemkülönben erős valláserkölcsi alaptellegességét, a falu népének jogos és méltányos kérelmét helyénvalónak találtam nagybecsű figyelmébe ajánlani.

Mély tisztelettel nyilvánításával vagyok Nagyméltóságodnak Endrőd, 1936. június 1-én.

alázatos szolgálója:
Csernus Mihály
apátplebános, v. képviselő

Katolikus Akció

A jövő évi munkaprogramm-nak a hitbuzgalmi és kulturális szakosztályokra vonatkozó részét a múlt havi számunkban ismertettük, ezuttal a sajtó, a szervezési- és szociális-charitatív szakosztályok espereskerületi előadóinak tervezetét közöljük.

Sajtó-szakosztály

Az öntudatos katolikusra két-tős szerep vár: 1. pártolja, terjeszti a Központi sajtóvállalat termékeit (Nemzeti Ujság, Új Nemzedék, Népujság, Szívuj-ság, Jövünk. Élet, Magyar Kul-tura stb.), a helyi vagy kör-zeti katolikus ujságokat és fo-lyóiratokat, 2. nem fizet elő és társadalmi körében ellen-agitációt fejt ki a liberális, nemzetközi és vallásellenes romboló sajtótemékek terjesztésének.

Örömmel üdvözölhetjük azon felsőbb intézkedést, mely a tantestület részére — iskolai egységek, illetve körzetek szer-int megkívánja a Nemzeti Uj-ság olvasását és aktulis cikke-inek a tanításban való gyakor-lati felhasználását, de arra is gondot kell fordítani, hogy egyes tanerők, továbbá egy-háztanási tagok mellékesen más irányu, pláne destruktív lapot ne járassanak.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy katolikus körök és egyesületek között is akadnak olyanok, amelyek többféle ujságot és szaklapot járatnak, csak kimondottan katolikus nem, holott a katolikus egyesületek belügyminiszteri jóváhagyást nyert alapsza-bályai a vallásérkölcös szelle-mű iratok és könyvek beszer-zését követelik.

Nagy hiányt óhajt pótolni a K. Akció országos Vezetőségétől megindított sajtótermékek terjesztése és olvastatása.

A sajtó szakosztály működé-si körébe tartozik még az is, hogy a híveket, különösen pe-dig az ifjúságot a moziban és színházakban divatos erkölcs-telen filmek és szindarabok látogatásától visszatartsuk és ezen intézmények vezetőit meg-felelő darabok előadására ser-kentsük.

Az együttérzés diktálja még azon törekvést is, hogy lelké-szek, tanárok, tanítók terjesz-szék és kedveltessék meg a ka-tolikus írók értékes kiadvá-nyait.

Az Országos Központ-hoz vi-szont azzal a kérelemmel for-dul az Espereskerületi Sajtó-szakosztály, hogy a katolikus lapokat, könyveket, folyóirato-kat és más kiadványokat — miként a destruktív sajtó ki-adói is teszik — 40—50 száza-lékos árendeménnyel bocsás-sák rendelkezésére a csekély fizetésű, mostoha életkörülmé-nyek között élő falusi intel-ligenciának.

Szervezési szakosztály.

A katolikus akció többi szak osztálya működésének hírnöke, propagálója, a katolikus tömeg-indítás végrehajtója e szakosztály.

Fontos feladata, hogy a ke-rületi felügyelők útján a 10—10 családot vezető és irányító „családgondozók“ működését kiépítsék és kellő irányban foglalkoztassák.

A család látogatás és közvet-len érintkezés a legfontosabb munkaeszköz. Az utcabiztosok és családgondozók ezt akként hajtják végre, hogy legalább havonként felkeresik a beosz-tott családokat, ügyesbajos dol-gaikban segítségükre sietnek, s fontosabb esetek idején a lel-kipásztort értesítik, s attól se-gítségét kérik.

Missiók, közös szentáldozá-sok, körmenetek alkalmával csoportjuk tagjait a felvonulás-ban és lelkimozgalmakban való részvételre buzdítják, a husvéti szentgyónás és szentáldozás pontos teljesítésére őket ismételten felhívják.

Szociális és Charitatív szakosztály

Munkafeladata kettős. 1. A nép egészséges szociális felfo-gását helyes irányban fejleszti, részére a kulturális szakosztály segítségével felvilágosító elő-adásokat tart, közéleti tényke-déseiben a katolikus erkölcsi és világnézeti felfogásnak meg-felelő egyöntetű állásfoglalásra serkenti. 2. Minden alkalmat megragad, hogy a katolikus munkáscsoporthoz leromlott anyagi, erkölcsi és egészségügyi bajain segítsen.

Minden lehető elkövet, hogy a katolikus munkásság munka-alkalmakhoz és kenyérhez jus-son, — gyűjtést rendez a sok-gyermekes szegény családok javára és annak tagjait szolgálathoz, s így keresethez juttatja. — A különös gondot fordít a tudóbetegek jobb táplálkozásá-nak lehetővé tételére, érintke-zésbe lép a katolikus akció városi szervezeteivel, hogy a városokba tóduló cselédleányok megfelelő környezetbe jussanak, s a megérdemelt fizetés mellett lelküket, erkölcsüket, jövőjüket tönkretévő helyekre ne kerüljenek.

Helyesnek tartja szakosztály a Belügyminiszter irtól meg-indított „Zöldkereszt“ segélye-ző egyesületben való tevékeny részvétel, hogy így a segélye-zések egységesítésével a helye-sebb és szervezettebb segély-nyújtást biztosíthassák.

A legény és leány-ifjúságnak egyesületekben való tömöríté-sével azok élelfellegését helye-sen irányítja és fejleszti, jöven-dő társadalmi és családi köte-lességeik gyakorlására ráneveli és a kívánt mértékben felvilá-gosítja.

Ezekben ismertettük a falu jövő évi munkaprogramját.

Lelkes öntudatot, — tevékeny munkaszeretetet, — áldozatos erőfeszítést kíván, de a várha-tó siker minden áldozatot megér: a lelkek megmentésé-vel, felebarátaink anyagi és er-kölcsi javának előmozdításával terjeszteni Krisztus igazságait és boldogító tanait a vergődő emberiség javára.

Jézus szent Szívének ünnepét

június 19-én ünnepli a katoli-kus anyaszentegyház. — Az Üd-vözítő istenemeri vér forrását, az igazom és szeretet lárházát, minden vigasztalás kuffejét vall-juk és látjuk a Szent Szívben.

A Jézus Szíve Szövetség és Társulat, az Eucharistikus Férfi-Liga, a Szivgárdák, de a többi hitbuzgalmi egyesületek is nagy buzgólkodással készülnek a Szent Szív ünneplésére. — *Va-lamennyien közös szentáldozással* hódolnak az Ur Jézusnak, s ezt követőleg nyolc napig esti ájtatosságokon esdik a megértő, fölemelő, megbocsátó istenem-beri Szív áldó kegyelmét.

Bár hivatalosan nem elren-delt ünnep e nap, a világ ka-tolikusai mégis megünneplik a Szent Szív ünnepét. —

Anyák napja.

Az endrődi iskolák növendékei Áldozócüörtörökön tartották műsoros előadás keretében az „Anyák-napját“. Az élvezetesen előadott számok a gyermeki hála és szeretet meleg érzéseit sugározták a szép számban megjelent édesanyák felé.

Szeghalmon

— május 27-én ünnepélyes ke-retek között tartották meg a szépen sikerült ünnepet. — *P. Rak József* atya mélyenszántó szentbeszéde után dr. Tóth Béláné és Tóth Andor éneké-ben gyönyörködtek az esti ájtatosságra nagy számban egy-begyűltek, akik között sok más-vallású is volt.

Az ájtatosság után este fél 8 órakor — *Lenkey Pál* igazgató és *Záborszky Kálmán* tanító ren-dezésében nagyszerű szabad-téri előadás volt a templom lágas kertjében. — A szülők nagy hálaival adóztak az est főrendezőjének: Szabó Frigyes plebánosnak.

A tiszta jövedelmet a sze-gény iskolás gyermekek tejak-ciójára fordítják.

Körmenet Gyomára.

A gyomai templom bucsu-napját a Jézus Szíve ünnepét követő vasárnapon tartják a gyomai katolikus hívek. — Mi-ként tavaly, az endrődi katoli-kusok az idén is körmenetben vonulnak át a gyomai hittest-vérek templom-ünnepélyére. A körmenet indulása *június 21-én, reggel fél 7 órakor* történik. — Tekintettel arra, hogy e napon az ifjúság védőjének: szent Alajosnak emléknepjét is ün-nepeljük, felhívjuk a mindkét

nembeli ifjúságot, hogy a kör-meneten ők is minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Akik tehetik, járuljanak a szentgyónás és szentáldozás-hoz, hogy így a bucsu kegyel-meiben részesüljenek.

Kondorostanyán

június 27-én, szent László ki-rály emléknepjén tartják a templom bucsu-ünnepét. — A szentmisét és szentbeszédet *Csernus Mihály* apátplebános mondja.

Ugyanazon napon a korai reggeli órákban bucsus körme-nel indul a tanyai templom ünnepére.

Menjünk Máriazellbe!

A Katolikus Akció országos Elnöksége július 13—14 napjain lelkigyakorlatos hajózarándok-lást vezet Nagy Lajos királyunk híres bucsujáró helyére, az Ausztriában fekvő Máriazellbe.

A zarándokok július 13-án a szent Gellért hajóval indulnak Budapestről. A hajó lelkigy-a-korlatos házzá alakul át, s P. Zadravecz István ny. táborig-püspök és dr. Czapik Gyula prelátuskanonok több szentbe-szédet tartanak a zarándokok-nak. —

A hajó július 14-én reggel érkezik Bécsbe, ahonnan autó-buszokon utaznak a résztve-vők Máriazellbe. Itt két napot ájtatosságban töltenek a zarán-dokok, s július 17-én indulnak vissza szintén autóbuszokon Bécsbe. A város megtekintése után hajóra szállnak és este érkeznek vissza Pestre.

Részvételi díj elszállásolással, autóbusz költséggel, hajójegy-gyel együtt Pesttől Máriazellig és vissza csekély 38 pengő. Aki Máriazellben teljes ellátást akar, az 69 pengőt fizet.

Jelentkezni lehet június 27-ig a Plebaniahivatalban.

Látod Isten...

Látod Isten, látod, látod,
Mocskos lett a szép világod.

Büntől fekélyes az éjje.
Bűnös napja, tündöklése.

Zsugorodott porló hüvely
Imádságot ma nem tűr el.

Mulatság, kéj, gyönyör — ramaty...
Nem hiszik el, hogy ártanak!...

Látod. Uram, látod, látod,
Elhalkul az imádságod.

Szebb a trágár, bűnös nőta,
Mintha imád nem jobb volna!?

Nem szemez ma imát senki,
Nem tudnak itt esedezni.

Benedd hívő, tán egy sincsen,
Jót arat az ördög itten!

Látod Isten, látod, látod,
Hová jutott a világod?!

Bartha András.

Főispánunk

a mezőturi utszakasz kiépítéséért

A törvényhatósági kisgyűlésen Csernus Mihály apátplebános tette szóvá azon kellemetlen körülményt, hogy az endrőd—mezőturi ut turi szakaszát még mind a mai napig nem építette ki Szolnok vármegye. Kérte a vármegye Főispánját, hogy közismert ügybuzgalmával erélyesen sürgesse a kiépítést.

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán késelem nélkül levelet intézett Borbély György szolnoki főispánhoz és megsürgelte a közgazdasági és kereskedelmi szempontból egyaránt fontos utast kiépítését.

A közbenjárásnak általános örömlnkre megvolt a kívánt sikere, mert Borbély György főispán a következő levelet intézte főispánunkhoz:

„A Mezőtur—endrödi utépítés ügyében irt nagybecsű érdeklődésedre értesítelek, hogy az utépítés folyamatban van és közbenjárásomra az ut nyár végére teljesen készen lesz.“

Az országos autóforgalomba való bekapcsolódásunk nagy közgazdasági előnyt jelentenek községünknek, s ezért igaz hálával gondolhatunk érdekeinket felkaroló — főispánunkra.

Főispánunk — Endrődön

Örömmel halljuk a hírt, hogy vármegyénk főispánja, dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla június 18-án Endrödre érkezik, ahol látogatásokat tesz a belterületi társadalmi egyesületekben és körökben. A külterületi egyesületeket — hír szerint — az ősz folyamán, a munkaidő szünetelése idején látogatja meg.

Ugyancsak hálásan köszönjük a Főispán ur azon ígéretét is, hogy a község fontosabb ügyeinek intézésére Pestre utazó községi küldöttség vezetését és támogatását vállalni méltóztatott. Így minden reményünk megvan, hogy a küldöttség nem jár hiába és jelentős eredményeket ér el községünk javára.

BESZÁMOLÓ

Az endrödi „Karitászi Központi Segélyezési Intéző-Bizottság“ május 15-én tartotta Csernus Mihály apátplebános elnökle alatt évzáró közgyűlést, melyen a bizottság tagjai csaknem kivétel nélkül megjelentek.

Harsányi László főjegyző, ügy. alelnök betérjesztette a segélyezési akció áprilisi és az általános zárszámadást 1935. december hó 1-től 1936. május 1-ig terjedő időre.

Készpénzben bevétel volt 8986.37 P., a kiadás 8937.83 P. Ezen összeg nagyobb részét a M. Kir. Belügyminiszter ur és vármegyénk Főispánja adományozta. Helyi közadakozásból készpénzben 1790.96 pengő gyűlt össze, mely összegből papok, tanárok, tanítók, tiszt-

viselők cca 700 pengő, dr. Tükör József 300 pengőt adtak, egyéb apróbb adományban tehát 790.96 P. marad.

Természetbeni adományokból leszámítva a Belügyminiszter ur által juttatott liszt, bab és cukor értékét, helyi gyűjtésből pénzben átszámítva 3720.29 P. érték folyt be.

Érdekes a Bizottság tevékenységi statisztikája:

Öt hónap alatt 340 gyermek 41.301 reggelit (2 dl. tej, 6 dkg. kenyér), — 301 gyermek 33.397 ebédet (a miniszteri előírás szerint!), 30 ovódás gyermek 1 hónapon át tejreggelit kenyérral, 678 gyermek 1 kg. cukrot és 375 elaggott, beteg és elesett család 1376 esetben számottevő élelmiszer és ruhasegélyt kaptak.

A közgyűlés ügyvezető alelnök előterjesztését nagy megelégedéssel és örömmel vette tudomásul. Egyhangú lelkesedéssel magáévá tette Csernus Mihály elnök indítványát, hogy hódoló tisztelettel mond köszönetet a Belügyminiszter Úr Önagyméltóságának 3150 pengő nagylelkű adományaért, — hálás köszönetét fejezi ki Főispán Úr Öméltóságának ismételt nyújtott pénzbeli és természetbeni adományaért, s Alispán urnak segítő fáradozásaiért községünk szegényügyének érdekében, — köszönetet szavaz Harsányi László ügy. alelnöknek és munkatársainak a felmerült súlyos teendők önzetlen ellátásáért, továbbá a konyhafelügyeletet nagy agyagi és erkölcsi eredménnyel ellátó hölgyeknek. Végül köszönetét nyilvánította Endrőd község adományozó lakosságának, mely több mint 5000 pengős hozzájárulásával a községélyezés problémáját lehető megoldásra juttatta.

Örömmel jelentette Harsányi László ügy. alelnök, hogy Főispán ur ujabban nagy mennyiségű ruhaneműt és élelmiszert adományozott községünk szegényei javára. A bizottság hálás köszönetének kifejezésével úgy határozott, hogy a ruhaneműket a téli idő beálltával fogja helyi szegény iparosokkal elkészíttetni és kiosztani, míg az élelmiszert „szereket-csomag“ alakjában az év végi vizsgálatok alkalmával osztja szét lehetőleg a Zöldkeresztes Gyermekétkeztetési akcióban részesített szegény gyermekek között.

A Központi Segélyezési Bizottság működési ideje ekként záródott le. Az újjászervezés nagy munkája egy külön közgyűlés tárgyát fogja képezni.

Endrőd község népe hálásan gondolhat a bizottság lelkes és odaadó működésére. Nehezebb időket még alig éltünk át, s a

segélyezési akció gyermekeinket és elaggott, beteg szegény testvéreinket megmentette az éhezéstől. Isten áldása jutalmazza a felebaráti szeretet önzetlen munkásait és az egész akció éltető lelkét: Harsányi László főjegyzőt.

Közöljük az alábbi levelet:

Kedves Jótevőink!

Nagyon szépen köszönjük a hozzánk való szíveségüket. Aldja meg a jó Isten, hogy ennyi jóval segítettek meg bennünket, szegény gyermekeket. Nagyon sok nélkülözéstől mentettek meg minket. Ezért a jó Istenhez imádkozni fogunk, hogy a jövőben bőségesen adja vissza, amit nekünk jó szívvel adtak a Zöld-Keresztben.

Tisztelettel:

Bálint Magdus Balázs Irén
Kuli Moni Kuli Eszter
Nehéz Erzsébet

V. oszt. tanulók a Központi-
teány-iskolából.

Endrőd község képviselőtestülete

f. hó 9-én fontos tárgysorozatban tartott közgyűlést. A közgyűlés a tárgyak fontosságához mért komolysággal és megértés jegyében folyt le s meg kell állapítani, hogy a közgyűléseknek ilyen megértő és magas színvonalu lefolyása a község jövő fejlődésének és boldogulásának zálogát jelenti.

Elrendelte a képviselőtestület az idők folyamán hibássá vált kataszteri birtokivék helyesbítését s erre 110 pengő költséget szavazott meg.

A község erkölcsi tekintélyének méltó kifejezésére elrendelte, hogy községi kocsisok részére két rend szolgálati ruha szereztessék be.

Jóváhagyta a zöldmező kongresszuson résztvevő főjegyző és gazda utiszámláját, elismerte Csik István illetőségét s a jegyzőárvaházak támogatására három évi részletben meleg megértéssel 219 pengőt szavazott meg.

Urbán János irodatisztnek ujabban kéthavi betegszabadságot engedélyezett.

Csernácki Károly makói lakos malomellenőrt a község kötelékébe véglegesen felvette.

Elrendelte a huszfogyasztási adók ellenőrzését s ennek kezelésével a jelenlegi borfogyasztási ellenőrt bizta meg.

Újjászervezte a belterületi rendőrséget olyképpen, hogy a két hajdú, egy kézbesítői állást megszüntette és 4 új községi rendőri állást szervezett meg, azért, hogy a községi rendőri, közbiztonsági és kézbesítői szolgálata a jövőben eredményesebb és pontosabb legyen.

Baranyai András volt községi kocsist betegsége folytán nyugdíjazta és részére természetbeni támogatást szavazott meg.

Végül pedig jóváhagyta a gyámpénztári számadást a múltévről.

„A Zöldkereszt Akció“

javára érkezett adományok közlését pótlólag a következőkben zárjuk le: Kovács Ferenc 30 kg. káposzta, Kurilla Mihály 50 kg. liszt, Hoffmann Ferenc 10 kg. liszt, Gyuricza Gyula 20 kg. burgonya, özv. Uhrin Sándorné 50 kg. búza, Varju György 5 kg. liszt, ifj. Kovács Dániel 10 kg. liszt és 2 kg. zsír, özv. Hunya Mátyásné 15 kg. búza, Gyuricza József 15 kg. búza, 2 kg. mák és 3 kg. borsó, özv. Szebeni Lászlóné 10 kg. liszt, Timár Mihály 10 kg. liszt és 1 kg. zsír, Gyuricza Elek 1 kg. szalonna.

Kondorostanyai gyűjtés: Varju Tamás 10 P., 5 kg. liszt, 1 kg. zsír, 1 kg. bab, 1 ing, Kátóna Imre 20 kg. búza, 2 kg. liszt. Kiszely Dániel 3 P., 1 kg. szalonna, 1 kg. tarhonya, Dinya András 10 kg. liszt, 1 l. lenese, Dinya Mihály 10 kg. liszt, 1 l. borsó, 1 P., 1 pár cipő, 2 kg. szalonna, özv. Papp Istvánné 30 kg. búza, 1 kg. szalonna, Papp György 20 kg. búza, 1 kg. szalonna, özv. Papp József 2 kg. liszt, 2 l. borsó, 1 kg. zsír, Gellai Mihály 10 kg. liszt, 1 kg. szalonna, 3 l. bab, füstölt hus, 2 P., Vaju Dezső 3 kg. liszt, 1 pár csizma, 1 bluz, Gellai Lajos 25 kg. búza, 1 kg. szalonna, 2 l. tarhonya, Kiszely Imre 1 kg. szalonna, 3 kg. liszt, 20 fillér., Kiszely Mátyás 3 kg. liszt, egynegyed kg. szalonna. Hunya Lajos 15 kg. búza, 1 kg. szalonna, 2 kg. liszt, Hornok János 10 kg. búza, 1 kg. szalonna, 3 kg. liszt, Hanyecz György 5 kg. liszt, fél kg. szalonna, másfél liter borsó, 1 szandál, Varju Boldizsár 15 kg. búza, 1 kg. szalonna, fél l. tarhonya, Kopcsék Imre 5 P., 1 l. tarhonya, Timár Péter Pál 2 P., Dávid János 1 P., özv. Salamon Istvánné 10 kg. búza, 4 kg. krumpi, Lestyán Pál 3 l. bab, 2 kg. liszt, 2 bekecs (kabát), Dávid György 50 fillér, 5 kg. liszt, özv. Salamon Jánosné 13 kg. búza, Timár Vince 5 kg. liszt, Gellai Mihály 5 kg. búza, fél kg. szalonna, 2 lapocika, Hanyecz Miklós 10 kg. búza, 1 kg. szalonna, 1 kg. tarhonya, Hanyecz Miklós 1 P., Hanyecz Frigyes 10 kg. liszt, 1 P., 3 kg. borsó, 2 keresztcsont, Hanyecz József 2 kg. búza, Varju József 1 kg. szalonna, 2 kg. liszt, 2 kg. tarhonya, Varju Gáspár 10 kg. búza, 1 kg. szalonna, Gyuricza Sándor 20 kg. búza, fél kg. szalonna, Papp Máté 15 kg. búza, fél kg. szalonna, D. Timár Mihály sonka, krumpi, Szurovecz Lajos 5 kg. liszt, 1 disznófej, Hanyecz Andor 5 kg. búza, Gubuznai Miklós 1 P., 2 kg. liszt, Hanyecz Libor 5 kg. liszt, Timár Á. Imre 5 kg. liszt, Szilágyi Menyhért fuvar, Gyuricza Imre fuvar.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Alispánunk — Endrődön. *Dr. vitéz Márky Barna* alispán az elmúlt napokban hivatali vizsgálatot tartott a gyomai járás két községében. — Kisérétében volt *dr. Ugrin László* vármegyei tb. főjegyző is. — Délben az Alispán *Csernus Mihály* apátplebánost látogatta meg és nála ebédelt.

Ezüstmise. *Csernus Mihály* apátplebános június hó 29-én, pappászentelésének 25 éves jubileumán monja el hálaadó ezüst-szentmiséjét Csanádapácán, szülőfaluja templomában, ahol első szentmiséjét is bemutatta. Kézvezetője *dr. Lindenberger János* prelátskanonok, a csonkaegyházmegye apostoli kormányzója, a jubiláns egykori főnöke, szónoka *Molnár János* orosházi apátplebános lesz, aki szintén principális volt. — Az endrődi hitbuzgalmi egyesületek tiszteletben tartva a jubiláns azon óhaját, hogy minden ünneplés mellőzésével, csendben óhajt halát adni a jó Istennek, szent Péter és Pál ünnepén közös szentáldozásban kérnek áldást az Ur Jézustól szeretett lelkipásztorukra.

Signum Laudis

A belügyminiszter úr előterjesztésére CSERNUS MIHÁLY apátplebánost a Kormányzó úr a Vöröskereszt terén végzett munkájának elismeréséül Signum Laudisszal tüntette ki.

A vöröskereszt helyi csoportja május 17-én ünnepélyes közgyűlést tartott a község háza tanácstermében, amelyen *dr. Sorbán Jenő* járási főszolgabíró nyújtotta át ünnepeltnek a kitüntetést, lelkes szavak kíséretében. Álljunk meg egy pillanatra — és ünnepeljük szeretett Főpapat, *Csernus Mihály* apátplebánost. Ünnepünk egyszerű azért, mert ünnepeltnek az volt a kivánsága. Mi a község és vármegye lakói tudjuk, hogy milyen hasznos működést fejt ki Apát úr hosszú évek óta a község és vármegye érdekében. Álljunk mellé — folytatta Főbíró — a szeretet fegyverével, dobbanjon össze mindnyájunknak szíve az Ő szívéből kisugárzott szeretet melegénél, hogy vezetésével nagyszolgálatot tehessünk a község, a vármegye s így közvetve az országnak is. — Tolmácsolta Főispán úr üdvözlését is.

A Vöröskereszt helyi csoportjának nevében *dr. Cseh József* községi orvos üdvözölte: Kitaró munkássága nem szociális jelzőszavakból áll, az Ő szociális tevékenysége, bőséges adományozása Krisztus szeretetéből fakad. Harcol, mert tudja, hogy anélkül nem győz az igazság. Dolgozott, hogy a nincstelen, elaggott és szegény tudóbeteg

a téli hónapokban legalább tejet kapjanak.

A róm. kat. Egyháztanács, mint iskolaszék nevében *Dinyi Vilmos*, a tantestületek nevében *Walther György* polg. isk. igazgató, Endrőd község nevében pedig *Harsányi László* községi főjegyző üdvözölte magas szárnyalású beszédben kitüntetett Főpapat.

Csernus Mihály apátplebános hálásan köszönte meg a meleg üdvözlést. A magas kitüntetés tulajdonképpen nem személyének, hanem az endrődi Vöröskereszt fiókegylet szociális és emberbaráti működésének szól, amelynek lelkes, munkás tagjaival a kitüntetést készséggel megosztja.

Isten bőséges áldását kéri a Kormányzó úr Ófőméltóságára és mély tisztelettel üdvözli a megemlékező Főispán urat.

Eljegyzés. *Dr. Timár Sándor* orvos eljegyezte *Fendt Klárát* Gödöllőről. Gratulálunk!

Vitézi avatás. Kormányzó úr Ófőméltósága május 24-én *Baranyai István* Endrőd-Gyomai Takarékpénztár igazgatóját, — *Timár Lajos* és *Harmati (Hornok) István* endrődi gazdálkodókat vitézzé avatta.

Az endrődi „Iparos Dalkö” f. hó 20-án (szombaton este) 8 órai kezdettel nagyszabású hangversenyt rendez a Kulturház nagytermében. Dalárda a bevételt teljes egészében összefelavatandó zászlója javára fordítja.

A gyomai járás levénei május 24-én tartották meg szokásos évi versenyüket. Az endrődi Levente Egyesület három rajjal vett részt s a fiúk dicséretet érdemlő eredménnyel dolgoztak, mely fényes bizonyítéka az évi munkának. A lövészetben elért kiváló eredményéért *Gonda Ignác* Endrőd-Csejtpusztai levénet a megyei vezetőség országos versenyre küldi fel Budapestre. A derék fiúnak ezúton is gratulálunk.

Indiana nevű amerikai állam parlamentje elhatározta, hogy tanácskozásait ezután imával kezdi meg. Az első parlamenti imát *Deery* katolikus plebános fogalmazta és mondta.

A szivgárdisták példaképe. Franciaország Dié nevű városában nagy életszentség hírében halt el egy 11 éves fiúcska: *Gay de Fontgalland*. Régi grófi családból származott. Hűséges apródja volt a Szent Szívnek és buzgó imádságára 30 misszionárius, 28 pap és 12 apáca nyert hivatást a jó Isten és a lélek szolgálatára. Több nagy bűnös megtért közbenjáró imájára. — Most két és fél millió katolikus aláírását tartalmazó kérvényt adtak át a Szentatyának, hogy a boldoggáavatási eljárást indítsa meg.

Istentiszteleti sorrend: Június 21-én a csejti iskolában, június 28-án és július 12-én az öregkerti kápolna iskolában mutatunk be szentmisét.

Szent Ferenc III. rendje június 21-én, az *Oltáregyesület* június 28-án d. u. fél 4 órakor végzi havi ájtatosságát.

A *Jézus Szíve Szövetség* csoportvezetői havi értekezletüket július 5-én d. e. 9 órakor tartják a polgári iskolában.

A *Leányegyesület és Leányklub* július 2-án este 6 órakor, az *Eucharisztikus Férfi-Liga* július 4-én este 6 órakor tartja havi ájtatosságát.

Vizsgálatok. Az endrődi róm. kat. elemi iskolák a vizsgálatokat az elmúlt napokban tartották. Az egyházközségi képviselők és szülők nagy számban jelentek meg az iskolákban és nagy gyönyörűséggel élvezték gyermekeik pompás feleleteit. — A tanítóság szép munkát végzett. Megérdemlik a vakációt. A *beiratások* június 13—15 és 16-án reggel 8—12 órakor történnek.

A „vörösök” álarcban és álarc nélkül

A mexikói súlyos vallásüldözés miatt diplomáciai közbelépések, társadalmi és tömegtiltakozások történtek, az ország szociáldemokrata - kommunista — radikális vezetősége — mindig tiltakozott a felhozott vádak ellen, semmiképpen nem akarta elismerni a kegyetlen és gyakran vérbenfürdő atrocitásokat. Nem régeből *Cárdis* mexikói kormányelnök egyik szociálista gyűlésen is azt hirdette, hogy „a jelenlegi mexikói kormány nem akar elődeinek hibájába esni, s vallási kérdést a forradalmi program többi kérdései alá rendelni. Az a meggyőződése, hogy a kormánynak nem feladata a vallási hadjárat, mint a nemzet szolgálata erősítőforgácsolása s olyan ellenállás felszítása, amely a mi népjóléti, gazdasági és szociális reformtörekvéseinket hátráltatja...”

Szép szövegek. A külföld keresztény nemzetei nagy reménységgel várják a folytatást: a vallásüldözés megszüntetését. De mit takar az álarc?

Ugyanakkor a vallásellenes törvények érvényben vannak. A templomok nagy részét elkommunizálták. Szentmisét csak a kijelölt néhány templomban végezhetnek. Az engedély nélküli miséző papokat és misehallgató híveket bebörtönzik. A pueblai érseket éjjel üzték ki lakásából, saját nővére házából (az érseki palotát régen elvették) azért mert misét mondott és egyházi működést végzett. A szaléziánusok két nevelő intézetét is, ahol többszáz szegény árva gyermek nevelődött, legujabban szintén elkönfiskálta a kormány.

Igy fest a nemzetközi vörös társaság álarc nélkül!

De mintha mi is kaptunk volna izelítőt már ebből!?

A szólam az volt, hogy „a vallás magánügy”!

A tett pedig az, hogy eltiltották az iskolákban a vallás oktatást, eltiltották és megzavarták a körmeneteket, bebörtönözték a papokat és híveket, több papot és apácát megöltek, s ha lett volna idejük, akár csak Oroszországban, tánctermeikké, mulatóhelyekké alakították volna át templomainkat.

Spanyolországban a folyó év február 16-tól április 2-ig, tehát hat hét alatt 36 katolikus templomot romboltak le!

És mégis akadnak számosan emberek, akik keresztény anyák emlíoin nevelődtek, az Ur oltáránál szívükbe vették a Megváltó Isten áldott testét, a bérmlás szentségében megkapták a Szentlélek Uristen megerősítő és segítő kegyelmét, s mégis követői, támogatói e vad, barbár kereszténytelen, istentelen forradalmi, pusztító, romboló áradatnak!?

Mussolini — nagy ünnepség keretében — ezer líra ajándékkal tüntette ki azokat a családokat, amelyek több mint száz esztendeje nemzedékről nemzedékre földmiveléssel foglalkoztak. — Hetvenhét családot tüntettek ki. — Első helyen állott egy pesarói parasztgazda, akinek csatádja 918 éve hű a föld műveléshez. — Nyolc család volt olyan, amelynek ősei 700 év óta föld műveléssel foglalkoztak.

A német hadügyminiszter a hadsereg tagjai számára megtiltotta, hogy a nemzetközi „Rotary-Club” tagjai lehessenek.

Franciaország 1905-ben a szabadkőműves-szocialista kormányzat vezetésével — az Egyházat megfosztotta minden vagyonától, sok szerzetes rend templomát és rendházait elkobozta, megtiltotta iskoláiban a vallás tanítását, s állami épületekről minden vallásos jelvényt eltávolított.

Most olvassuk, hogy a vendéi kerület több városa tanácstermében njra kifüggesztették a feszületet, sőt az egyik város *St. Hilaire-de Loulai* polgármestere a következő beszédet mondotta; „Remélem, hogy ameddig mi és utádaink élnek, az a Jézus, aki ma községünk középpontjában a megtisztelő helyet elfoglalta, király marad, akit mindnyájan szeretni és tisztelni fogunk”.

Kiváncsian várjuk, hogy az új megerősödött szabadkőműves-szocialista-kommunista kormányzat megtüri-e sokáig a keresztet a tanácstermekben!?

Nagy tömeg- szerencsétlenség Bukerestben.

A román fővárosban nagy nemzeti ünnepséget rendeztek abból az alkalomból, hogy Károly király hat évvel ezelőtt foglalta el a királyi trónt. Az ünnepségen jelen voltak Pál szerb kir. herceg és Benes cseh elnök is. Az ünnepélyes elvonulás alatt leszakadt egy 12 méter magas tribün, amelyen mintegy 3500 néző szorongott. A súlyos szerencsétlenségnek állítólag 50 halálos áldozata, s 7—800 sebesültje lett. A sebesülteket Bukarest különféle kórházaiban helyezték el. A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófát a tribün hiányos szögelése okozta. Gondatlanság miatt öt építési vállalkozót tartóztattak. Pál herceget anynyira megrendítette a tömegszerencsétlenség borzalma, hogy azonnal elutazott Bukerestből.

Részvétellel vagyunk a szerencsétlen áldozatok iránt, nem akarunk kegyeleltétést elkövetni, de megkérdeznünk, hogy a kisantant dicső vezérei nem látnak figyelmetlenséget a szörnyű eseményben? Vajon az igazság nem így fogja-e összezni — a harcsláson és jogtalan zsákmányoláson szerzett — ingadozó trianoni bástyájukat!?

Franciaország

szociáldemokrata kormánya forradalmi jelenségek között kezdte meg működését. Több mint félmillió munkás sztrájkba kezdett, aminek következménye az lett, hogy a frank értéke erőteljesen csökkent, az élelmiszer árak növekednek, a rend és közbiztonság erősen veszélyeztetve van. A sztrájk elért ugyan némi munkabéremelést, de ugyanannyit emelkedtek az árak is, így a munkások helyzete alig javult. A sztrájk tovább tart. A kormány megengedte, hogy olyan üzemekben, ahol tiznél több munkást foglalkoztatnak, ott munkástanácsokat létesíthessenek. Mi már tudjuk, mit jelent ez. Jól van ez így, élvezzenek a „győzők” is!?

Polgári iskola hírei.

A polgári iskola évzáró ünnepélye június hó 25-én lesz.

Beiratás a következő iskolai évre június hó 26 és 27-én délelőtt.

Akik első ízben iratkoznak a polgári iskolába, utolsó iskolai bizonyítványukat hozzák el beiratáskor.

Volt növendékeink csak utolsó iskolai bizonyítványukat hozzák el.

A tandíj és mellékdíjak összege 40 pengő, amely összeget havi részletekben is lehet fizetni.

Szegénysorsu és legalább jó előmeneteli növendékeink tandíjkezdményt kaphatnak.

A nyári szünet alatt az iskola igazgatósága minden kedden és csütörtökön délelőtt 10—12 óráig hivatalos órát tart, amely időben mindennemű iskolai ügyben készséggel ad felvilágosítást a szülőknek.

T e r e f e r e

Tarandiné: Az „Endrői Asszonyok Szövetségének” (EASZ) választmányi gyűlését azon reménységgel nyitom meg, hogy tanácskozásunk komoly tárgyalagos menete egyesületünk régi hírnevének és a női-nem magasabb hivatásának mindenben megfelel. Sajnálattal jelentem, hogy két illusztris tagtársunk: Hekuba Jeremiásné és Postpisi Floránné kivételes fontosságú elfoglaltságuk miatt kimentették magukat. Ezek után felkérem Szende Julika titkárnkat, hogy egyeletünk tavaszi működését vázolni sziveskedjék.

Szende Julika: Örömmel jelentem, hogy Szövetségünk taglétszáma örvendetesen szaporodik. — Különösen azon modern hölgytársaink, kiket nem köt le a sok gyermek-nevelés gondja, csatlakoznak hozzánk szép számban. — Kulturális szakosztályunk megnyitotta a tanácsadó-irodát és már is sokan keresték fel érdekes kérdéseikkel irodánkat. Természetesen a panaszok is gyakoriak. Legtöbbször a férfiak zsarnoksága és kíméletlen bánásmódja a téma. Valóban a női nem legnagyobb ellensége a férfi had. A tömeges jelentések ezt igazolják.

Fecseghyné: No-no drágám. Én ismerek egy deli külterületi özvegyet, akire igen mosolygós szemeket vetsz! Ő is ellenséged?

Csömörné: Mi van abban?! A szentírás is azt tanítja, hogy szeressük ellenségeinket! Julika is csak a parancsot akarja teljesíteni.

Piskótáné: Pedig jobban tenné, ha pártában maradna. Amennyi bosszuságot és kíméletlenséget kell elszenvednünk férjuraimektől, az még a közismert női türelmet is túlhaladja. Legutóbb az én drága uramtól is olyat káptam, hogy azt hittem, a guta üt meg. — Hisz tudjátok, hogy még alig értem el az ötven évet és eléggé jól tartom magam. Tudjátok, hogy az uram finom szivarokat tart odahaza. Gondoltam, hogy miért csak a Veréblyné hencszen a dohányzásával, hát rágyújtottam én is egy szivarra. Éppen a napokban készült új ruhám volt rajtam és tet-szenivágyóan odaálltam az uram elé és megkockáztattam, hogy „ugy-e nem is nézek ki vénasszonynak?” Nem, — felelt az ujság mögül drága férjem, hanem vénembernek. — Hát ezt kapjuk mi hűségünkért, jóságunkért.

Sziporkáné: No én kibabráltam az én házsártos uracska-mal. — Panaszkodott, hogy állandóan ideges vagyok, folyton zsörtölődöm és kiadta a szörnyű parancsot, hogy vizsgáltsam meg magam az orvossal.

Cseh doktor ur azt mondta, hogy idegeim nagyon gyöngék és vennem kell valamit.

Kubacsekne: No és mit vettél?

Sziporkáné: Hát az uram kabátja zsebében találtam egy eltítkolt tiz pengőt és vettem egy kalapot. Azóta az idegeim is jobbak.

Mucsayné: Ebből tanulhatunk valamennyien. A közmondás is azt mondja, hogy „az asszony pompára, a pénz elköltésére jó”.

Ragyásné: Hát inkább mi költünk, mint a férjeink kocsmára és kártyára. — Nem borzasztó, hogy legutóbb is az uram hajnali 4 óra után jött haza. A Domszögön nem lehetett, mert ott 9-kor, a Népházban sem, mert ott meg tizenkettőkor zárnak. Hát képzeljétek, az egyik korcsmában szórakoztak négyesben. Amikor belépett, már láttam, hogy nincs magánál. Csillogott a szeme, sokat beszélt, kedveskedni akart, de én ugyancsak rárvalltam, hogy „Te vén disznó, öreg korodra se jön meg az eszed?” Olyan részeg vagy, mint a csap! És erre azt felelte, hogy „igaz anyjuk, hogy kissé kaptos vagyok, de nem tehetek róla. Én fizettem egy liter bort, a Jóska koma kettőt, a Feri hármát, a Laci négyet. Ki kellett tartani, amíg elfogy, mert még azt mondhaták volna, hogy gyáva vagyok és félek a feleségemtől!” — Hát képzeljétek, ilyen kifogással mert elém állni. Én sem voltam rest, hanem megmostam a fejét amugy alaposan és végül azt kiállítottam neki, hogy most pedig takarodj, mert megvetlek.

Rusnyákné: No és mit mondtott?

Ragyásné: Azt dünnyögte részeg röhléggel, hogy ne engem vess meg, hanem vedd meg az ágyat. — Elnevettem magam az akasztófahumoron, s lefektettem a pernahajdert. —

Szarkáné: Ez még hagyján. Az én uram rosszabul járt. Éjjel két óra lehetett, amikor az ablak alatt beszédet hallok. Jobban figyelek és hallom ám, hogy valaki azt mondja oda-künn: segíts rajtam öregem, csak nem fogsz itt hagyni? Emelj fel. — Erre megszólal az uram, nagy dadogva, hogy „felemelni azt nem bírlak, de annyit megteszek az érdekedben, hogy melléd fekszem”. Szóltam a gyerekeknek, azok cipelték be a vén trotylit. — Hát nem borzalmas az asszonyok sorsa?

Tarandiné: Értékes tanács-

kozásunk többi pontjait talán el is hagyhatjuk a legközelebbi gyűlésre. A mai anyag annyit megfontolást és előkészületet kíván, hogy a választmányunk éppen elég dolgot és elfoglaltságot ad a leigázott és mellőzött női nem állapotának javítására. — Indítványozom, hogy az alkohol tilalom elrendelését sürgősen kérjük a M. Kir. Pénzügyminisztériumtól. Addig is erős összefogással tegyünk róla, hogy a férjek zsebpénze felére csökkenjen, s a megta- karított fölösleget hiányos ruhatárunk kiegészítésére fordítsuk. Leányainkat pedig őrizzük és világosítsuk fel, hogy a világ legborzalmasabb hörtöne a házasság. Feljenek tőle és óvakodjanak, mert valami gézengúz előbb-utóbb rabszolgasorba csalogatja őket. — Indítványozom: mondja ki az EASZ, hogy leány-tagjai fogadalmat tesznek arra, hogy soha férjhez nem mennek. — Szavazásnál az ötven éven felüliek az elnöknő javaslatára, az aluliak ellene szavaztak. A gyűlés nagy izgalmak és szörnyű vitatkozás között oszlott szét. —

Kapitalista szociálisták.

A szociálista iratok és agitátorok a szakszervezet tagjait a kapitalisták és az egyház elleni gyűlölettel fűtik. A munkásság minden nyomorát e két „hatalmasságra” vezetik vissza. Egyik előkelő fővárosi lapban olvassuk, hogy a kapitalizmus csak a szegényebb és hiszéken munkásréteg részére mumus és ijesztő rém, a pártvezérek szívesen barátkoznak vele, sőt sokan előkelő helyet vívnak ki maguknak a kapitalisták soraiban. A francia szociálisták vezére, a most miniszterelnökké kinevezett Blum Léon, aki büszkén vallja most is magát izraelitának, többszörös milli-omos, aki vagyonát repülőgépgyárakba helyezte el. Innen magyarázható az a tény, hogy Léon Blum szörnyen sürgette a francia-szovjet paktum megkötését, mert a bolsevik Oroszország rengeteg értékű repülőgépet rendelt a francia gyárakban. A miniszterelnök fizetésén kívül még évi 60.000 frank képviselői fizetést és 36.000 frank nyugdíjat is húz — mint ny. államtanácsos a jelen kapitalista szociálista vezér.

De többen is követik. Egy másik francia szociálista — mint ludokina kormányzója évi 600.000 frank fizetést húz. A nemzetközi munkahivatal nemrég elhunyt szociálista főtitkára — Albert Thomas évi 450.000 frank tiszteletdíjat és reprezentációs költségekre évi egy millió frankot kapott, A sztájkok híres rendezője: Zyromszky, mint államhivatalnok évenként 100 ezer pengő felüli jövedelmet élvez.

Mi is emlékezünk valamire. Amikor Budapesten, de sok helyütt a vidéki városokban is a lakosság gerstlin és sárgarépán élt, ugyanakkor a vezér urak nap-nap után az Astoriában mutatott, s amikor menekülniök kellett, Kun Béla, Pogány, Szamuely és társaik ládáikban lopták ki az ország arany pénzét, s hagytak itt az ország kasz-szájában néhány köteg értéktelen fehér „szovjetbankót!”

Igy fest az életben a munkásság pártadóján felülre került vezér urak boldog, kapitalista élete!

Közgazdaság

A kormány — az Alföldért

A költségvetés

tárgyalása alkalmával a Pénzügyminiszter érdekes nyilatkozatot tett a Kormány terveiről az Alföld közgazdasági fejlesztéséről illetően.

Már a jövő évi költségvetésbe az Alföld öntözésére és csatornázására 5 millió pengőt, egyéb vízmunkálatokra 500 ezer pengőt, az Ármentesítő Társulatok munkálataihoz államsegély címén 500 ezer pengőt, tagosításra 350.000 pengőt, vidéki városokban hűtőházak létesítésére 250.000 pengőt állított be a kormány.

Nagy megnyugvásunkra kijelentette még a Pénzügyminiszter, hogy az Alföld öntözési kérdését 15—25 évre terjedő programmal gondolja megvalósítani, aminek az első évére 5 millió pengőt irányoz elő, de ezt az összeget a következő években is be akarja állítani a költségvetésbe.

Az Alföld fásítását 10-12 év alatt, tehát gyors tempóban óhajtja befejezni. Az idei 300 ezer pengő helyett a jövőben 1 millió pengővel kívánja növelni az alapot.

Megemlékezett a községi és megyei bekötőutak építésének folytatásáról is. Az Alföld mezőgazdasági érdekeire tekintettel a költségvetésben 1 millió pengőt állított be és ad a vármegyéknek, a bekötőutak további kiköveztetésére.

Reméljük, hogy a szépen induló „Alföld-szanálási“ program a jövőben sem ütközik akadályokba, s a régebben elhanyagolt országrész mezőgazdasága is erőteljes fejlődésnek indul.

Zöldmező kongresszust

tartott az ország gazdaközönsége Magyaróváron Pünkösdtől két ünnepén. Albrecht kir. herceg elnöksége alatt — a Zöldmező mozgalom országos vezetői tartottak értékes előadásokat a szövetség fontos közgazdasági működéséről és jelentőségéről. Majd a kijelölt mintatelepeket és Frigyes főherceg modern minta-gazdaságát tekintették meg a jelen voltak. Endrődről Harsányi László főjegyző és Kovács Sándor községi dadza képviselték a helyi Zöldmező-szövetséget. Gazdánkat még az a kitüntetés is érte, hogy a megalakult Országos Szövetség választmányában is helyet kapott.

Mi lesz a búza ára?

Az Országos Mezőgazdasági Kamara legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésén az új termény értékesítésével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozott.

Mecsér András elnök bejelentette, hogy a közeli hetekben végzett kereskedelmi tárgyalások azt eredményezték, hogy emberi számítás szerint az összes mezőgazdasági termények biztosítottak tekinthetők. — A választmány egyhangú elismeréssel fogadta Meccsér azon bejelentését, hogy a búza árak egy fillérrel sem mehetnek a tavalyi árak alá. E felfogást a Kamara Vezetősége eljuttatja a földmivelésügyi miniszterhez is.

A keresztény magyar ipar

és kereskedelem országos ünnepi nagygyűlését rendezte meg a Baross-Szövetség Szegeden. Az ünnepségen József Ferenc kir. herceg, Bornemissza Géza iparügyi és Winckler István kereskedelmi miniszter is résztvettek. A Dómtéren 25.000 főnyi közönség jelent meg, köztük 10.000 szegedi iparos céházslókkal, céhládákkal és ipari szerszámokkal, amelyeket Raskó Sándor szegedi prelátnak nagy segédlettel áldott meg.

A nagygyűlésen József Ferenc kir. herceg a nemzeti ipar és kereskedelem nagyfősségéről beszélt, s azt hangoztatta, hogy „a hecsületes munka a nemzet vagyona, a tőke lelke, a nemzet építőköve és alkotórésze.“ Nagy tetszéssel fogadott beszédében a magyar nőket hívta fel a magyar áruk vásárlására.

Bornemissza Géza iparügyi miniszter a Baross-Szövetség fontos célkitűzéseit ajánlotta figyelmébe az ipar és kereskedelem vezetőségének és jogosnak ítélte az ifjú nemzedék azon törekvését, hogy az iparban és kereskedelemben a keresztény magyarságnak minél nagyobb helyet biztosítsanak.

Winckler István kereskedelmi miniszter figyelmeztette a magyar kereskedőket, hogy amikor magyar árut vesznek a kezükbe, érezniük kell, hogy nemzeti hivatást teljesítenek, mert ezzel az áruval a magyar nemzetgazdaság megerősödésének ügyét is szolgálják. A jobb magyar jövő hasznos munkása legyen minden mezőgazda, iparos és kereskedő.

A Hungária-szállóban tartott diszebed után a vendégek meglátogatták a szegedi ipari vásárt és hosszasan szemlélték a kisiparosok kiállított remekeit.

A szentesi mezőgazdasági munkások

— lelkiismeretlen izgatók felbujtására — nem akarnak aratási munkát vállalni. — A szentesi gazdák most kéréssel fordultak a vármegyei Gazdasági Egyesülethez, hogy idegen munkásokat alkalmazhassanak az aratásra.

Kozma György dr. főispán most komoly figyelmeztetéssel fordult a munkásokhoz, hogy ne mulasszák el a nyári munkaalkalmakat, mert a télen inasgymunkára nem számíthatnak. A magyar állam nem élelmezhet olyanokat, akik a saját hibájukból nem akarnak önmagukról gondoskodni.

Terményárak.

A gabonaárak — a jó termés ígérkezésével — az elmúlt hetekben jelentősen csökkentek. Tiszavidéki búzát a gabonatorzsdén 14.50—15.10-es áron jegyezték. De esett a tengeri, rozs és árpa ára is.

Az állatárak jól tartják magukat. Különösen a juh és marha árak értek el jelentékeny emelkedést. A tavaly nyáron még 140—150 pengős tehének a vásárokon 260—280 pengőn cseréltek gazdát. A választott jobb bárányok 10—12 pengős áron keltek el. Szomorú jelenség azonban az, hogy gazdáink nagy része az elmúlt aszályos években jószágfőlöslégük nagy részét kénytelenek voltak piacra dobni, s így a mostani nagy árak hasznát nem élvezik.

ÚJ MENETREND

Május 15-től október 3-ig

Gyomáról — Budapestre

Személyvonat:	0.05	—	4.50
"	5.45	—	10.30
Gyorsvonat:	10.07	—	13.00
Személyvonat:	14.30	—	19.20
Gyorsvonat:	15.59	—	19.50
Motorvonat:	19.29	—	23.39

Budapestről — Gyomára

Személyvonat:	6.17	—	10.27
Gyorsvonat:	9.00	—	11.57
Gyorsvonat:	14.40	—	17.36
Személyvonat:	17.10	—	20.39
"	21.40	—	2.21

A reggeli szarvasi vonat 6.35 órakor indul.

A Budapestről 17.10 órakor induló vonat Szolnokig sebesvonat.

A Gyomáról 19.29 órakor induló vonat Szolnoktól sinautó.

HIRDETÉSEK

Endrőd — Gyomai Takarékpénztár Rt. Endrőd

Főintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett. Foglalkozik banküzlet minden ágával, szelvénybevitelléssel, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénznemek beváltásával a mindenkori legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az Igazgatóság.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öl föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes Gyümölcsfát, Magastörzsű és bokor-rózsát, díszfát, diszcserjét, Évelő virágot, Gyökéres szőlővesszőt stb. bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít Unghváry József iskolája Cegléd Budapesti irodája VI. Andrássy ut. 56. Oktató nagy árjegyzék ingyen.

Elegendő jelentkező esetén hetenként állandó autójárat indul Hajdusoboszló gyógyfürdőre. Jelentkezni lehet Endrőd-Gyomai Takarékpénztárnál.

„JÖVŐNK“ a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonáneműt magas piaci áron vásárol.

ÓRAK ÉKSZEREK DISZTÁRGYAK
dus választékban
finom minőségben
TAUBER
MEZŐTUR
Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvételi és a díjak betétele az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.“

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Stefan Béla.

Nyomtatta a „Hungária“ könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Teket Sándor,

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

Csernus Mihály

Endrőd község apátplebánosa június hó 29-én a csanádapácai róm. kat. templomban, ahol ezelőtt 25 évvel ujmiséjét az Egek Urának bemutatta, tartotta meg ezüstmiséjét és ünnepelte pappá-szentelésének 25. évfordulóját. Nem véletlen dolga az, hogy az ilyen jubiláris papi ünnepségek az Egyház-alapító és egyházszerző apostoli fejedelmek ünnepén, vagy annak közelében esedékesek és folynak le, mert az Egyház 2000 éves tradíciójához hiven ezen apostoli emlékünnap körüli időben szokta kiszolgáltatni az egyházi rendszerségét, kifejezést akarván adni annak a hóhajának, hogy a küzdő Egyház tengerén sajkába szálló ujmisés papok szent Péter apostol szellemében erősítsék azt a sziklát, melyre az Ur Jézus Egyházát építette és, hogy magukkal vigyék az isteni szeretet és tudomány mindazon fegyvereit, melyekkel az első teológus apostol — szent Pál — oly csodás és diadalmasan eredményes harcokat vívott.

Az apostolfejedelmek ünnepe tehát árnyékként kísérik azok a jubiláris ünnepek, melyek egy-egy lelkipásztor életében ilyenkor és esetenként előfordulnak. Ez évben Endrőd község katolikus híveinek Szent Péter és Pál napját lelkipásztoruk ezüstmiséje tette jelentősebbé és magasabbá.

Az ezüstmise a most vázolt okok miatt nem csupán a lelkipásztor ünnepe, aki Isten különös kegyelme folytán elérte a jubiláris évfordulót, hanem ünnepe egyháznak és híveinek is, de ünnepe jelen esetben Endrőd községnek is, melynek életében olyan jelentős szerepet játszott és játszik, mert az isteni kegyelem eredménye az is, hogy egyházunk jó lelkipásztorok vezetése alatt áll.

E magasabb évfordulón az endrődi róm. kath. Egyház elsősorban is őszinte, mélyeséges hálával fordul a Mindenható felé, hogy nagy kegyelemben részesítette és olyan lelkipásztor állított az endrődi Egyház élére, kinek reverendája nemesen dobogó szívet takar és aki e szentpáli fegyverek minden fajtájával mindenkor csak egyet keresett és egyért harcolt: a Krisztusért; s aki Egyházát 14 éves itteni működése alatt biz-

tos és határozott kézzel mindenkor csak előbbre vitte és vezette az örökűdösség vizei felé. És hogy küzdelmes harcaiban eredményt tudott elérni, az annak köszönhető, hogy elsősorban is önmaga iránt volt szigorú és határozott s így élő példát mutatott Krisztus követésben.

Üdvözljük tehát Csernus Mihály apát urban a 100 százalékosan aktív, modern katolikus lelkipásztort!

Üdvözljük benne az országos hírű közéleti férfit, akit kora ifjúsága óta ott találunk a gyakran hálátlan közéleti küzdőtérén. Mint káplán, bárhol volt is állomása, mindenütt maradandót alkotott. Kulminált tevékenysége debreceni káplánsága idején, ahol létrehozta a Zita Hadiárvaházat, a szent László Dalárdát, egyik kezdeményezője és a szervezésben irányítója volt a debreceni Hangya-Szövetkezet, Hajdúöld sajtóvállalat, Gazdasági Takarékszövetkezet, Otthonma is virágzó intézményeknek, és a vörös világ bekövetkeztével katolikus keresztény és nemzeti meggyőződésének olyan bátor hitvallója volt, hogy ezért börtönbe hurcolták. — A nemzeti éra visszatérése után innen indult az országos politika terére, mint Battonya nemzetgyűlési képviselője s bár csak egy ciklusban volt képviselő, azóta sem szünt meg rövid két év alatt szerzett hatalmas ösztököléseit minden közérdekű és jogos magánérdekű ügyben eredménnyel felhasználni.

Az endrődi Egyházközség ezer hívének gondozása, az esetleges felemelése, az eltévedtek jóútra térítése egész embert kívánt. Gigászi harcot folytat már több mint 14 esztendeje a nemzetpusztító rákfene, az egyke ellen, amely már a hecsületes endrődi katolikus híveket is megfertőzte. — Szerető szíve nemcsak híveinek lelki nyomorát érezte. Hanem sokat fáradozott és munkálkodik ma is, hogy ennek a sorsüldözött szegény népnek testi nyomorát is enyhítse. Különösen az utóbbi két aszályos esztendő nagy megpróbáltatások elé állította az endrődi munkás népet. — Ő nagyon sokat fáradozott, kért és maga is áldozott, s így nagy érdeme van abban, hogy a nyomor a téli időben nem öltött katasztrófális méreteket. —

Ideje jutott arra is, hogy mindennemű társadalmi megmozdulásban és szociális tevékenységben résztvegyen. A magyar betegség: a tudóvsz leküzdése érdekében létrehozta Endrődön a Vöröskeresztet és úgy felvirágoztatta, hogy ezért a Kormányzó Úr legmagasabb elismerését érdemelte. Az erkölcsi nívó emelésére megteremtette a vallásos egyesületek sorozatát és a magyarság szétszűllött erőinek egyesítésére közreműködött számos társadalmi egyesület létrehozásában.

Tudta és érezte, hogy híveinek jövőjéért boldogulását úgy segítheti elő legjobban, ha kulturális színvonalát emeli. A magára maradt és szétszört tanyavilágban bölcs előrelátással kilenc új iskolaegységet létesített. Ebben a munkájában az a szándék is vezette, hogy a kis tanyai gyerekek számára rossz idő esetén is az iskola megjelölését lehetővé tegye. Az általános műveltség könnyebb megszerzésére, s a tanulni vágyó, de szegény sorsu ifjúság helyzetének könnyítésére megalapítja a polgári iskolát. Agilitásával életet visz az iskolán kívüli Népművelés munkájába, mellyel a felnőttek ismeretét és szaktudását fejleszti. Ezerágu egyházi hivatásbeli és közéleti tevékenysége mellett ideje van arra is, hogy időnként a muzsákkal foglalkozzék és mint zeneszerző maradandó nevet biztosítson magának.

Végül arról is emlékezzünk meg, hogy ennek a lapnak Ő volt az alapítója és létrejötté óta lelke. Kimondhatatlan hálával tartozunk ezért neki, mert ez a lap nemcsak az endrődieknek van hivatva — ha ritkán is — szórakozást és vallás-erkölcsi táplálékot nyújtani, hanem ez a lap viszi messze földre Endrőd kultúrnívóját.

Talpig ember! A szürke hétköznapokban mindig csak egyet cselekszik: dolgozik! Nincs olyan életmegnyilvánulás, ahol Ő meg ne jelenne, ahová szervező ereje és bölcs irányítása el ne jutna. Nem lehet melegebb és őszintébb kívánságunk az Ur Istenhez, minthogy Őt őrizze és tartsa meg hivatásában és közéleti pozíciójában még sokáig, hogy ennek a sorscsapásokkal sújtott községnek és a szenvedő magyar népnek még sok üdvös szolgálatot tehessen!

Ad multos annos!

—i.

Ezüst misére...

Azon a napon harangzúgás között Virágosó hullott, illat harmatozott S fiatal arcodon boldogság tükrözött, Szemedből örök tűz és fény sugárzott, Szíved bátor, lépted határozott volt S nyitva volt előtted az egész mennybolt, Mikor virágos, ujmisés oltár Legelső fokánál térdet hajtottál S az életnek indultál!

Az égen a nap nem ragyogott szebben. Mint csillogtak akkor az örömkönnyekek. Egre néző sok allelujás szemben, Amikor elhangzott „Az Ur veletek!” Ajkadról először s imára tártad Két karod s szívedben magadhoz zártad Krisztust, keresztjét, elesett lelkeket S őket menteni, virágos oltárnál A harcra elindultál!

Azt hitted, nemde? virágos oltárnál, Annak lépcsőjén jutsz fel a magasba És meg sem állsz, csak Isten trónusánál. Hiszen oly sok erőt szívtál magadba, Mikor a Főpásztor felkent tégedet És a Szentlélek szállta meg lelkeket Minap, hogy erős és hő katonája légy, Bűn, harc, kicsi volt ujmisés oltárnál, Ahol még nem harcoltál.

Ujmisés oltárod koszorús díszre Illatát, virágát, zöldes bársonyát Egyszer csak hullatni, vesztetni kezdte. Felcserélte tisztá, fehér fátyolát A Veronika-kendő és — szomorú — Megjelent rajta a töviskoszoru S benne a szenvedő, megváltó Jézus Vérrózsákat mutatott ott, az oltárnál, Honnan oly bátran indultál.

Tán meg is torpant nemrég bátor lelked, Erős szíved és elhatározásod, Mikor a harcban észrevenni kezdted, Mily nehéz magasba, Istenhez szállnod, Mikor láttad, mily sok a bűn s vétek, Fájdalom, szenny, mocskok mily temérdek És érezted, hogy meredek a lépcső, Mely még kicsi volt virágos oltárnál, Mikor nem harcoltál.

Sima arcod hamar redőkbe vonult, Mikor egy kisdédet megkereszteltél, Primiciás lelkedre felhő borult, Amikor először gyóntatni kezdted, Mikor az első vonagló betegnek, Feladtad az utolsó szent kenetet, Mert láttad, hogy csak a bűnök azok, Amelyek oly sok vérrózsát okoznak A szenvedő Jézusnak.

Most már sejtetted, hogy az Ur oltára, Nem csak a tiéd, a te szép őrszágod, Ahol mindig él Jézus, boldogságod, Fáradt lélekkel, amikor odaállsz, Erzed, mily kevés magadért a fohász, Mert szíved megüli nyomor, fájdalom Mit felszedsz, templomon kívül és belül A fúdkló lelkekből...

Ördöggel, emberrel folytatott harcban, Örömtől, bánattól tarkított gáton, Sok napsütésben, még több viharban, Ágyamorgás közt, vörös lángcsapáson, Istenért-hazáért szömezőn csatázva, Készen életre, készen a halálra — Huszonöt évet morzsoltál le lassan... S virágok helyett leszállt oltárodra Az ezüstös glória!

Ezüstös oltárnál, ezüstös fejfel, Egy igazsággal, tudom, gazdagabb vagy, Mit lassan szerzél, sokszor vérző szívvel... De örök kincset ér, értéke oly nagy. Reávilant szíved, hogy az oltárnál Minden lépcső több, magasabb náladnál, Rajtad át jut az irtalom Atyjához Bűn tengeré — s ha kezéd nem jól markol Az oltárig sem hatol.

Oltár zsámolya — Isten lépcsője vagy. Széles, a bölcsőtől sirig terjedő. Sokan taposnak. Ne félj! El ne fáradj! Bátorítson a huszonöt esztendő! A virág hervad, az ezüst finomul, Oltárodól lőle aranylő kőd vonul. Harcod tűzén át az Isten int feléd. Kezét nyújtja, segít, visz magasra... Az arany régiókba!

Harsányi László
főjegyző.

Katolikus Akció

Június 23—25-én tartotta a K. A. országos központja az évenként szokásos lelkipásztori konferenciát. —

A nagyváradai egyházmegyéből Czopik Gyula prelátskanoonok, Barabás György prépostplebános, Csernus Mihály apátplebános, Ambrus Tibor püspöki tanácsos és Takácsy Dénes karkáplán vettek részt a népes és magas színvonalú gyűlésen.

Dr. Glattfelder Gyula csanádi megyésüspök, a Katolikus Akció országos ügyvezető elnöke nyitotta meg és vezette le a falu lelkipásztori ügyeit tárgyaló három napos közgyűlést —

A konferencia célja az volt, hogy kiváló szakelődök ismeretése alapján alapos megbeszélések és elhatározások alá kerüljenek mindama eszközök és módok, amelyek felhasználásával a magyar falvak súlyos gondokkal és az élet nehézségeivel küzdő népének lelki életét, egész életét mélyebben áthassa a krisztusi hit, bizalom, hűséges ragaszkodás és öntudatos valláserkölcsei élet ereje.

A falu valláserkölcsei megújodásának munkájához tartozónak véli konferencia a falu kisgazda, kisiparos és munkástömegek gazdasági és szociális ügyeinek tárgyalását, s felvetődő reformgondolatoknak az állami végrehajtó hatalom elé való terjesztését. Kapcsolatos ezzel a falu egészségügyének hathatós védelme, kulturális fejlesztése és felvilágosítása.

Különösen fontosnak monddotta ki a közgyűlés a zártlelkigyakorlatok tartását, a tanyai pasztoráció megszervezését, a bucsujáró helyek látogatását, az ifjuság erkölcsvédelmi irányítását.

Szükségesnek tartja a közösségi életben a tiszta kéz uralmát, a munkapiac és értékesítés helyes megszervezését, a sokgyermekes családok felsegítését, a házi betegápolás gyakorlati megszervezését, a munkaalkalmak megteremtését, a szegénygondozás egységes bevezetését, a munkásifjak és munkásleányok megszervezését, olcsó és népies sajtótermékek terjesztését.

Az egyes lelkipásztorok különösen nagy dicsérettel nyilatkoztak a családgondozók nagyszerű munkájáról. —

Reméljük, hogy az endrői családgondozók is lelkes odaadással végzik majd a szeptemberben újból kezdődő nagy lélekmentő és falu átalakító munka végrehajtását. —

Egyházközségi közgyűlés

Az endrői Egyházközség július 3-án tartotta nyári rendes közgyűlését, melyen letárgyalta és megalkotta az Egyházközség jövő évi költségvetését. — Az egyházi adó 3 százalék, az elemi iskolai 27, a polgári iskolai 5 százalékban állapított meg, mint az elmúlt években. — A költségvetési tervezet megtekinthető a plebánián, valamint az Egyházközség pénztári hivatalában. Esetleges fellebbezések a plebánián beadva az Egyházmegyei Főhatósághoz címzendők. — Határidő a 8-án történt meghirdetéstől számított 15 nap. —

Hálaadó aratási ünnepet rendeznek az endrői gazdakörök

augusztus 2-án. Felvonulnak az összes kisgazda és munkáskörök tagjai délelőtt fél 10 órakor a Katolikus Népházhoz a templomba, ahol hálaadó szentmisén mondanak imádságos köszönetet a jó termést adó Gondviselő Atyának. —

Szentmise után gazda-értekezlet lesz a Népház nagytermében. Mint értesülünk az ünnepélyen a magyar gazdák több kiválósága is résztvesz. —

Az ünnepély rendező-bizottsága külön fogja értesíteni az egyes köröket az ünnep sorrendjéről és programjáról —

Bucsus-körmenetet

vezetett Jézus Szent Szive ünnepét követő vasárnapon a gyomai katolikusok gyönyörű templomába Csernus Mihály apátplebános. —

Négyszáz felnőtt endrői katolikus vett részt példás buzgósággal a szépen rendezett körmenetben, s kétszázon felül járultak a szentáldozáshoz. —

A szentmisét az Apát, a szentbeszédet Fetzler József szarvasi esperes mondotta. —

Adakozzunk szent Antal szegényeinek.

Az elmúlt két aszályos évet nagyon megsínylelték szent Antal szegényei is. — Ötven szegény család csak havi 40-50 fillér segélyhez jutott. —

Kérjük a jólelkű hiveket, régi szokás szerint ne felejtkezzenek meg e szegény, munkaképtelen öregekről se — Természetbeni (buza, vagy más termény) adományait a szent Antal-házhoz szállítsák el. Isten áldása legyen a jószívű adakozókon!

Búcsú Kondorostanyán.

Régi szokáshoz híven június 27-én, szent László királyunk ünnepén tartotta templomünnepét Kondorostanya katolikus hívőserege. Bár az aratási munkálatokat több helyütt megkezdték, mégis megtelt mindkét szentmisén a tanyai templom ünnepőbe öltözött hivekkel, akik között sok falubelit is láttunk. —

Az ünnepélyes szentmisét és prédikációt Csernus Mihály apátplebános mondotta papi segédlettel. —

A templomi istentisztelet után a hitek nagy tömege, a Hangyaszövetkezet igazgatósága, a Katolikus-Kör elnöksége, s a tanyai férfikar szeretettel köszöntötték lelkipásztorukat, aki június 29-én tartja ezüstmiséjét, s a tanyai hitek szeretete jeléül díszes műekönyvet ajándékoztak neki. —

Timár Gyula lelkész, Hunya Incé, vitéz Hornok István és Véha Máté beszéde után a dalárda köszöntötte szép énekkel a Jubilánst, aki meghatva mondott köszönetet a meglepetészerű meleg ünneplésért, s a hitek szép ajándékaért és szent László oltalmába ajánlotta őket.

Délben a Hangyaszövetkezetben százterítékes díszbédet adtak az Apátplebános tiszteleére. —

A kondorostanyai katolikus magyarok boldog örömet éreztek e napon — mint mondták: azért, hogy titokban, csendben készítettek elő az ünneplést és ebben megelőzték az anyaközséget és Csanádapácát is. —

Az Ur Jézus megelégedést hozó nagy terméssel jutalmazta meg a derék tanyai hiveket, akik papjukon keresztül — az Uristennek akartak kedves ajándékot adni. —

„Neked többre van szükséged...”

Margottel nevű, a szentség hírében elhalt jezsuita atyához ment egy előkelő ifjú lelki tanácsokat kérni. Többek között fölemlítette, hogy gyónatóatyja a gyakori szentáldozást ajánlotta neki.

— Azt kívánja tőlem, — panaszkodott a fiatal ember — hogy hetenként legalább háromszor áldozzak. Én ezt nem tartom jónak. Most olvastam Szent Alajosnak életrajzát. Ez nagy szent volt és mégis hetenként csak egyszer áldozott!

P. Margottel szelíden mosolyogva válaszolt:

— Tudod, édes fiam, Szent Alajos nagyon tökéletes lélek volt, neki elég volt hetenként egy szentáldozás is. Neked azonban többre van szükséged, hogy jó tudj lenni. Ezért én is azt tanácsolom néked, hogy gyakrabban áldozál.

Helytelenül vélekednek, akik azt gondolják, hogy a szentáldozás csak a szentlélek jutalma. Dehogyan! A gyarlóság elleni orvosság is!

Légy szívem apostola...

— Kis szívetestöröm, jöjj közel Szívemhez, közeledjél a tabernakulumhoz. Jöjj, hogy szívedet szép, nagylelkű gondolatokkal telítsem. Megismertelek nagy terveimmel... Eltöltelek nemes vágyakkal. — Így szól Jézus Szíve.

— Uram, remegek előtted. — Bűnös vagyok... sokat vétettem...

— Én vagyok a Szeretet, az Irgalom. Én vagyok a Bárány, ki elvettem bűneidet: bizzál fiam!

— Uram, nagy irgalmad bátorít. Itt vagyok előtted, ime, jövök, bár méltatlan vagyok rá. Vétkeztem ellened. — De nagy kegyelmed legyőzött... Jöjj el Szentlélek Uristen... világosíts fel... mit kell tennem...

— Látod fiam, milyen a modern világ. Kiűzte a szeretetet, amelyet hoztam. Ezért élvezni bűneinek gyümölcsét: az önzést, haragot, láborút...

A családból is hiányzik a meleg szeretet. Elfelejtették, hogy Szívem nagyon szereti az embereket. Ezért jöttem a világra — meghaltam értük a kereszten, itt maradtam közöttük az Ol-társiszsentségben...

Megfeledeztek erről: ezért boldogtalanok, szerencsétlenek...

— Uram, szavad való igazság. Magam is éreztem, amikor eltávolodtam Szíved szeretetétől, — olyan üres volt a lelkem... Uram, szeretném az egész világot Szíved szeretetének megnyerni... Akarom, mit tegyek?

— Fiam, ime az eszköz: *Terjeszd Szívem tiszteletét!* Ezt az ájtatosságot hagytam a mostani kornak... Tiszteld Szívemet: légy jó szívetestör... Ismertesd meg másokkal is Szívem szeretetét: légy apostol, Szívem tiszteletének kiss hirdetője! Szerezz a Gárdának új tagokat — toborozz előfizetőket A Szív újságnak. Ezt kívánom tőled! És nagy lesz jutalmad: lelkesben szereted, szívedben tisztaság, béke fog uralkodni!

Fiam, légy Szívem apostola...

Istentiszteleti és egyesületi naptár:

Július 19-én fél 4 órakor szent Ferenc III. rendje tartja havi ájtatosságát.

Július 26-án d. e. 9 órakor szentmisét mondunk az Öregkerti-kápolnás iskolában. Délután fél 4 órakor az Ol-táregyesület havi ájtatosságát végezzük.

Augusztus elsején d. u. fél 6 órakor az Eucharisztikus Férfi-liga tartja havi ájtatosságát. — Augusztus 2-án d. e. 9 órakor a Jézus Szíve Szövetség havi értekezlete a polgári iskolában. Augusztus 2-án este fél 7 órakor szentségbetelet predikációval.

Augusztus 9-én d. e. 9 órakor az Öregkerti kápolnás iskolában mondunk szentmisét. —

Augusztus 3-án a belterületi, 4-én a külterületi betegek gyónatását végezzük. — Augusztus 6-án fél 6 órakor a szivgárdisták, 6 órakor a Leányegyesület és Leány-club tagjai végzik havi gyónásukat. —

Augusztus 16-án 9 órakor az Öregkerti kápolnás iskolában bucsus szentmisét mondunk.

Templom-bucsup Július 26-án a dévanyaiak, augusztus 15-én a mezővárosiak, augusztus 16-án a szarvasi katolikus hitek ünnepik templomuk védőszentjének ünnepét.

Ezüstmise Csanádapácán

Az apostolfejedelemek ünnepén mutatta be Apát Urunk az Örök Főpapak jubiláris ezüstmisét.

Vasárnap délután érkezett Csanádapácára dr. Lindenberger János apostoli kormányzó a Jubiláns kíséretében. Ugyanekkor futott be az országos híri debreceni Szt. László dalárda autója is, akik Kollwenz Rezső karnagy vezetésével este fáklás szerenáddal tisztelegtek a két főpap előtt.

Az ünnep reggelén nagy sürgős-forgás volt a kis csanádme gyei faluban. A házakat fellohogózzák, a templom környékét felvirágozzák, Gönczy plebános irányításával serény kezek készílik a tábort oltárt és a diadalkaput. Lassan megérkeznek a vendégek is. Elsőnek az endrői 60 tagú küldöttség különvonata jön meg, azután érkezik dr. Sorbán Jenő gyomai főszolgabíró, dr. Vincze Sándor mezőkovácsházi főbíró, Molnár János orosházi apátplebános és dr. Bertóthy Károly kormányfőtanácsos, dr. Záhonyi Aladár járásbíró elnök, dr. Zahoray József csorvási, Szabó Frigyes szeghalmi, Lavatka József gerendási plebánosok, Székely Imre újkigyósi adminisztrátor és végül dr. vitéz Ricsóy Uhlarik Béla főispán és dr. Pánczél József vármegyei főjegyző a vármegye tisztikara és az Alispán képviselőtestületében. Az előkelőségek sorában üdvözölhették még dr. Tüköry József, Szalay Gyula és Löeffler László földbirtokosokat.

Szentmise előtt az endrődiek küldöttségileg keresik fel szeretett főpapjukat Harsányi László főjegyző vezetésével, aki szívhézszerűen szép és mély gondolatokkal átszótt beszéd kíséretében átadta az endrői hívek ajándékát, egy ezüst kelyhet, azzal a kéréssel: „Valahányszor Méltóságod az oltárhoz lép és kezébe veszi e kelyhet, ne feledkezzék meg a mi falunk szegény, sorsüldözött népéről”.

10 órakor Gönczy Károly csanádapácai plebános az egyháztanács és leány-kongregáció egyenruhás tagjaiból álló körmenettel jön az Ezüstmiséért. Mise alatt a debreceni dalárda nagy precizitással énekelte Kersch híres miséjét. A szentbeszédet Molnár János apátplebános mondta. A manu-duktori tisztet Főpásztorunk, dr. Lindenberger János látta el. Szentmise után áldást adott a Jubiláns, majd az apácai egyházközség és dr. Lukács László főjegyző vezetésével a csanádapácai előljárással üdvözlését fogadta.

Délben az Apátur — vendégei tiszteletére — ebédet adott

a szülői háznál. Külön is 25 szegény családot vendéget meg. Még ebéd előtt a hazaérkező Ezüstmisét Endrőd község társadalma nevében dr. Tüköry József üdvözölte. Ebéd alatt az első pohárköszöntőt Csernus Mihály mondta. Köszöntötte a Pápa Öszentségét és a Kormányzó Ur Öföméltóságát, a kézzel vezető Főpásztor, kiváló szónok-főnökét és megköszönte a megjelent vendégek kitüntető figyelmét. Felszólt dr. Lindenberger János apostoli Kormányzó, vitéz Uhlarik Béla Főispán, dr. Zahoray József plebános a jubiláns öreg Edesanyjára és Varju Imre endrői gazda. Amink van — mondta Imre bácsi — kövesutunk és betonjárdánk, a gyomai községi legelő, villanyunk, vásárunk, a vármegyében a legtöbb tanyai iskolánk, az érdem oroszán része az Apát uré. — Ebéd végén a dalárda nagyszerűen sikerült rögtönzött hangversenyt tartott, mellyel volt alapítójának akart kedveskedni.

A mi ünnepünk

Az endrői Egyházközség külön is ki akarta mutatni szeretetét és ragaszkodását plebánosával szemben, ezért július 5-én ünnepelte ezüstmiséi lelkipásztorát.

Szombat este ezer-ezerkétszáz főnyi tömeg fáklás menetben vonult a plebánia elé, ahol az Iparos Dalkör szerenádot adott, a község nevében pedig Timár Imre bíró mondott lelkes üdvözlő beszédet, melyben Endrőd haláljáról biztosította az Apáturat, aki Krisztusban egysegre és szeretetre kérte hiveit.

Vasárnap fél 9-kor ünnepélyes szentmisét mutatott be a Jubiláns, amelyen ahívek közös áldozásban kérték az Ur Isten áldását plebánosukra. Szentbeszédet az ünnepelt mondott. Hangoztatta a hitben való állhatatos kitartást, a krisztusi szeretetet és megbocsájtást, egy akaratra és az Ur Jézus hűséges szolgálatára szólítva a híveket.

Mise után az Egyházközség diszgyűlés keretében hódolt egyházi elnökének. Kalmár Vince világi elnök megnyitójában rámutatott arra, hogy a lelkipásztor ünnepe tulajdonképpen az egész nép ünnepe és ezért óhajtott az Egyházközség ilyen formában szeretetének kifejezést adni. Dinya Vilmos méltatta ezután Csernus Mihály apátplebános papi működését, melynek java része, összesen 15 esztendő, Endrődnek jutott. Felsorolta mit köszönhet a háboru után rohamosan fejlődő Endrőd agilis plebánosának; megemlékezett arról a sok küz-

delemről, amit a megnevezés és rosszakarattal kellett megvívnia; köszönetet mondott, hogy az Apáturat nem csüggesztette el a harc és kérte az Ur Isten áldását, hogy Lelkipásztorunk tovább is erős akarral, bölcs előrelátással vezethesse népét egy boldogabb jövő felé. Uhrin Dezső a polgáristák, Baranyai Éva az elemisták nevében köszöntötte az ezüstmiséi Főpapot, Timár Izabella pedig a Leányegyesület halálját tolmácsolta. Varju Imre az összes vallásos egyesületek nevében üdvözölte lelkiatyjukat, kiemelve azt a nagy munkát, mellyel közelebb vitte őket az Ur Jézushoz. Ezután Kiss László olvasta fel Harsányi László versét: „Ezüstmisére”, melyet lapunk más helyén közlünk. Csernus Mihály válaszolva az üdvözlésekre, meghatódva mond köszönetet a kedves ünneplésért. Hangoztatja, hogy őt minden munkájában jószándék, Isten dicsősége és hiveinek boldogulása vezette. Utal arra, hogy neki is a Mester sorsa jutott, üdözték, mert jól tett, — de amint Dinya Vilmos ünnepi szónok mondotta — az idő őt igazolta. Hálátelt szívvél kéri az Ur Isten, áldja meg ezt a sokat szenvedett népet. Végül Fetzter József esperes-plebános tolmácsolja az egész esperesi kerület jókívánságait. A diszgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Gyűlés után a Népház nagytermében 250 terítékes bankett volt. Fetzter József esperes megemlékezett Egyházunk és Hazánk fejről, Isten áldását kérve munkájokra. dr. Hoffmann Károly vm. főügyész Békésvármegye nevében köszöntötte ifjúkori barátját. Harsányi László főjegyző a község nevében üdvözölte az ezüstmiséi. Felszóltak még Varju József, dr. Labmann tanfelügyelő, Fehérváry Ferenc, Walthier György, Kovács Ferenc, Grósz Sándor, Német János, Bula Vince, dr. Libényi ügyvéd, Szabó Gyula, Rácz Lajos és Kiss László. Végül Csernus Mihály apátplebános mondott köszönetet az ünneplésért, biztosítván hiveit további szeretetéről és igéri, hogy ezután is, ha az Ur Isten engedi, lankadás nélkül akar fáradozni hiveiért.

Valóságos virágerdővel és szebbnél-szebb ajándékokkal halmozták el hivei és jóbarátai Csernus Mihályt. — Különösen megkapó Uhrin Péter póhalmi bérlő saját festménye, melyen a póhalmi birtok egyik részletét mestervonásokkal örökítette meg. A hatökörrel szántó öregbéres hú rajza istenadta szép tehetségre mutat. —

Az ünnepélyvel kapcsolatban

közel száz távirat és üdvözlő levél érkezett a Jubilánshoz.

Köszöntötték őt: Dr. Ernsts Sándor v. miniszter, dr. Madarász István kultuszminiszteri osztályfőnök, dr. Hubert Ottó ny. főispán, Beliczey Géza felsőházi tag, Novák Sándor apátkanonok, Dr. Geist Gyula nagybirtokos, Szedlacsek István apátplebános, Ringbauer Károly és Szentkereszti Tivadar kir. tanfelügyelők, dr. Rubinek István, dr. Haller József és dr. Zeőke Antal v. képviselők, Hunya Dániel, Timár Máté és Ugrin Sándor Jézustársasági atyák, dr. Ugrin László és dr. Heinrich Dezső vármegyei tb. főjegyzők, dr. Pálka Pál és Jenei Viktor főszolgabírók, Wilhelm Emil és Suhajda Béla vezérigazgatók, Györkös Károly esendőrszárnyparancsnok, több plebános társa és volt káplánja, Bücher Márton orosházi főrabbi és még sokan mások. —

Nyári zsoltár

Írta: Bartha András.

Megáldott mesét hord a szél,
Hajlong a szarkaláb,
Arany-zsoltáron lengeti
Fátylát a délibáb.
Borzas, zöld rojtú akácok
Hős sátora alatt —
Merengő, terhes sejtelem
S rigó-öröm fakad.

Millió csipő hajladoz,
Szent az ős-ringatás,
Szivárványból hullt örömtől
Szépül meg a kaszás.
Szép marokszedők vig hada
Sarlózik, énekel,
Fölöttük friss, új ígérlet
Rejtett zsoltára ver...

Ős, itt felejtett riadót
Ropnak a bocskorok,
Kék égen gonddal szepített
Csillagvirág lobog.
Kéve-főaljon szundikál:
Szülő, apa, fia, —
Ezer szív alázata egy
Földre irott ima!...

Hü lánggal égnek biztatón
Az égi mécsesek,
Hálás áldozat egeti
A békült lelkeket.
Oly bő jószágot zár a reng,
S közé élet tapad,
Uj vággyal, izzel olvadoz
A magyar-csókszamat.

Erős menyecskék hordanak
Szilkében fröstököt,
Kacagó mély kék szemekbe
Várt álom költözött.
Régből elővett imákkal
Zászlózik a honunk,
Izzadtan bókol föld felé
Áldozni homlokunk...

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Osztérák érdemrendet kapott
Ricsóy-Uhlarik Béla dr. főispán. A Kormányzó Ur Ófőméltósága a külügyminiszter előterjesztésére 1936. május 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy vitéz Ricsóy-Uhlarik F. dr. Békés vm. főispánja osztérák érdemrend első osztályú közpékeresztjét eladja és viselje. Tisztelettel gratulálunk.

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán látogatásokat tett az endrői bel- és külterületi olvasóköri körben dr. Sorbán Jenő főszolgabíró és Harsányi László főjegyző kíséretében. Mindenik olvasóköri körben — a sürgős munkaidő ellenére is — nagy számmal gyűltek össze a tagok és szeretettel várták agilis Főispánunkat. Közvetlen beszélgetés közben melegen érdeklődött a tagok helyzetéről és a termés iránt. Sok kérelemmel és panasszal fordultak hozzá. Mindenkit figyelemmel hallgatott meg és tanácsaival, ígéreteivel megnyugtatta a hozzáfordulókat. Megnyugtatta, hogy a buza ára nem lesz kevesebb, s az adóvégrehajtásoknál is kíméletet tanusítanak. Megígérte, felterjesztésével megkeresi a Pénzügyigazgatóságot olyan értelemben, hogy az adóvégrehajtásoknál, akik régóta önhibájukon kívül tartoznak, elégedjen meg egyelőre a hátralék 33 százalékának behajtásával. Behatóan foglalkozott a szikjavítás kérdésével és megígérte, hogy kamatmentes kölcsön ügyében eljár a Kormányánál. A látogatások után Főispánunk résztvett a tantestületek szokásos évvégi kirándulásán.

Előléptetés. A m. királyi igazságügyminiszter Záhonyi Aladár gyomai kir. járásbírósi elnöknek a királyi ítélőbírák és királyi ügyészek részére megállapított III. fizetési csoport jellegét adományozta. E kitüntetéssel a „méltóságos” cím jár. Gratulálunk!

Kovács Kólos István piarista tanár újmisést június 28-án Füzesgyarmaton mutatta be első szent miséjét. Kézhezvezetője Rieger Geza plébános, szónoka pedig dr. Tihanyi Tibor piarista tanár volt. A tulnyomóan protestáns községben ez volt az első primícia, s mint ilyen nagy hatást váltott ki a más vallású hívek között is, akik nagy számban képviseltették magukat és az áldásban is résztvettek. Közébed az újmisést szülei házában volt, kinek édesapja ott MÁV. állomásműnök.

Dr. Schmidt László Földtani Intézet mérnöke a héten Endrődön és Gyomán az artézi és közutak területén kutatást végzett abból a célból, hogy az egész országra kiterjedőleg elkészítsék Magyarország kiterjedő térképét.

Arany lakodalom.

Az ősi Kalmár-portán nagy ünnepre készülődnek július 19-én. Arany-mennyegzőjét tartja a ház ura: Kalmár Vince gazdúrám és jószágos életpárja: Pajor Krisztina asszony, közneven „Tini néni.”

Endrődön nem igen van olyan ember, aki a senkit nem sértő, nem bántó, jólelkű Vince gazdát ne tisztelné, ne szeretné, s ezért házasságának ötvenesztendő évfordulója napján sok ezer endrői katolikus imája száll az Ég felé, hogy Isten áldása szálljon az Egyházközség áldottlelkű elnökére és hitveslárására.

Kalmár Vince az evangéliumi igazlelkű emberek típusát alakította ki önmagán. Bátor hitvalló tagja Egyházának, hitét az isteni parancsok hűséges megtartásával át is éli és tündöklő példaképpen gyakorolja. Ezért tüntette ki Őt a nagy endrői Egyházközség azzal, hogy immár ötödik ciklusban, mint világi elnökét tiszteli.

De diszere vált a jubiláns Endrőd községnek is, melynek régebben ő évig gazdája, s képviselőtestületének több mint 40 év óta állandó, cselekvő tagja.

Mélyen vallásos hitvesével példás és harmonikus házassági életet éltek. Róluk igazán elmondható, hogy „s o b s e m szállt le a nap haragjuk fölött.”

Tizenkilencedikén reggel 7 órakor Csernus Mihály apátplébános mond érettük jubileumi szentmisét és áldásban részesíti őket.

Adja Isten, hogy az áldás az isteni kegyelem arany sugaraival lelkükben való szétáradását és boldog öregkor után az örökélet arany-koronáját foganja.

Mit írunk rólunk az ellenséges kisantant lapok?

A cseh lapok kárörvendő tetszélgéssel írunk „bizonyos magyar nyugtalanságról,” melyet a francia-orosz-román és cseh szövetség, s a Felvidéken létesített repülő-gép bázis okozott. „A magyar fejekben derengeni kezd — írja az egyik cseh újság — hogy érdekük egy tegyveres konfliktus, mert a nagy döntés a földrajzi törvények szerint a magyar Alföldön folyne le.”

A német-osztrák megegyezés viszont őket nyugtalanítja erősen. Az egyik cseh lap azt meséli, hogy „nemrégiben két német tábornok és két ezredes jött Magyarországra, hazánk rövidesen a német aviatikának a bázisa lesz — a kisantant ellen.”

A Jugoszláviában megjelenő „Reggeli Újság” azt álmodja, hogy „a magyar hadsereg létszámát 150.000 főre emelik,” s Németország kötelezte magát Magyarországot felfegyverzésére!

A „Slovensky Dennik” c. lap olyan revíziót követel, mely szint Békéscsabát a szerbek, Vácot a csehek foglalják el. Jó étvágya van a cseláknak!?

Halálozás. Timár Eszter tanítónőképző-intézeti növendék hosszas betegség után, szenvedéseit békésen tűrve, elhunyt. Endrői volt osztálytársai virággal halmozták el ravatalát és könnyítették meg édesanyja, özv. Timár Máténé, mérhetetlen fájdalmát, aki egyetlen gyermekét és jövődó támaszát veszítette el. Nyugodjék békében!

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik Eszter leányom halálakor részvétükkel fájdalmamat enyhítették, ezúton mondok köszönetet

özv. Timár Máténé.

Békés vármegye Törvényhatósági Iskolánkülső Népnevelési Bizottsága f. évi június hó 30-án tartotta nyári közgyűlését Gyulán, a vármegyeháza kis tanácstermében, vitéz dr. Pánczél József vm. főjegyző elnöke alatt, a bizottsági tagok szép érdeklődése mellett. Tantó József titkár részletesen ismertette elsősorban a bizottság XV. évi működését, vagyis az 1935-36. tanévi tevékenységről való beszámolót. Számokba összesűrítve a munka eredménye az elmúlt tanév folyamán 2 m. városban, 28 községben 172 egységű és 145 tanyakörzeti egységű, összesen 317 egységű 5.809 népművelési és közműveltségi előadást tartottak. Az előadásokat kísérő szavaltatok száma 4.282, énekdarabok száma 2.388, zenedarabok száma 327, az előadásokat kísérő műkedvelői színlelőadások száma 521. Az előadásokon résztvett hallgatók száma 442.501. Műsoros délutánok és esték száma 160. Alkalmi ünnepségek száma 142. Műkedvelői előadások száma 322. Népművelési hangversenyek száma 43. Mesedélutánok száma 550. Tanulmányi kirándulások száma 81. Közművelődési rádió előadások száma 101. Vitéz dr. Pánczél József elnök javaslatára a titkár kiváló működését jegyzőkönyvben elismeréssel örökíti meg a Bizottság.

A gyomavégi községi óvoda vezetője július hó 19-én délután 4 órai kezdettel óvodai ünnepélyt és ezzel kapcsolatos kézimunka-kiállítás rendez a gyermekek által összeállított kézimunkákból, melyre a szülöket és gyermekbarátokat szeretettel várja. Belépődíj nincs, de önkéntes adományokat a Zöldkereszt Akció javára szívesen fogadunk.

Kutba esett egy kisfiú. Csapy János pronyalfai gazdálkodó háromesztendő fiacskája játék közben felkapaszkodott az udvaron lévő kut kávjára, ahonnan a több méter mély kutba zuhant. Mire szülei rátaláltak, már meghalt.

Munkáskérdés.

A mai szorgos időben napnap után keresik fel az egyes nagyvállalkozók megbízottai községi Elöljáróságot, hogy munkásokat szerződtessenek Endrődön. Most is a Magyar Utépitő Rt., Palatinus Utépitő, Danubia Utépitő, Foild Elemér és Bernhard Sándor mérnök-vállalkozók, továbbá dr. Tóth László csillagtanyai gazdaságába keresnek endrői munkásokat magas napi bérek mellett. Az Elöljáróság utánjárásainak nagy része van abban, hogy a vállalatok most már rendszeresen keresik meg Elöljáróságot a munkások elhelyezése iránt. Tagadhatatlan eredmény az is, hogy a rendszeres előjárósági beavatkozás folytán az endrői munkásoknak jó híre és becsé van. Törekedni kell tehát a munkásságnak arra, hogy ezt a jól indult helyzetet előnyösen kimélyítse és féltékenyen őrködjön jó hírneve felett s azokat a munkásokat, akik ennek a hírnévnek ártalmára vannak, saját maguk hozzák az Elöljáróság tudomására.

Ezúton is felhívjuk a munkásság figyelmét arra, hogy akiknek nem jutott cséplési munka, haladéktalanul jelentkezzenek, anél is inkább, mivel fenti nagyvállalkozóknál december végéig biztosíthatnak maguknak munkaalkalmat. Minden ilyen irányú felvilágosításért a község háza 6 sz. irodájába lehet fordulni.

Gazdák és halászok napját tartottak Mindszenten. Közös-Istentisztelet után dr. Taraba József plébános mondott üdvözlő beszédet és méltatta az aratás jelentőségét, valamint a szociális téren való megsegítés szükségességéről beszélt. Többen a halászgazda mezőgazdasági és halászati szakelőadást tartottak. Este népnünnepély volt.

Tetanusmérgezésben meghalt a szegszárdi kórházban Prakner József tekintélyes gazdálkodó. Prakner a lábán szenvedett kisebb sérülést és nem törődött vele. A sebbe löd került és a szerencsétlen emberen az orvosok már nem tudtak segíteni. Hasonló módon halt meg Felsőszentiván községben Horváth Antal gazda, aki aratás közben sérítette meg lábát.

Gabona és állatárak

A budapesti tőzsdén megindult az új búza vásárlása. — A kormány külföldi eladásainak hatása alatt elég jó árakat adnak az új búzáért. — Budapesti paritásban 15.50—16 pengő között mozog a jiszavidéki új búza ára.

Igen magas árat fizettek a zabért. 16 pengőn felül is fizettek a prima minőségért. Az árpa 10.20, az 6-tengeri 12.45-ös áron kelt.

A sertésvásáron némi hanyatlás tapasztalható. Szedett prima sertésért — darabonként 130 kg. 96—98, könnyű darabonként 110 kilós hízbért 90—96 fillért fizettek. Négy-hat fillérral emelkedett a szopósborjú ára. — Prima ürök kilógrammonként 50—54 filléres áron kelték a gazdaságban lemezálva.

Mi ujság a politikában?

Az Országház kapuit becsukták, a képviselők vagy otthon pihennek kétes babéraikon, vagy az időközbeni választások izgalmás küzdelmeiben vesznek részt. Egy-egy választás valóságos vér nélküli tiltókövet, melyben agyonbeszélnek, s a kortesfogások végnélküli trükkjeivel megbódítják a választók tömegeit. —

A pásztói mérkőzés a Nep nagy győzelmével végződött. Előre látható volt. Ivády Béla oly értékes tagja a magyar gazdatársadalomnak, hogy kiesése jelentős kárt okozott volna éppen a kisgazdák érdekeinek. —

A csapatok most Pacsára vonultak, ahol már erősebb küzdelemre van kilátás, mert a kisgazda jelölt helyi, tekintélyes birtokos, kinek atyja, nagyatyja részt vett nemcsak a megyei életben, hanem az országos politikában is. — Vasárnap Eckhardt és Antal István államtitkár mérköztek. — A volt két sajtófőnök éles pengével viaskodott, s ha a két beszéd tartalmát tekintjük, úgy Eckhardt kolerikus támadása és az ország megmentését jelentő titkos választás-követelése alulmaradt Antal mélyenjáró, rendkívül tartalmas defenzív beszéde mögött. — A falu népe azt szeretné már hallani a kisgazdapárt vezérétől, hogy a titkos választás után milyen programtól reméli és várja az ország talpraállítását?!

A külpolitikában a német-osztrák megegyezés foglalkoztatja a Népszövetség összes államait. — Mussolini közbelépésére Hitler és Schuschnigg kancellárok pontokba foglalták a két állam barátságos működésének feltételeit. — Ausztria feje felől eltűnt a bemasírozás veszélye, a megbékélés viszont közelebb hozta Német- és Lengyelországot az olasz-magyar és osztrák szövetséghez. —

A szovjet hónapok óta kemény stratégiával fonta szövetségébe Francia-Csehországot, Romániát és próbálta Angliát is. Pár nappal előbb még azt hitték, hogy a felső-magyarországi orosz repülő bázis, s a muszka vörös hadsereg a legkisebb megmozdulásra előnti és megsemmisíti a Csonkaországot. — Az új német-osztrák szövetség s olaszország támogatása elűzte a fellegeket hazánk egéről. Magyarország újra szabadon lélezkedik és nem fél a Benes-Titulescu-féle ravasz diplomácia álnok fegyvereitől. — A kisantant államok remegnek és újabb tanácskozásra készülnek, hogy számoljanak az új helyzettel. — Különösen Csehország háta lüdbőrös, mert attól fél, hogy a csehországi németvidékek hamarosan elszakadnak tőle. Az Anschluss nem Ausztriát, hanem most már őket fenyegeti. — Lengyelország szívesen segít Németországnak abban, hogy Csehországnak lengyellakta vidékeit lekapcsolja. A Felvidék magyar és tót lakosai is élénkebb és derűsebb pillantásokat vetnek az Alföld felé. —

A diplomácia buzája is sárgul. Az aratás ideje közeledik!

T e r e f e r e

A vasutállomáson

Gyomai gazda: Hát kigyelmetek hová utaznak?

Endrődi munkás: Én a Dunántultra kívánok elkövetkezni, oda utalt ki a Főjegyző ur. Ha sikerül, novemberig lesz munkám.

Kondorosi kisbirtokos: Én a Pénzügyminiszterhez szeretnék bejutni, mert nagyon hajtanak az adóért. Fölmék a képviselő urhoz, gyűjjön velem, azt csináljon valamit az irányomban. Részavaztam az asszonnyal együtt, hát ennyit csak megérdemlek.

Gyomai: Hát azt ugyan héába keresi szomszéd, mert az most Pacsán korteskedik az Eckharddal. Mászt sé csinálnak, mint hol itt, hol ott szavalnak. Alig gyűltek még Pásztóru, mán is léméntek a Bosnyákhoz.

Endrődi: Ugy hallám, hogy a Pásztón megint az Ivády nyert, még pedig nagyon sokkal.

Kondorosi: Hát iszen a hatóság is vele vót. Pedig addig adótörles nem lesz, amíg a mi pártunk bele nem ül a bársonyszékbe!?

Endrődi: Azok talán nem kérnek miniszteri fizetést, avagy a szörnyű nagy összegeket teküldik kendnek adóra!?

Gyomai: Le a nyavalyát. A képviselői fizetésekből telt volna a téli nyomor idején pár ezer pengőcske az éhező, de szavazati joggal bíró munkások javára is, oszt melyik küldött? Ne papoljon nekem se az egyik, se a másik, egy kutya, csak más a nyakravalójuk.

Endrődi: Én nem egészen így értelmezem a dolgot. Amelyik oda-fönn is megtette a magát, s lent is dolgozott a népért, az megérdemli a fizetést. De amelyik csak uri hivatalnak tekinti és azt se bánja, ha a szegény nép ezrével pusztulna is, az olyan nem ezreket, hanem huszonötöt érdemelne.

Gyomai: No hát az Ivády az derék ember. A miniszterségből is azért ment el, mert a gazdák védelmében szembekerült a gyárakkal és a kartelekkel, oszt az akkori pénzügyminiszter egészen nem állott mellette. Kár volna az ilyen emberért, nagyon is odavaló az.

Endrődi: Odavalósi ember, ismerik, megtartották. Nem akarták, hogy úgy járjanak, mint nálunk az egyszeri koldussal, aki nagyokat sántitva ment kéregetni az egyik urházhoz. Már meg is kapta a pénzt, amikor ráismert a Nagysága és azt mondotta neki, hogy hallja, maga a multkor mint vak koldult a faluban? Hát igaz-igaz Nagysága kérem, de tetszik tudni, a közönség szereti a változatosságot.

Gyomai: Mond valamit szomszéd, mink is így csináltunk a választáskor. Pedig a maguk papja

megmondta, hogy mit csináljunk. De hát már csak azért sem fogadtunk szót neki, mert pap mondta. Hallom, hogy szörnyen szép ünnepséget rendeztek neki, pedig valamikor ugyancsak berzenkedtek ellene.

Endrődi: Hát sokáig mink munkások se szíveltük, mert mindig azt olvastuk, hogy a pap bűtítja a népet. A télen azoban rájöttünk, hogy amikor nem vót munka, a pap szaladt a Főispánhoz, Alispánhoz, a gyerekeink érdekében az jár a Belügyminiszternél, ruhát, cipőt és tömördek ételmezt osztottak ki a főjegyző urral. Láttuk és meggyőződünk, hogy a mi bajunk fáj nekik és hogy áthuztuk ezt a nyomor telet, biz csak neki, meg a új főjegyzőnek köszönhetjük. Ezért mentünk el mink is, akik itthon vótunk, az ünnepségire.

Gyomai: No és a régi elleneségek közül voltak e sokan?

Endrődi: Nem nagyon néztem körül, de néhányat láttam a templomban, meg a banketten is.

Gyomai: No akkor a maguk papja is úgy járt, mint az egyszeri katolikus Tiszteletes, akinek ellopták a nagykabátját, azt megkérdezték tőle, hogy Tiszteletes ur, megkerült már a kabát? Hát úgy részben, felelte a pap. A gombokat már megtaláltam a perseyben.

Kondorosi: A többiek meg azt vallják, mint az egyszeri vénlány udvarlója, akitől megkérdezte, hogy mikor vall már szerelmet neki? Az udvarló nagy komolyan azt válaszolta, ha majd egyedül leszünk: A vén satrafának felcsillant a szeme és bájós biztatással mondotta, hogy tehát most akkor... Nem, felelte a goromba férjfiu, majd akkor, ha a világon egyedül leszünk... Ilyenek az emberek is, azt tartják férjfiának, ha csökönyösen gyűlölködnek.

Endrődi: Hála Istennek, nálunk azért most már egészen más világ van. Elmúltak a civódások, a veszekedések, mindenki végzi a maga dolgát, a cirkuszt most már Gyomának engedték át. Ugy halljuk, hogy ott aztán még felülmulják az endrődi beháborus idöket is.

Gyomai: No csak az uri menyecskék... Azok versenyeznek és nagy murikat rendeznek, hogy ki az első, ki bírja jobban. Az egyik azt üzenté az ellenlábásának, hogy szívesen megcsináltatná a gyászjelentését.

Kondorosi: Csak aztán úgy ne járna, mint az egyszeri suszter. Megkérdezte a nyomdában, hogy mennyiért csinálnának az elhunyt feleségének gyászjelentést, mert hát ez az uri mód. A nyomdász azt mondta, hogy milliméte-

renként 40 fillér. Suszter barátunk félre értette a dolgot, oszt nagy ijedelemmel kiáltott fel, hogy „Teremtő Ég, hisz a feleségem 165 centi volt, még a halálában is tönkre akar tenni!?” A gyomai háborúságnak sem lesz jó vége. Mi jót tanuljon a nép, ha az urak sem békülnek.

Endrődi: No majd csak vége lesz egykor. Az egyszeri ember is azt mondta 80 éves korában, hogy ezen a világon egyetlen elensége sincs. Megkérdezték tőle, hogy olyan szelid, békés ember volt? A manót, felelte önérzetesen az öregur, csakhogy az elleneségeim már mind meghaltak.

Kalauz: Beszállni Pest-felé. Harmadik osztály hátul. — (Embereink szépen megindultak.)

A Karitás Közpointi Segélyező Bizottság

az aratási munkálatok befejezése után, amelynek kielégítő sikeréért végtelen hálával tartozunk a jó Istennek, kopogtat minden nemesen érző szív kapuján és kéri őket, hogy az elkövetkező esztendő szociális nyomorának enyhítéséhez természetbeni adományokkal már most hozzájárulni sziveskedjenek, illetve számításaikban és tervezgetéseikben erről a súlyos kötelezettségről sem feledkezzenek meg.

A Bizottság 250 olyan elesett, munka és keresetképtelen, beteg családfőt tart nyilván, akik létfenntartásuk tekintetében közsegélyre szorulnak. A Bizottságnak minden törekvése arra irányul, hogy a kolduskérdést megoldja, s e célból a koldusmegváltás módszerét óhajtja bevezetni. Mezőgazdasággal foglalkozóknál kat. holdalkint 2 kg. búzával, illetve annak beszállításával lehet elnyerni az erre való jogosultságot. Egyéb foglalkozásuaknál h.a.v.i pénzbeli hozzájárulással.

Felkéri a Bizottság a lakosság azon rétegét, kikre ez a szociális teher hárul, hogy már most igyekezzenek ez irányban közreműködni a Bizottság nehéz munkájában.

Mindenemű felvilágosítás nyerhető a plébánián, vagy a község háza 6-os számú irodájában.

Kölcsönt a szikes-területek javítására

A Főispán is támogatja az eszmét

Békésvármegye Törvényhatósági Bizottságának legutóbbi közgyűlésén dr. Geist Gáspár tett életrevaló és fontos közgazdasági érdeket szolgáló javaslatot a szikes-területek javítására, szükséges állam-kölcsön biztosításáról.

Mint értesülünk, a vármegyei közgyűlés elfogadta a javaslatot és ez irányban felírta a Földművelésügyi Miniszterhez. Annál inkább örülünk a nemes gondolat szárnyra bocsátásának, mert négy-öt évvel ezelőtt azt már Vaszkó Pál endrői kispapja és Csernus Mihály apátplebános a vármegyén is, lapokban is erőteljesen propagálták, sőt ennek következtében pár év előtt a kormány kb. 50.000 pengőt hajlandó lett volna kölcsönözni e célra. A szikesföldök tulajdonosai azonban nem vehették igénybe a kölcsönt annak súlyos és nem éppen gazdaságos feltételei miatt.

Felhoztuk ezt az elmúlt napokban az Endrődön időző *vitéz* dr. Ricsóy-Ujlarik Béla főispán előtt, aki lelkes támogatója a mozgalomnak, s aki a következőképpen gondolja helyesen lebonyolíthatónak a fontos kérdést: „Egy kishold szikes-terület javítására kb. 120 P. 6 éves kölcsönre volna szükség. A föld javítása utáni első évben sem tőke-törlesztés, sem kamat fizetés nem volna. A második évtől kezdődőleg a birtokos holdankint évi 20 P. tőketörlesztést és 4 P. kamatot fizetne. Viszont a kölcsön lefizetéséig a megjavított földterület után adó-emelés nem történne. A kapott kölcsön 2/3-át, tehát holdankint 80 pengőt a földet kitermelő munkások kapnák közvetlenül az Előjáróságtól, de a munkabér nagyságát és a munkások felfogadását a kölcsönt igénylő gazda és munkások egymás között intéznék. Természetesen nyilvántartott és segélyre szoruló munkások közül volna köteles elsősorban felfogadni a gazda, s a munka ellenőrzését, s a teljesítmény arányában a munkabér kiutalást végezné a község. A kölcsön egyharmadát, azaz 40 pengőt a gazda kapná, amennyiben a kitermelt föld széthordását saját igájával és embereivel végezné.”

Nagyon egészséges és gyakorlati megoldásnak tartjuk a Főispán elgondolását. Biztosítva volna az állam, hogy a kölcsön-pénz valóban a föld javítására fordítható, tekintélyes kubikus munkástömeg kapna téli hasznos foglalkozta-

tást, de jóljárna a gazda is, mert a fuvardíj megváltásával némi forgótőkét kapna, s megjavított földje évi 3 mázsa buza többletet számítva is bőségesen fedezné a 24 P. évi ráját.

Felvetetné valaki azt a kifogást, hogy a legelők csökkentése káros volna az állattenyésztésre, s így nem kívánatos az. A Tiszántulon, így Békésvármegye északi részén is nagyon sok kopár, még libalegelőnek sem alkalmas terület van. Mint az itteni gazdák mondják, „csak azért, hogy a föld lukas ne legyen!” Ezeknek feltörése és a 3–5 méter mélységből felhozott sárgafölddel való borítása igen nagy közgazdasági érdek. A helyesen „digózott” földek Endrődön már 15–20 év óta jól termik nemcsak a kalászosokat, hanem a tengerit és lucernát is. Két hold lucernás több takarmányt ad, mint 10 hold kopár legelő, amelyiken májusban és kedvező időjárás esetén még júniusban valahogyan eltengődik a jószág, de a nyári hónapokban teljesen lesül. Tehát ez az érv sem hozható fel jogosan. Viszont a legsikerdusabb és leg-súlyosabb buzát éppen az ilyen sárgafölddel 15–20 centiméter vastagságban meghordott földek termik.

600.000 pengős kölcsönt kíván 5000 kishold szikes föld javítása. Most 5000 kishold legelő évi hozama legfeljebb 50.000 P., míg a megjavított föld 5 mázsa átlagos szemtermést számítva, évi 25.000 q. termést, s a buza-árpa-tengeri átlagárat csak 8 pengőt véve is — már az első évben 200.000 pengő hozamot jelent. — Megérdemli tehát a befektetést és munkát.

Az endrői kispapok alázattal kérik a Főispán urat, hogy közismert egyszerűségével és buzgóságával karolja fel és segítse megvalósulásra a kitűnő eszmét és praktikus tervet.

Az adó-gabona

bevezetését sürgetik már a *debreceni gazdák is*. Előttünk nem új a mindenképpen helyes és reális terv. Csernus Mihály apátplebános már öt évvel ezelőtt ujságokban s a megyegyűlésen is alaposan ismertetette az életrevaló eszmét. Három évvel ezelőtt *Gömbös Gyula miniszterelnök*hez is eljuttatta a tervet, aki azt tetszetősnek találta, de a pénzügyi kormányzat „mint nehezen végrehajthatót” nem fogadta el.

Miben áll itt a nehézség?

A Csernus-féle terv szerint minden járásban, városban vagy nagyobb községben a Pénzügyigazgatóság kijelöl

„adóbuza-raktárokat.” Vagy malmokban vagy magán embereknél.

Egy községi előjáró, lovahá forgalmista, esetleg malomellenőr — a járási gazdasági felügyelő ellenőrzése mellett végezné a buza átvételét.

A gazda beszállított buzája után „bárcát” kapna, hogy milyen fajsúlyú és mennyi súlyú buzát szállított be az adóraktárba.

Az adóhivatal a bárcát pénzre számítaná át a következőképpen: 76 kg-os buzáért 16 P-öt, 77 kg-os buzáért 16.20, 78 kg-osért 16.40, 79 kg-osért 16.60, 80 kg-os buzáért 16.70 s ennél súlyosabb, u. n. prima buzáért 17 pengőt számítana fel a gazda adójába.

Ilyformán jutalmazva volna a jobb minőségű termelő gazda, de az igazság is szemelőlten tartatnék.

Ezzel az egyszerű eljárással elintézését nyerne a gazda adójának és hátralékának kiegyenlítése.

Mi történjék a gabonával?

A 80 kg-os és ezenfelüli prima buzát az állam külföldre szállítaná.

A 76–79-es buzákat a malmok örölnék fel. Az állam kapna 60 kg. kenyér és 12 kg. nulláslisztet 1–1 q. buza után. A korpa a malomtulajdonosé lenne, de ez mázsánként 8 pengőért köteles volna a lakosságuk kimérni.

A tisztviselők fizetésük 5 százalékát lisztjegyben kapnák. A kenyérlisztet 22, a nulláslisztet 30 filléres áron kapnák. Így egy mázsa buza lisztjéért (60+12), az állam 16.80 pengőt kapna. A fennmaradó mennyiséget részben a hadsereg fogyasztaná el, részben az állami és ármentesítő közmunkákat végző munkások akként, hogy a napszámmak csak felét kapnák pénzben, másik felét liszt-adagban előbbi ár szerint.

A malomellenőrök — csekély pótszemélyzettel — kitűnően el tudnák látni az ellenőrzést és irányítást.

Nagy nehézség tehát nincsen.

Mi volna az előny?

A gazdára az, hogy buza-termésének tekintélyes hányada jó áron kelne el. Tehát szívesen fizetne s így 1–2 év alatt horribilis adóhátraléka elintézését nyerne.

Az állam megtalálná számítását, mert a buza és liszt eladása, illetve illetménypótlék gyanánt való felhasználásával a gazdának beszállított összegét megkapná, s másrészt befolyna az a nagy adóhátralék, amely most úgy az államra, mint adókövető közületekre (vármegye, község, egyházak, társulatok stb.) bénítólag hat.

Reméljük, hogy a debreceni gazdák nyomán az ország többi részén is felhangzik a gazda kívánság és mielőbb megvalósításra kerül a feltétlenül közérdekű, gyakorlati terv.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Főintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal melletti. Foglalkozik a banküzlet minden ágával, szelvénybevételek, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénzmezek beváltásával a mindenkor legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az igazgatóság.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öf föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes Gyümölcsfát, Magastörzsű és bokor-rózsát, diszfát, diszcserjét, Évelő virágot, Gyökeres szőlővesszőt stb. bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít *Unghváry József* iskolája Cegléd Budapesti iroda VI. Andrassy ut 56. Oktató nagy árjegyzék ingyen.

SCHUSZTER FERENC áll. vizsg. fogász Gyomán, Mátyás király u. (volt kis templom u.) 6 szám alatt fogászati működését megkezdte. Foghuzás, fogtömés és mindennemű fogpótlás.

„JÖVÖNK” a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindentéle gabonanevelő magas piaci áron vásárol.

JEGYGYÜRÜK ZSEBÓRÁK

finom minőségben nagy választékban TAUBER MEZŐTUR

Gimnáziummal szemben (40 éve az egész környéken előnyösen ismert üzlet.)

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legtöbb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **Stefán Béla.**

Nyomtatva a „Hungária” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Tekel Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

Hol vagy István király?

Téged magyar kíván... Gyászos öltözetben Teelőtted sírván... Hangzik az ősi ének száz és százezer magyar katolikus ajkán. A csonkaország inséges rab-magyarja a csodálat, büszkeség és hála érzelmeivel gondol a régi Nagy-Magyarország megalapító szent királyára, aki a sok értékes tulajdonnal bíró pogány magyarságot keresztvize-re tartotta és a keresztény művelődés humuszába plántálta.

A krisztusi hit és erkölcs átélése adott erőt nemzetünknek ahhoz, hogy kilencszáz esztendő tömérdek viszontagságát, még több csapását el bírja viselni és minden megpróbáltatásból ujult erővel álljon talpra.

Most még inkább, mint valaha szükséges az, hogy a magyarság szíve összedobbanjon, gondolkodásmódja, erő kifejtése egységes, családi, társadalmi és politikai élete jobb jövőt ígérő legyen!

Szent István királyunk ünnepén ez a hazafias érzés és akarás kell, hogy betöltse és kitarító cselekvésre indítsa minden józanul gondolkodó magyar lelkét.

A bölcs király jól ismerve alattvalóinak minden sajátos tulajdonságát, kemény, munkás, eredményekben gazdag élete tapasztalatait leszűrve adja meg egyetlen fiának: szűz Szent Imre hercegnek és általa minden idők magyarjának azokat az intelmeket, melyeknek megszivvelése nemcsak magyar kötelesség, de egyéni és közérdeke valamennyiünknek.

Egy ilyen tökéletes életet élő édesapa — szellemi és erkölcsi értékeiből mindenesetre csak a legnemesebb és legjobb ajándékokat adhatja fiának. Bizonyára azt szerette volna, hogy fia még nagyobb eredménnyel, még nagyobb dicsőséggel folytassa áldásos munkásságát.

A mi ünneplésünk tehát csak akkor igazi és méltó a nagy királyhoz, ha nemcsak ünnepi ruhát öltünk és nemzeti zászlót tűzünk házainkra, hanem átítatjuk magunk és hozzátartozóink lelkét azon nemes tulajdonokkal, melyeknek köve-

tésére és átélésére fiát, trónjának örökösét felhívta a bölcs édesatyja. Az első, amit Szent István lelkére köt fiának, ez: „Eiőször is parancsolom, tanácslom, óhajtom kedves fiam, hogy az apostoli és katolikus hitet, oly pontosan és gondosan tartsd meg, hogy az összes Istentől alattvalóidnak rendell emberek példaképe légy?...“

„Aki hamisan hisznek — írja a szent király — vagy a hitet tettekkel nem valósítják és nem ékesítik, sem itt nem uralkodnak tisztességesen, sem az örök életben...“

Intelmeinek második és harmadik fejezeteiben a katolikus Egyház védelmét, terjesztését, az Egyházzal való együttérzést és az egyházi tekintély tiszteletét ajánlja fiának.

Csodálatos szociális érzéssel inti továbbá fiát, hogy uralkodjék népe felett minden harag, minden kevélység és nagyravágyás elkerülésével, megemlékezvén arról, hogy minden ember egyenlő...

Majd az ösök régi szokásainak, nemes erkölcséinek, a nép szerzett jogainak megbecsülését és tiszteletbentartását kívánja tőle. Katolikus férfiutól megkívánható erényekül felsorolja a mértékletességet, tisztességtudást, szemérmességet, irgalmasszivüségét.

Imádkozz — inti végül —, hogy Isten a lanyhaságot, lelki restséget tőled távoztassa, a hiányzó erényeket neked megadja... stb.“

Ha szentéletű fiát jönnek és helyesnek vélte ezekre, figyelemztetni és tanítani a szent király, mennyire megszivvelendő ez nekünk, korszak és tenger hibában vajudó, össze nem féro, egymástmaró utódoknak!

Végzetes hibánk, hogy a modern, szervtelen észmeáramlatokkal tulfutott és demagóg, üres szövegekkel félrevezetett nép ösdi, neveléses dolognak nézi a magyarság legnagyobb alakjainak tanítását. Pedig okos ember mindig azt mérlegeli, hogy mi a következmény, mi az eredmény. — Szent István gondolatvilága és eszméinek

követése erőssé, nagyvá tette a hont és nemzetet. — A modern tanok és nemzetközi áramlatok, hívják azokat szabadkőműves, szociálista vagy kommunista irányzatoknak is, harcol, vérlüddöt, pusztítást, gyűlölködést, rombolást mutatnak. — A tanulság tehát könnyű!

A fiát gyümölcseikről — a nemzet igazi vezéreit eredményes működésükről ismerhetjük meg.

Szent István munkájának eredménye az ezeréves nagy Magyarország! — Kun Bélák és szociáldemokrata - kommunista társainak —: Trianon — minden bajával és nyomorúságával. — Ez a valóság!

A tanulságot levonhatja mindenki!

Magyar testvérem, ha ünnepi lélekkel rá gondolsz a tüneményes magyar múlt Pátriarchájára, zárd szivedbe bölcs intelmeit, éld át azokat, hogy méltó utód és nemzetednek munkás, hasznos polgára légy!

— y.

Királyi Szív.

Tanulságos régi népmese mondja ki, hogy egy király megkérdezte két fiától:

— Mit kívántok örökségül: koronát, vagy a szívemet?

A nagyobbik a koronát, a kisebbik a szívét kérte. Úgy is történt. Az idősebb azonban rosszul járt. Nem örökölte apja hősi, nemes szívét s eltékozolva országa örökségét, gyáván elvesztve csatáit, elveszítette koronáját is. Így semmije sem maradt.

A fiatalabbik azonban atyja szívével olyan kiváló hős lett, hogy országot és koronát szerzett magának saját erejével.

Krisztus Király nem állít minket ilyen választás elé. Ő, a Nagyszívű Király, ráhagyja hivatára a koronát és Szívét egyaránt. Aki Benne hisz, Neki engedelmeskedik és Érte él, az szerető, nemes, Istenében boldogságot találó szívet és menyeyei királyi koronát kap örökségül egyszerre.

Krisztus Király ünnepén e kettőt kérjük Tőle:

— Uram, add nekem Szent Szíved szeretetét most s részesíts egykor a mennyei korona dicsőségében is!

Olvasóinkhoz!

Utolszor jelenik meg nevem e lap élén, Isten rendeléséből távozom Endrődről, s a „Hármas-Körös“ szerkesztőségéből.

Megalapítása óta több mint két éven át vezettem a lap szerkesztését és nyugodt érzéssel állithatom, hogy Endrőd katolikusága megértette és megbecsülte törekvésemet. — Ezerhatszáz olvasó oly nagy szám egy falu havi folyóiratának olvasótáborában, amilyent az országban kevés hely tüntet fel. S mert olvasóink száma nem csökkent, bizonyosságul vettem annak, hogy lapunk célját: a katolikus öntudat és összetartás erősítését, az általános műveltség emelését, közgazdasági és társadalmi vonatkozásban megfelelő tájékoztatást nyújtást becsületes hűséggel szolgáltuk.

Hálásan köszönöm olvasóink kitüntető ragaszkodását és állhatatos kitartását. — Szeretettel kérem őket, tartsanak ki továbbra is a „Hármas-Körös“ hasábjainak szeretetteljes forgatásában. Hiszem, meglesz az eredmény: Endrőd népe öntudatos vallásos és hazafias gondolkodásmódja példászerű lesz más községek lakosai előtt is, másrészt lassanként eltöprepülnek azok a kellemetlen kísérletek és lörekvések, amelyek egyéni célokat és legtöbbször személyi érvényesülést és anyagi érdekeket kívántak szolgálni a községek egyetemének és népének nagy kárára.

A falu jövője együttérzést, közös, vállvetett önzetlen munkát kíván minden lakosától. — A béke, szeretet, megértés és kölcsönös megbecsülés egyesítse és erő kifejtésben fokozza Endrőd népét!

Isten áldását kérve olvasóink nagy seregére, vagyok katolikus hittestvéri és magyar fajszeretettel igaz hívük!

Endrőd, 1936. augusztus 15-én.

Stefán Béla
tanár, volt főszerkesztő.

Katolikus Akció

Készülünk a Katolikus Nagygyűlésre!

Az Actio Catholica Országos Elnöksége most küldte ki felhívását a XXVII. Országos Katolikus Nagygyűlésre, amelyet október 3-4-5-6 napjain Budapesten tartanak meg. Az országos táborbászallásra szóló felhívás bevezetőjét Mihalovics Zsigmond tb. kanonok, az Actio Catholica országos igazgatója írta, aki toborzójában rámutat arra, hogy „a lázas gyötrődés, amely Istentől elpártolt világot rázza, tépi, már a falut is elérte.” Amíg a falu egészséges volt, természetes dolognak vettük és nem sokat törődünk vele. A „beteg falu,” az „elsodort falu” azonban megdöbbenés és évszázadok mulasztásokra ébreszt rá bennünket. Hitetlenkedve látjuk, milyen keveset kapott eddig a falu Krisztusból! Isten csodája és népünk dicsérete, hogy mégis megmaradt ilyennek. Pedig az ország kétharmada falun lakik! Sőt ebből is legalább egyharmad filiaikon, tanyákon, szállásokon, majorokban. Erőtáplálékra van szüksége, hogy továbbra is egyenesen állhasson. Egész Krisztusra! Aki orvos és orvossága a világ minden bajának. Ezért az idejé jelszavunk: „Krisztus és a falu!” Legyünk ott tehát sokan! Sokkal többen, mint eddig! Hogy azután magunkkal vihessük és szerteszórhatjuk a szent tüzet minden kis magyar hajlékba. Hogy Krisztus világossága derítsen fényt a magyar falu éjszakájába. A Nagygyűlés programjából megtudjuk, hogy a kereskedelemügyi m. kir. Miniszterium ezidén egészen kivételesen a Nagygyűlés vidéki résztvevői részére az egyéni utazásoknál 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett. Az Actio Catholica központja ezidén is az ország egyes egyházmegyei központjaiból nagyon jól bevált u. n. keresztes-gyorsok indítását határozta el. A Nagygyűlést bevezető ünnepi szentmisére, amely október 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az Ügetőversenypályán lesz és a három nyilvános ünnepi ülésre való belépésre a Nagygyűlés jelvénye jogosít. A nagygyűlési „Ince pápa” jelvény ára 50 fillér. Aki egyénenként óhajt felutazni a Nagygyűlésre, annak szüksége van a nagygyűlési jelvényre és a kedvezményes 50 százalékos utazásra jogosító zöld vasúti igazolványra, amelynek ára 1 pengő. Kapható a központban (Bpest, IV., Ferenciek tere 7.) A keresztes-gyorsvonatok utasainak feltétlenül szüksége van a kedvezményes utazáshoz a nagygyűlési 50 filléres jelvényre. A keresztes-gyorsokra a plebániákon és lelkészségeken lehet jelentkezni.

Cigány lelkigyakorlat Endrődön és Gyomán

Öt évvel a Jézustársasági Atyákhoz egy 18 éves, irni-olvasni nem tudó, szegény, árva cigány fiú állított be azzal, hogy ő tanulni óhajt és a jó lsten szolgálatára szeretné felajánlani magát.

A jó Atyákat megnyerte a fiú egyenes, őszinte tekintete és beszéde, foglalkozni kezdtek vele, iskolába fogták és most már — a katonai szolgálatot is kitöltve — a gimnázium osztályait végzi gyors ütemben. Bihari Herman, hogy évek szorgalmas tanulása után felvehesse az egyházi rend szentségét.

De a nyári vakációban sem pihen a derék cigány ifjú. Bejárja az ország nagyobb cigánytelepeit és ott szeretettel apostolkodik köztük. A cigány tábor mindenütt nagy szeretettel fogadja. Jól esik nekik és büszkék arra, hogy az anyaszentegyház szeretettel bánik a fajtájukbélivel is, felemeli és az üdvkeresés munkásává avatja őt.

Bihari Herman nyolc napig foglalkozott a gyomai és endrődi cigányokkal. Minden délután 4 órakor az endrődi tanítóföldi iskolában gyűltek össze a cigány-nemzetség tagjai, míg este 9 órakor Gyomán oktatta őket. Napközben a cigány családokat látogatta.

Kedden reggel ünneplő ruhába öltözött cigány-karaván indult a templomba, hogy ott meggyónjanak és lelküket megtisztítsák. Ifjak és öregek, 76-an magukbászallt bűnbánó lélekkel térdeltek az áldozató korláthoz és bensőséges áhítattal vették magukhoz az Ur szent testét. Szentáldozás után Csernus Mihály apátplebános intézett buzdító beszédet cigány-híveikhez, kitartásra és Krisztus állhatatos szeretetére serkentette őket.

A többi hívek meghatva nézték a cigány-nemzedék hitvalló felvonulását és épültek azok komoly, vallásos magatartásán. Reméljük, hogy jövőben a vasárnapi szentmiséről és a husvétii szentgyónást végzők közül a cigányok sem fognak hiányozni. Ez volna igazi sikere a szentgyakorlatnak.

Gárda, figyelj!

Az augusztus 30-iki „Gazda és Munkásnap”-on, reggel 8 órakor úgy a polgári, mint az elemi iskolai szivgárdisták is felvonulnak hálaadásra és a Szent Szív engesztelésére.

Akiknek magyar ruhájuk van, abban jöjjenek délelőtt 8 órára a Központi Leányiskolába — Onnan tanítójuk és tautitónőjük vezetése alatt vonulnak telnégyes-sorokban. —

Ott legyen valamennyi gárdista! Kalmár Árpád gárdavezető.

Mese egy kis országról.

Van egy kis ország. A legkisebb ország. Keresni nem kell, közel van hozzád. Határa nem nagy. Két szív befogja. Székhelye sokszor egy kis asztalka S ennek a két szívnél összedobbanása, E kis ország minden alkotmánya.

Hangos kis népe a gyereksereg S ez ad lüktető államéletet. Kincse temérdek. És közös minden, Bánat és öröm megoszlik szelíden. Van királya és királyasszonya, Napja, csillaga, szürke alkonya.

A nap, mely királyi széke felett Ragyog és süt: A kettős szeretet. Pazarul ontja két nagy sugárban Melegét, fényét örök ragyogásban. Egyik sugárból az erő tüzel, Másikból izzó szeretet lövel.

Boldogság hona ez a kis ország, Amíg a nap süt, élet, tarkaság, Tündérpalota, terülj asztalkám, Minden megterem, mit szem, száj kíván. Mindent elrendez a királyi szó, Mindent meggyógyít az anyai csók.

De ha felhő jön, borulás, homály És kialszik az egyik sugár, Megcsappan a nap tüze, melege, Megbénul a kis ország élete Bánat, pusztulás és könnyhullámok, Űntik el ezt a kicsi államot.

Itt nem lehet ám napfogyatkozás, Nem ismer ilyet ez a kis ország. Napsugár hiányát, tüzet, meleget, Nehéz pótolni. Tán nem is lehet. A gyermekszív, lélek nem vetemény, Amit megvéd egy darabka gyékény.

Hol a bölcs, tudós? Ki mérni tudja? Mennyi az apai szeretet súlya? Hogy mi az apa simogatása, Ölelő karja, bátorítása, Okos szava, feddő pillantása, Azt csak az tudja, aki már árva.

Endrőd, 1936. augusztus 3.

Ki az, akinek mindent megmondhat? Ki az, akitől mindent megtudhat? Akitől tudja, hogy bátran védi, Minden baját, óhaját érzi? Ki megalázást nem tűr számára, Az atya: A nap egyik sugára.

Ki az, ki mérni, becsülni tudja? Hogy meddig él és hova visz az útja? Az ég, izzó anyai szívnek, Kisország napja másik tűzének, Amely csak szeret, elnéz, megbocsát És kiegyenlít minden kis hibát.

Gondtalan bőség, szeretet, részvét Nem pótolhatja anyaszív kincsét. Csak talmi arany, színe sem olyan. Ki sejtí, tudja? Hogy ottan mi van? Mit tesz egy sóhaj? Milyen hur redtül, Ha az anyaszív vére megpepszdül?

Az anyaszívnek rejtelmes lénye Százszínű, mint a tengermély fénye. Hogy mit ér egy csók anyai szájról, Forró ölelés anya karjáról, Melynek melegét örökre érzed? Ha árva leszel, akkor megérted.

Életét adná az árva falán, Hogyha mondhatná: Édes jó anyám! Ha még egyszer szemébe nézhetne S áldott kezére csókot égetne? Ujra születne. Hej megbecsülné. S minden sóhaját csokorba fűzné.

Bájós ország! Nagy csak addig vagy, Még ragyog és süt felettéd a nap. S ha egyszer letűnt egyik sugarad, Vörös korongod gyertyaláng marad. S ha a két sugár sorban kialszik, Alkotmányod szerte-széjjel oszlik.

Üszkös ronjain hideg szél röpül S megfagy a mosoly sok kis arc körül.

Minden kis család egy-egy kis szikra, Tőled Istenem s Tebenned birja Létét, alkonyát. S ha a rideg szél Őket elszórja, hányja szerte-szét, Csak Benned marad, Hozzád visszaszáll S Tenálad minden egymásra talál.

Harsányi László
főjegyző.

Egyházi híradás

Szent István király ünnepén a hivatalos szentmise 10 órakor kezdődik.

Augusztus 23-án az Öregkerti kápolna-iskolában mutatnak be szentmisét.

Augusztus 30-án a nagymise nem 10, hanem kivételesen 9 órakor kezdődik. —

Szeptember 8-án: Kisboldogasszony ünnepén a hajadonok járulnak közös szentáldozáshoz, tehát a Leányegyesület és Leányklub tagjai is. —

Szeptember 13-án az öregkerti kápolna-iskolában lesz szentmise. —

Augusztus 20-án szent Ferenc III. rendje.

Augusztus 23-án az Oltáregyesület tagjai végzik havi ájtatosságukat d. u. fél 4 órakor a templomban.

Szeptember 3-án d. u. 5 órakor a Női-liga tagjai, Leányegyesületek és szivgárdisták végzik havi szentgyónásukat, míg az Eucharisztikus Férfi-liga tagjai szeptember 5-én, délután 5 órakor jönnek össze havi-ájtatosságukra. —

Beiratások az endrődi iskolákban.

A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium rendelkezése szerint az elemi iskolákban a beiratások szeptember 9-10 és 11-én történnek délelőtt 8-11 óra között. —

A polgári iskolában szeptember 7-én történik a pótbéiratás. Szeptember 9-én „Veni Sancte” után tanév megnyitó. — A szegény munkáscsaládok gyermekei iparkodjanak sietni a beiratkozással, hogy az iskola segélykönyvtárából tankönyveket kaphassanak. A tandíj és mellékdíjak összege havi 4 pengő. — Szegénysorsu és legalább jó bizonyítványt szerző tanulók tandíjkezdeményt kapnak, — legalább jó tanulmányi eredményt felmutató hadiárva és hadigyámoltak nem fizetnek tandíjat. —

„Az embernek legékesb tulajdona a szép lélek, s csak ez, s nem egyéb határozza el valódi becsét.”

Gróf Széchenyi István.

Jegyzők és jegyzőárva napja Endrődön

Augusztus 9-én mozgalmas napja volt Endrőd községnek. Ezen a napon tartotta Békésvármegye Jegyzőegyesülete, a Jegyzők Országos Egyesülete és az Országos Árvaház Egyesület részvételével folyó évi rendes közgyűlést Endrőd községben. 36 jegyző sereglett össze s a vármegye alispánját és tisztikarát dr. Sorbán Jenő főszolgabíró képviselte. Az Országos egyesületeket pedig Tury Sándor központi titkár és Komoróczy Péter Árvaház Egyesületi főigazgató.

Vertán Emil körösladányi főjegyző az egyesület ügyvezető alelnöke d. e. fél 11 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Megnyitójában vázolta a nehéz helyzetet, melybe az egyesület az utolsó 6 év alatt került. Magasszárnyalású és nagy szakértelemmel kidolgozott elnöki előterjesztésében a normálstátus, lisztforgalmi adó, forgalmi adórészesedés, szegényügygel és még más a községek és jegyzők életével kapcsolatos sürgős problémákkal és sérelmekkel foglalkozott.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a vármegye és a járás nevében üdvözölte a közgyűlést s hangsúlyozta, hogy teljes szívvel és lélekkel magáévá teszi mindazokat a sérelmeket, amelyek a jegyzőket annyira bántják s illetékes helyen orvoslásukat sürgetni fogja. Majd Komoróczy Péter ecsetelte szívhez szóló és megrázó beszédben az Országos Árvaház működését, mely 110 árvának a neveléséről és több 100 árvának és özvegynek támogatásáról gondoskodik.

Ezek után a tisztujtás következett, melynek során az egyesület elnökévé Harsányi László endrődi főjegyzőt, alelnökké dr. Rigó Ferenc csorvási és dr. Molnár Béla békési főjegyzőket választotta meg a közgyűlés. Ismerve Harsányi László főjegyző kiváló tulajdonságait, bámulatos agitativ erejét, melynek fényes tanúbizonysága a nagyszerűen megrendezett jegyzőárva-napja, bizonyos, hogy vezetése alatt új lendületet és erőteljes fejlődést nyer az egyesület. — A közgyűlést a katolikus Népházban közös ebéd követte, melyen az összes jegyzők, vendégek, a helybeli intelligencia és körök képviselői vettek részt. Ebéd alatt Harsányi László, dr. Sorbán Jenő, Csernus Mihály, a központi kiküldöttek, dr. Molnár Béla, Klinghammer László és Kovács Ferenc mondtak felköszönőket.

Délután a község tisztikara a Népkerthben a jegyzőárva javára nagy népünnepélyt rendezett. Ott a MOVE. és a leventék ötös atlétikai csapatai mutattak be versenyeket, majd az Endrőd- és Gyoma községek tisztviselő karának football mérkőzése következett. Este fél 9 órakor kezdődött 1000 ember jelenlétében a hangverseny, mely-

nek fénypontja az országoshírű nótásjegyző: Murgács Kálmán fellépése volt. Murgács négy ízben jelent meg a nyílt színen és saját szerzeményű mélyérzésű és patlogós dalainak egész sorával ragadta magával a nagyközönséget. A műsort Kovács Etus prólogja, Kappel Károly és Fölföldy Béla kitűnő zenezsámái, Stefan Béla nagy tetszéssel előadott melodramája, Kovács Pali és Pintér Lajos nagyszerűen előadott tréfas jelenete, Harsányi László konferálása és versei töltötték ki, a zárószót pedig Komoróczy Péter Főigazgató mondotta.

A mulatság kitűnő hangulatát a hangverseny biztosította, mert a nagy társaság kora reggelig együtt maradt.

Az árvaság.

Akkor születik, mikor a hant
A koporsón utolsót koppant,
Mikor elhalkult a zokogás,
Mikor eloszlott a tolongás
És minden, minden elcsendesül
A frissen felhantolt sir körül
S a gyász nép hazatérül.

S mi marad ott? Fakereszt, sirdomb,
Virág és szomorú fűzfa lomb,
Mely a sirt oly lágyan takarja.
No meg a temető avarja,
Egy néhány offlakó madárka...
S aztán nem marad semmi ott hátra
Az örök csend honába!

Valami mégis csak marad ott?
Ami e sirtóból kisarjadzott.
Valami lebeg, pedig nehéz,
Még fogni nem tudja emberi kéz.
Lidércek lángjaként imbolyog,
Valami, mitől a könny csorog
S a vén kaszás vigyorg.

Mondd csak meg nekünk,
Ki és mi vagy te?
A sirnak sejtelmes szülőlte?
Ki lopva és észrevétlenül
A sebzett, gyászos szívbe kerül?
S nem hagyod, hogy megteremhesse
Vigasz balzsamát s rátehesse
Sajgó, csapzott szívekre.

Megmondom: Az árvaság vagyok.
Nélkülem nem nőnek sirtalmok.
Végnélküli acéllánc vagyok
S mindenkit magamhoz láncolok.
Ma, vagy holnap? Az lehet kérdés,
De előlem soha nincs kitérés,
Nincs, nem lehet menekvés!

Hid vagyok! Élők, holtak hidja!
Az örökélet országutja!
Az elmulás néma reklámja
S aki reámnéz, meg nem bánja,
Mert az ábránd tőle messze száll,
Nyomomra hamarabb rátalál
S nem fáj neki a halál.

Hiány, sötétség s űr vagyok.
S ahol vagyok, ott fény nem ragyog,
S ahová váratlan röppenek,
Szeretlángok ott nincsennek,
De hamvában tiszta gyöngy marad:
Emlékezés, mely nem tűr sárat,
Az idő bármint is halad.

Bár gyógyíthatatlan
Seb vagyok,
Mégis gyógyírt, enyhülést hozok.
S bár szeretlángokat oltok,
Mégis máshol szikrákat gyujtok,
Ott, ahol még nincsen táborom,
Hogy részvét és szeretet gyuljon
És főlós az ostrom.

Momentó, intőjel a nevem,
Még a keresztvíz sem árt nekem.
Ellentmondás és látszat vagyok,
Mégis örök igazság maradok.
Kisérlek, látlak, el ne bízd magad,
Fátyolom lényem read is tapad,
Mert te is csak árva vagy!

Harsányi László
főjegyző.

KÖZGYŰLÉS

Endrőd község képviselőtestülete f. hó 5-én d. e. fél 10 órakor tartotta rendkívüli közgyűlést nagy érdeklődés mellett. Az első pontnál dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró elnökölt. Miután a m. kir. Közigazgatási bíróság az esküdti és közpénztárnoki állásokra történt választásokat nem hagyta jóvá, az így megürült állásokra f. év végéig, mivel ekkor összes községi előjáróság ak lejár megbízatása, főszolgabíró helyettesítést javasolt. Képviselőtestület a közpénztárnosi állásra Farkas Mihályt, esküdti állásra pedig Farkasinszki Lajost választotta meg. — Szénáskertbe takarmányt csak akkor lehet vinni, ha az biztosítva van és tulajdonos 25 fillér őrzési díjat fizet. — Képviselőtestület elhatározta, hogy járdapítések és piactér kövezése céljára hosszú lejáratu kölcsönt vesz fel. E célból képviselőtestület megkeresi Nagyméltóságú Belügyminiszter urat, hogy az O.T.I., — valamint MABI-tól kedvezményes kölcsönt eszközöljön ki Endrőd község részére. Ezután képviselőtestület a községi elemi-iskolák, óvodák, gazdasági ismételő iskola, iparostanonciskola, tűzoltótestület és testnevelési alap 1937. évi költségvetését tárgyalta le. — Hosszu időt vett igénybe a róm. kat. Egyház iskolafenntartási segély iránti kérelmének letárgyalása. Harsányi főjegyző tételről-tételre vette az Egyházközség költségvetését, melyből megállapította, hogy Egyházközségnek föltétlen szüksége van segélyre. 4750 P.-ó községi segélyt indítványozott megszavazni. Főjegyző indítványát dr. Kovács Péter és Kovács Sándor ellenjavaslatának elvetésével a képviselőtestület 25—10 arányban magáévá tette. — Kalmár Imre volt községi bíró és társai javára, mivel tisztelet díjuktól joztalanul vonták le abban az időben a havi 10 százalékot, ennek utólagos kilizetését határozta el. Vasuti megálló ezután Endrőd-Nagylapos néven szerepel.

F. hó 7-én tartott közgyűlésen tárgyalta le képviselőtestület községi költségvetését az 1937. évre. Piactér feltöltésére 2000 P.-öt vettek fel. Költségvetés szerint 1937. évben a pótdadó 55 százalékos lesz.

Községi iskolaszéktől indítvány érkezett, mely szerint a Nagylapos-ujtelepi községi iskola számára tanterem építtessék. Dinya Vilmos képviselőtestületi tag ezt az ügyet nagyon megfontolandónak tartja. A község tantermet csak abban az esetben építsen, ha arra államsegélyt kap. Az esetben, ha a község nem kapna a tanterem építésére megfelelő államsegélyt, úgy annak kieszközlésére kérjük meg a róm. kat. iskolaszék Elnökét. Az épület a község tulajdonát képezze, fenntartásáról is a község gondoskodik, de katolikus jellegű legyen és ott csak katolikus is-

† WOLFF KÁROLYT

— a keresztény Budapest vezérét — temette a mult hó végén Budapest népe. Százerek kísérték utolsó földi útjára azt a kiváló férfit, aki közel 20 év óta páratlan tekintéllyel és hatalommal keresztény és nemzeti irányban vezette a főváros ügyeit.

A katolikus magyarság megdöbbenő szomorúsággal gyászolja nagy fia elhunytát, akinek távozása pótolhatatlan ürt és veszteséget jelent nemcsak a főváros, de az országos keresztény politikában is.

Akik körülötte éltek, tántoríthatatlan hűséggel követték őt egyenes, mindig a köz, a nép érdekét szolgáló útján. Akik ellene harcoltak, azok néma tisztelettel álltak meg sirja mellett, mert érezték, hogy Wolff Károllyal küzdeni elismerést és becsületet jelent még az ellenfélre nézve is.

Egy délutáni fővárosi demokrata lap írja róla a következőket: „Wolff, Károly személye és tekintélye megteremtette a kellő egyensúlyt a különböző pártfrakciók között, úgyhogy a Keresztény Községi Párt kifelé mindig egységesen tudott fellépni. Általában városházi politikáját siker kísérte és akaratát keresztül tudta vinni. Magába zárkózott embernek ismerték, arcán sohasem villant át a mosoly, szigorú, kemény, hajlíthatatlan politikus volt, aki rendkívül puritánul élt.“

Gömbös Gyula miniszterelnök, akinek pártjával a fővárosi választásokon kemény csatát vívott Wolff Károly, a következő tartalmu részvétláviratot intézte a budapesti keresztény községi párt elnökségéhez: „Mély megrendüléssel értesültem a párt kiváló vezérének, Wolff Károlynak váratlan elhalálzásáról. Személyében nemcsak a székesfőváros és a keresztény községi párt veszítette el pótolhatatlan vezérégyéniségét, hanem az egyetemcs magyar közélet is, amelyben tántoríthatatlan hűséggel képviselte a keresztény és nemzeti gondolat építőerejét.“

Dolgozzunk, küzdjünk az ő szellemében, ez lesz az igazi gyász!

tentisztelet legyen bemutatható. Ilyen feltételek mellett a róm. kat. iskolaszék elnöke járjon közbe a segélykieszközlése céljából. — Egyhangulag elfogadtattott...

A kondorostanyai község háza és jegyzői lakás részére a tanyai Hangya Szövetkezet 1900 n.-ől területét határozta el megvásárolni a képviselőtestület. —

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Dr. Ricsóy-Béla főispán szabadságát félbeszakítva kedden visszaérkezett székhelyére. Főispánunk szabadságát Berlinben, az olimpián töltötte.

Dr. vitéz Márky Barna alispán nyári szabadságáról augusztus 5-én érkezett vissza Gyulára, s nemcsak hivatalát vette át, de helyettesíti a szabadságon levő főispánunkat.

Dr. Ugrin László vármegyei tb. főjegyző szabadság idejének utolsó részét Endrődön tölti el.

Behelyettesítés. Dr. Márky Barna alispán a győmai főszolgabírói állásba dr. Sorbán Jenő tb. főszolgabíró belyettesítette. Reméljük, hogy a kivételes közigazgatási szakfért, — aki szociális gondolkozásával, kezdeményező munkaenergiájával és szives modorával rövid pár hónap alatt is megnyerte a járás népének bizalmát és szeretetét, — mielőbb megválasztott, véglegesített főbíránkul köszönhetjük.

Harsányi László főjegyző tíz napi pihenőre Esztergomba utazott. Augusztus 25-ike körül tér haza, hogy résztvegyen a Gazda és Munkásnap rendezésének irányításában.

Áthelyezés. A debreceni Apostoli Kormányzóság Kiss László endrői káplánt Debrecenbe helyezte át. Lapunk kedves munkatársától szeretettel búcsuzunk, előléptetéséhez Isten áldását kérjük. Utódaul a Főhatóság községünk szülöttjét, Kalmár Árpád Józsefet helyezte át az endrői harmadik kápláni állomásra.

Változás az endrői tanárikarban. A debreceni rk. egyházközségi képviselőtestület dr. Lindenberger János apostoli kormányzó elnöklete alatt tartott gyűlésén a debreceni róm. kat. polgári fiúiskolában megüresedett állásra egyhangulag Stefan Béla endrői polgári iskolai tanárt választotta. Stefan tanár szeptember 1-én foglalja el új állomáshelyét. Iskolánkat nagy veszteség érte Stefan távozásával, aki nagy szorgalommal és kivételes szaktudással töltötte be — úgy felsőbb hatóságainak, mint a szülőknek általános elismerésével — állását. Őszintén sajnálja azonban távozását a falu népe is. Stefan tanár közvetlen modorával, élénk társadalmi működésével osztatlan népszerűsége tette szert. Az egyesületek életében nagyszerű szavalataival, ügyes beszédeivel nagyon sok tapsot és elismerést aratott. Isten vezérelje és segítse őt a „kálvinista Rómában” is.

Bucsu Szarvason. Szent Klára napját követő vasárnapon, azaz tizenhatodikán ünnepelték a szárvasi katolikusok templomuk védőszentjének: szent Klárának emlékűnnepét. A bucusi nagymisést Csernus Mihály endrői apát végezte fényes segédlettel, míg a szentbeszédet Fehér Lajos pápai kamarás, a Ladányi plebános mondotta. A hívek színtől megtöltötték a templomot, s a szentáldozáshoz is szép számban járultak. Délben Fetter József esperes-plebános ünnepi ebéden látta vendégül az egyháztanács tagjait, s a vidéki papságot. A vendéglátó házigazda meleg szavakkal köszöntötte a kerület jelenlevő képviselőjét, dr. Tóth Pált, akit az ország Kormányzója a napokban kormányfőtanácsossá nevezett ki.

Az öregkerti kápolna iskolában Nagyboldogasszony napján tartották az öregkerti hívek a kápolna ducsú-ünnepét. A szentmisét és szentbeszédet Kalmár Árpád József áldozópap tartotta.

Megkezdődik a telepítés. A telepítési új törvény végrehajtását a Soltvadkert közelében fekvő „Bócsa” pusztán kezdi meg a Földművelésügyi Minisztérium. Dr. Vass Elek miniszteri osztályfőnök több alkalommal személyesen járt Bócsán és a tanyai község háza mellett jelölte ki a helyet, ahol az állam nyolcvan kat. hold területen egyenkint 600 n.-öles parcellán 160 családot telepít le. A parcella négyszög öle minőség szerint 20–32 fillér. A vételár 15 év alatt törlesztendő. A házat minden parcellára a Földművelésügyi Minisztérium építteti meg 1280 P. értékben. Ebből 280 pengőt mindenki saját munkájával ledolgozhat, 1000 pengőt pedig 20 év alatt 4 százalékos kamattal törlesztenek le. Akinek legalább öt kiskorú, élő gyermeke van, annak az 1000 P. építési kölcsönt az állam elengedi. Bócsán most minden asszony az ötödik gyermekért imádkozik. Érdekes esetet beszélt el ezzel kapcsolatban a tanyai jegyző. Eppen a jelentkezők iratait akarta csomagolni és felterjeszteni, amikor lihegve beszalad hozzá egy Takács Pál nevű ember és szinte elfuladva jelenti, hogy „Jegyző ur megvan.” Mi van meg? kérde a jegyző. Az ötödik gyermek, mondja boldogan az apa. Könnyű neki, fűzte hozzá a négy gyermekes Macska Pál, „háza született”.

Felülfizettek a jegyzőárvaik ünnepén Endrődön: dr. Tüköry József 50 pengőt, dr. Ricsóy Uhlarik Béla főispán, dr. Sorbán Jenő és dr. Haviár Gyula 5–5 pengőt, dr. Szilágyi Béla tiszti orvos 3 pengőt, dr. Sárosi József 1 pengőt, Lesniczky József 60 fillért, Kner Izidor nyomdája 40 pengőt. Dobosi Károly telekkönyvvezető 2 pengőt, melyekért hálás köszönetet mond a rendezőség. — Harsányi László főjegyző 400 P. tiszta jövedelmet jutatót az országos arváháznak.

Milyen is az a szociáldemokrata-kommunista rendszer?

A spanyol lapok tele vannak gyászjelentésekkel. A gyászjelentések szövege megrendítően hat. Egy anya jelenti, hogy egyszerre távozott az élők sorából férje és négy fia. Község tanácsok jelentik, hogy egyidőben hunyt el polgármesterük, bírájuk és községi tanácsosaik. Az újságokban hasábokat foglalnak le az eltűntek névsorai. Senki sem tudja, hogy legközelebbi hozzátartozója, aki a polgárháború kitörésekor éppen a most ellenséges megszállás alatt álló területen tartózkodott, hová lett. Az egyik újság közli egy kültöldinek a felhívását, aki reszketve kérdezi: hová lett felesége, testvére és kisleánykaja?

A vörös anarchistáknak nem tetsző politikusokat letartóztatták és agyonlőtték. Több foglyot benzinnel leöntöttek és meggyújtottak. Valóságos megváltás volt számukra, ha közben agyonlőtték őket. — A templomok és kolostorok nagy részét kirabolták, majd felgyújtották. Igen sok szerzetes és pap lelte a lángokban halálát.

Malaga kormányzója személyesen adott parancsára egy vasárnap reggel az utcákon hirdették ki, hogy reggel hét órától déli egy óráig lehet gyűjtogatni. — A gyűjtogatásokkal egyidejűleg megindult az embervadászat. Aki nem akart kommunista módon köszönni, azt egyszerűen az utcán durrantották le. Egy holland kereskedő beszéli, hogy egyik spanyol barátját a vörös hordák kihurcolták házából. Tízéves kisgyermeké sirva kapaszkodott apja nyakába. A vörösök a gyermeket durván ellökték és szemeláftára lötték agyon apját. Hasonló esetek napirenden vannak. Aki a vörösök fekete listájára kerül, azt elfogják és agyonlövik.

Figyelem! Azon endrői munkás anyák, akik a forradalom után a legtöbb gyermeket szülték és nevelték fel, — három — I. hó 30-án, a gazdapon jutalomban részesül. Jelentkezni lehet I. hó 24-től a plebánián.

Magyar bált rendeznek az angol arisztokraták Londonban. Az előkelő rendezőség felkérte a meghívottakat, hogy a „ladyk” valamennyien „a bájos magyar ruhákban” jelenjenek meg. Lám csak Anglia fővárosában tanítják meg a magyar nőket arra, hogy a magyar ruha nem hétköznapi viselet, hanem divatos és megbecsült öltözet a legfényesebb londoni bálon is.

Franciaországban szervezni kezdik a katolikus földművesifjuságot is. A francia katolikusok az utóbbi időben a földművesifjuság szervezését vették programjukba. A napokban tartották Tours-ban az első nagyobb gyűlést, amelyen négyezer már beszervezett katolikus ifju vett részt. A mozgalom igen szép reményekkel indul.

Kemencében égetté ujszülöttjét. Kunszentmiklós közelében, Fülöpszállás egyik tanyáján, Csapó Julianna napszámosnő ujszülött gyermekének nyoma veszett. Az ismerősök közölték gyanújukat a csendőrséggel, hogy a leányanya elpusztította gyermekét. Csapó Julianna a csendőrségen bevallotta, hogy a kenyérsütésre befűtött kemencében elégette a gyermekét. Letartóztatták.

Alkoholmérgezésben meghalt egy kisfiú. Dóczi Ferenc csornai rokkant gazdálkodó hat éves kisfia nagy horosüveget talált a lakásban, amelyből mintegy liternyi megivott. Később rosszul lett és görcsökről panaszkodott. Azonnal orvost hívtak, de már hiába, a kisfiú reggelre heveny alkoholmérgezésben meghalt.

Egyszerre 102 szatmári cigánypár tart vasárnap esküvőt. A szatmári cigánynegyednek vasárnap nevezetes napja lesz. Százkét cigánypár esküszik egymásnak örök hűséget a városház disztermében, ahol az ünnepélyes aktuson a polgári és katonai előkelőségek is megjelennek.

Megölte a légyecsipés. Barta Teréz tízéves mesztégnyői kislányt megcsipte egy légy. A jelentéktelennek látszó seb elmergesedett és a kislány szörnyű kínok között vérmérgezésben meghalt.

Vörös rémuralom Spanyolországban

Egy hónap óta az egész világ figyelme Spanyolország felé terelődik, ahol kegyetlen polgárháborút folytat egymással az ország népe és a szovjetül pénzelt kommunista csőcselék. —

A lapok a párisi szocialista és angol lapokból hátbórzongató közleményeket irtak arról a minden emberi érzést kigunyoló rettenetes vadságról és kegyetlen vérengzésekről, melyeket a kommunista csoport a szociáldemokrata-radikális kormány segítségével hónapok óta elkövet.

Most három magyar ember érkezett csütlőrtök este „a vér és halál országából”. Morvai Béla mérnök, Tokos Imre butorkereskedő és Hlabár Zoltán utcai nyakendőárus Barcelonából, a vörösök főhadiszállásáról menekültek el több napi fogság után, nagy életveszedelem között. —

Röviden közöljük a mindentükből kifosztott, rongyos, gyűrött ruhában, koldusszegényen érkezett magyarok vallomását:

Körülbelül 300 magyar élt Barcelonában jó anyagi viszonyok között, mert a magyar munkaerőt nagyon megbecsülték ott. A július 19-én kitört kommunista forradalom után csaknem valamennyit kifosztották, minden nélkül eltolcolták, vagy fogságba vetették. A magyar munkanélküliek a német vendéglőben, vagy az olasz kolónián kaptak egy egy kis élelmet. —

A rombolás, pusztítás és öldöklés itt is úgy kezdődött, mint Oroszországban: vagy kisebb mértékben mint nálunk 1918-ban.

A barcelonai kommunista központot Kun Béla szervezte meg, aki 3 hónap előtt titokban ott tartózkodott. A kommunista központ vezetőjévé egy 25 éves katalán kereskedősegédet, Olmos-t, egy Martinez nevű iparost és Pedro Olassi bér munkást nevezte ki. Főbizalmijuk egy Kun Bélától oda rendelt Dutto nevű Hollandiából származott leány, aki egyuttal a véstörvényszék elnöke is. — Minden halálos ítéletet Pedróval ő írta alá. — E minden jóézésből kivetkőzött bestia, női és férfi munkások élén portyázni indul és ott a helyszínen hozza meg a halálos ítéletet, amelyet pribékjei röglön végrehajtanak. — Titkára egy Károlyi nevű pécsi kereskedő, aki Magyarországból kommunista bűntettei miatt kiszökött. —

A spanyol nép először csak siránkozva nézte, hogy a vandál csőcselék egymásután gyűjti fel templomait és öldösi rakásra a papokat és apácákat. Csak Barcelona és környékén több mint száz templom és kápolna esett áldozatul a vörösök pusztításainak. Barcelonában valamennyi papot és apácát legyilkoltak. — A legszörnyűbb vérengzés a munkások kórházában történt, ahol tizenkét apáca gondozta a beteg munkásokat és élelmezte ingyen ebéddel a szegény munkások gyermekeit.

Az apácákat és a kórház papját kivitték az utcára és ott az általuk gondozott gyermekek előtt lölték agyon valamennyit. A gyermekek sikongva siratták gondozóikat, a csőcselék — különösen sok asszony és leány — ujjongott a véres cirkusz láttára. —

A papokat és apácákat rettenetesen kínozzák a vörösök. — Megcsönkítják, megbecstelenítik őket, élve tűzbe dobják és úgy élevezik, röhögik azoknak borzasztó szenvedéseit. —

A nép a siránkozásból és néma megrettenéséből csak akkor ocsudott fel, amikor a papok után sorba jöttek a polgárok százai is. — Rablás, fosztogatás, ocsmány gyalázkodás még csak a „simább” eszközök a vörösökénél. — Bármilyen alaptalan vád vagy gyanu elég ahhoz, hogy pár perc alatt végezzenek bárkivel. Valamennyi börtöntöltelék, gyilkos és csavargó benn van a vörös hadseregben. Pár napig megtanítják őket a fegyverforgatásra és küldik csapatonként a polgárság ellen. Rengeteg fegyvert, municiót és géppuskát kaptak a franciáktól, ezért bírják a harcot. —

A polgárság a csendőrséggel és a katonaság egy részével ellenforradalmi támadást intéztek a vörös milícia ellen. Több napig tartó véres küzdelem után má-már győztek, amikor megérkezett a vörösökhöz az új francia munició és fegyvertömeg, s ezáltal több helyütt sikerült elfojtani az ellenforradalmat. Az állatok és elesettek ezreinek holttesteit négy-öt napig tömegben rohadtak az utcákon. Még az ablakokat sem lehetett kinyitni a borzalmas bűz és az állandó lövöldözések miatt. Hogy a kommunisták ily sokáig tudják tartani magukat, azt annak köszönhetik, hogy borzalmas kegyetlenkedéseikkel a nyílt fellépéstől visszariasztják a polgárság és munkások józanabb elemeit, másrészt a szovjet rengeteg pénzt, s a franciák sok és kitűnő löszert, géppuskát és ágyukat juttatnak nekik. Bár az ellenforradalmi csapatok lassankint mindenfelé tért hódítanak, mert a jobbérzelmű munkásság is hozzájuk csatlakozik, mégis hetek telhetnek el, amíg elnyomják a vörösöket és megszüntetik elképzelhetetlen kegyetlenkedéseiket. — Amennyi anyagi kárt okozott az országnak és a népnek a vörös rémuralom, azt Spanyolország talán száz évig sem hozza be. —

A három magyar kiülőzött ekként számolt be a barcelonai vérrózsás forradalomról. —

Ime, mit művel az istentelen, vallástalan, erkölcstelen, minden emberi érzésből és tisztességből kivetkőzött „állat-ember”!

Polgárok, munkások okuljatok!

T e r e f e r e

Csejti: Dicsértessék az Ur Jézus atyafiak, mire végzik?

Mirhói: Mindörökké testvér, hát csak beszélgetünk egyről másról. János bácsi éppen most beszélte el, hogyan járt az egyik végrehajtóval a múlt héten.

Csejti: Hát még kigyelmelek felé, a Kána.n földjén is járkal az a csuda-bogár fajta?

Peresi: Szörnyen ragadós vendég az mindenfelé, bolondult volna meg, aki az első végrehajtót kitalálta.

Csejti: De azt mondja már kend, hogy mi baja volt vele?

Peresi: Hát csak bekövetkezett az egyik esküdt urral, oszt nagy hangon kimondta, hogy vagy kifizetem az adóhátralékot, vagy elveszi a tehenemet. — Én csendesen megjegyeztem, hogy kár volna ilyen derék emberért, mint a végrehajtó ur. Ugy vélem kapna maga még Endrődön magához illő hajadont is, mér vetné a szemét az én Rtskámra? Erre aztán nagy mérgesen tovább ballagott.

Mirhói: Akkor kend mégis jobban járt, hogy megugrasztotta az atyafit, mint az egyszeri ügyvéd. — Ezekben az aszályos időkben orvost, patikát, ügyvédet csak akkor szeretnek látni az emberek, ha már szörnyen nagy bajuk van. Panaszkodnak is az ügyvédek, hogy sem odásvéleli szerződések, sem végrendeletek, sem csődök, „sem véletlen balesetek” és súlyos testisértések nem igen fordulnak elő. Nemrégiben az egyik „vidéki” íródában azonban szokatlanul nagy számban jelentek meg a kliensek. A különben is nagyhangú fiskális rátartó önérzettel szölt oda a pasasokhoz, hogy „Uraim, nálam az a rend, hogy az jön előbb sorba, aki régebben várakozik. Remélem, helyesnek tartják a beosztást”. Igen, igen, morogták a pasik, miközben az egyik gyorsan felállt és nagy bátran azt mondta, hogy „no akkor én jövők először ügyvéd urhoz, mert én már három éve várakozom a ruhaszámlák kiegyenlítésére”. Az ügyvéd nagyhangja elapadt és dadogva mondta szabójának, hogy „kérem, hamarosan kiegyenlitem a dolgot”.

Varjasi: Hát bizony, szörnyű nagy ur az a kutya pénz. Még ha ruha számlát fizetünk, az még hagyján, mert hordjuk a szövetet. De amikor perköltséget kell kiizadni, pláne meg „dupla porciót”, az már aztán igazán gutaitésre megy.

Ugari: Most már értem, hogy miért írta az egyszeri jogász az apjának, hogy „ujra kérek, édesapám pénzt, mert egy T. c. fillérem sincs, miután a Tekintetes tíz pengős és a Nagyságos huszpengős a főpincér zsebébe méltóztatott sétálni, s becsületbeli adósságom halasztást nem tűr”.

Zugi: Hát bizony, igaz is a régi közmondás, hogy pénz beszél, kutya ugat. Minden baj, viszály, háboru, forradalom titkos rugója: a pénz. Egyik irigylit a másiktól, ha kell erőszakkal is el akarja venni, oszt kész az összeütközés.

De jót is sokat lehet vele csinálni. Lám csak a főjegyző ur mennyi pénzt gyűjtött a múlt vasárnap az árváknak. Ki hitte volna, hogy Endrődön ilyen célra 400 pengő tiszta haszon begyűlik.

Mirhói: Hallom, hogy az a pesti jegyző olyan csuda szépen dalolt, hogy megbolondította az egész társaságot. Még az emberek is csokolóztak!

Varjasi: Nem tudom, hogy amikor haza mentek, nem úgy tettek-e, mint az egyszeri lénsasszony, aki nagy hangon vizet kért a cselédjétől, hogy „siessen a vízzel Mari, had öblítem ki a számat, mert megcsókoltam a Schwarcnét”!

Zugi: Ennél már jobban még a körösi hajókázás sem sikerült, pedig az sem utolsó.

Mirhói: Arról nem is hallottunk, mondja kend már, hogy történt.

Zugi: A gyomai vásáron kérdezte tőlem egyik gyomai gazdátársam, hogy miféle idegen nyaralók költik a pinzt Endrődön? Miféle idegenek, kérdem én? Azt mondják, felelte ő, hogy a nyégus komája ott nyaral három testőrirel, oszt csónakázni indultak a Körösön. Olyan fekete szakállas barna bőrű férfi. Kérdeztem aztán tovább, hogy mit tapasztalt körülöttük? Szörnyen huzták a csónyokat a hidon túl. Egy vékony, magas négerhaju ember, meg egy kopasz legényfajta, biztosan a nyégus iródedkja, elől huzták, egy alacsonyabb cigányképű meg hátul toltta. Ugy hallám, füzte a szót tovább, hogy egész Berényig, egy csárdáig eljutottak, s ott a nyégus komája kotyvasztott parázson valamit, ezt néhány literrel le is öntötték. A cigányképű ember valószínűleg az udvari főmuzsikus lehetett, mert hegedűje is volt, oszt szép ruhában, de bizonyára afrikai szokás szerint, meztellább huzta a gyassznótákat. Kutya szokásuk lehet, hogy még parázson is táncolt, oszt még sem égette meg a lábát?!

Mirhói: Hát aztán tényleg voltak itt a nyégus országából?

Zugi: Voltak a csudát. — Négy endrödi ur kirándult csolnokon és szörnyű viszontagságok között eljutottak a berényi csárdáig. Ott eltöltötték az időt, miközben az egyik szokása szerint hegedült a társaságnak. A cipőjét azonban már előbb elhagyta, így esett meg vele, hogy véletlenül paráztra lépett és még az eget is bögőnek nézte kinjában. — Igaz, hogy kissé már kaposat is volt. Amikor pedig itthon anyukája meghallotta a dolgot és kérdőre vonta a poharazásért, azzal védekezett szegény feje, hogy sok bort találtak rendelni és csak azért ivott, hogy a társai be ne rugjanak. — A hiszékeny asszonyka még boldogan meg is simogatta az ő önfeláldozó férjének huncut fejét. — Jövőre azonban, mint hírlik az asszonyok készülnék kirándulni.

Mirhói: De azt hiszem, a férjek, Szarvasnak, lefelé indítják a csónyokat, hogy egyhamar vissza ne jöjjenek. — Mert hát szabadság nélkül mit ér az élet!? (El-távoznak.)

GAZDA- ÉS MUNKÁSNAP

Békésvármegye északi részének gazda és munkásrétege augusztus 30-án Endrődön ünnepet ül. Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán védnöksége alatt a magyar mezőgazdaság és munkásosztály országos híru vezetői jönnek Endrődre, hogy előadásaikkal tájékoztatást nyújtsanak és megbeszélés tárgyává tegyék mindama kérdéseket, amelyet e két nagy társadalmi réteget közlelről érintik.

A rendező bizottság Csernus Mihály apátplebános, dr. Tüköry József nagybirtokos és Harsányi László főjegyző vezetésével erőteljes munkát végez, hogy a gazdagülés méltó legyen nemcsak a megjelenő előkelőségek, hanem a körösvidek fontos közigazdasági értékehez viszonyítva is.

Délelőtt 9 órakor az összes gazda és munkáskörök ünneplés felvonulást rendeznek az endrődiek régi, híres templomához, hogy ott egy szívvel-lélekkel hálát adjanak a Gondviselő Istennek a kapott jó termésért és bőséges áldásáért.

Az egyesületek székházaitól testületileg felvonulva az Alapfőle gyógyszerár előtt találkoznak és onnan együtt indulnak a templomhoz: fél 9-kor.

Szentmise után fél 11 órakor nagygyűlés a községháza udvarán, esős idő esetén a polgári iskolában.

Délben 1 órakor közebed a Népházban és Kisgazda-körben.

Délután fél 3 órakor jutalmazták meg azon 3 munkás-édesanyját, aki a világháború után a legtöbb gyermeket szülte és nevelte fel.

Ezt követőleg a megjelent gazdasági szakértők megvizsgálják Endrőd lótenyésztését. Körülbelül 100 gazda vezetett fel nőniusz és félvér kancákat, hogy így a törzskönyvezés biztosítható legyen.

Délután 3 órakor a község fásítását, zöldmező területét és az évtizedek előtt „digózott“ földeket tekintik meg vendégeink.

Kérjük gazda és munkástestvéreinket, hogy az ünneplés fényét megjelenésükkel és az ügyhöz méltó komoly magatartásukkal emeljék.

Negyedszázados jubileumát

ünneplé augusztus 30-án az endrődi „Katolikus Népszövetség Kisgazdakör.“ 1911. év tavaszán Dominyák István káplán vezetésével Hornok János gazdálkodó elnökle alatt alakult meg az új kör. Ugyanezen év őszén foglalta el új helyiségét a most Pap János kereskedő házában, melyet a kör akkori vezetője, Csernus Mihály káplán szentelt fel.

Huszonöt év telt el azóta. Nehéz, vérzivataros, forradalmi idők viharzó fergetegében is megállotta helyét az egyesület.

A tagok tiszta valláserkölcsei élete és erős, nemzeti érzülete általánosan közismert volt.

A kommunizmus idején rövid ideig megszakította nyilvános működését, a létszámban megcsappant tagok ritkábban jöttek össze, de a kör felszereléseit gondosan őrizték.

Amikor Csernus Mihály foglalta el az endrődi plebániát, Hornok János elnök kérésére összehívta a tagokat és élénk egyesületi életet teremtett a Népszövetségi Körben. Amikor pedig a „Katholikus Népház“ felépült, szép helyiséghez jutott a létszámban évről-évre erősen gyarapodó kisgazda intézmény.

A folyó évben 150 rendes tagja van, s így Endrődön a legnépesebb kisgazda-kör. Pártoló tagjai felülhaladják a szá-

zat. Varju József köri-elnök indítványára a Kör választmány 25 éves jubileuma alkalmával díszes egyesületi zászlót rendelt, amelyet augusztus 30-án áld meg a Kör egyházi elnöke: Csernus Mihály apátplebános.

Délben fél 1 órakor — a Népház mozitermében diszgyűlés keretében történi meg a zászló-szög beverés. Ezt követőleg a Kör tagjai résztvesznek a „Gazda- és Munkásnap“ ünnepi ebédjén és este 8 órakor „gazdabálát“ rendeznek a Népházban. Varju József elnök felkéri a kör tagjait, hogy augusztus 30-án reggel 8 órakor gyülekezzenek a Népházban az ünneplés felvonulásra.

Hajózható lesz a Körös.

A földmivelésügyi minisztérium a Körös hajózhatóvátételének munkálatait megindította. Amult évben megkezdték a Szentés alatti duzzasztó építését, most pedig a földmivelésügyi minisztérium elrendelte a békésszentandrás duzzasztógát megépítését, amely biztosítéka lesz a körösi hajózásnak és a szentesi határ öntözésének is. A duzzasztó megépítése nagyszabású földmunkát jelent.

Vetésjelentés Endrődről

Ethallgatott a cséplőgépek bugása, végetért a legvidámbabb paraszti munka: a cséplés. A harmincnégyes és ötös szörnyűséges aszályos évek után csillogó szemekkel néztük a szép asztagokat, hogy dus kincsükkel segítségünkre legyenek az adó-, a kamat fizetésére és kenyérünk biztosítására.

Soknak teljesült a reménye, de soknak némi csalódást hozott. A lábon álló gabona ugyanis sokkal több magot sejtetett, mint a cséplés után kiderült. A rengeteg üszög, az asztagok többszöri beázása holdankint legalább 1 mázsával csökkentette a terméseredményt.

A község minden tájáról kaptunk jelentést a vetések hozamáról. A kondorostanyaiak vezetnek kisholdankint átlag 9 mázsás búza termésükkel, őket követik a berettyóparti és varjasi birtokosok átlag 8 mázsás hozammal. A község többi részén átlagban 7 mázsás volt a termés. Az árpa 8—10, a zab 6—8 mázsa között mozgott.

A búza árát „kielégítőnek tartják a gazdák.“ A kormány „minimális buzaár“ rendelete megakadályozta azt, hogy a földesén leverjék 10—12 pengőre az árát. Annál inkább megnyugtató a legalsóbb árhatár, mert mint olvassuk, Romániában csak 12 pengőben állapította meg a kormány a buza minimális árát.

Állatárak.

Keserves sóhaj és panasz bagyja el mostanában gazdáink ajkát. Az elmúlt két aszályos esztendőben kénytelenek voltak eladni jószágaikat, s most, amikor úgy Mezőtúron, mint a gyomai vásáron gyönyörű pénzeket fizettek az állatokért, nincs, vagy csak kevés eladnivalójuk van. A fejős tehencéért dupla árat fizettek a vevők, mint a múlt évben. Még 400 pengőn felül is kelt el szebb fejős tehén. A jobb ürükért 55—60, fiatalabb anyajuhokért 50 fillért adtak kilogrammonként. A 4—5 hónapos malacok és nagyobb süldők ára igen magas volt. Különként 1 pengő körül mozgott. Még legalacsonyabb áron a szopósborjúk kelték. 60—80 filléres ár alakult ki.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Főintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. **Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellet.** Foglalkozik a bankfiat minden ágával, szelvénybevételek, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénznemek beváltásával a mindenkor legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az Igazgatóság.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öl föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes **Gyümölcsfát, Magastörzsű és bokorórszát, díszfát, díszcserjét, Évelővirágot, Gyökéres szőlővesszőt** stb. bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít **Unghváry József** iskolája Cegléd Budapesti iroda VI. Andrássy ut. 56. Oktató nagy árjegyzék ingyen.

SCHUSZTER FERENC áll. vizsg. fogász Gyomán, Mátyás király u. (volt kis templom u.) 6 szám alatt fogászati működését megkezdte. Foghuzás, fogtömés és mindennemű fogpótlás.

„**JÖVŐNK**“ a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonanevelő magas piaci áron vásárol.

JEGYGYÜRÜK ZSEBÓRÁK

finom minőségben
nagy választékban

**TAUBER
MEZŐTÜR**

Gimnáziummal szemben
(40 éve az egész környéken előnyösen ismert üzlet.)

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul

mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934 számú engedélyével.“

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

Stefán Béla.

Nyomatatta a „Hungária“ könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

Walthier György

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

VÉRTANUK EZREINEK

gőzölögő vére hirdeti gyászos bizonyossággal a vörös kommunizmus örjögő embertelen rémuralmát.

Mintha az első századok szörnynyű vérengzése élne újra. Amit az emberi elvetemedettség és gonoszság kitalálhat, azt mind végigpróbálják ártatlan ezrek és ezrek elpusztítására. *Ijjak és öregek, gyenge nők és gyermekek áldozatai* az embertelen fenekvadak vérengzésének csak azért, mert nem tagadják meg Istenüket, vallásukat, mert hűségesen szeretik hazájukat.

A napokban olyan esemény történt ismét Spanyolországban, amely századokig magasztalója lesz a hitvalló ember hősiességének és hazaszeretetének.

A toledói Alcazar nevű erőd katolikus védői hetek óta hősiességgel védték a várat a vörös csapatok ostroma ellen. — A lösz lassankint fogyni kezdett és az élelmezés is válságba jutott. — Az erőd épületeit a vörösök ágyui részben lerombolták, részben felgyújtották, úgy hogy már napok óta máglya módjára lángol Alcazar.

A vöröscsapatok vezére felszólította az erőd védőit, hogy adják meg magukat. A nemzeti csapat válasza ez volt: *„Tudjuk, hogy a helyzetünk reménytelen. A lemezárulás helyett azonban inkább fegyverrel kezünkben halunk meg. Csupán annyit kérünk, hogy két papot küldjenek be hozzánk. Az asszonyok és gyermekek velünk együtt akarnak meghalni.”*

E válasz után ismét eldőrdültek a vörösök ágyui és gránát-eső hullott a füstölögő Alcazar romjaira, ahol 1000 férfi, 150 asszony és 250 gyermek hősi halála hirdeti a világnak a kommunista banditák örjögő kegyetlenségét és a hazájuk szabadságát, ősi hitüket védő spanyolok csodálatos bátorságát és hősiességet. —

Hisszük és tudjuk, hogy e mártírok vére is termékeny mag lesz, amelyből Isten áldással fakaszt az új vérkeresztiséget átélő szegény spanyol katolikus testvéreinkre.

— y.

Gazdanap Endrődön

Verőfényes nyárvégi nap csalogatta ki Endrőd vasárnapi ünneplőbe öltözött népét az utcára az elmúlt hó 30-án. A Népház előtt elhaladó idegen bámulva szemlélhette, milyen hevülő izgalommal készül a falu apraja-nagyja. Az ifjuság szívében ott ég a büszkeség, mert alkalma van megmutatni, hogy a magyar falu kulturája mit jelent és mire képes, ha egy falu intelligenciája összeforr a néppel. Az éltebbek, akikre egy végigharcolt világháború és az állandóan tartó gazdasági harc minden emlékélt rányomta, a magyar faj bátorságával és szembenézésével tekintenek végig rajtunk, mintha mondanák: a vérzivatar, világnézeti és gazdasági harcok után és közepette is azok vagyunk, akik voltunk: erősek és büszkék, gerince nagymultú és nagyraihivatott nemzetünknek. De ott ég még valami az arcokon s kérdésre meg is halljuk a várakozás okát: Mit hoz a falnak a város, mit üzen a mai napra érkezett urak útján a községnek az ország.

Mi, akik kívül álltunk az elmúlt másfél évtized alatt nemcsak a község, de az ország életkeretén is, csodálattal néztük a templombavonuló zászlókat és az alatta hullámzó tömeget. Mert ez a tömeg nem a régi öntudatlan, csak jó ösztönei által vasár- és ünnepnap templomba vezérelt nép, hanem öntudatos emberek tömege, akik érzik és tudják a Mindenható nagy jótéteményét a jó természetben és becsületbeli kötelességükben tartják azért a hálaadást. Ezért nem kellett az endrői gazdanapnak propaganda: elvitte az embereket vallásos lelkük a templomba s utána elvitte őket becsületük és tudásszomjuk a gazdagülésre.

Valami csodálatosan szép, valami elképzelhetetlenül gyönyörű kép tárult elénk a község háza udvarán. A fekete ünneplőbe öltözött meglelt férfiak hatalmas tömege mintegy óriási virág szirmai vették körül a virág féltett bibéit és porzóit: a magyar szinompába öltözött ifjuságot és gyermekereget. S megnyiták az ajkakat, küldték a

Mindenhatónak a hála himnuszát s az ölelő embergyűrűnek az izmokat feszítő fajszeretetet szolozsmáját.

És megjelent a város a falu, az ország a község előtt. Nem kortések jöttek a falu lelkét megvásárolni, de nagytudású szakemberek a falu lelkét gazdagítani. Óh Istenem, önként felsőhajtunk, ha ez 30 év előtt is így lett volna, hány millió acélos lélek állott volna elébe a trianoni zivatarnak! Ezt az acélt nem járta volna át sem az ellenség ólomgolyója, sem a vörös borbébjut lelki mótely.

Egy napra politizált a falu, politikát csináltak itt az érkezett vendégek is. Nem ütköztünk meg rajtunk, sőt tegyük szívünkre a kezünket és ismerjük be, ezt vártuk mindnyájan. Hiszen azért jöttünk össze ezren és ezren, hogy nem az én, nem is a te, hanem a mi ügyünkkel foglalkozunk. Ha pedig a mindnyájunk dolgával, azaz közügyekkel foglalkozunk, mi mást csinálunk, ha nem politizálunk. Bizony politika volt ez az összejövetel, elejétől végig és pedig olyan politika, melyet a község minden lakosa magáénak vallhat bármilyen politikai párthoz tartozzék is. Nem bántottunk senkit, de vállvetve kerestük a módokat, melyekkel mindnyájunk közös sorsán javíthatunk. Amíg Endrődön ilyen politikát csinálnak, a köz és egyénileg is mindnyájan csak nyerhetünk vele s nyugodtan mondhatjuk: bár minden munkaszünetes nap ilyen politizálással telne el.

De Isten mentsen minket a pártpolitikától! Pedig, úgy látszik, Endrődön ebből is van elég. Ez az oka annak, hogy az igazi politika, az igazi közérdekű megbeszélés nagyon ritka, mert a pártpolitikából táplálkozó személyi gyűlölet (vagy talán helyesebben: a személyi gyűlöletből táplálkozó pártpolitika?) minden termékeny összefogást elgáncsolni törekszik.

Pártpolitika azonban — hála Istennek — ezen a gyűlésen nem volt. De csak a gyűlésen nem volt, mert a községben volt bőven; hiszen ez akadályozott meg több kisgazdát, hogy ott legyen a község háza udvarán és a Népházban. Biz ez hiba volt, de semmi köze a gazdanaphoz, ahol az igazi közérdek

Olvasóinkhoz!

Stefán Béla tanártársam eltávózásával az Egyházközség engem bizott meg a „Hármas-Körös“ szerkesztésével.

Örömmel vállaltam a kiténtető megbízást, mert úgy vélem, pedagógiai kulturmunkámat folytatam itt e lap hasábjain is, amikor hit-erkölcsi és hazafias alapon a falu népét közvetlenül érintő közgazdasági és szociális vonatkozású témákat tárhatok fel az olvasóközönség előtt.

Irányelvem: az igazságot és közérdeket szolgálni.

A toll hatalmas fegyverével támogatok minden törekvést, bárhonnan indulna is ki, amely a község fejlődését, a nép anyagi és kulturális haladását szolgálja.

Szembefordulok és az igazság pártatlan eszközeivel felveszem azonban a harcot minden olyan terv, célkitűzés, avagy kísérlettel, ahol az önző egyéni, érdemtelen családi vagy klikk-érdek elősegítése volna a rejtett cél.

A politikában is a közérdeket tekintem. Ahol a nép érdekében cselekvést és jószándéku munkát látok, azt — de feltétlenül keresztény, hazafias irányzatot, — támogatom. —

Szószátyárkodás, népámitás, üres politikai szólamok, személyi gyalázkodások félrevezethetnek könnyen gondolkodó egyéneket és hangzatos frázisaikkal olykor tömegeket is, de mert községünk fejlődését, népünk anyagi és erkölcsi haladását nem segítik elő, e lap hasábjain napvilágot nem látnak, sőt mindenkor kellő megvilágításban és ha kell, támadásban is részesülnek.

Endrőd népe két év alatt megszerette a „Hármas-Körös“-t, hisz másfél ezer példányban falusi havi tudósító alig jelenik meg az országban. — Kérem, tartsák meg szeretetüket és bizalmukat e lap iránt továbbra is, ígérem, hogy minden igyekvéssel iparkodom azt kiérdemelni.

Endrőd, 1936. szept. 15-én.

Hazafias tisztelettel:
WALTHIER GYÖRGY
polg. isk. igazgató.

ülte diadalát.

A község vendégeinek legnagyobb része azonban — miért ne állapíthatnánk meg? — mégis csak pártpolitikus volt. De ezek az urak otthonhagyták a pártot, hozzánk csak a politikát, a közérdek önzetlen szolgálatát hozták. Nem zajos helyeslést vártak és kaptak, de csendet és abszolút figyelmet; tanítottak és mi tanultunk, ezért kijár nekik az a tisztelet és megbecsülés, mellyel őket a gazdatársadalom fogadta és utjukra kísérte. (H.B.)

Katolikus Akció

A falvak népe Budapesten

A Katolikus Akció országos elnöksége október 3-4-5-6. napjaira hívta össze Budapestre az ideai országos „Katolikus Nagygyűlést”.

Az egész ország katolikus népe megmozdul, hogy résztvegyen az ideai sereg-szemlén, amely „Krisztus és a falu” jelmondatával a falvak és tanyák népének legfontosabb kérdéseit tárgyalja. — A Nagygyűlés fénypontja az október 4-én délelőtt 10 órakor kezdődő megnyitógyűlés és a délután ezt követő Eucharisztikus Körmenet, melyen a falvak népe színes népviseletben vonul fel. — Óriási arányúnak ígérkezik a falu katolikusainak felvonulása. Már eddig is tiz keresztes-gyors vonat beállítását kérték a vidék nagyobb helyeiről, — A békésmegyei katolikusok október 4-én a Békéscsabáról induló ke-

resztes gyorsal indulnak Budapestre. — Az endrődiek Gyomán szállhatnak fel. —

Akik azonban több napot óhajtanak ott tölteni, azok a rendes vonatokon 50 százalékos kedvezményt kapnak. —

A nagygyűlés „Ince pápa-jelvénye” jogosít az utazás kedvezményeinek igénybevételére, de egyúttal az összes ünnepeken és nyilvános üléseken való részvételre is.

Akik akár a vasuti kedvezményt, akár a keresztes-gyorsra való utazást igénybe óhajtják venni, azok szeptember 23-ig jelentkezzenek a Plebánia-hivatalokban. —

Békésmegyei Katolikusok! Vegyetek részt ti is minél nagyobb számban a falu demonstratív megmozdulásában és tömegesen utazzatok fel Budapestre!

Vidám gyermekcsereg

masirozott be e napokban az Uristen szent hajlékába és papjával, tanítóival együtt énekelte imádságos lelkülettel:

Jöjj el Szentlélek Isten!... Ereszd reánk kegyelmedet...

A vetés nagy munkájához Isten áldását kérték, hogy az aratás gazdag legyen. —

Vége a gondtalan pihenésnek, itt a küzdés, a munka ideje: megnyitlak az iskolák.

A szülők biztató reménységgel, de gondos aggodalommal bizzák reá szívük magzatát a magyar jövő apostolaira: a magyar néptanítóra.

Az ifjúság oktatása és nevelése rendkívüli felelősséget és nagy munkát igényel. — A szülői ház ezt elvégezni önmagában nem tudja. A nagy érték: a magyar jövő ígérete a tanító. a tanár kezébe van letéve. Ehhez azonban nem elég a tanítói vagy tanári oklevél, ide hivatás, jószág, türelem és áldozatos gyermek-szeretet kell!

De a legkiválóbb tanító sem tudja nemes hivatását kellő eredménnyel betölteni, ha a szülők részéről támogatást, segítségét nem kap.

Súlyos hibát és mulasztást követ el az a tanító, aki felelősségteljes nagy munkájában az állandó kapcsolatot nem keresi a szülőkkel, de még súlyosabban vétkeznek azok a szülők, akik a tanító fáradságos és áldozatos munkáját nem értékelik, sőt támadják, sértegetik, kifogásotják a tanító működését — gyakran gyermekeik előtt is. —

Hibáznak a szülők, hiba lehet a tanítóban is. Tévedni emberi dolog. — A nagy cél azt kívánja és követeli, hogy e hibákat kölcsönös megértéssel, jóindulattal és szeretettel reperáljuk — épen a gyermek helyesebb nevelése és jövője érdekében.

A katolikus magyar tanító a krisztusi szeretet melegével fogadja az Isten remekét: a gyermeket. Plántálja szívébe az istenfélelem, szülői szeretet, engedelmesség, kötelességtudás és rendszeres munkaszeretet erényeit, hogy az iskolából kikerülve bátor és öntudatos harcosai legyenek a keresztény Nagy-Magyarországnak!

A BERÉNYI KATOLIKUSOK ÜNNEPE

Gáspár István plebános jubileuma

Bensőséges, felemelő szép bucsu-ünnepe volt a mezőberényi katolikus Egyházközségnek a B. Sz. Mária nevenapján.

Ünnepelték templomuk megáldásának félszázados évfordulóját és hűséges szeretettel övezett papjuknak: Gáspár István szentszéki bíró, plebánosnak 25 éves berényi lelkészi működését.

Nemcsak a kisebb létszámú hívőcsereg többszáz tagja, de a másvallásúak közül is sokan vettek részt az ünnepségen. A környék papsága élén az Egyházmegye főpásztora: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, a járás képviselőjében dr. Marschall Ferenc főszolgabíró, Mezőberény és Köröstarcsa etőljárósága, dr. Ángyán Béla v. államtitkár, kerületi orsz. képviselő, a helybeli evangélikus egyház küldöttsége és sokan mások emelték megjelenésükkel az ünnepség fényét.

Előzőleg Kovács Sándor püspöki tanácsos tartott háromnapos lelkigyakorlatot a hívek számára, akik közül több százan járultak az Oltáriszentségben lakó Ur Jézushoz.

Az ünnepi nagymiséét dr. Lindenberger János apostoli kormányzó végezte fényes segédlettel. A szentbeszédet Csernus Mihály endrődi apátplebános mondta. Érdekes, hogy 1730-ban a berényi határban levő „Nemeskereki”-ből jöttek el az ott lakó katolikusok papjukkal, Pocsuk Imre plebánossal együtt, s ezek alapították az endrődi egyházat. Mint a kibocsátott raj jelenlegi plebánosa köszöntötte Csernus apát a jubiláló anyaegyház tagjait, akiknek templomát 50 év előtt szintén endrődi plebános Schiefner Ede prépost áldotta meg. Legyetek hűséges gyermekei e templom Védasszonyának, a Boldogságos Szentszűznek és kérjétek őt, hogy továbbra is oltalmazza, védje a hitközség minden tagját s legyen vezetője és irányítója a berényi egyház jubiláló lelkipásztorának. Ő szentmiséjében nap-nap után megemlékezik rólatok, illő és méltányos, hogy ti is, ma különösen imádkozzatok érte, hogy lelketek javára folytassa továbbra is nehéz pásztori munkáját. Tekintsetek reá mindig bensőséges tisztelettel és gyermeki bizalommal, hisz'

közlitek Ő a legtisztább isteni áldozat bemutatója, Ő a bűnbocsátó hatalom kezelője, az Oltáriszentségben lakó Megváltó valóságos és titokzatos testének kiosztója, Ő közbenjáró Isten és lelketek között. A mai ünnep őszinte hálaadás legyen Istennek a templomépítő Fehérváry-család áldozatos jótéteményeiért, a lelkipásztor áldozatos munkásságáért, de legyen újabb boldogító kezdet és erős ígéret a berényi katolikusok lelkiéletének erőteljes nekilendülésére, Istennel és papjával való szétszakíthatatlan összekapcsolódására, egy szebb jövőt ígérő, valláserkölcsei alapon nyugvó családi és társadalmi élet kialakítására és egykoron Istennél valamennyiőtöknek boldog egymásratalálására.

Az ünnepi szentmise után az egyházközségi képviselőtestület tartott disz-közgyűlést az iskola udvarán, ahol a vendégek és hívek nagy tömege előtt Gozmány József mezőberényi főjegyző, világi elnök ismertette az egyházközség történetét és köszöntötte a jubiláló lelkipásztort, aki megható, a lélek mélységéből fakadó szavakkal köszönte meg az ünneplést.

A közgyűlést követő 400 terítékű közebeden Mezőberény község társadalmának minden rétege szép számban volt képviselve. A jelenlevők nagy figyelemmel hallgatták és lelkes éljenzéssel honorálták a szebbnél-szebb pohárköszöntőket, amelyeket dr. Lindenberger János apostoli kormányzó az ünneplő egyházközség plebánosára és jótévőjére: Fehérváry Celesztina urnőre, dr. Marchall Ferenc főszolgabíró az ország kormányzójára, dr. Ángyán Béla képviselő a berényi katolikusok példás társadalmi ösztetartására, Gozmány József az Apostoli Kormányzóra, többen, köztük Barabás György prépost-plebános és a mezőberényi evangélikusok vezető-lelkésze az ünnepélyre mondtak. A szépen sikerült összejövetelt Gáspár István plebános hálás köszöntő szavai zárták be.

Gazda- és munkásnap Endrődön

Gazda- és munkásnapot rendeztek augusztus hó 30-án az endrődi katolikus kisgazda és munkáskörök. A rendező bizottság már eleve úgy határozott, hogy minden párt-politikát kizár az ünnepségből. Hálat ad a Teremtőnek az idei év bőséges áldásáért, majd pedig megbeszélés tárgyává teszi mindazon közgazdasági, társadalmi és munkás-kérdéseket, melyek a falu népét közelről érdeklik.

A nagygyűlés védnökei: viléz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán és viléz dr. Márky Barna alispán a rendezőség kérésére a nagygyűlés előadóit úgy választották meg, hogy azoknak közgazdasági tudása és közéleti sulya biztosítsák a rendezőség elgondolását, da kivételes, reális értéket is jelentenek a gyűlés sikerének és eredményének fokozására.

Nehogy elfogultsággal vádolhassanak bennünket, a gyűlés lefolyását nem a mi szeméremtünkkel ismertetjük, hanem más helyek sajtótudósítóinak jelentését közöljük olvasóinkkal az alábbiakban:

A gazdatársadalom országos hetilapja: a „Vasárnap” írja a következőket:

„Békésvármegye egyik legszelbber fejlődő községe, Endrőd, augusztus 30-án szépen sikerült gazda- és munkásnapot rendezett. Aratóünnep, gazdaköri zászlószentelés, gazda- és munkásgyűlés, a sokgyermekes anyák megjutalmazása és mindennek bevezetéséül hálaadó istentisztelet tették gazdaggá Endrőd szép agrárünnepét.”

Az agrárünnepen résztvett dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán, dr. Márky Barna alispán, dr. Schandl Károly v. államtitkár, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatója, Mecsér András az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, Beliczey Géza felsőházi tag, a Békésmegyei Gazdasági Egyesület elnöke, Márky Jenő Békésvármegye gazdasági főfelügyelője, Kövy József gazdasági főfelügyelő a Földművelésügyi Miniszterium, Tolvay Géza gazdasági felügyelő az Alföldi Zöldmező Szövetség, dr. Tölgyes István igazgató a Faluszövetség képviselőjében, a Körösmenti képviselők közül Temesváry Imre dr. szeghalmi, dr. Tóth Pál szarvasi, báró Urbán Gáspár mezőturi és Csizmadia András az orosházi kerület képviselője, valamint a helybeli gazdák és munkások

„többezer főnyi” tömegén kívül Gyoma—Orosháza—Kondoros községek küldöttségei.

Nemzeti Ujság: „Megkapó és egyuttal nagyszabásu ünnepség színhelye volt a mult héten Endrőd, ahol gazda- és munkásnap rendezésével kapcsolatosan a 25 éves fennállását ünneplő Katolikus Népszövetségi Kör díszes zászlaját szentelte meg az ünnepi szentmise alatt Csernus Mihály apátplébános. A szentmise végeztével kezdődött a gazda- és munkásgyűlés, amelyen mintegy 3000 ember vett részt.”

A gyűlés megkezdése előtt a Zöldkereszt téli étkeztetésében résztvett szegény munkásgyermeknek nevében egyik kisleány üdvözölte a főispánt, aki jelentős adománnyal segítette elő az éhező gyermekek kosztoltatását. Majd Németh János, az endrődi Munkás-Olthon elnöke tolmácsolta hálás köszönetét az endrődi munkástömegeknek. „Meggyőződünk róla Méltóságos Főispán ur, mondotta Németh János, hogy a télen nem törődött velünk senki más. Sem a politikusok, sem a szakszervezetek. Egyedül Méltóságod volt az, aki akkor, amidőn az endrődi munkásoknak százai kenyér nélkül voltak, lehajolt hozzánk és mintegy 25.000 pengős közmunka elrendelésével megmentett az éhenpusztulástól bennünket. Kérjük, segítse továbbra is atyai jósággal az 1300 endrődi munkáscsaládot.”

A főispán látható megindultsággal köszönte meg az üdvözlést és biztosította az endrődi munkásságot állandó jóindulattól és segíteni akaró készségéről.

Ezután özv. Kocziha Andrásné ovónő tanítványai bájos aratójelenetet adtak elő, amiért lelkes ünneplésben volt részük.

A „Békés” c. lapból: „A program érdemi részét Varju Imre gazda beszéde nyitotta meg, aki helyi bajokról és kívánságokról beszélt.

Nagy figyelem fogadta Mecsér András országgyűlési képviselő, az Omge elnökének beszédét, A gabonaértékesítésről beszélt és nagy tetszés kísértte, amikor azokról a rejtett kulisszatitkokról beszélt, amiket a termelő és fogyasztó nem ismer.

Schandl Károly, az Okh. elnöke a szövetkezeti mozgalomról, annak eredetéről tartott magaszínvonalu előadást, rámutatva a földmunkás-szövet-

kezetek, különösen az endrődi sikeréről. Beszédéneknek az volt a megállapítása, hogy a karteleteket a szövetkezetekkel kell letörni. Bizzunk a jövőben, mondta beszéde végén, Lengylenországnak is vott Trianonja, mégis feltámadt.

Temesváry Imre a Köröshajózásról és annak jelentőségéről beszélt az értékesítés szempontjából. A három évre tervezett mű sokszáz kéznek adva munkát, már megindult, hogy a gyümölcs- és veteménykertészet fényes jövőjének nyissa meg kapuját.

Csizmadia András Orosháza orszgy. képviselője kedvenc témájáról beszélt nagy tetszés mellett. A család- és gyermekvédelem kérdéseit fejtegette, amelyet törvényhozási uton kell megoldani. Kapjon családi pótlékot a munkás és iparos is. Biztosítani kell olyan kereseti lehetőséget, hogy nyugdíját kiki megteremthesse magának. Nagy taps zúgott fel, amikor megállapította, hogy a munkás szeresse a munkát, a munkaadó pedig szeresse a munkást.

Kövy József gazdasági főfelügyelő kiváló gazdasági szakelőadást tartott a minőségi termelésről és az önellátásról.

Tolvay Géza gazdasági felügyelő az Alföldi Zöldmezőszövetség nevében beszámolt a szövetség endrődi munkájáról a legelőápolás és rétjavítás terén. (Ezt a munkát a vendégek ebéd után meg is nézték.)

Dr. Tölgyes István a Faluszövetség igazgatója, aki Mayer István ny. miniszter helyett jött, a mezőgazdasági munkáskérdésről beszélt, hangsúlyozva, hogy a munkásréteget gazdasági mellékágakkal kell foglalkoztatni. A munkásbetegségélyezés kérdésének megoldását eddig a nehéz gazdasági viszonyok akadályozták, de a közeljövőben ez is elkészül. A magyar munkások feladata lesz, mondta lelkes tapstól kísérve, hogy a Körösök forrásvidékét megtisztítsák az ellenségtől.

Báró Urbán Gáspár, Mezőtur orszgy. képviselője a közös munkáról, gazda és munkás összefogásának eredményéről beszélt. A magyar gazdának tanulnia kell, a kormánynak pedig kötelessége, hogy őt ebben támogassa.

Stefán Béla polgári iskolai tanár felolvasta a határozatokat, amelyekben a nagygyűlés az endrődi gazda- és munkástársadalom kéréseit terjeszti a kormány elé. (Lapunk más helyén közöljük.)

Végül Ugrin Vendel gazdálkodó mondott hálás köszönetet az illusztris előadóknak. Boldog lehet Endrőd gazda és munkásnépe — mondotta Uhrin — amikor az ország legkiválóbb közgazdasági szaktekin-

telyeit láthatja vendégül falujában. Önök eljöttek ide tanítani, felvilágosítani, küzdésünkben, munkakészségünkben megerősíteni, anélkül, hogy akár szavazatot, akár más támogatást kérnének tőlünk. A körösvidék népe nem felejtí azt el, hogy országos jelentőségű működésük és nagy elfoglaltságuk mellett is gondolnak reánk és a magyar fajszeretettől vezéreltetve törődnek velünk. Isten áldása kísérje közéleti munkásságukat, hogy abból jobb idők fakadjanak a falu népére is. A mindvégig komoly és feszült figyelemmel kísért tanulságos gyűlés bezárása után a hatalmas tömeg a himnusz eléneklése után távozott annak színhelyéről.

Az ünnepség résztvevői ezután a katolikus népszövetség székházába vonultak, a szövetség huszonöt éves jubileumi diszkozyűlésére.

Csernus Mihály apátplébános, a szövetség elnökének imája után Kovács Mátyás jegyző felolvasta a huszonöt év történetét és az egybegyűltek sokáig lelkesen ünnepelték a népszerű apát-plébánost, a népszövetség igazi megteremtőjét. Utána megtörtént a zászlóavatás, amelyen a zászlóanyai tisztet dr. Tüköry Józsefné töltötte be.

Lelkes hangulatban vonult a vendégsereg az ünnepi közebébe, amelyen háromszázan vettek részt, gazdák és munkások együtt, mindvégig pompás hangulatban. A közebéd, amelyen a vendégek mindenike felszólt, a késő délutáni órákban ért véget.

Közebéd után a községháza nagytermében folyt le a vasárnapi ünnepség harmadik része, a sokgyermekes anyák ünneplése. Huszonegy anya kapott jutalmat és kitüntetést.

A rendezőbizottság először csak 3 olyan sokgyermekes szegény anyát akart megjutalmazni, akik a forradalom után kötöttek házasságot, legalább 7-8 gyermeket szültek s legkisebb gyermekük is mostanában született. — A Németh János által vezetett gyűjtés azonban olyan szép eredménnyel zárult, hogy Csernus Mihály apát és Harsányi László indítványára az intéző bizottság 21 szegény anyát jelölt ki. A kiosztás alkalmával azonban kedvet kaptak a budapesti vendégek is és ők is 5 szegény munkásanyát jutalmaztak. — Dr. Schandl Károly v. államtitkár 30-, Dr. Temesváry Imre képviselő 10-, a Faluszövetség 10-, dr. Tüköry József újból 10 pengőt adományozott. A helyi gyűjtéscsől 3 asszony 10—10 pengőt, 3 pedig 1—1 mázsa búzát kapott. A

Tűzoltó-nap Endrődön

Folyó évben immár negyedik alkalom és megmozdulás volt a folyó hó 13-án lezajlott jubiláris tűzoltó ünnepség, olyan, amely a község határain túl vidéki, sőt megyei vonatkozású volt. A helybeli Önkéntes Tűzoltótestület ünnepelte fennállásának 10-ik évfordulóját, melybe bajtársias szeretettel, anyagi és erkölcsi áldozattal kapcsolódott bele a vármegyei Tűzoltó Szövetség. A vármegyei szövetség képviselőjében dr. Ugrin László vm. fb. főjegyző, a szövetség ügyvezető elnöke, dr. Máray Ágoston szövetségi pénztáros, Várközi Alajos tűzrendészeti felügyelő és Kovács Lajos alparancsnok jelentek meg, akiknek tiszteletére az O. T. választmánya az ipartestületeiben szűkebb körű ismerkedő vacsorát rendezett. A testület működő tagjai parancsnokuk vezetése alatt fáklyás menetben vonultak az ipartestület helyiségebe, s ott a szövetség képviselőit lelkesen üdvözölték. Az üdvözlő beszédet Szabó József parancsnok mondta. Az ismertetési vacsorán Harsányi László főjegyző köszöntötte a vendégeket, melyet dr. Ugrin László szöv. elnök viszonzott szívből jövő, meleg szavakkal, Azt a hő kívánságát fejezte ki, hogy ez a szeretet és ragaszkodás, amely gyermekkorában az ő kortársait kivétel nélkül összefűzte, átvihető lenne a felnőttek közötti életviszonylatokba, hogy így a béke és harmónia uralná ennek a községnek az életét. Az intim hangulatú vacsora villanyoltásig tartott.

Kora reggel zenés ébresztő hívta fel a lakosság figyelmét a tűzoltó ünnepre. Egymásután érkeztek az idegen csapatok. A községház kapuja diszkapuvá változott s „Isten hozott” felírással várta a vendégeket. A megérkezett vendégek, előljárók és a csapatok zeneszóval vonultak fél 10 órakor a tábori istentiszteletre, ahol Földöly Béla magasszárnyalású és a nap jelentőségét méltató beszéde után Harsányi F. Vince minorita áldozár celebrálta az ünnepélyes misét asszisztenciával, melynél négy tűzoltó ministrált. A szentmise után a hősi szoborhoz történt felvonulás, ahol dr. Ugrin László szövetségi elnök gyönyörű, könnyeket fakasztó beszédet mondott a magyar földről és a magyar sorsról, megkoszoruzta a hősi emlékművet. Petri Zoltán gyógyszerész az öcsödi testvéregyesület koszoruját helyez-

te el a szoborra. A lélekemelő megemlékezés után a Himnusz hangjaival záródott a szobor-előtti ünnepség.

Délelőtt 11 órakor a községháza tanácstermében Harsányi László főjegyző, testületi elnök megnyitotta a diszközgyűlést, melynek során dr. Máray Ágoston lelkes beszéd kíséretében nyújtotta át dr. Ugrin László szövetségi elnöknek az Országos Szövetség szolgálati kitüntető érmét, melyet a kitüntető elnök meghatva köszönt meg. Azután Szabó József parancsnok ismertette részletesen a szövetség 10 éves fennállásának történetét, melyet a közgyűlés nagyszámú hallgatója figyelemmel hallgatott meg. Majd felolvasta az Országos Szövetség távirati, a derecskei és törökszentmiklósi testvéregyesületek írásbeli üdvözlőit. Ezek után szövetségi elnök lelkes és buzdító szavak kíséretében osztotta ki a 10 és 5 év óta szolgáló tűzoltók részére az országos szövetség által adományozott kitüntető szolgálati érmeiket.

10 évi szolgálatukért kitüntető érmet kaptak: Szabó József parancsnok, Czikkely János alparancsnok, Kondor József örs-parancsnok, Kiszely Simon örs-parancsnok, Katona Sándor rajvezető, Katona Béla örsvezető, Timafalvi Mátyás örsvezető. 5 évi szolgálatukért kitüntető érmet kaptak: Sóczó Vince rajvezető, Szonda István örsvezető, Uhrin Sándor örsvezető, Timár Károly, Timár Imre I., Dobai János, Kiszely Géza tűzoltók.

Délben az ipartestületben 300 terítékes közebed volt, melyen Harsányi főjegyző a kormányzót és a versenyre érkezett idegen csapatokat, dr. Libényi Béla, Szabó József tűzoltóparancsnokot, dr. Hunya Benő pedig a vármegyei szövetség elnökét: dr. Ugrin Lászlót köszöntötte. Ebéd után fél 3 órakor a piactéren nagyszámú nézőközönség jelenlétében folyt le a járásközi verseny, melyen Endrőd, Öcsöd, Szent-andrás, Mezőherény, Köröstarcsa, Körösladány és Gyoma községek válogatott csapatai vettek részt. A verseny eredményeképpen megállapítható, hogy az endrődi csapat elsőrangban szerepelt. A legnehezebb kilences és ötös szerelési versenyben első helyre került s így elnyerte a vármegyei szövetség vándorzászlóját első díj címén, második díjban 3 nadrag és 3 sapkát, támadási gya-

korlatáért pedig egy diszes ezüst serleget. A vezénylői egyéni versenyben szintén Endrőd vitte el a babért, amely egy ezüst cigaretta-tárca volt. A második vándorzászlót Szent-andrás csapata vitte és nagyszámú értékes díjakat nyertek a többi csapatok is. A versenyt dr. Ugrin László szavai zárták be, aki előtt — a mint — egy száz főnyi tűzoltócsapat díszmenetben vonult el.

Este az ipartestületben táncmulatság fejezte be a tűzoltónapot.

A csejtiek ünnepe

A régi írásokból olvassuk, hogy az uradalom dohánykerészei 1836-ban Csejten iskolát állítottak fel, ahol Bölös József tanító 16 növendékkel kezdte meg a tanítást. Bár az iskola később megszűnt, a 100 év előtti iskola alapításának emlékére és a 10 év óta egyfolytában ott szolgálatot teljesítő Lesniczki István községi tanító megünneplésére összegyűltek a Körösön-tuli lakosok, gyermekek, leventék f. hó 8-án. Ezen a kis kulturális ünnepségen megjelent dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró, dr. Sárosi József közig. gyakornok, a község képviselőjében Harsányi László főjegyző, Pádár Miklós segédjegyző és Kovács Sándor gazda. Az Rk. Iskolaszéket Földöly Béla káplán és Fehérvári Ferenc tanító képviselték. —

Az ünnepséget Iványi István köri elnök nyitotta meg közvetlen meleg szavakkal. Megemlékezett az iskoláról és szeretett tanítójuk iránt a csejti lakosság hűséges ragaszkodását fejezte ki. Az ifjuság két darab egyfelvonásos vígjátékkal kedveskedett az összegyűlt közönségnek. Azután megindult a köszöntők sora az apró gyermekektől a felnőttekig minden réteg köszöntötte, virágcsokorral s egyéb értékes ajándékokkal halmozták el csejtipusztá tanítóját: Lesniczki Istvánt. Harsányi László főjegyző tolmácsolta a község egyetemének üdvözlését és köszönetét s felolvasta és átadta a községi képviselőtestületnek határozatát. Méltatta a csejti iskola 100 éves fennállásának jelentőségét és fejlődését. Nagy József az 50 év előtti csejti iskoláról emlékezett meg élvezetes élmények felemlítésével. Végezetül Lesniczki István tanító mondott meglafolt szavakkal köszönetet a nemvárt frappáns ünnepeltetésért.

Ez alkalommal nyújtotta át községi főjegyző a levante csoport ezidei járási versenyen elnyert két drb. kitüntető díszoklevelet.

Az ünnepséget este 100 terítékes vacsora és táncmulatság fejezte be.

Stefánia-Szövetség adományát Alapy Andor elnök indítványára Balogh Istvánné, Timár Vincéné és Koloh Bálintné kapták egyenként 20—20 pengőt, s az első kettő érdemjelet. Csernus Mihály elnök a Vöröskereszt 20 pengős adományát Dinya Istvánnénak, 1 mázsa buza adományát Timár Vendelnének, s az Endrőd-Gyomai Takarékszövetkezet 10 pengős adományát Timár Bálintnének javasolta kiosztani. Dr. Tüköry József 1 q. buza adományát Drahó Imréné kapta. Harsányi László főjegyző a Zöldkereszt három 10—10 pengős adományát Tóth Józsefné, Harnos Istvánné és Vaszkó Györgyné részére javasolta kiosztani. A kiosztás után dr. Schandl Károly v. államtitkár tartott könnyeket fakasztó szép beszédet a megjutalmazott édesanyákhoz, akik nyomoruságos életsorsban is teljesítik az oltárnál elhangzott eskü szent kötelezettségét és utánpótlást adnak a megcsönkített ország létszámában csökkent magyarságának. —

Endrőd község komoly gazdasági munkásközönsége nagy tanulást vont le a vasárnapi gyönyörűen sikerült ünnepségből. — Nem volt pártpolitika, nem kisebbitettek, nem gyaláztak senkit, nem rombolták a tekintélyeket, nem uszították a föld népet. — De megvilágították őszinte magyar nyíltsággal és tárgyilagos igazságszeretettel mindama fontos és életbevágó kérdéseket, amelyen a falu népe évek óta rágódik, s amelyeknek megvalósításától sorsának, családjának és falujának felvirágzását is remélheti. —

De a megjelent előkelőségek is kedvező benyomásokkal távozhattak. Láthatták azt, hogy Endrődön lehet tartani népes nagygyűlést csendőrszuronyok nélkül is. Ez a nép nem vad, nem szélsőséges, legalább is nagy többségben nem. —

Itt is van salak és söpredék, mint minden más helyen. Ezeknek talán nem kell a komoly beszéd, ezek szívesebben hallgatják a handabandázást, nagy-képű hazudozását azoknak, akiktől soha egy falat kenyeret, vagy egy lillér segítséget nem kapnak, ezek felülnek üres szolamoknak és becsapásra épített ígéreteknek. De — Istennek hála — ezek napról-napra fogynak, csökkennek. — A nép szemc nyilik. Neki már nem elég a szószátyárkodás. A komoly jószándék mellett azt is nézi, hogy mit tesznek az érdekében. S ahol azt látja, hogy csak a szavazatára van szükség, vagy hogy vállán mások a magasba jussanak, de ugyanakkor a „vérdíjat”, a tejfelt ők szedik le, akkor felnyilik a szeme és nem ugrik be mindenféle zöld maszlagolásnak. —

Hisszük, az endrődi gazdasági munkásközönsége sok embert a helyes útra, a józan belátásra térített.

Nyári napok Esztergomban

Méltóságos és főtisztelendő
CSERNUS MIHÁLY urnak
apátplébános,
mint a „Gazda- és munkásnap” rendező-
bizottságának elnöke
E n d r ő d .

Kedves Munkatársam!

Annak a jóleső érzésnek hatása alatt, mely az endrői gazdanap sikere fölött tölt el, kedves kötelességemnek tartom, hogy az ünnepség gondos és alapos előkészítéséért úgy Neked, mint segítségedre volt munkatársainknak különös elismerésemet és köszönetemet nyilvánítsam.

Amidőn arra kérlek, hogy ezt tudomásul venni és érdekelt munkatársainkkal plénum előtt közölni sziveskedjél, ismételt örömmel adok kifejezést, hogy fáradságos munkátokat oly szép siker koronázta. — Kérlek, hogy lelkes munkatörekvéssel továbbra is fáradhatatlanul szolgáljatok a falu népének, kulturális és méltányos anyagi érdekeit, s ezzel a Nemzeti Egység magasztos eszméit, melynek eredménye hazánk boldogabb jövője kell, hogy legyen. —

Nagyrabecsülésem biztositásával és őszinte barátsággal készsége munkatársatok:

Gyula, 1936. szeptember 3.
vitéz Ricsóy Uhlarik Béla.

Méltóságos

CSERNUS MIHÁLY urnak
apátplébános
E n d r ő d .

Méltóságos Uram!

Igen tisztelt Barátom!

Engedd meg, hogy őszinte köszönetet mondjak hozzám intézett szives megleghangu leveledért. Nem Te tartozol nekem köszönettel, hanem én neked azért, hogy olyan szives voltál engem is meghívni és ezzel módot adni arra, hogy ezt a kiválóan sikerült, szép gazdaggyűlést végigélvezhettem. Remélni szeretném, hogy üdvös hatása folyton mélyülni fog és a gazdatársadalom egysége Endrődön is megerősödik. Egyben engeddd meg, hogy azért az igazán szép prédikációért, amit hallani módomban volt, őszinte hálaadást adjak kifejezést. Nemcsak a hallgatóságot erősíti az ilyen gazdaggyűlés, hanem az előadókat is erősíti a hallgatók szeméből tükröződő bizalom.

Őszinte köszönetem kifejezése mellett, melegen üdvözöl tisztelő hived

Budapest, 1936. szeptember 7.

Mecsér András

az Orsz. Mezőgazd. Kamara elnöke.

I.
Valamikor 20 évvel ezelőtt — mint katona a világháború vérzivataros napjaiban — fordultam meg először Esztergomban. Még háborús külsejében is, mely akkor minden városban, falun magán viselte a polgári élet sokféle hiányait, megragadta lelkeket a város gyönyörű fekvése és akkori túzólagos, rövid ott tartózkodásom alatt is éreztem, hogy szívemet betöltik a múlt, a történelmi idők dicső és mélyeséges emlékei, tradíciói. Ezek olyan mélyen vésődtek szívembe, agyamba, hogy azóta is számtalanszor meg és megújult az erős vágy, hogy még egyszer láthassam s benne nyugodtan megpihelve, jól alaposan szemügyre vehessem hazánk egyik legősibb, szépséges kis városát és hogy megfűrészhessem az alföldi letargiában testvérharcban beporosodó, lassanként elfásuló lelkeket a magyar katolicizmus fellegvárának: a Magyar Sionnak felséges légkörében.

Az Ur Isten megengedte, hogy régi, tervszerű szándékomat az idén megvalósíthassam. Mindaz, amit apró iskolás koromtól kezdve Esztergomról tanultam, olvastam, hallottam, amikor megérkeztem eltörpült a valóság egyre jobban kibontakozó méretei, arányai mellett.

Célom, hogy a nagy, Körösmenti kat. községgel, az alföldi lelkekkel, szivekkel megismerhessem Esztergomot s átértessem azt a nagy horderejű jelentőséget, melyet ma, csonkaságunkban Esztergom a magyar katolikusoknak jelent. (Minden tapasztalatomat, benyomásaimat a sík rónához szokott, tágra nyitott szemmel néztem ott s úgy is óhajtom festeni, leírni.) Mielőtt ezt teszem, közlöm dr. Köhalmi, Esztergom város idegenforgalmának irányítója tollából eredő általános irányu tanulságos leírását Esztergomról kivonatossan.

A természet pazar szépségeit, a szellemi alkotások gazdag kincseit alig örzi még város szerencsésében és egyben méltóbban, mint Esztergom.

Ez a város hazánk történelmének vetülete, Nincs a magyar sorsnak az a dicsőséges, vagy tragikus korszaka, melyben Esztergom nem ragyogott, vagy nem vérzett volna, melyből büszke vagy figyelmeztető emléket nem őrizne falai között.

Keletkezésének története az őskorból indul el. A római imperium alatt jelentős táborhely volt. A Krisztus utáni századokban is találkozunk Ostering — Osztrigom — Strigonium nevével, melyből a mai Esztergom elnevezés ered. A honfoglaló Árpád nemzetség szállás birtokához tartozó Esztergom Géza alatt fejedelmi székhely lett s ettől az időtől kezdve IV. Béla koráig az ország fővárosa, királyi és érseki

székváros A tatár pusztítás után Esztergom — ezentúl érseki székváros — jelentőségéből mit sem veszített. Különösen a reneszánsz kor nagy primásai alatt érte el virágzásának tetőpontját, melynek maradandó emléke Bakócz Tamás 1507-ben épült márvány kápolnája. A mohácsi vész követő országbomlás 1543-ban Esztergomot is török kézre juttatta s a 140 éves török uralom alól csak rövid 10 évig szabadult fel ideiglenesen (1595 — 1605). A város, a primás és a káptalan távolléte miatt a felszabadítás után csak lassan népesedett be. A fokozatos fejlődést Rudnay Sándor primás és a káptalan 1820-ban való visszatérése biztosítja. Rudnay primás kezdte meg a mai főszékesegyház építését, mely 1822-től rövidebb megszakításokkal 1869-ben nyert befejezést.

A város történelme előtti szerepét a muzeumban őrzött leletek tanúsítják. A történelmi idők bizonyítékai is bőségesen rendelkeznek. Páratlan jelentőségűek a középkori kultúránk bizonyítékaként felbecsülhetetlen értékűek: dr. Leopold Antal prelátus kanonok alapos történelmi tanulmánya és meggyőző adatai alapján az 1934. évben megindult várhegyi ásatások csodálatos leletei.

Az ezeréves magyar múlt naplénys és viharos századai az esztergomi várhegy falaiba égették nyomukat. A szemlélő csak ereszi magára a kövek, a falak, a szinek hatását s lelkében egy nagyra hivatott és hihetetlen erőfeszítések elé állított nemzet életét látja itt, Kelet és Nyugat vihar-sarkában.

A várhegyen a bazilikában a magyar nemzeti nagyságnak ereje és a 900 éves kereszténység lehelete zsongja körül lelkünket. Maga a bazilika újabb, de az ezeréves emlékek környezete ékesszólásánál szebben hirdetik nemzeti elhivatottságunkat a népek nagy családjában.

A keresztény muzeum hazánk legértékesebb vidéki muzeuma. Képtára, iparművészeti és régészeti gyűjteményében a középkori magyar festészet és faszobrászat emlékeit, olasz képtárában minden iskola és kor elsőrangú példányokkal való képviselőit bámulhatja a szemlélő. Figyelemreméltó a német és németalföldi reneszánsz és barokk képsorozata, ötvösművészeti gyűjteménye is.

A főegyházmegyei könyvtár 140.000 kötetéből legértékesebb a híres Jordánszky hódex, az első magyar biblia-fordítás.

Amit Esztergom az évezredek magyar multból kövekben, festészetben, drágaságokban élénk tár, az nemzeti kultúránk miniatűr tükré.

Az új Esztergom, mint a trianoni végvárak osztályosa, erejének végső megfeszítésével küzd, hogy a mult kötelező

Esztergomi emléksorok...

(„Krasznahorka büszke vára” dallamára...)

Esztergomi Vaskapunál
Leszállt a Turulmadár,
Nagy-Asszonyunk szobra fölött
Szárnya-szögve eltűnődött:
„Mért oly kihalt, mért oly árva?”
A magyarok szép országá?

Nagyasszonyunk vigasztalta,
Halk szavával azt sugallta:
Ottan áll a Hármashalom,
Nincs a földön oly hatalom,
Ami neked utadban áll,
Hogy átrepülj Turul madár!

Turul madár szárnya rébben
S a vándorló fellegekben
Észak felé elviharzott,
Meglátni a magyar sorsot
Néma könnyet, rabbillincset,
Az elrabolt ősi kincset

És ha mindent körül néztlél,
Tátra felett elrepültél.
Gyere vissza Vaskapuhoz,
Mondjad meg, a jövő mit hoz?
Magyar hittel várnak-e még?
Nem halt-e ki a reménység?

Turul madár meg is tette,
Kassa felől azt üzenté:
Rákócziak lobogója,
Rab magyarok szószólója,
Fennen villog, lobog szépen
Csillagtalan magyar éjben.

Esztergom, 1936. augusztus hó 25.
Harsányi László
főjegyző.

erejével itt a határszáron is őrt álljon és hivatását feljessze. A parkányi járás és a környező vidék elszakításával gazdasági föltéréjében végzetesen megfojalkozott. Új utakat kellett keresnie. Az Isten áldotta természeti szépsége, thermál vizű forrásai és kultur-históriai jellege — mint adottságok — a fürdő, nyaraló és iskolaváros gondolatának megvalósítására készítette a város vezetőségét.

A történelmi környezet és mint a magyar katolicizmus központja az ifjúság vallásos-kölcsi nevelésére az ország legelső iskolavárosává avajta. Az érseki leánynevelő intézet gimnáziuma, tanítónőképző-intézete polgári és elemi iskolája, modern internátussal a leánygyermek, a bencés gimnázium, a városi reáliskola, a ferencesek reálgimnáziuma és az érseki tanítónőképző — utóbbi három korszerű internátussal — a fiugyermekek részére biztosítja a hazafias és a vallásos nevelést.

Esztergom, a magyar nemzeti mult őszinte feltárója és hűségese öre az idegen szemlélőnek még bőségesebben tárja ki szépségét, gazdagságát, történelmi és szellemi kincseit. Ide kell jönnie annak, aki a város multján keresztül hazánk multját ezeréven át ismerni akarja. Ide kell jönnie, aki a magyar sors jelenét e város erőfeszítésén keresztül látni akarja, hogy a magyar erőt merítsen a jövő nehéz feladataira és bizó reménységet az örök magyar elhivatásra; ha pedig idegen, lás-sa, hogy ezeréven át itt e nemzet mindig teljesítette roppant kötelességét Európa legnehezebb örhélyén, Nyugat és Kelet kapujában.

1936. szeptember hó 11.

Harsányi László
főjegyző.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

XI. Pius pápa megrendítő szózata a világbolsevizmus veszedelméről

A világ legmagasabb erkölcsi fórumáról lelkeket megrendítő szavak áradtak szét: mártírokhoz és sántái gonoszságok bűntetteihez, kökemény szívű közömbösökhöz és jövőjüket kétségbeesetten féltő millióihoz a pusztulás szörnyetegeitől fenyegetett emberiségnek XI. Pius pápa beszélt — nemcsak az ötszáz spanyol menekülthöz, akik odavitték fájalmukat és sebzett szívüket a pápai trónus elé — hanem az egész világhoz.

A nagy keresztes háborúk papáinak az egész akkori világot megmozgató erkölcsi hatalma elevenedett meg az örökéletű Egyház fejének beszédében: „vagy megtisztultok, aszerint éltek és cselekedtek, vagy pusztulás vár rátok.”

A megdönthetetlen igazság árad a pápa szavaiból, amikor a szkeptikusok meggondolatlan kijelentéseire felel: „Tegyetek lehetővé oly társadalmat, amely minden tekintetben teljes szabadságot ad a katolikus vallásnak és Egyháznak s megszűnik a veszedelem, amely titeket jövőtökben, életetekben, művelődésükben és művészetekben olyan gonosz elszántsággal fenyeget.”

A félrevezetések és a lélek-mérgezések veszedelmén át is győznie kell a történelmi jelentőségű beszédnek. Győznie kell, ha a keresztény világ keresztény akar maradni s ha a szenvedésektől gyötört spanyol mártorik sorsából tanulni akar.

A Szentatya megemlékezett azokról a borzasztó üldözésekről, amelyeknek emlékeit a spanyol menekültek még ma is magukon viselik: kifosztották őket mindenükből, halálra keresték őket városokban és falvakban, az emberek lakásán és az erdők magányában: amint az apostol látta az első vértanukat, akikről a következő büszke és nagy kijelentést tette: „Ezekre a világ nem volt méltó.”

Hangsúlyozta a pápa, hogy a spanyolországi szenvedők az Istennek olyan ellenszolgálatást nyújtottak azokért az istenkáromló cselekedetekért, amelyek Spanyolországot ma elborítják, amely gondviselés-szerűen jött a mai időben, amikor hallanunk kell a borzasztó kiáltást: Isten nélkül, Isten ellen! Értékes emlékek, szent ereklyék, méltóság, szentség, templomok, jótékonyág, tudomány, szeretet; és ezenkívül püspökök, papok és világiak, tiszteletreméltó öregség, az élet legelső virágjai, a sir szentsége és ünnepélyes csendje is áldozatul esett, valamint elpusztult a legbarbárabb legkegyetlenebb módon ebben a soha nem látott féktelen áradásban, amelyet szinte hihetetlenül vad és kegyetlen erők mozgatnak. Nem méltóak ezek az erők nemcsak az emberi

méltóságához, de magához a legnyomorúságosabb és legmélyebb süllyedt emberi természetéhez sem.

A legszentebb testvériség

Hangoztatta a pápa, hogy ehhez még hozzájárul az, hogy a mostani borzalmas viszonyok között a testvérek gyilkolják a testvért. A háború mindig még a kevésbé szomorúbb feltevésekben is embertelen és borzalmas dolog: az ember, aki halálra keresi az embert, hogy minél nagyobb számban meggyilkolhassa, hogy kárt tegyen benne és vagyonában, egyre hatalmasabb és gyilkosabb eszközökkel. Mit szólunk akkor a testvérek közötti háborúhoz?

Ezután a pápa a következőket mondotta: Van azonban még egy más testvériség is, amely végül szentebb és értékesebb a hazafias és az emberiség testvériségénél és ez az, amely kereszténységben egyesíti az embereket a keresztény egyház misztikus testében. És éppen ez a tiszta testvériség, amely a keresztény Spanyolországot megteremtette, szenvedett legjobban és szenved még ma is a jelenlegi szerencsétlenség közepette. Mondhatnám sántái módon gyújtották fel a szomszédos Spanyolországban annak a gyűlöletnek és vad üldözésnek lángját, amelyet kimondottan a katolikus egyháznak és vallásnak tartanak fenn, mint egyetlen igazi akadályt ahhoz, hogy kitörhessenek minden fennálló rend megdöntésére azok az erők, amelyekből már izelítőt kaptunk Oroszországtól Kináig, Mexikótól Dél-amerikáig, Ez az a kísérletezési készülődés, amelyet megelőz és szüntelenül kísér a kitarló és ügyes propaganda az egész világ meghódítására azoknak a képtelen és romboló eszméknek, amelyek miután félrevezették és felzavarták a tömeget, célul tűzték ki azok felgyverzését és minden emberi és isteni érzés elleni irányítását, ami végzettszerű szükségesség alapján be is fog következni, még pedig a legrosszabb körülmények között, ha hamis számítások és érdekek, romboló vetélkedések, az egyéni előnyök önző szerzése miatt mindazok, akiknek kötelességük volna védekezni, elmulasztják a védekezést, amely talán már ugyis nagyon elkészt.

A pápa végül köszönetet mondott mindazoknak, akik igyekeztek Spanyolországban az emberiség nevében közbelépni. Azoknak pedig, akik ugyan gyűlöletes és kegyetlen üldözésekkel még a pápa személye ellen is fordultak — a pápa nem mondhat mást, mint azt, amit a sokszor oly nehezen teljesíthető isteni parancs mond:

— Szeretni őket, szeretni őket különös könyörületességgel és minthogy mást nem tehetünk, imádkozni értük, imádkozni, hogy visszatérjen hozzájuk az igazság tiszta megvilágítása, megnyiljon szívük a kö-

zös jó keresésére: imádkozni, hogy visszatérjenek az Atyához, ki vágyakozva várja őket és nagy ünnepet fog ülni visszatértükkor és imádkozni, hogy legyenek velünk akkor, amikor amikor nemsokára Spanyolország felett ismét a béke szivárványa fog feltűnni, hogy ennek a szép és nagy országnak boldog üzenetet hozzon.

Ilyenek is megtörténhetnek a művelt XX. században

Kezünk ökolbeszorul, szívünk a fájdalomtól reszket, arcunkat a szégyen pirja festi pirosra, amikor a spanyol nemzetközi banditák vadállatias örvongását olvassuk. Hova sülyedhet az istentagadó, tekintélyt nem ismerő, az ördögtől megszállt ember!? Milyen pokollá tudják változtatni a föld színét, ha felkorbácsolják és szabadjára eresztik a bűnös indulatokat!? Az emberi elvetemültségnek és kegyetlenségnek ríkió esetét hozza el hozzánk az alábbi hír:

Akasztott gyermekek az „Uruguay hajón

A barcelonai kikötőben, az ellenforradalmárok hőrténévé berendezett, hírhedt „Uruguay” nevű hajón a spanyol „népfőnt” legborzalmasabb bűntetteit is túlhaladó szörnyű események történtek. Az uszó hőrtön szerencsétlen foglyait embertelen testi és lelki kínzásokkal gyilkolják halomra az anarkisták. Szerdán 44 foglyot hurcoltak a partra és válogatott kínzásokkal ölték meg. Az irami vereség miatt örvongó anarkista-kommunista banditák két cserkészfiút a tengerbe dobtak és célba lőttek rájuk, 21 asszonyt és leányt a parton kiszolgáltattak a fékevesztett csöcseléknek s aztán legyilkolták és máglyán elégették a szerencsétlenek megcsontított holttestét. Az árbocok között kifeszített kötélén kilenc gyermeket akasztottak fel és a szülőknek végig kellett nézniük gyermekeik borzalmas halálát.

Több szülő beleőrült a fájdalomba, néhányan kétségbeesésükben rátámadtak a gyilkosokra. Ezeket agyonlőtték, a többiekkel a lábukra kötött nehez sulyokkal a tengerbe dobták.

Hónapok óta tart az öldöklés és mészárlás a művelt Spanyolországban. Az egész világ megdöbbenve néz a kommunista embertelenségeire és keresztes-háború indítását sürgeti a népek rendjét és berendezését felforgató, gyilkos banditák ellen.

És ugyanekkor Pestvármegye közgyűlésén hihetetlen vakmerőséggel fel mert szólalni a szociáldemokrata párt egyik vezetője, s a keresztény törvényhatóság előtt gonosz cinizmussal kijelentett, hogy „a magyar szocialisták rokonszenve a spanyol kommunista-kormány mellett van.”

A szörnyű és az egész szocialista gondolkodást teleplező beszédre a törvényhatóság tagjai azt kiáltották, hogy „temp-

lomrablók, gyújtogatók, gyilkosok, hazaárulók” és belefojtották a szót Propperbe; A főispán kemény szavakkal oktatta ki a vörös vezérharcost. Ez azonban nem elég. A keresztény magyar társadalom és a magyar munkásság nevében is szigorú, pártatlan intézkedést kérünk és követelünk a vörös banditák kalózkodása ellen. Az országot egy Trianonba, a magyar népet egy szörnyű nyomorba rántották bele, újabb kísérletezést és erre vezető földalatti titkos aknamunkát sem a szabadkőműves felforgatóknak, sem ikertestvéreiknek, a vörös hóhéroknek nem engedhetünk meg. A kormány sürgős eljárását kívánja az egész magyar nép!

Katolikus Nap. Az orosházi esperesi kerület katolikus táborára szeptember 20-án nagyszabású katolikus seregszerűen tart Orosházán. Mint értesülünk, félvármegye katolikus polgársága vesz részt az impozánsnak ígérkező ünnepségen, amelyet az egyházmegye főpásztora: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó vezet. Kitűnően összeállított program — országoshírű szónokok beállításával — nagy vonzótót gyakorol a vidék katolikus népére.

Gömbös Gyula miniszterelnök utókurán Münchenben pihen. Orvosai remélik, hogy a súlyos vesebántalmak enyhülnek, s a miniszterelnök pár hónap alatt teljesen visszanyeri régi munkaerejét.

Örömhírt küld az Alispán az endrődieknek. A vármegyei kisgyűlés alkalmával Gyulán járt Apát urral azt az üzenetet küldte az endrődieknek, hogy „az aszály elmúltával teljesítheti kérésüket, s a község és öregszőlők között régi keskeny utszakaszt hamarosan felszedeti és szélesebb méretben át rakatja.” Az Apátnak arra a kérdésére, hogy mit kell érteni a „hamarosan” szó alatt, azt felelte az Alispán ur, hogy mielőbb, de legkésőbb a tavasszal. Az Apát azt jegyezte meg, hogy „ilyen hírhordás”-ra máskor is kapható.

Választás a vármegyén. Szeptember 30-án tartja nyári közgyűlését Békésvármegye Törvényhatósága, amikor betöltés alá kerül dr. Pálka Pál nyugalmazott régi főbírák öröke: a gyomai főszolgabírói állás is. Mint halljuk két pályázó indul: dr. Sorbán Jenő h. főszolgabíró és Bakoss József tb. főszolgabíró. Itt-ott emlegetik, hogy dr. Heinrich Dezső tb. vármegyei főjegyzőt is kérték nagyszámú hívei a pályázat benyújtására, de úgy tudjuk, hogy az egész vármegyében népszerű Heinrich Dezső nem indul, s így dr. Sorbán Jenő megválasztása nagy többséggel történik.

Nyugalombavonult

az endrődi katolikus egyházközség két érdemes tanítónője: özv. Vörös Ferencné sz. Schedel Stefánia és vitéz Farkas Lászlóné Gyuricza Margit. Özv. Vörösné 32 évig tanított Endrődön. Férje is az egyházközség kitűnő tanítója volt, s 1918-ban a „spanyolragály“ áldozata lett. Schedel Stefánia egy hosszú emberöltőn át nagyszerűen betöltött hivatás érdemeivel távozik az iskola katedrójáról. Isten óvja és minél hosszabbra nyújtsa neki a pihenés éveit. Vitéz Farkasné családi körülményei és kisebb fokú gyengélkedése miatt kérte nyugdíjaztatását. Mint örömmel halljuk, az iskolai nevelés helyett a családi nevelés fontos ügykört látja el, egyelőre még csak a nyáron született kis fia körül.

A Puztamonostoron

tartott iskolán kívüli népművelési tanfolyamon Bencze Józsefné kondorostanyai tanítónő — mint „mü mama“ — vezetésével öt fiatal endrődi tanítónő vett részt. Mint örömmel halljuk, „hajadonaink“ példás szorgalommal és szép eredménnyel végezték a tanfolyamot, csak egyből hoztak szekundát. Az Apát ur azon kérdésére ugyanis, hogy a nyári kiránduláson melyik szerzett völgyényt, egy sein tudott „igen“-nel felelni.

Hírek a megszállott területekről:

Az egész regát és Beszarábia kukoricatermése elpusztult a szárazság miatt.

Az Adverul című oláh lap felháborodik azon, hogy a magyarok még Bukarestben is hangosan mernek magyarul beszélni.

A bukaresti pályán a Ferencváros labdarugóit az oláh csapatnak drukkoló közönség megdobálta.

A határmenti magyar püspökök létezését államellenesnek mondja egy oláh napilap, mert csak a revízió céljait szolgálják és megszüntetésüket követeli.

Prókai Rudolf magyar vasuti tisztviselőt, mert a budapesti rádiót halgatta és leányát magyar iskolában taníttatja, az oláhok el akarják bocsájtani hivatalából.

Vaszari Piri és Faragó Ödön művészek munkácsi előadását az ungvári országos hivatal betiltotta.

Az eperjesi városi tanács elhatározta, hogy a katolikus templom előtti parkból eltávolítják a 48-as szabadsághősök emlékművét.

Abból az alkalmából, hogy angol képviselők levelet tettek közre a magyar revízió érdekében a Timesben — írja a Narodni Listy, hogy Csehországot senkisé nem kényserítheti a békés revízióra, de az angol sajtó reményt és nyugtalanságot kelt a Felvidéken.

A szeghegyi svábság most ünnepele odateleplülésének 150 éves jubileumát, melyen dr. Popp Fülöp evangélikus püspök tartott beszédet és azt mondta többek között, hogy a jugoszláv állam keretében igazi hazát talált a németiség, ahol szabadságban fejlesztheti ki faji értékeit.

T e r e f e r e

Gyomai: Jó reggeli alyámfiak, hová kövélkeznek?

Endrődi: Orosházára menénk az országos vásárra.

Gyomai: Hát aztán vasárnapra nem marad ott a Csizmadia András beszámolójára? Ugy hallom, hogy nagy felvonulás készül!

Kondorosí: Hát iszen meg is érdemli András bátyánk, hogy meghallgassuk. Ugyancsak jól kinölte magát nemcsak rangban és természetben, de még az ékesszólásban is. Endrődön is kiélt magáért, elhallgaltam volna eslig is.

Gyomai: Hát ami igaz, csak igaz, szörnyen szép gyűléstök volt komáméknak. Egy kicsit irigveltük is, mert hogy hát a járás feje mégis csak Gyoma voina. De hogy tudták azt a sok híres ember megcserezni?

Endrődi? Hát bizony bennünk a Főbíró ur is, no meg a Főispán ur is kíségetell. Szégyen ide, szégyen oda, a mi szép szemünkért alig jönné volna le Endrődre az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, no meg az Országos Hitelszövetkezet vezérigazgatója, ha nem lett volna jó párifogónk.

Kondorosí: Büszkék lehetnek bátyámuramék, hogy Endrődre a magyar gazdák olyan kiváló vezérei lejöttek. Csak azt nem értem, hogy akadhatott mégis maguk között olyan kőfic, aki le akarja beszélni a gazdákat a részvételről?

Endrődi: Hát ecsém, régi nőia az, hogy a teherhordó számár nem áll ki futtatni angol telivérrel. Akiülthon a népvezér szerepét szereli játszoni, nem szívesen veszi, ha nálánál sokkal okosabb és a népért évtizedek óta becsülettel dolgozó emberek világosítják fel a falu népet.

Gyomai: Csak azt csodálom, hogy még akadnak olyanok, akik hallgatnak az ilyen szószátyárookra. Mindig azt kiabálják, hogy nekünk csizmaszkövet kell, aki vér a mi vértünköl. Ez ismeri a parasztember baját, ez nem vezeli félre, ez nem zsarolja ki, ez segít rajta. És most jobb nekik a lakcipős kiscgazda politika, mint Csizmadia András izigvérig magyar gondolkodása?

Kondorosí: Pedig, ha eszmál akartak, András bácsinál tekintélyes firmát láthattak volna! A csizmaszárba belefért volna az István sógor Mátéval, meg az öreg Csesztákkal együtt és onnan kiabálhattak volna, az uri kiscgazdáknak, hogy „ill a

kiscgazda politika, ill a kiscgazda tudomány és az igazi népszerűtel Pisia urfi!“

Endrődi: Ez mind igaz. Ha nem szégyelnék, be is vallának. Azonban tudják azt az endrődi gazdák is, hogy a jó kortespiz sok embernek új elvet adott már. Nem is sokat adnak rájuk. Ugy vannak, mint a szarvasi rendőr a Vaszkó sógorral. Ráripakodott, hogy Szarvason este meg kell gyújtani a kocsilámpáit, nem tudja kend? — Tudom én, feleli a sógor. Hát akkor miért nem gyújtja meg? Hát azért — mondá ő, mert a ló mind a két szemére vak, ozi úgy se látja a világot. — Az már más... nyugodott meg a rendőr. így már mehet. — Hát ill is úgy van. Akik vakok, azokat még telebeszélhelik minden bolondgombával, akik látnak, azok meg csak nevetik az erőlködésüket.

Gyomai: Ugy látszik, hogy a megyei kiscgazda ujság is Endrődről kapta az adatokat. Gondolták, hogy Gyula elég messze van, lehet lóditani sokat, úgy sem jönnek rá. De a Várju-József komám nem hagyta az igazságot, ozi amugy megadta nekik.

Kondorosí: Hát a füllenéshez is érteni kell, mert hamar utoléri az ilyen fickóit, akár a sánta kutyát. Hogy lehet józan ésszel olyat írni, hogy a „vendégeket“ a plebánián 3—4 kiscgazda fogadta, a templomban 84 felnőtt volt, a gyűlésen alig 300 személy „lénfergett“?

Endrődi: Ebből megint tanulunk. Ha valaki egy dologban füllen, hazudik az a másikban is. Ha a megyei kiscgazda lap ilyen valótlanságot bevesz és kinyomtat, nem bizhatunk benne akkor sem, ha politikai dolgokról is ír. — Különben a helyi iudósító úgy látszik nem végezte el a II. elemét, mert ott megtanítanak 100 olvasni. Ő csak 84-ig tudott. — Az ollárkörül és az iparoskesztyében löbber voltak száznál. — Hogy a templom nagy lömegéi hová teszi, arra nem tud felelni a bölcs-Nálhán.

Gyomai: Én nem voltam a templomban, de a gyűlést végighallgattam. Nogyon szép lömeg volt. — A piacféren talán 20—30-an lehettek, akik nem mentek be a község háza udvarára, hanem ellóglak a Dombzög felé. — Hát ez volt az a híres tüntetés.

Endrődi: A körökben olvasták a Magyar Alföldet, mert

nagy csomagokban jönné Endrődre. Csak a fejüket csóválták az emberek és nevelték a jeles informátort. — Ugy vótunk vele, mint az egyszeri ember a falubelijével. Távol, ahol nem ismerték, megválasztották képviselőnek. Hamarosan haza ment és ott az állomásnál megkérdezte az öreg baktert: No Jóska bácsi, tudják-e, hogy képviselő lettem? — Tudjuk hát, hogyne tudnánk! — bólné az öreg bakter. — No és mit szólnak hozzá az emberek? kérde az új honatya. — Nem szólnak azok semmit, csak... röhögnek, mondotta mély meggyőződéssel az öreg. — Hát mink is röhögtünk azon a sok sülletlen hazugságon és indokoláson, amit valamelyik endrődi belurágó összefércelt.

Kondorosí: Hát csak azt mondom bátyámuram, hogy máskor is csináljanak ilyen szép gyűlést és kérjék a nagyfejúket, hogy gondoljanak a szegény falusi emberek dolgával is. Vigyázzanak, hogy jó ára legyen a buzának, kukoricának, meg a jószágnak, akkor rendben lesz minden. Mert ez az igazi és zsebbevágó jó kiscgazda politika. —

Gyomai: Ho-hó komám. Most majd mink kövélkeziink. Majd megmutaljuk, hogy Gyoma se kutyabagos. — Nálunk is felnyílt az emberek szeme. Már is megindult a munka. Csináltunk olyan „Hombárt“ a főispán ur támogatásával, hogy az epe rázza kigyelmeteket az irigysegtől. Ozi olyanok is vannak az élén, akik tavaly még más nótát fütyültek, Tanulunk komám és jobban megnézzük Gyomán is, hogy hol találjuk meg a boldogulás útját. Hát majd meglátjuk kendetek, reméljük, hogy nem maradnak el.

Endrődi-Kondorosí: Ott leszünk, ozi meglátjuk, hogy milyen a gyomai virtus! (Vonalra ülnek).

Magyar diáksors Erdélyben

Az iskolai beiratások előtt a hírhedt magyarfaló Chelé tanfelügyelő értekezletre hívta össze az erdélyi állami és felekezeti iskolák tanerőit. Az állami tanítókat kioktatta a tanfelügyelő, mit kell tenniük és a felekezeti tanítókat, mit nem szabad tenniük. A tanfelügyelő közölte a tanítósággal, hogy a felekezeti iskolák felekezeti ünnepeken nem tarthat szünnapot. Valamennyi növendékről „Tilkos személyi lapot“ kell felfektetni.

Ha a tanuló felsőbb iskolába lép, a tilkos személyi lapot az illető felsőbb iskolához kell továbbítani, ha pedig a tanuló ki marad az iskolából, úgy tilkos személyi lapja az állambiztonsági hivatalhoz kerül.

A Körös-vidék gazda- és munkás rétegének

kivánsága és kérelme a Kormánytól.

Az endrődi 12 pont.

Az endrődi „Gazda- és Munkásnapon” elhangzott köz- és mezőgazdasági szakelőadások nyomán — az összegyűlt több ezer főből álló gazda és munkástömeg az alábbi javaslatok felterjesztését határozta el a m. kir. Kormányhoz.

1. A jobb termény-értékesítés és munkaalkalom biztosítása céljából kéri a Körös hajózhatóvá tételének sürgős megvalósítását.

2. Sürgetik a Tiszántul zárt-buzaterülettelé nyilvánítását és a 80 kg-on felüli prima minőségű buza márkázását.

3. Örömmel látja a falu népe az egészségvédelem széleskörű kiterjesztését, a falusi „egészségvédő-házak” szaporítását, kéri azonban, hogy a kórházi költségek és gyógyszerek árát lényegesen csökkentsék.

4. A mezőgazdasági termelés fokozása és munkaalkalmak létesítése érdekében — a szikes területek javítására u. n. „digózás” céljaira — hosszabb lejáratu, olcsó kamatozású államkölcsönt kérnek.

5. Sürgősen megoldani kérjük az „ármentesítő-társulatok” állami kezelésbe vételét, a társulatok tisztviselőinek állami státusba való beosztását, s így az ártéri munkálatok intenzív megindítását.

6. Mezőgazdasági szempontból okvetlenül szükségesnek és sürgősnek tartják a tűz- és jégkár-biztosítás államosítását, ennek folyamán a kötelező biztosítás elrendelését, s csökkentett biztosítási díjaknak buzaadó formájában történendő beszedését.

7. A közadózottság mielőbbi egyszerűsítésével — kívánják a buzaadó bevezetését és arányosan növekedő kedvezmény biztosítását a sok gyermekes családok részére.

8. Ugyancsak különleges kedvezmény nyújtását kéri a telepítés végrehajtása alkalmával a sokgyermekes munkáscsaládok javára is.

9. A munkátlanságot és kenyéltelőséget elősegítő téli u. n. „inség-munkák” helyett olyan közmunkák (csatornázás, utépítés stb.) megindítását, illetve további kiterjesztését kéri, melyek a dolgozni akaró és jószándékú munkásságnak a megélhetést biztosítják. Fontos, hogy e közmunkákat a munkásság „vállalkozó-szövetkezetei” nyerjék el.

10. A jobb értékesítést szolgálja, ha a „Nónius” fajta mellett a telivér és félvér ló-fajták tenyésztése vezettetnék be Békésvármegyében is, s a nagyobb községek külön törzskönyvezéshez jussanak.

11. A vármegye északi kövesut-gócponthoz: Endrődön rakodó-kikötőt és jelentős államséggelylel gabona-központot építtet kéri.

12. A vasuti szállítás és személy-forgalom növekedését lényegesen elősegítené a MAV személy és áru-tarifájának csökkentése.

Közgazdasági hírek

Szállítás külföldre.

Németországba való szállításra különböző aszalt, szárított gyümölcsöt vegyes vaggontételekben keres bármilyen mennyiségben a Tiszántuli Gazdák Értékesítő Szövetkezete Debrecenben (Kossuth u. 44.). — Az árat, minőséget ab Budapest csepeli kikötő kéri megadni. — Ugyancsak ezen szövetkezet vásárol nagyobb fételben ugorkát, zöldpaprikát, nyersfogyasztásra alkalmas paradicsomot, borsót és burgonyát. —

Védett gazdák figyelmébe!

A gazdatartozások rendezése tárgyában kiadott 10.000/1935. M.E. sz. rendelet 24. §. 7. pontja értelmében, ha a „védett birtok” törlesztését felfüggesztették a védettség törlesztését ezen rendelet hatálybalépése előtti időről fennálló hátralékos szolgáltatása elmulasztása okából csak akkor lehet elrendelni, ha a gazdaadós az elmaradt szolgáltatásokat 1936. október 31. napjáig nem pótolja. Méltányolást érdemlő esetekben a bíróság kivételesen megengedheti az adós kérelmére, hogy az elmaradt szolgáltatásokat legfeljebb 1937. évi október 31. napjáig — a bíróság által megállapított időpontokban — részletekben fizesse meg az adós.

A védett gazdaadós tehát hivatalos községi bizonyítvánnyal igazolja, hogy az 1934. és 1935. években a nagy aszály miatt súlyos elemi kárt szenvedett és tartozását emiatt nem fizethette. Ennek birtokában és csatolásával kérje a bíróságtól a tartozás részletekben leendő törlesztését 1937. okt. 31-ig. —

Korlátozni akarják a szekérfuvarozást.

A budapesti szállító-cégek (speditörök) kartellje kialakulásában van és azon dolgozik, hogy az országutakról a mezőgazdák és földművesek szekérfuvarozása tiltassék el és jövőben iparigazolvány alapján — csak a hivatásos kereskedelmi és ipari fuvarozó vállalatok végezhesék az áru-fuvarozást.

Mecsár András képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke előterjesztéssel élt dr. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszterhez és nyomatékosan felhívta figyelmét erre a földművelő nép nagy rétegének súlyos anyagi kárt jelentő mozgalomra.

Gyümölcskivitelünk jelentős növekedéséről számol be a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal. Folyó évben augusztus végéig kiszállítottuk az alábbi mennyiséget: 299 vagon nyári almát, 6023 mázsa körtét, 573 vagon szilvát (tavaly csak 290 vaggont), 21 vagon korai szőlőt, 7400 vagon őszibarackot, 9400 mázsa görög- és 4200 g. sárga-dinnyét, 407 vagon paradicsomot, 3000 mázsa fokhagymát, 1767 vagon vörshagymát és 20 vagon zöldpaprikát. Kajszinbarackról nem tesz említést a jelentés, viszont jelzi, hogy szilvából még 175 vaggont akarnak kiszállítani Németországba.

A ló kivétel is megindult Németországba. A 100 holdon aluli kisgazdaságok Németországba szóló lóexportját a Hantya Központ intézi. Augusztus második felében a Dunántul több városában tartottak lószorozást. A németek tiszta melegvérű 164—172 cm. magas és 3—8 éves korban levő lovat vesznek át. A lovakért 425—560 pengőt fizettek minőség szerint. Csak a jóhusban levő, jóltartott lovakat vásárolják.

Gabona- és állatpiac. A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet arról számol be, hogy az idén Európában 20 millió mázsával kevesebb buza termelt, mint tavaly. A gabonapiacra a forgalom élénk, mert a kínálat is növekedett, ez azonban némi árcsökkenést eredményezett. Pesti átvételre a 80 kilós tiszavidéki búzát 15.60—15.75 filléres áron jegyzik, — a takarmányárpat 12.50, a zabot 13.60 filléres áron vásárolták.

A sertésvásár az utolsó héten lanyhaságot és némi árcsökkenést jelent. A 130—150 kilós fiatal prima zsirsertést azonban így is 110 filléres áron vették. — A hizott marha ára a környéki vásárokon 55—60, a szoposborjúé 60—80 között mozgott. —

Munkásaink figyelmébe. Az egyházközség gazdasági bizottsága 12—14 holdat feltörni akar a peresi legelőből, mert két év óta csak 52—56 tehénjárást költ le az e környéki lakosság.

Ugy ezt, mint a mellette levő 20 kishold szántót 3 évre dinnye- és veteményföldnek bérbeadja a sokgyermekes szegény munkáscsaládok részére. Jelentkezni lehet Csuvar Mihály gondnoknál, Mészáros János és Németh János egyházközségi tagoknál.

HIRDETÉSEK

Endrőd - Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Fiókintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öf föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Kat. Népházban egy üzlet-helyiség kiadó.

SCHUSZTER FERENC áll. vizsg. fogász Gyomán, Mátyás király u. (volt kis templom u.) 6 szám alatt fogászati működését megkezdte. Foghuzás, fogtömés és mindennemű fogpótlás.

Használt téglát, vályogot vesz Csuvar Mihály gondok.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonanevelő magas piaci áron vásárol.

ŐSZEL-TÉLEN különösen nélkülözhetetlen minden háztartásban és gazdaságban egy megbízható **ÉBRESZTŐÓRA.** A mező-turi **TAUBER** cég köz-tudomásúan csak **jóminőségeket** hoz forgalomba. **Rendeljen levelezőlapon!** Jótállással és mérsékelt áron szállit

TAUBER MEZŐTÜR
Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Íratkozzék be tagul

mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
Walthier György
Nyomtatva a „Hungária” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Tekt Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

Walthier György

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

Eltemették Gömbös Gyulát

Pannonia virágos kertjében ismét egy hatalmas tölgy-óriás dőlt ki. Az élet és halál Ura kiadta a kommandót, s a katonáknak engedelmességet a felsőbb parancsnak s vigyázzba állt az Örök Bíró, a legfőbb Hadur előtt, hogy számot adjon sáfarkodásáról.

A magyarság milliói mélyes-gyásszal és részvételtjes megilletődéssel őrzik emlékét a kiváló államférfiúnak és az ima közbenjáró legyverével esdik lelke számára a Mindenható könyörülő irtalmát.

Hogy mit vesztett az ország a tragikus véget ért Gömbös Gyulában, azt mérlegelni az utókor történetírója lesz hivatott. Koporsójánál ott láttuk azonban Európában mindazon nagy nemzetek legkiválóbb képviselőit, akiknek barátsága, közgazdasági és politikai kapcsolata mostoha sorsunk szörnyű tragédiájában a magyarság gazdasági fejlődését, erősödését, nemzeti vágyainak biztató reménységét jelentik. E megbecsülés és tiszteletadás legfőbb bizonyossága arról, hogy Ki volt nekünk Gömbös Gyula!

A király-kérdésben elfoglalt álláspontját nem tudtuk magunkévá tenni és azt is valljuk, hogy 1921-ben nagyon ráhibáztolt magatartásával a trianoni szerződést alá nem író és azt soha el nem fogadó Károly király trónrajutásának megakadályozásában, de tárgyilagosan el kell ismernünk, hogy rendkívüli emberi és államférfiúi képességeit mindig a magyar nemzet érdekében kívánta hasznosítani, magyar fajtáját rajongásig szerette, egész közéleti működésében annak gazdasági és erkölcsi megújítását kívánta szolgálni, benn az országban példás rendet és békés atmoszférát teremtett, a külső országokban pedig nemzetünknek becsülést, tiszteletet és hűséges barátságokat szerzett.

Különös elismeréssel adozhatunk valamennyien még annak a csodás kitaratásnak, állhatatosságnak és rendkívüli akaraterőnek, mely kiváló képességeihez társult, s amely cselekvő, aktív emberré és politikussá tette Gömbös Gyulát.

Nemcsak azt jelentette ez, hogy minden protekció nélkül, saját tehetsége és rátermelés-

gével a murgai tanítói-lakból az ország legmagasabb köztisztviselői állásába jutott, hanem azt is, hogy politikájának tengelye és célkitűzése a cselekvés, az alkotás volt.

Ne felejtjük el, hogy egy megtépett, koldus ország kormányzását kellett átvennie, ahol csaknem a kétségbeesés uralta a tömegek és vezetők lelkét. — Az is valóság, hogy kormányzása alatt szörnyű aszályos esztendő sivatara akadályozta nemzetépítő munkásságában, hogy talán századok óta olyan szociális nyomor nem dühöngött a magyar földön, mint az elmúlt években, mégis hihetetlen erőfeszítéssel átlábtuk a nehéz idők és Gömbös Gyula közgazdasági, szociális intézkedései, a védettség, utépités, a külföldi értékesítés megalapozásával és más közhasznú munkájával lélekzethez juttatta az ország népét, fenntartotta és megszilárdította a társadalom belső rendjét akkor, amidőn Európa sok nagy államában a felfordulás és vörös forradalmak szörnyű pusztításai serkentették propagandára a titokban nálunk is gyujtogatni vágyó kommunista banditákat.

Nagy érték, magyar érték volt. Igaz, nem pótolhatatlan senki e földön. De az is való, hogy ilyen válságos időkben gyakran egy-egy rendkívüli ember akaraterejétől és cselekvőképességétől függhet az ország talpraállása vagy végpusztulása is. — 1918-ban egyetlen magyar ember nem akadt, aki megakadályozni tudta és képes lett volna az ország összeomlását jelentő forradalmárok kicsiny csapatának vakmerő, de gyászos sikerre vezető felvonulását.

Most is hasonló időkben élünk. Most is aktív, kemény, világosan látó, keresztény világnézetű, fajszerető és erőskezü emberekre van szükség. Ilyen volt Gömbös Gyula és ezért is sajnáljuk elmúltát, mert hasonló kvalitású vezérpolitikust keveset találunk a magyar parlamentben.

A körösvidék magyar népe kegyelettel gondol nagy halottjára és azt kéri az Uristentől, hogy engedje valóráválni Gömbös Gyula legszebb álmát és programjának végcélját: a boldog, nagy Magyarországot!

AZ UTOLSÓ ÚT

Gömbös Gyula, Magyarország miniszterelnöke október 6-án a München melletti Neuwittelsbach szanatóriumban meghalt.

Hónapok óta súlyos vesebántalmi voltak, s a gyilkoskór végül legyőzte a sziklaembert. —

Németország teljes katonai pompával Hitler vezér jelenlétében bucsuzott a nagy magyar halottól. Negyvenezer ember vett részt a müncheni gyászmenetben.

A miniszterelnök temetése október 10-én, szombaton délelőtt ment végbe óriási részvét mellett. — Százvezek gyászoló sorfala között kísérték útjára Magyarország halott miniszterelnökét. Négy száz koszoru díszítette az Országház kupolacsarnokában felállított ravatalt, köztük Viktor Emáuel olasz király ezeröttszáz szál rózsából összeállított koszoruja. Az olasz királyt és Mussolinét gróf Ciano külügyminiszter, Hitler vezért Göring porosz miniszterelnök, Boris bolgár cárt Stoilov bolgár követ, az osztrák államfőt Schuschnigg szövetségi kancellár, a lengyel kormányt Liepkowski Szaniszló lengyel kabinettirodai főnök képviselte. Minden koszorut helyezett Gömbös koporsójára. Feltűnt a sok-sok koszoru között a felkelő spanyol vezérnek: Franco tábornoknak a piros-arany-piros spanyol nemzeti színekkel ékes koszoruja. Az ország előkelőségei, főméltóságai, Horthy Miklós kormányzóval az élén kísérték sirjához a nemzet nagy halottját. —

A koporsónál Raffay Sándor evangélikus püspök gyászbeszéde után dr. Darányi Kálmán miniszterelnök, gróf Széchenyi Bertalan a felsőház, dr. Sztranyavszky Sándor a képviselőház és dr. Ivády Béla a Nemzeti Egység-pártja nevében bucsuztatták megrázó, fájdalmas szavakkal az elhunyt miniszterelnököt. —

„Nincs és nem lehet kormányférfi — mondotta magas színvonalu, meggyőződésseljes beszédében Darányi Kálmán — aki nemzetét nagyobb odaadással és nagyobb munkabírással szolgálta volna, mint ahogy — Gömbös Gyula —

akarta és tette, egy pillanatra sem nyugodván, mikor az ország valamilyen belső vagy külső érdekeinek felkarolásáról volt szó. Gazdaságpolitikájának vezérlő gondolatává a széles néprétegek boldogulását tette... Olyan szociálpolitikát akart, melynek áldásai eljussanak a legelrejtettebb tanyák legkisebb hajlékáig is..."

A gyászbeszéd elhangzása után az Operaház énekkara gyászdalt énekelt, majd a filmharmonikus zenekar gyászindulójának hangjai mellett megindult a gyászmenet. — Gömbös Gyula koporsóját nemzetiszínű gyászlepel borította be, amelyen a világháboruban viselt rohamsisakja és kardja nyugodott. A koporsó előtt egy közkatona vitte a miniszterelnök sirkesztyjét, melyen egyszerűen csak ennyi volt írva: „Itt nyugszik vitéz jákfai Gömbös Gyula. Élt 50 évet, meghalt 1936. október 6-án. Béke hamvaira!”

Amerre a menet haladt, az uttesteken százezernyi tömeg levett kalappal, mély megilletődéssel bucsuzott a nagy halottól. A sirban a koporsó alá szülőföldjének néhány rögét helyezték. A murgaiak háromtagu gazdaküldöttsége egyszerű faladában hozta el, hogy hazai földön nyugodjék Gömbös Gyula.

A himnusz hangjai és ágyuk dörgése mellett eresztették le Gömbös Gyula koporsóját az édesanya-földre, melynek hűséges, melegsívü szerelmese volt életében is. —

Békésvármegye kisgyűlése

erélyesen tiltakozott a vörös izgatás ellen Napirend előtt Beliczay Miklós földbirtokos ítélte el kemény szavakban a magyarországi szociáldemokrata párt és vezéreinek „szimpátia-nyilatkozatát” a vörös spanyol kormány mellett. „Undort és megvetést érezhet minden keresztény magyar ember, mondotta, amikor gyilkos banditák őrvongó fenevadak pusztításait és kulturelles magatartását szimpatikusnak merik feltüntetni azok, akik egyszer már romlásba és pusztulásba vitték országunkat. A közhatalom gyors és erélyes intézkedését kívánja e felforgatók forradalmi izü magatartásával szemben”. — A kisgyűlés tagjai egyhanguan magukévá tették Beliczay indítványát és megvetésüket fejezték ki a nemzetközies destráló viselkedése fölött.

Katolikus Akció

Katolikus nagygyűlés

Krisztus és a falu

fontos kérdését megtárgyalni, a falu népét boldogabb helyzetben Krisztushoz visszavezetni volt programja a három napos Országos Katolikus Nagygyűlésnek, amelyre nemcsak a főváros katolikus tömege, de a vidék sok ezer hitvalló katolikus is felsorakozott.

„Az istenellenes eszmei áramlatokkal és hatalmi törekvésekkel szemben — mondotta megnyitó beszédében dr. Serédy Jusztinián az ország biborshercegprimása, — amelyek már nemcsak az egyházat, az Isten akarata szerint alakult államokat és a keresztény kultúrát, hanem magát az ember méltóságát, szabadságát, sőt életét is fenyegetik, az egész világon egyre jobban kezdenek felocsudni az Istenben hívő emberek.”

„Mi magyar katolikusok tudjuk jól, hogy az említett romboló törekvéseket azzal lehet legyőzni, hogy a lakosság minden rétegében iparkodunk előmozdítani a hit szerint való életet, az állambatalommal karöltve pedig igyekszünk megvalósítani a krisztusi tanoknak megfelelő szociális és gazdasági reformokat.”

„Ezért tűztük ki nagygyűlésünk programjával a magyar faluval kapcsolatos kérdéseket, hogy a falu testi, lelki, szellemi és gazdasági bajait őszintén feltárjuk és orvoslásuk módjait megjelöljük, hogy Krisztus által megtartsuk, vagy megmentjük a magyar falut az egyház és hazánk számára.”

Dr. Serédi Jusztinián hercegprimás megnyitóját után dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök tartotta meg alábbiakban kivonatossan közölt nagyhatalmú beszédét:

A falu könnyíteni akar a sorsán — mondotta a püspök — s ezért a városba kívánczik. Mint valami ellenállhatatlan toborzó zugott végig a világon a hívő szó: — hagyjátok ott a falu szerényességét és sietve jertek az aranytermő és könnyű szórakozást ígérő gócpontokba: ne törődjétek a százas emlékekkel, — a város, a gyár, az áruház, a hivatali előszoba gazdagon kárpótol mindenért. S a falu megindult és elvesztette önmagát. A hívő nép bucsut mondott templomának és belekábult abba a kegyetlen örvénybe, amelyben gépesített erők zuzzák és olvasztják egybe az emberanyagot s ebben a nagy tömkelegben eltűnt, némaságra lett kárhoztatva az emberméltóság hordozója, a maga egyéni kis uraságát élő és boldogságát anyagi lehetőségektől függetlenül is megvalósító szabad lélek.

Vissza a faluba! Mint valóságos vészkiáltás, hangzik erre most az emberiség legjobbjainak ajkán. A falu az az alap,

melyen az élet telépül és fennmarad. Országokat elfoglalható hódító kard, de nemzetek és államok akkor lettek, amikor a népet barátai és nevelői röghöz kötötték, ekét és kaszát adták a kezébe, hogy ne nomádként hajszolja a zsákmányt és kockáztassa kergetése közben állandóan a létét, hanem egybenőjjön a földdel, amely bőicsője és sirja, munkával megszolgált kenyere biztosítója és családi boldogságának hordozója.

A kereszténység is tulajdonképp akkor vert gyökeret végleg, amikor az embert a föld szeretetére és művelésére megtanította. Akkor kezdett a magyar is nemcsak a csillagos égre tekinteni s arról kalandos ulja meszerű eshetőségeit leolvasni, hanem házat építeni s a mindennapi munka terhében és örömeiben az emberhez méltó műveltség és haladás feltételeit biztosítani. S ugyanakkor, amikor a sátor helyett az állandó kőház felépült, emelkedett az Ur oltára is, hogy egybefűzzön — jobban, mint bármilyen hatalmi szó — millió gondolatot és akaratot s nemzeté avassa a földjén urrá lett ember szélszört tömegeit. Az Egyház, amely a népet a földön letelepítette és a polgári életbe bevezette, elsősorban hivatott tehát rámutatni azokra az erőforrásokra, amelyek emelkedést biztosítanak és fenyegető veszedelmet elhárítanak. Ezért Krisztus szava, hogy aki tanítványait hallgatja, Őt magát hallgatja, nemesak jogforrás, hanem a nép legjobb barátai és segítő társainak bemutatkozása. Ez a világot átlógó tanítószervezet pedig meszerével és urával együtt az örökérvényű népművelő program alaptételét a szavakban vallja: „Keressétek előbb az Isten országát és az Ő igazságát s a többi mind hozzáadatik nektek.”

Hogy a falu népe önmagára találjon és ősi hitében, tisztaságban, erkölcsi értékek hagyományában lássa meg azt az alapot, melyen mindent felvagy újra lehet építeni, ez minden időknek, de különösen a mostaniaknak első követelménye. Bizonyos, hogy az elégtelen föld, az üres kamra, a pénzhány, népünk mindannyi súlyos és orvoslást váró baja. De nagyobb szerencsétlenség az ősi erények pusztulása, s az Isten lételeme által fenntartott és edzett önbizalom megrokkánása. A keresztény emlékeiből kiforgatott falu könnyű prédája lesz jött-ment népművelő csábításának s tájékozatlan tömegként terelik arra, amerre kalandorok érdeke kívánja. Sohasem volt még az ember a természeti kincsek oly gazdag birtokában, mint ma s mégis alig volt kor, amelyben a nyomor oly általános és nyomász-

tó lett volna, mint ép napjainkban. S ha a bajt jórészt elhízázott törvények és gazdasági intézkedések foglalkozásai magyarázzák is, katasztrófális és reménytelen mégis csak a lelki egyensúly meggingása miatt lett.

A legemberségesebb és legdemokratikusabb intézkedések sem tudnak segíteni, ha nem áll helyre a lelkekben az örök igazság uralma. Az a nép, amely Istent nem ismer, törvényt sem fog tisztelni. A falu, amely az Ur napját meg nem üli s magasba szállni nem tud, elveszti a lelki egyensúlyt, mely az emberi erőlesztés sikerét biztosítja. Ha feledésbe fognak menni hitünk szent igazságai, imádságai és az örökkévalóságra emlékeztető énekei, a szántóvető munkája mellől is el fog maradni nemcsak a dal, hanem az a természetfölötti ihlet, mely az erőt fokozza s a türelmet megsokszorozza, hogy a veritekhez áldás szegődjön. Vörös az égája világszerte, mert tűz és vér jelzi az Antikrisztus utját, melyen többé fű nem terem. Az égő templomokban nemcsak műkincsek hamvadnak el s nemcsak kegytárgyakat gyaláznak meg, hanem lábba liporják az emberi méltóságot. Nem kimélnék sem urat, sem parasztot, mert az Antikrisztusnak egyik sem kell, ő csak rabszolgatartásra van berendezve. Keresztény magyar falu ne vedd be a maszlagot s ne higgy a vörös zsarnokság népművelő küldötteinek, meriők Krisztussal és hittelemmel együtt házat, földet, sőt gyermekedet és hitvesedet is kívánják s pogány török módjára rabszóra lúzvejanicsárok-ként akarják ellened felhasználni. S te falusi pap, tanító, jegyző, orvos és földesur, ne hagyd cserben e szörnyű válság idején véredet, mert ha van történelmi felelősség, a tied a világok e tragikus harcában a legnagyobb.

Hittel lehet és kell a családi otthon boldogságát is megvédeni, s ha veszendőbe ment, visszavarázsolni. Oltár és tűzhely egymás szomszédságában áll s egyik a másiktól kölcsönzi melegét és fényét — de állandóságát is. Hozhatunk a mezőgazdaságos és állatvédelmet biztosító példaszzerű törvényeket, ha a legelőmibb embervédelem elmarad s a gyermek, a serdülő nemzedék otthonát a pusztító áradatnak kiszolgáltatjuk, hiábavaló lesz minden rendszabály, — az erkölcsi romokon nem élet virágozik majd, hanem temető éktelenedik. Népvezetők, népnevelők ott kinn a falun, szavatok és példátok az életnek s ne a halálnak álljon szolgálatában! Hittel kell a falut az ő joga védelmére és érvényesítésére is föllegyverezni s szörnyű felelősséget vállalnak, akik a népet jelszavakkal és megvalósíthatatlan ígéretekkel fűtik. Krisztus nem sajátított ki pártokat, kormányokat és gazdasági rendszereket, hanem az ember szabadságára hagyta, hogyan munkálja boldogságát — csak aközben mindig Isten országát keresse. Ha

minden politikus és minden parlament és minden kormány ezt ismerné feladatának, őh akkor nem volna nehéz oly intézkedéseket tenni s oly társadalmi berendezkedést megteremtteni, amelyben mindenki megtalálja a maga szerény boldogságát.

Az annyiszor hitegetett és jóhiszeműségében oly sokszor megbéheztet falunak üzen tehát az Egyház: Mindenben csak Krisztusnak higgyetek és mindenkitől Őt kérjétek számon. Mert Krisztus akarata, hogy mindenkinek meglegyen a mindennapi kenyere, azért aki valójában az Ő nevében közeledik hozzátok, oly törvényt hoz, mely ezt lehetővé is teszi s munkát, otthont, egészséget és emberséges életet biztosít. Krisztus akarata, hogy az erény s tisztesség uralkodjék, tehát ez legyen közéleti mérővesszőtök. Krisztus akarja, hogy ember és ember közt különbséget ne tegyenek, mert mindannyian ugyanazon Mennyei Atyának vagyunk gyermekei, s ahol ezen fáradoznak szeretettel és nem gyűlölettel, ott szolgálatra jelentkezhetnek. S Krisztus akarja, hogy mindannyian Isten szeretetében gyarapodjunk, mert csak így boldogulhatunk itt s üdvözülhetünk odafönn — épp ezért bizalmat csak annak kölcsönöztek, kinek ez nyíltan bevallott programja s csak Őt kövessétek.

Krisztus igaza a népnek is igaza, Krisztus törvénye a falu ereje. Krisztus tanítása és szelíme a köznépek, a parasztság millióinak, nemeslevele és tulajdonképp legnagyobb kiváltsága. Becsülje is meg s éljen vele! Ő egykor úgy szólt: számom a sereget, mert láttam éhséget és szomjút, melyet farizeusok és irástudók nem tudtak csillapítani s Önmagát nyújtotta ételül és italul, hogy a földi nehézségek és szenvedések útján minden szükségesen győzedelmeskedő erőforrás legyen. Önmagát kínálja ma is mindannyiunknak, de főleg az élet mostoha gyermekeinek s biztat szelíden és bátorítón: „Jöjjetek hozzám mindnyájan. kik fáradtak és terhelve vagytok s én megnyihilek titeket.” Megnyihit nemcsak szóval és áldással, hanem a keresztény emberi önérték felkeltésével, mely ellenállhatatlan erő. S míg azok, akik egy örök isteni terv létét tagadják, gyűlölködve és rombolva ígérnek új világot, de csak romok maradnak utánuk s azokon könnyező tömegek, addig Ő az egyéni és kollektív kötelességtudás szellemének ébresztésével az igazságtalanságból kiutat mutat s az Isten gyermekeinek szent testvériségében biztosítja az energiákat és eszközöket, melyekkel az emberhez méltó, több megelégedést nyújtó új társadalmi rendet lesz lehetséges kialakítani.

Ennek az igazságos és békés országnak szolgálatára hívja a falut az Ur. Ennek a megértés jegyében való megszervezésére áll készen a pápa s az egész anyaszentegyház.

Glattfelder püspök lélekbe-markoló beszéde után Angelo Rotta pápai nuncius intézett buzdító beszédet a nagygyűlés katolikus magyar seregéhez. „Krisztust a falvakba vinni — mondotta a nuncius — annyit jelent, mint a katolikus tanoknak ismeretét ott tökéletesebben elterjeszteni. Jelenti a krisztusi lelkületet mindjobban kifejleszteni: biztosítani ama gazdag jövedelmeket, amelyek a keresztény élet gyakorlásából, az igazság és szeretet törvényének megtartásából önként folynak. Alkalmazni és bőven elterjeszteni azokat az üdvös segítő eszközöket, melyeket a mai haladás rendelkezésünkre bocsát. Így lehetséges a falu lakóinak elméjét fényesebben megvilágítani, lelkét magasabbra emelni, életük viszonyait megjavítani és őket megerősíteni, hogy bátran megküzdhesenek annyi fenyegetően terjedő tévedéssel. Engedje Isten, hogy Magyarország falvaiban is a bőséges katolikus élet új virágzásra jusson, s a modern haladás mind szélesebb körben terjessze áldásait a falu lakóinak mind nagyobb hasznára és a hazának szilárd biztosítékára.“

A pápai nuncius beszéde után dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter tartott nagyvonalú beszédet XI. Ince pápa halhatatlan érdemeiről, amelyeket hazánknak a török járom alól való felszabadítása körül szerzett. Az egész felszabadító háborút a pápa kezdeményezte, a legnagyobb pénzáldozatot az egyház hozta, a nemzetközi felszabadító hadsereg összehozását XI. Ince pápának köszönheti a magyarság. —

A kultuszminiszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után a Himnusz fenséges akkordjaival ért véget az első gyűlés. —

Október 4-én délután két órakor indult el az Eucharisztikus Krisztusnak hódoló körmenet, amelyben közel kétszáz ezer ember vett részt. — Nyolcas sorokban, gyönyörű rendben haladt a menet, amely már teljes három óráig szakadatlanul ment az Országházhoz, amikor megindulhatott az Oltáriszentséget vivő gróf Zichy Gyula kalocsai érsek. Este 6 órakor érkezett az Oltáriszentség a tábori oltárhoz, ahol Lepöld Antal prelátuskanonok tartott megrázó erejű szentbeszédet. Lélekben vele imádkozta könyörgését az egész áhitatos tömeg: „Mindenható Ur Krisztus, óvd meg a falvakat neked vigasztalásul, a te szegény magyar népednek erős-ségül, a városok orvosságául, a nemzeti szellem zászlótartóul. Add, hogy a falu lehelle-

egészséges maradjon és megújuljon a világ onnan, ahol még a te isteni jóllatod száll.“

A nagygyűlés második napján a különböző társadalmi és hitbuzgalmi egyesületek tartották országos értekezleteiket. — Délután 11 órakor kezdődött a második nyilvános gyűlés, amelyen Ney Géza vármegyei főjegyző a magyar falu értékeiről tartott vonzó előadását. Az Alföld, a végetáthatatlan magyar róna a függetlenség és szabadság érzését termelte ki a magyar parasztemberben, hogy nem állít neki korlátot vágyai elérésében. Ezt a független magyart nehéz korlátok közé szorítani vagy szervezetekbe gyűjteni. Ezek nem tagadják meg vallásukat, mert az Istent a szabad ég alatt megéreztek és ott tanulták meg imádni. Ezeknek nem kell a kommunizmus, mert a föld szent, drága nekik, amelyért élnek, de halni is tudnak.“

Majd dr. Nyisztor Zoltán — a Magyar Kultúra szerkesztője tartotta meg nagyszubású beszédét „A Falu vezetői“ címmel.

— A magyar életnek van egy szörnyű átka: — mondotta többek között — vagy ellussolják, elkenjük a magyar betegsége-

Felkészülés a faluvezetésre

— A másik baj a falu vezetőinél a szellemi sikon lecsúszik.

— A falu sokaknak, ma sem mond többet, mint azt a hivatali szobát és néhány aktát, amélhez a kenyere köli s a falu iránti érdeklődése legfeljebb egy követválasztásig terjed, amelyre magasabb összeköttetések vagy előrehaladás szempontjából ő szállíthatja sokszor korrupt eszközökkel, a szükséges voksokat. Hogy a faluban közben mi történt, azt legfeljebb az anyakönyvből, a végrehajtásból vagy a csendőri nyomozásból tudja meg.

— A népnek legfeljebb örömeiben vagy mulatságaiban vesz részt egy-egy tüneményen, de a bánat, szenvedés, szerencsétlenség vagy halál keserű óráiban nincsen mellette.

— A magyar intelligenciát fel kell végre világosítani, hogy a kultúra és civilizáció nem jelent okvetlenül várost és városiasodást. A fővárosi divat esztelen és sóvár majmolása épp olyan groteszk, mint a rá-más eszma a perzsaszőnyegen. Az annyira és oly méltán megsíratott népviselet, népdal és egyáltalán népkultúra azért veszett ki, mert először a falusi intelligencia tagadta meg, nézte le és nevette ki. Azt a rosszul sikerült nagyvárosias jellegű, ami vasárnaponként olyan szegycintelenesen önti el a ma-

kel, vagy pedig nagyítva, torzítva és túlozva világgá kiáltjuk. A falu csak egységesnek elképzelhető élete kettészakadt, melyben külön medret ásott magának a falusi intelligencia és külön medret a falu népe.

— A veszélyt ne szépítsük és ne tagadjuk!

Lehetetlen szemét hunynunk s a magyar falu válságának legijesztőbb fejezetéről nem beszélünk.

— Éz a válság három irányu: lelki, szellemi és anyagi.

— A falu vezetői akkor kezdtek csöndöt mondani, amikor a lelki műveltséget és erkölcsi felelősségérzetet kihagyták kellektárukból.

— Annyi gyakorlati istentagadót, vagy a vallási közömbösség olyan mesterpéldányait ma a nagyvárosokban nem lehet elképzelni, mint amennyi a falu vezető rétegeiben gyakran inkárnálódik. Talán a hírhedt budapesti vörösöv mindenre elszánt nihilistája hamarabb vagy többször lopakodik be az Isten házába egy-egy emberibb percért, mint ahányszor egyik-másik felvezető saját lelke vagy népe érdekében azt szükségesnek tartja és érzi.

gyar falvakat, a magyar falu vezetői és azok csaiádjai adták meg, amikor versenyre kelve a városiakkal, Páris vagy London utolsó divatát a kntyabagosi segédúsztt vagy községi irnokok kedvéért meghonosították.

— Nálunk a tekintélyt inkább a szuronyok hegyén, mint a faluvezetők belső értékén képzelték el. Két kakastollas csendőrből több faluvédelmet láttak, mint 20 arravaló papban, jegyzőkben vagy tanítóban s egy-egy választási siker vagy kudarc alapján mérettek le, vagy minősítették a hivatalos rangjában.

— De legvégül a falu vezetőit anyagilag is megfelelő helyzetbe kell hozni, hogy a faluban hivatásuknak élhessenek s ne legyenek kénytelenek a mellékfoglalkozás vagy jövedelemhalmozás utvesztőiben és kiszámíthatatlan esélyeiben felőrlődni.

Nyisztor Zoltán nagyhatású beszéde után, melyet a közönség tapsviharai szakítottak meg, Czettler Jenő m. kir. hitkos tanácsos, egyetemi tanár a falu válságáról tartott rendkívül érdekes és nagy figyelemmel kísért előadást.

Végül dr. Tóth Tihamér prelátus, egyetemi tanár tartotta meg a második nyilvános gyűlés befejező előadását „A falu lelke“ címmel.

— A falusi ember lelke természetesen három ősi erőnek vonzása alatt áll: a Teremtő, a föld és a embertársak; vagy amint Goethe kifejezte: a tiszteletet azzal szemben, ami fölöttünk van, ami alattunk van és ami hozzánk hasonló, ami mellettünk van. Ahol zavartalan a falu lelkének vonzódása az Istenhez, ott rendben folyik az egyéni és családi élet. Ott fegyelmezett keretek közt érik a gyermek ifjává és megszentelt ősi hagyományok védelme alatt él a társadalom sejtje, a család. Ilyen légkörben minden egyes család önálló kis zárt egységet alkot, szinte azt mondanám: valamiféle önálló kis egyházat, saját liturgiájával, saját vallási szokásaival. Az egyes kis önálló sejteket aztán nagy szerves egységbe fogja össze a közös mennyei Atyának gondolata.

A falu fölött fényesebben süt az Isten napja, de ez nem jelenti azt, mintha nem szakadozna reájuk is csillagtalan sötét éjszaka. Kötelességteljesítés és erkölcsös élet, áldozatkészség és munkakedv, becsület és kevéssel beérő életmód, — ezek azok az erények, amelyek, mint rendíthetetlen oszlopokon, emelkedik a nemzet élete s amely dolgokat csak a vallásosság tud szilárdan föntartani a falu lelkében.

— A falu teste a magyar nép. A falu lelke a nép vallásossága. Ez a vallásosság az a motor, mely egyedül képes népünket fölemelni az eszmények magaslatába.

— Spanyolország primása, Goma kardinális, még a mostani polgárháború előtt nagyhatású pástorlevelet irt a spanyol papsághoz, amelyben fölvetette a kérdést, hogy volt az lehetséges, hogy egy teljes katolikus országban, mint Spanyolországban, ilyen forradalmi dolgok megtörténhettek. És megrendült lélekkel állapítja meg: „Nem vagyunk többé a nép szellemi vezetői, a nép nemcsak gyanakodva néz reánk, hanem egyenesen jólétének ellenségeit látja bennünk.“ Ha nekünk, magyaroknak, még nincs is ókunk hasonló fájdalomaskiáltásra, nem árt azért szétnézni a mi népünk közt is, vajjon nincsenek-e köztük is olyan jelenségek, amelyek aggodalommal kell, hogy eltöltsenek minket.

— Ma ugyan az idősebb nemzedék még úgy ahogy megtölti templomainkat, de nem vesznünk-e észre a fiatalabb generációban sok olyan aggasztó szimptomát, mely azt mutatja, hogy részben a szociális gondok és anyagi nélkülözés, részben a tervszerű lélekrombolás

már kikezdte a falu lelkének ellenálló erejét is.

— Az intelligencia lelki váltságát még csak valamiképpen elképzelhetjük oly módon, hogy előbb jön az észbeli kétely, mely aztán megrendíti az erkölcsi életet is. De a faluban föltétlenül fordítva van: előbb jött a szigorú erkölcsi elvek kikezdése, jött a nagyvárosi léha élet lehellete és mikor mindez megvolt, akkor jött a hitetlen falu, mert akkor kellett az egész lelki folyamatot utólagosan igazolni a hitetlen szölamokkal.

— Mindnyájan jól tudjuk, hogy az anyagi nyomor a lelki elcsenevészesedésnek előidézője és hogy senkinél a lélek sorsa nem függ annyira a test sorvadásától, mint a falusi embernél. Azt is valljuk és hirdetjük, hogy a magyar falu lelke tönkremegy a világboldogító felelőtlen szölamok csillogó lépvezzőin.

— Ezt mind valljuk! De mégis... a falu lelkét, Krisztusnak megőrizni és Krisztushoz visszavezetni sorsdöntőbbnek tartjuk minden más lépésnél.

— Krisztussal még meg lehet menteni a falu lelkét, s a falu lelke által az egész falut.

— A falu lelke — a nemzet lelke, a falu teste — a nemzet teste, a falu veszte — a nemzet veszte. Ha sikerül népünknek biztosítani azt a megelégedést és lelki harmóniát azt az ideális élettartalmat, amit a vasárnapi istentisztelet szimbolizál, talán nagyobb győzelmet ünnepeünk, mint amilyen Budavár visszavétele volt: mert akkor csak az ország fővárosát mentettük meg a nemzetnek, most azonban megmentettük magát azt a jorrást, amelynek erejéből a nemzettest évezredek át megújul, megmentettük azt a gyökert, ahonnan a nemzetörzs évezredek át táplálkozik: a falu lelkében megmentettük a nemzet lelkét!

A hatalmas hívőcsereg lelkesen ünnepelte Tóth Tihamér lélekbemarkoló beszédét

Az október 6-án tartott zárógyűlés első szónoka P. Vargha László S.J. volt, aki a faluvédelemről tartott nagyszerű előadást.

A fehére meszelt kis házak és akáckerítések között gyilkos veszedelmek bujkálnak, melyek a közmondásosan nemzetfönn tartó elemet fenyegetik pusztulással. Ma az egész magyarság ostromzár alatt van, mindennünk kockán forog és a föld népe sok helyen már csak a pusztta létért verekszik.

— Földmívelő népünk egész sorsa attól függ, hogy milyen árakat tud elérni terményeivel

a piacon. E tekintetben pedig helyzete a lehető legrosszabb, mivel neki nemcsak az ipari cikkek árát diktálják a káriel és hasonló célu szervezetek, hanem még a saját terményeinek árát is más szabja meg. Kétszeresen gyenge hatalmas ellenfeleivel szemben és teljesen ki van szolgáltatva az uzsorának, a hiteluzsoráról nem is beszélve. Mivel pedig a falu a maga erejéből arra a hatékony összefogásra nem képes, amelyre ma szüksége volna, ez a körülmény követeli az egész társadalmi szervezet olyan reformját, amely nehéz kérdés megoldását intézményesen biztosítani tudja. A justitia, az igazságosság állandósított, sőt törvényesen elismert megsértése nyomorítja meg elsősorban a falu életét, mivel a maga munkájáért nem kapja meg a kijáró ellenszolgáltatást. Itt az ideje, hogy a kereszténység nemcsak a hit védelméért szálljon sikra, hanem a szociális igazságért is és a piaci erkölcsért is, mert ennek hiányán talán több lélek török össze, mint a vallástalan propagandán.

Ha az amerikai katolikusok bátran merték követelni a gazdasági visszaélések megakadályozása végett az alkotmány megjavítását, akkor nekünk sem kell haboznunk, mert hiszen ők is csak tisztelik annyira az amerikai alkotmányt, mint mi a magunkét.

— Még az eddigiekénél is súlyosabb a falusi és tanyai proletárság kérdése, melyhez képest a városi munkásság valóságos kiváltságos helyzetben van. Nem föladatom itt, hogy állapotukat vázoljam, hogy kimutassam, mennyire hódil köztük a bolsevizmus, hanem csak azt akarom kiemelni, hogy egyszerű földreformmal nem lehet rajtuk segíteni. Itt szerves és egyúttal gyökeres változásra van szükség. Azt nem lehet keresztény országban tovább tőrní, hogy fél közepén ezer és ezer család legyen táplálék nélkül. Ha nálunk ma mindenkinek összeszűkült az élettehetősége, akkor durva igazságtalanság, hogy elég sokan kihívó jómódban éljenek, míg az Alföldön akkora az inség, hogy tavaly pl. sok helyen cirokszárból főztek maguknak az emberek valami lebbencsleves félet. XI. Pius világosan kimondotta, hogy a proletár sors csak akkor szűnik meg, ha a munkás némi tulajdonhoz jut. Vidéken ez a tulajdon csak föld és ház lehet. Tőkehiányunk miatt arra komolyan most nem gondolhatunk, hogy minden napszámot máról-holnapra kiszagzává lépessük elő, azt azonban elér-

hetjük, hogy anyai földet juttatunk nekik, ami részben biztosítja kenyerüket. Kétmillió derék magyar munkás várja ma sorsának javulását tőlünk s a földadat emberföltti nagysága egyenesen a mi katolikus akciónk célkitűzéséhez méltó. Az egészet azonban előzőleg

Uj hódoltság veszedelme

Amikor ma az Egyház megérdemelten büszke öntudattal emlékezik meg arról, hogy milyen hatalmasan kivette annak idején részét hazánk visszaállításának munkájából, ne felejtjük el, hogy egy újabb hódoltság nehezedik ránk, a falu és tanya nyomorának, az agrárproletárság lázadásának, a magyar lélek kettészakadásának hódoltsága, amely ellen minden tehetségünket, jószágunkat, elszántságunkat mozgósítani kell. Krisztus és a magyar falu egyetlen titokzatos valóság: Ő ezzel a mi szegény népünkkel teljesen azonosította magát. Ő ébez, Ő rongyos, Ő panaszkodik; Ő fárad és Ő senyved tődvészől, boldogtalan véreinkben, falun és a tanyán és a városban egyaránt. Ez a tiszta, hamisítatlan evangéliumi igazság. Ebben pedig benne van az is, hogy nem csak olesó szájalmat, műkedvelői érdeklődését, hanem megváltó letteket vár tőlünk, mert az igazság csak a cselekvő szeretetben lesz üdvözítő valósággá. A körülöttünk tomboló pogány forradalom tagadja a megváltást és magát tolja föl egyetlen messiásnak és hogy ez az örület ilyen szerephez jutott, azért mi is felelősök vagyunk, mert a megváltás művének befejezését ránk bízta Krisztus. Legalább most valljuk magyar viszonylatban ezt az isteni missziót. Tapasztalat bizonyítja, hogy gyakran sokkal nehezebb a jogért és igazságért tevékenyen harcolni, mint érte meghalni.

P. Vargha után Mayer János nyugalmazott miniszter a Faluszövetség elnöke szólott a falu ellenségeiről:

— Ami a szorosabb értelemben vett család, ugyanaz az érdekközösség alapján megszervezett falu — mondotta. — A jó családapa jól neveli a családot, a falu jó vezetői helyes irányba vezetik a gondozásukra és vezetésükre bízott falu népét. A falu vezetői alatt mindig a faluban élő intelligenciát értjük, foglalkozásra való tekintet nélkül. Amely faluban a falu vezetői vallás-erkölcsi és rendes társadalmi életet élnek, a falu népével komolyan foglalkoznak, annak őszinte és őnzetlen tanácsadói, ott a faluban megvan az össz-

nagyon alaposan kell tanulmányozni azok bevonásával, akik a falu és tanya életét teljesen ismerik és aztán olyan javaslattal előállni, amely a felelős tényezők figyelmét is megérdemelné és egyenesen megváltólag hatna a magyar föld proletár seregére.

hang és a béke. Ha valamely községben a demagóg eszmék talajra találnak, legtöbbször a falu vezetőjében kell az okot keresnünk.

Soha ennyit nem beszéltünk és irtunk a faluról, mint ma, soha annyira nem volt divatos a falujárás, mint ma, soha nem foglalkoztunk annyit a falukutatással mint ma. A baj ott van, hogy az elhivatott faluvezetők helyett ma legtöbbször minden rátermettség nélkül olyanok vállalkoznak erre, kik nem az apostolok szerénységét, hitét, acélos akaratát — mondjuk fanatizmusát —, hanem az egyéni érdekeket hordják. Ezek a falut rohamozó, falut járók maguk sem veszik észre, hogy akaratlanul is pusztítják népünk hitét, gondolkodását és nemzeti érzületét.

Kühár Flóris egyetemi tanár a falu művelődéséről, Szondy Károly Budapest polgármestere a falu és város egymásra utaltságáról mondott értékes beszédet.

Végül Serédy hercegprímás zárta be a nagygyűlést hatalmas beszédrel, melyben a falu népének szeretetét és általában a katolikus összetartozandóság nagy gondolatát kötötte a hallgatók lelkére.

Megindul tehát a nagy nemzetmentő munka, amikor a falu népének Krisztushoz való vezetésével — az egész nemzetet is hozzáterelhetjük a népek, országokat fenntartó és boldogítani tudó Krisztushoz!

A békésmegyei búza veri a világhírű Manitoba-búzát. Vasárnap délelőtti Békésen a földmívelésügyi miniszter képviselőjében Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos megnyitotta a békésvármegyei búzakiállítását. A termelők többszáz búzaminőt állítottak ki, melyek mindegyike mellett ott van a békéscsabai vegyiskérleti állomás vizsgálati eredménye. Ezek szerint a békésmegyei búza sikertartalom és fajulý tekintetében felülmúlja a világhírű Manitoba l. búzát. A kiállítással kapcsolatban a békési iparosok is kiállítást rendeztek.

Nyári napok Esztergomban!

(2-ik folytatás.)

Augusztus 13-án, hágyasztó melegben érkezünk Esztergomba. A vasutól befelé haladva a városba, fetűnt a nagy élénkség. A házakat meszelték, festették, tisztogatták. Kisérom megmagyarázta, hogy Nagyboldogasszony napján tartja bucsuját a primási bazilika.

Vallási és nemzeti szempontból ugyanis egyaránt szoros köteletség és szent feladat volna, hogy a primási bazilika bucsuja minden évben az új élet, a feltámadás után vágyó, — bűnborskad, de bűnbánó maroknyi magyarságnak országos zarándoklatává nő ki. Az esztergomi bucsunak országos, nemzeti bucsunak kell lennie, ahol a magyarok — Szt. István király Nagyboldogasszonya különös pártfogásának esdeklésére s Esztergom szent falai, ódon kövei közé betelepített szent, vallási és nemzeti tradíciók évezredes tiszta és bő forrásánál, — elfásult érzéketlen s a testvérharcban pusztulásnak induló lelkeket megfüröszteltik.

Amíg nem láttam az esztergomi bucsut s az esztergomi bazilikát, és nem meláztam el köztük, az én lelkemben is szürke fátyol alatt aludtak azok a szent és ősi tradíciók, melyeket Esztergom magába zár. Nem éltek, nem cselekedtek.

Amikor láttam, hogy az ország első főpapja által vezetett körmenet csak Esztergom és közvetlen vidékének hívő seregéből s néhány hivatalos küldöttségből adódott, (mondják, hogy a megszállás előtt nagyarányú és hatalmas ünnepség volt, mert a Kisalföld és környékének népe hagyomány szerint megjelent ott,) s amikor láttam a 107 m. hosszú, 48 m. széles monumentális bazilikát 72 m. magas égbe nyúló kupolájával, gigantikus oszlopcsarnokával, a 400 évnél régibb Bakács kápolnát vörös márvány falával, — elgondolkoztam és valahogyan kicsinek, sulytalannak, méltatlannak találtam ezt a bucsut az annyiszor hirdetett 1000 éves, dicső magyar multhoz, ősi tradícióhoz, Mária országához.

Eszembe jutott, amit Olaszországban, Ausztriában és Németországban láttam. A talian m u z e u m í á, látványossággá avatja emlékeit s oda vonzza nemcsak a saját fajtáját, hanem a megforduló idegeneket is. A németek a természet legkisebb szépségeit, érdekességeit világá kúrtolják. A világ első nemzete — az angol — reudkivüli szent és kötelező kegyelettel őrzi történelmi és vallás hagyományait. A magyar ember és a katolikus magyar nem valódi értékében becsüli, tiszteli és őrzi szent hagyományait. Pedig amely nemzet nem tiszteli, becsüli ősei hagyományait, erkölcsiben, létalapjában bomlik meg, esik szét.

Esztergom valójában magyar államiságunk bölcsője, a magyar kereszténység, a magyar katolicizmus Betleheme. Több, mint 200 évig az ország fővárosa, fejedelmi és királyi székhelye, országalapító szent királyunk szülőföldje. Az első magyar püspökség s így a magyar kat. keresztény kultúra bőségeu hajtató melegágya Esztergom volt. — Székhelye, gócpontja volt serdülő államéletünk mindazon intézményeinek, melyeket, mint királyi székhely, nem nélkülözhetett.

A bazilika dombja, az u. n. Várhegy sejtélmesen zárja magába 1000 év emlékeit. Romoktól, régi idők, dicső és szomorú idők romjaitól terhes. A magyar sors, a magyar élet tudja csak megmagyarázni, hogy e helyen mindig a romokra építettek, mindig újra építettek. Királyi várat, primási székházat, templomot s mindezekre a mai bazilikát s alatta, körülötte szunnyadtak a régi emlékek, a nagy idők maradványai. Első szent királyunk halálának 900-ik évfordulója s az annak kapcsán 1938 ban rendezendő nagy ünnepségek mozgatták meg az illetékes hatalmi tényezőket is s így valósággá vált az esztergomi ősi emlékek napfényre hozása.

Az ásatás folytán felszínre került kövekből összerakott királyi kastély, kápolna beszédes bizonyítékai az Árpád ház korabeli keresztény kulturának s annak a nagy munkának, amely a nomád magyart e rőghöz kötötte. Ezek a kövek kilehelik magukból a keresztény magyar erkölcsi öserőt s a magyar sors utját, mártíriumát. Az 1000 éves magyar mult, magyar kultúra és államélet felett ott örökődik a Várhegyen a Nagyboldogasszony régi dicsőségünket méretező hatalmas bazilikája a szabadulás percét.

A trianoni Esztergom sorsa jelképesen az egész nemzet sorsa! Küzdés, szenvedés njabb áradata és feszes vigyázz-ba állás a magyar sors legközelebbi jövője felet, mert ha a Nagyboldogasszony bazilikája — Isten ne adja soha — a romok tetején romba dől, a magyar multat, jelent és jövőt temeti maga alá!

1938 szent éve lesz a magyar katolicizmusnak, világra szóló ünnepe az egész magyarságnak. — Ez a nagy ünnepi esztendő legyen kiindulópontja jóvátételnek, a szent, vallási és nemzeti tradíciók megbecsülését, kegyeletes kultuszának fellendítését jelentő új magyar világnak, melyben ezek az emlékek és

Vármegyei állapotok.

A vármegye közegészségügyi viszonyait nem tartja ki-elégítőnek a harmadik évnegyed alispáni jelentése. 674 fertőző beteg közül 74 halt meg Békésmegyében. A különféle fertőző betegségek közül a has-tífusz 11, a vérhas 51 áldozatot követelt. Örvendetes dolog, hogy a roncsoló toroklob csak két gyermeket ragedott el az élők sorából. E kedvező eredmény annak köszönhető, hogy az év első felében 7004 gyermeket részesítettek védőoltásban. — Aszülétesek száma 1696, a halálozásoké 1357. Természetes szaporodás 337 volt. Nagyon csekély. Egy éven alul 404 gyermek halt el. Ez pedig nagyon sok. —

A vármegyei mezőgazdaság kedvezőbb helyzetét világítja meg a termés eredményről kiadott alispáni jelentés. Békésvármegyében az 1936. évi átlagtermés kat. holdankint:

Buzából	10 q.
Rozsból	8 q.
Árpából	10 q.
Zabból	9 q.
Szemestengeriből	15 q.
Burgonyából	60 q.
Cukorrépából	150 q.

A jó termés eredményét növeli az, hogy a termények minősége is elsőrangú, s az értékesítés is tőrhető árákor nyer lebonyolítást.

Örömmel állapítja meg az alispáni jelentés, hogy a munkások elhelyezése gazdaságokban és közmunkáknál biztosítást nyert. Munkanélküli most nincs a vármegyében. Legfeljebb azok, akik nem akarnak és nem szeretnek dolgozni. — A szeptember napszám megyei átlagban férfiaknál 1.60, nőknél 1.20 pengő volt.

A szeghalmi legeltetési társulat dr. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter által nyújtott kölcsön és segéllyel 14.000 pengőért a legelőjén ártézikutat furatott. — Hasonlóképpen óhajtja megoldani a peresi legelő rendszeres öntözését az endrődi rk. Egyházközség is. Amennyiben a kért 10.000 pengős segélyt a Földművelésügyi Minisztériumtól megkapja, megkezd az ártézikut furatását.

szent hagyományok minden igaz magyar szívnek féltve őrözött kincsévé fognak válni s Esztergom a magyar nemzet — kiváltképpen a magyar katolikus — örökös zarándok helye legyen, honnan évről-évre a sebzett magyar szivekből feltörő buzgó imádság tisz-

AMIKOR AZ ÁLOM TELJESÜL.

V. Károly német-római császár egyszer vadászat közben eltévedt és egy erdei kunyhó-szerű házba ment be menedéket kérni. A ház korcsma volt, ahol négy gyanus alak tivornyázott. — Az elfáradt uralkodó hűsítő italt kért de még meginni sem tudta, amikor az egyik fickó odafordulva azt mondotta neki: — Azt álmodtam, hogy ez a kabát nekem nagyon jól áll és minden szó nélkül lehuzta azt a császárról. — A másik csavargó sem volt rest, s imígyen szólt: Én meg azt álmodtam, hogy ez a szép mellény nekem nagyon illik és ő is elvette azt a császártól. A harmadik álmára hivatkozva az uralkodó kalapját, a negyedik pedig az aranylánccon függő vadászskürtjét kívánta.

Engedjék meg, mielőtt elvennék — szólt ekkor Károly, — hogy megmutassam, miképpen kell használni ezt a kürtöt.

Majd hirtelen a nyitott ablak felé fordult és hivatató jelet fujt. Pár pillanat múlva futva szaladtak a császár vadászhajói, akik már mindenfelé keresték. Ám ugyancsak nagyot néztek, amikor a császárt levetkőzve találták.

Nézzétek — fordult hozzájuk V. Károly —, ez a négy ember kedve szerint álmodott, s azt meg is valósították. Most rajtam a sor. Én is álmodtam, még pedig azt, hogy ezt a négy fickót itt a korcsma előtt felakasztották. Szeretném, ha az én álmom is teljesülne.

Persze, hogy a császár álma is beteljesedett. —

A vörös csemete.

Egyik budapesti szoci vezető levelet kapott kis fia tanítójától, hogy a gyerek elkerüli az iskolát. — Az apa bosszankodva korholja fiát, hogy miért oly lusta, miért nem megy pontosan az előadásokra. —

Nem lustaság ez apus — felelte a szép jövőjű csemete —, hanem „osztálygyűlölet“!?

A pontos idő.

Miért kotorászott ennek az urnak a zsebében? — kérdi a bíró a tettenért zsebmetszőt.

— Csak a pontos időt akartam megállapítani — felelte rávaszul a tolvaj.

ta pergő tűzével ostromoljuk a Magyarok Nagyasszonyát, a Magyarok Istenét, hogy vegyék el tőlünk a keserű poharat. —

Erre a nagy nemzeti zarándoklatra, Endrőd kat. népe már most, te is készülj.

Budapest, 1936. október 10.

Harsányi László.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Az új kormány. Horlhy Miklós kormányzó szombaton este megbizta a kormány alakításával dr. Darányi Kálmán földművelésügyi minisztert. — A kormány megalakítása huszonegy órán belül sikerrel járt, s a kormány tagjai hétfőn a kormányzó kezébe lelelték a hivatalos esküt. — A kormány tagjai a következők: Miniszterelnök és földművelésügyi miniszter: dr. Darányi Kálmán. Külügyminiszter: Kánya Kálmán. Belügyminiszter: vitéz dr. Kozma Miklós. Pénzügyminiszter; dr. Fabinyi Tihamér. Vallás- és Közoktatásügyi miniszter: dr. Hóman Bálint. Igazságügyminiszter: dr. Lázár Andor. Kereskedelmi és iparügyi miniszter: Bornemissza Géza. Honvédelmi miniszter: Röder Vilmos. — A kormánylistán csak annyi változás történt, hogy Wickler István kereskedelmi miniszter kimaradt a kabinettől és Somkulhy József honvédelmi miniszter helyét Röder Vilmos foglalta el. A falu népe örömmel és megnyugvással fogadta a kormányzó azon üdvös intézkedését, hogy a kormány vezetésével a magyar gazdaságszervelet vezérét és barátját bizta meg. — Darányi Kálmán mint földművelésügyi miniszter hatalmas tempóban fejlesztette a mezőgazdaság életfeltételeit és értékesítési lehetőségét. Reményünk van rá, hogy az agrárvédelem a jövőben még erősödni fog vezérése alatt. —

Főispánunk marad. A kormányváltással kapcsolatban a főispáni kar is felajánlotta állását az új kormányoknak. Mint értesülünk, a főispáni karban löbb változás lesz ugyan, de vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla továbbra is megmarad főispáni székében, mert egyrészt teljes bizalmát élvezi úgy Darányi Kálmán miniszterelnöknek, mint Kozma Miklós belügyminiszternek, másrészt egy éves főispánsága alatt a vármegye közigazgatási, közgazdasági és szociális vezetésében oly sikereket ért el és oly kiváló eredményekre tekinthet vissza, hogy a vármegye népe lelkes örömmel kívánja további maradását.

Dalárda ünnepség. Az endrődi Iparos Dalkör november hó 8-án tartja 10 éves jubileumi ünnepségét. 10 év óta áll és működik ez a dalárda, amely működés úgy az Iparosságnak, mint az endrődi közönségnek ez alatt sok dicsőséget hozott. Fényes és méltó keretek között fogja megünnepelni a dalárda a jubileumot, idegen dalárdák bevonásával. Az ünnepélyre, mely egész napos lesz, mindenki szeretettel vár a vezetéséig.

Papi-gyűlés Gyomán. Az endrődi esperesi kerület október 13-án, Gyomán tartotta őszi kerületi gyűlését. Csernay Géza püspöki gazdasági tanácsos szentmiséje után Fetzter József esperes elnöklele alatt tárgyalta meg a lelkeszakar a lelkipásztorkodás aktuális kérdéseit, majd Somogyi Ferenc bucsatelepi lelkesz tartott előadást „Krisztus és a szegények” címen. Délben Csernay Géza plebános látta szívesen papársait. Ugyanazon napon délután 3 órakor a *Katolikus Akció* esperesi tanács tartotta évi közgyűlését. Sorra beszámoltak végzett munkásságukról a kerület egyházközségeinek hitbuzgalmi, kulturális és szociális bizottságai. A kulturális bizottság ellávozott ifjúkára helyébe Magyar Anna endrődi polgári iskolai tanárnőt választotta meg a gyűlés. Fehér Lajos pápai kamarás a helyi zárl-lelkigyakorlatok bevezetését ajánlotta a kerület figyelmébe. Csernus Mihály apálplebános évenkénti bucsujáró zarándok-vonatok indítását és a hívek buzdítását véli tanácsosnak. Nagy dicsőrelele emlékeztek meg a tagok a Népszövetségi Temetkezési Segélyegylet hasznos működéséről. Már is sok tagnak fizetett jelentős biztosítási segélyt éppen olyan helyzetben, amikor az elhunyt hozzátartozói legjobban rá vannak szorúlva az anyagi segítségre. Határozattá vált, hogy az egyházközségek mindenütt erős propagandát fejtenek ki a **L e g é n y e g y l e t é r d e k é b e n**. T ö b b e k felszólalása után Fetzter József esperes intézett buzdító beszédet a kerületi tanácsosokhoz. „Szégyen, de való, hogy a városi nép ma vallásosabb és öntudatosabb, mint a falusi. A városi nép már levette magáról a liberálisizmus és nemzetköziség istentelen tögáját, a falu népe most kacérkodik benne. Ezért üdvös az Országos Központ célkitűzése, hogy visszavigyük Krisztust a faluba, ahonnan demogóg népművelők, erkölcstelen férc-sajtótermékek átkos befolyása, a peszismódjára terjedő bünyös népszokások és erkölcsi kilengések már kitaszítani akarják. A leánykörök és legényegyesületek intenzív fejlesztése adhat új tisztánlátó nemzedéket Krisztusnak.” Szorgalmas, odaadó munkára hívta fel az egyházközségi képviselőtestületek és szakosztályok működését, s a gyűlés az elnök élettelésével véget ért.

Doktorráavatás. Varga Ferenc endrőd-décspaskumi tanítól október 17-én avatják államtudományi doktorrá a szegedi egyetemen.

Az aradi vértanúk emlékének hódolt az Endrődi Nyugdíjasok Egyesülete az október hó 10-én rendezett ünnepséggel, amelyen az Iparos Dalkör vitéz Borsfay Géza karnagy vezetésével, Uhrin Margit és Kondor Viktória polgári iskola tanulók szavalatokkal, dr. Hunya Sándor tanár emlékbeszédével szerepelt. Az egyesület elnöke, Orbók János felolvasta annak a minorita alyának a kivégzéséről készült feljegyzését, aki a vértanú tábornokoknak utolsó lelki vigaszt nyújtott. — Október 6-án a polgári iskola is szép ünnepélyvel áldozott az aradi 13 vértanú emlékének.

Észretérik a vörösöket Spanyolországban. Napról-napra jönnek a hírek, hogy a nemzeti érzésű katolikus spanyolok városról-városra kiterjesztik uralmukat, szélverik és visszatorolják a kommunista-anarchista csapatokat, s már a spanyol főváros előtt állnak hadseregeikkel. — A vörösöket az orosz szovjet és a francia szociáldemokrata hatalom segíti pénzzel, fegyverrel, lőszerrel, az ország megmentéséért oroszlan — bátorsággal küzdő spanyol nemzeti sereg azonban mindjobban tért hódít. —

Mint a legújabb jelentés hozza; a madridi vörösök most megbízottat küldtek Franco nemzeti vezérhez, hogy *három nap alatt átadják neki Madridot, ha megkíméli a vörös hadsereg katonáinak, még inkább politikusaiknak életét és szörnyű vérengzéseikért, rablás, gyújtogatás, rombolásaiért nem vonja felelősségre őket.* Mialatt azonban tárgyalnak a nemzeti hadsereg parancsnokságával, nyilvánvalóvá lett, hogy egy másik nagy spanyol városban 7000 nemzeti érzelmű férfi és nő öldöstelelel megdöbbsentő kegyetlenséggel a vörös banditák.

— A nemzeti kormány azt válaszolta, hogy senki sem fognak üldözni, aki erre nem szorgált rá, az országpusztító gyilkosok azonban nem menekülnek. Az offenzíva megindult. Hogy mennyi festvér-vérbe kerül, azt elgondolni is borzasztó.

Isten keze.

A spanyolországi Estleri nevű községben a vörös gonoszlevők közül különösen kegyetlenül viselkedett egy Baldino nevű fiatalember. Mindössze 23 éves köművessegéd volt.

Ez a Baldino azzal dicsekedett, hogy neki van Spanyolországban a legrikább bőre, mert lenyúzta a község kivégzett öreg plebánosának hátfaról a bőrt.

Amikor a vörös hordák az Estleri község templomát szétrombolták és felgyújtották, Baldino volt a vezérük. Egy hatalmas ballával felfegyverezve összeverte a templom szobrát. Felmászott a kereszt-oltárra és az embernagyságú keresztrefeszített Krisztus-szobor fateslébe belevágta a balláját. A mellét érte a csapás és a fából készült feszülettest ketté hasadt.

A gonoszlelel után Baldino egy vörös aulón a szomszéd községbe ment egy barátjával. Visszajövet Baldino vezette a kocsi. Nekiment egy útmenti jelzőkönek. Barátjának semmi baja sem lett, ő azonban kirepült és egy útszéli karóra esett, amely felhasította a mellét, éppen úgy, mint ahogy előbb ő hasította fel Krisztus feszületének testét.

Sorsán még a vörösök is megborzadtak. Isten kezét látták benne.

Áldozás után...

Kis Jézusom! Már régen beszéltem Veled.

Pedig Te hívtál és vártál engemet.

Mikor a templomban voltam, kis házikód

Ajtaja-szárnya sarkig óh! hányszor nyitva volt.

Láttam, mint nyul ki onnan kis fehér Kezed

És felém oly lágyan, szelíden integet,

S ömlött, folyt felém égő szerelmed!

Nem mentem. Gyarló, gyenge föld pora vagyok,

Aki könnyen és hamar sárba ragadok,

S ha a piszkot, mi utamban áll, felrugom,

Porával fehér kis Tested bemocskolom.

Aztán gondp-ókok szövik át testem-lelkem

S a nyügtől megválni, nem megy oly hirtelen,

Hogy kis Kezed hamar elérhessem!

De most itt állok tisztán és vágyva várlak,

Lesem az Agnust s aztán szívembe zártak

Örökre — Jézusom, hogy csak Veled legyek

És Veled mindenről sokat beszélhessek.

Zárj — kérlek — szoríts Magadhoz engemet,

Hogy mocskok ne érje már fehér lelkemet.

Hallgasd meg — kis Jézus — kérésemet!

Budapest, 1936. október 11.

Harsányi László.

Templom-bucsu

Az endrődi anyatemplom védőszeülfjének; Szent Imre hercegnek ünnepét üli november 5-én. Az ünnepélyes szentmisét délelőtti 10 órakor a nagyváradi csonkaegyházmegye főpásztora: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó tartja. A bucsu reggelén a cserkészek, leventék és leányifjúság járul a szentgyónás és áldozáshoz. Így hódolnak a magyar ifjúság tündöklő pátrónusának: Szent Imrének. A vidék katolikusai több helyről körmenetben jönnek a messze tájon híres bucsura. Délután a polgári iskolában ifjúsági előadást tartanak az öreg cserkészek.

Iskola-szentelés Endrődön.

Szeptember 27-én áldotta meg az új endrőd-polyákhalmi iskolát az endrődi kerület esperes-tanfelügyelője: Fétzer József pápai kamarás. A tanyanépe a szakadó eső dacára szép számban jött össze régi vágyainak megvalósulási ünnepélyén. A szentelés után Fétzer esperes mondott szentmisét és tartott magas szárnyalású beszédet. Az ünnepély fényét nagyban emelte dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró és dr. Ringbauer Károly vármegyei tanfelügyelő megjelenése. A szentelés után a tankötelesek szülei szeretet-lakomát rendeztek a megjelent vendégek fiztetelére, amelyen Fétzer esperes, dr. Sorbán főbíró, Ringbauer tanfelügyelő, Endrőd község nevében Harsányi László főjegyző, Bula Vince gazdálkodó, Orbók József igazgató-tanító és Csernus Mihály apátplebanos tartottak lelkesítő beszédeket. A lakosság mély-séges hálával adózott a M. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter urnak 12.000 pengős államsegély nyújtásáért, valamint az Egyházközség áldozatos gondoskodásáért a tanyai tankötelesek könnyebb beiskoláztatása érdekében. Az új iskolában Szabó Elek endrődi származású tanító 65 növendéket tanít.

Kozma Miklós m. kir. belügyminiszter

ujabb jelét adta Endrőd iránti jóindulatának. Értesítette vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán urat, hogy közbenjárására az endrődi „Munkás- és Napközi Otthon” létesítéséhez 2000 pengő segéllyel járul hozzá. — Az endrődi Egyházközség köszönő iratot intézett vármegyénk főispánjához és megkérte, hogy háláját tolmácsolni kegyeskedjék a Miniszter Ur Ónagyméltóságára elől is. —

Választás a vármegyén

Mint előre jeleztük, Békés-vármegye Törvényhatósági Bizottsága szeptember 30-án tartott közgyűlésén a gyomal főszolgabírói állásra dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, szolgabíróvá pedig dr. báró Massburg Alfréd lb. szolgabíróvá választotta meg.

Eskütelés után a megválasztott löbbi tisztviselő nevében is dr. Sorbán Jenő főszolgabírónk — magas szárnyalású, lelkes éljenzéssel fogadott beszédben — mondott köszönetet a vármegye Főispánjának és Alispánjának, valamint a Törvényhatóság tagjainak a kitüntető bizalomért, mely az egyhangú választásban nyilvánult meg. Komoly ígéretet tett, hogy a modern közigazgatás sokoldalú terepén energiájuk és munkakészségük teljes odaadásával dolgoznak a járás népének érdekében. Isten áldása kísérje működésüket.

Dr. Darányi Kálmán

m. kir. földművelésügyi miniszter — főispánunk segítő támogatásával — 1000 pengő segélyt adományozott az Öregkerli Tejszövetkezet létesítésére. — A lakosság hálás köszönettel adózik az értékes adományért. —

Kerületi tanító-gyűlés.

Az endrődi esperesi kerület tanítószága október 13-án Gyomán tartotta f. évi kerületi gyűlését Fétzer József kerületi tanfelügyelő és Orbók József kerületi elnök vezetése alatt. — Endrődről Vörös Julia és Diennesné Hajdu Emma tanítónők, Gyomáról Balassa Gizella és Kauczill Borbála mutattak be értékes elméleti és gyakorlati előadásokat. — A nívós vitál több közérdekű indítvány megvitatása követte. Délután az Actio Katolica kerületi ülésén vettek részt tanítóink. —

POLGÁRI ISKOLAI TANÁR-VÁLASZTÁS.

Az egyházközségi képviselőtestület szeptember 26-án tartott közgyűlésén öltötte be a Siefán Béla távozásával megüresedett, államsegélyes polgári iskolai tanári állást. Hat pályázó közül az Egyházmegyei Főhatóság sorrendben Magyar Anna, Amirás Ilona és Szekfi Endre pályázókat jelölte. — A képviselőtestület likos szavazással egyhangulag Magyar Anna jeles képesítésű tanárnőt választotta meg. — Az üresedésben levő, de még nem államsegélyes hatodik tanári állás betöltésének kérdésében nem határozott a képviselőtestület, hanem azt az egyháztanácsra bízta. —

Tanyai szentmisék sorrendje

Október 18-án a polyákhalmi és varjasi iskolákban, október 25-én az öregkerli kápolnás- és a csejli iskolákban, november 8-án a tanítóföldi és öregkerli kápolnás iskolákban, november 15-én a polyákhalmi kápolnás- és varjasi iskolákban mutatunk be szentmisét és mondunk szentbeszédet.

A Jézus Szíve Szövetség csoportvezetői

november 1-én délelőtti 9 órakor tartják havi összejövetelüket a polgári iskolában. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

Kevés a gyerek, nincs államsegély.

A M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium értesítette az endrődi egyházközséget, hogy az özv. Vörös Ferencné és vitéz Farkas Lászlóné Gyuricza Margit nyugdíjaztatásával megüresedett tanítói állomások államsegélyét ezúttal tovább a nagy létszámsökkenésre tekintettel nem folyósítja. 1932-ben kell ugyanis egy miniszteri rendelet, hogy többtanerős iskoláknál csak azon esetekben nyerhetnek államsegélyt a betöltés aká kerülő állások, ha átlagosan 1-1 tanítóra 70 tanköteles gyermek esik, — Tíz évvel ezelőtt még 80-90, sőt 100 tanköteles gyermek jutott átlagosan egy-egy endrődi tanítóra. — Ma az átlagos szám csak 53. — Ez a születések számának óriási csökkenésére vezethető vissza. Tíz év előtt 500, husz év előtt 600, most csak 300 az évi születések száma. — Eltekintve a lelki szempontoktól, nem vizsgálva azt, hogy az élet eredete és megszünése is a Mindenható Isten kizárólagos joga, mellőzve azt a fontos erkölcsi kérdést, hogy a szentségi házasság álétele színta erkölcsöt és lelkiismeretes köteleességjeljesítést kíván a szülőtől már csak az oltárnál tett nagy eskü erejénél fogva is, tisztán anyagi szempontból nézve ez az első lanulás, amikor a gyermekáldástól való iríkozás súlyos anyagi kárt hoz a népre, mert *évenként több ezer pengő államsegélyt veszít, két saját véreből való állás nélküli tanerő nem jut álláshoz és megélhetéshez, amellelt 10-15 év múlva nagy hiányát fogja érezni annak az értékes munkaerőnek, amelyet a születésében megakadályozott vérei jelentettek volna.* — Ha a szülők tovább is bünyös és megrögzött szokásaikat követelik, odajulunk, hogy megépíttük a sok szép iskolát és nem lesz, aki bejárjon. Szomorú jelenség.

Hitbuzgalmi egyesületek havi ájtatossága

Október 18-án d. u. fél 3 órakor szent Ferenc III. rendje, október 25-én az Olláregylet, október 31-én d. u. fél 5 órakor az Eucharisztikus Férfi-Liga, november 4-én délután fél 5 órakor a Leányclub és Leányegyesület tartja havi ájtatosságát. Ugyanekkor délután 4 órakor járulnak szentgyónáshoz az ismétlődő iskolás fiúk és a szívgyárdisták is.

Községi képviselő- testületi közgyűlés

Endrőd község képviselőtestülete október 2-án népes közgyűlést tartott. Közel 50 tárgy került előadásra. Értékes felszólalások tartották a mindvégig nívós vitál, s a tárgyilagosságot légkörben hozott határozatok a község jövő fejlődését jelentősen elősegítik. Helyszüke miatt csak a legfontosabb tárgyakat említhetjük meg. Elhatározta a képviselőtestület, hogy a község fontosabb utcáinak gyalogjárdáit belonnal burkoltatja, s az így felszabadult téglamennyiséggel az utcatelepek utcáit köveztetli. Erre a célra 60 ezer pengős 25-30 év alatt törlesztendő kölcsönt vesz fel. Kimondotta képviselőtestület a kondoroslanyai község háza és jegyzőlakás felépítését. Sürgősen megindítja kosorhegyen és az öregkerlekben a korábban elhatározott műkulak furatását. A Körösöntul fekvő telekparlon bika-istállót és gazdasági épületeket létesít. Elhatározta a község piacterének bővítését és közel való burkolását. A templom-melletti telket birtokba adta az endrődi Egyházközségnek, hogy azon polgári iskolai tantermet és két tantermet építtessen. Elhatározta, hogy a körösöntuli lakosság közigazgatási kívánságait a lehetőséghez képest teljesíti. Felkérte Harsányi László főjegyzőt, hogy a vármegye főispánja támogatásának kieszközlésével a tervezett „Egészség ház” megvalósítását sürgesse. Jóváhagyta az ovóda és egyik jegyzői lakás renoválási költségvetését. A képviselőtestület most megmutatta, hogy közérdekű, községfejlesztő munkásságában minden személyeskedést és kicsinyes magatartást kerülni kell és tud is.

Közgazdasági hírek

Gazdasági reformokat követelt

Mayer János volt földművelésügyi miniszter, a Faluszövetés elnöke az Országos Katolikus Nagygyűlésen.

A magyar törvényhozás az utóbbi időben — mondotta Mayer János, ez a kisgazda sorból felemelkedő agrárvezér — néhány törvényjavaslatot törvényerőre emelt ugyan, amelyeknek becsületes végrehajtása nagy mértékben szolgálja a magyar nép gazdasági megerősödését.

De ez nem elég! További reformok kellenek! A magyar nép a következőket kívánja:

1. A közterhek arányosítása és apasztása.

2. A családvédelem törvényhozási úton való szabályozása.

3. A többgyermekes családok apák kiméltése.

4. Az anya- és csecsemővédelem, a községi közegészségügyének a megszervezése.

5. A községeknek jó ivóvízzel való ellátása.

6. A falu szegényügyének, a kolduskérdésnek rendezése.

7. A falu kulturális színvonalának az emelése: népházak építése, népkönyvtárakkal való ellátása stb.

8. A gazdasági szakoktatás, az iskolán kívüli népművelés intenzívebbé tétele.

9. A falu földműves ifjúságának az ismétlőiskola után szabad előadások útján való továbbképzése.

10. A bekötő-utak építése.

11. A község bellerületén az utak portalanítása.

12. A tanyakérdés rendezése.

13. A mezőgazdasági munkások öregségi és rokkantsági biztosítása és munkával való ellátása.

14. A mezőgazdasági hitelkérdés további rendezése.

15. A háziipar felkarolása.

Ezek volnának — mondotta Mayer — nagyjában azok a kérések, amelyeknek megoldása nyugodtabbá tenné a fulu életét, megszüntelné a városba való özönlést és helyreállítaná a nép lelki egyensúlyát.

Reméljük, hogy Mayer János az országgyűlésen is erélyesen követeli eszméinek sürgős megvalósítását.

Alsó-tiszántuli körzeti mezőgazdasági kamarától Békés-vármegye Törvényhatósága.

A szeptember 30-án tartott közgyűlés tárgyalta a vármegyénk gazdánépére fontos indítványt, amelyet a vármegyei Gazdasági Egyesület indítványozott. Purgly Emil volt földművelésügyi miniszter ellene volt a javaslatnak. Szerinte a Mezőgazdasági Kamarák mai beosztása és működése elsőrangú, azok további tagozása az eredményes működést csökkenti. Beliczay Géza felsőlázi tag és Csernus Mihály apátplebános világosan kifejtették, hogy a Debrecenben székelő körzeti kamara nagyon messze esik a központtól, melynek elsősleges munkát a Hajdu-Bihar és Szabolcs vármegyék gazda érdekeinek szolgálata nyújt. Békés-Csanád és Csongrád megyéknek teljesen más érdekkörük és gazdasági céljaik vannak, tiszavidéki buza védelme és áremelése csak külön, s e vidék speciális érdekét szolgáló kamara által volna biztosítható. A törvényhatóság egyhangulag elfogadta Purgly ellen indítványa mellőzésével az életrevaló indítványt.

Gyümölcs-kiállítás Gyomán

Békés-vármegye Kertészeti Egyesületének vándorkiállítását október 3-án nyitotta vitéz dr. Márky Barna alispán, egyesületi elnök felkérésre vármegyénk főispánja: vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla dr. Vármegyénk vezetői és a kíséretükben levő előkelő közönség élénk tetszéssel és megelégedéssel nyilatkozott a kiállítás anyagának pompás szépségéről. Sajnálatos körülmény, hogy Endrődről egyetlen gyümölcs kiállító sem akadt. A virágkiállításon Tüköry Jessi nyert elismerő oklevelet gyönyörű rózsáival.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara

felhívja a községek vezetőinek figyelmét a háziiparok erőteljesebb felkarolására. A községek kérelmére a Kamara mindenütt kézzel szerezve meg a tanfolyamot és oktatót is küld a községbe. Különösen ajánlja a háziipari szövetség bevezetését és az állati bőrök készítésének elsajátítását. Ma ezek biztosítanak szép jövedelmet a komolyan dolgozó embereknek a téli, munkanélküli időkben.

Termés-eredmény

Nyolcvannégy százalékkal nagyobb a tengeri termés a tavalyinál, állapítja a Földművelésügyi Minisztérium legújabb termés jelentése. A tengerivel bevetett terület 1,991.826 kat. hold volt. Kat. holdankint átlagtermés 13.14 mázsa összesen tehát 26 millió 162.800 mázsa. Tehát közel 12 millió mázsával több, mint az elmúlt évben.

Buzából kat. holdankint 8.21 g., összesen tehát 23 millió 701.604 mázsa termelt. A tavalyi termésnél 3.4 százalékkal, tehát közel 800.000 mázsával több. A rozs termés eredménye viszont 1.83 százalékkal kisebb mint tavaly. A takarmány árpa termése 7.7 százalékkal, a zabé csak 1.26 százalékkal volt nagyobb, mint tavaly. A cukorrépából 3 millió mázsával több termés várható, mint tavaly. Burgonya pedig csaknem kétszerannyi termelt, mint az elmúlt évben.

Hírek a gabonapiacról

Egy héttel előbb a magyar piacokon erős lendületet vett a buza áremelkedés, de a hét végén a külföldi vásárlás el lanyhulásával közel 40 fillért esett a buza ára. A nemzetközi pénzpiac történt változások miatt még nem alakult ki pontosan a buza-ár, s azért a vásárlások is erősen csökkentek. A tiszavidéki 80 kilós buzát 17.60 fillérért vásárolták a hét végén. Az árpa 13-, a zab 16-, a morzsolt ótengeri 12.50-es áron kelt Budapesten.

Az állatvásárokról

általában tartott árakról írunk. 110—130 kilós fiatal sertésekért a ferencvárosi sertésvásáron 103—108 fillért fizettek. A szedett öreg sertések ára azonban csak 88—92 fillér volt. A borjúvásáron prima borjúkért 106—112, másodrendű borjúkért 100—106, silányakért 95—98 fillért fizettek.

Szőlő eltartása télire

Az akasztásra szánt fürtöket átvizsgáljuk, minden romlott, penészes szemét kivágunk. A fürtöket külön-külön erős zsinagré kötjük és mielőtt felakasztanánk, egy pillanatra lobogva forró vízbe mártjuk. Ezután a szőlőt tágasan felakaszjuk úgy, hogy egyik ne érintse a másikat. A kamrát, ahová a gyümölcsöt akasztjuk, ki kell kenezni, a helyiség mérete szerint néhány kénrudat égetünk el benne. A keneztést kéthetenként meg kell ismétetni. A kamrának fagymentesnek kell lennie és — hogy a levegő elég nedves legyen — ajánlatos néhány vízzel telt edényt beállítani, mert különben a szőlő könnyen összeszárad.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Fiókintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett.

Endrődön a Nagyperesdülőben 8 kis hold, Décspáskumon 1 k. hold 266 n. öl föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békés-megyei Kereskedelmi Banknál.

Kat. Népházban egy fizetési helyiség kiadó.

SCHUSZTER FERENC áll. vizsg. fogász Gyomán, Mátyás király u. (volt kis templom u.) 6 szám alatt fogászati működését megkezdte. Foghúzás, fogtömés és mindennemű fogpótlás.

Használt téglát, vályogot vesz Csuvar Mihály gondok.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonanevelő magas piaci áron vásárol.

ŐSZEL-TÉLEN különösen nélkülözhetetlen minden háztartásban és gazdaságban egy megbízható ÉBRESZTŐÓRA. A mezőturi TAUBER cég közfudomásúan csak jöminőségeket hoz forgalomba. Rendeljen levelezőlapon! Jótállással és mérsékelt áron szállít

TAUBER
MEZŐTURI
Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

úján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul

mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

Walthier György

Nyomtatva a „Hungária” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Teket Sándor,

MÁS-KÖRÖS

ALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

egyedévre 20 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felölös szerkesztő:

Walthier György

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eendröd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

PIRKADI!

A közép-európai ujjaépités nagy munkájának hatalmas tempóját jelenti azon körülmény, hogy az afrikai háborút diadallal befejező hatalmas Olaszország külügyminisztere: Ciano gróf hivatalos látogatásra és fontos tárgyalásra hozzánk eljött. Szeretet és rokonszenv hozta az egész ország szeretete vártát!

A világ egyik legnagyobb politikusának és legkiválóbb emberének: Mussolininak képviselőjében jött hozzánk a fiatal külügyminiszter, hogy megtárgyalja mindazokat a kérdéseket, amelyek az ország gazdasági, katonai és külpolitikai szempontjából fontosak és megvalósításra várnak.

Pár héttel előbb a Duce Milanóban mondott nagy feltűnést keltő beszédet a magyar revízió szükségességéről.

Most ország-világ előtt dokumentálni óhajtja, hogy Olaszország megbecsüli, támogatja és szereti a csonkaságában kicsiny, de életrevaló és becsülésreméltó magyarságot.

Nyomorúságunkban, gyengeségünkben felemelő és biztató tudat, hogy nem vagyunk elhagyatva a trianoni ketrecünkben.

Reméljük és szívszorogva várjuk a magyar álmok beteljesedését hatalmas barátunk segítségével és támogatásával.

Hisszük, lesz még idő, amikor a baráti Olaszország tanuja lehet a magyar nemzet hálájának és hűségének, áldozatos szeretetének. Nem felejtjük el, hogy lealázkodásunkban Mussolini nyult le hozzánk először és szoritotta meg becsületlenül nyíltsággal fegyvertelen kezünket!

Magyarok! A reménysugar oszlatja már a felhőket. Bizzatok és testvéri szeretetben egyesülve várjátok a hosszú éjszaka végét.

Hála Istennek, pirkad már!

Hát ez is lehet!?

Megdöbbenve olvastuk a fővárosi lapokból, hogy *dr. Sztranyavszky Sándor a magyar országgyűlés elnöke* az Evangélikus Országos Zsinaton súlyosan sértő, kíméletlen támadást intézett a katolikus Egyház ellen.

Azt mondta többek között, hogy „az evangélikusok ebben az országban a reverzálisok terén támadásoknak vannak kitéve”, hogy velük szemben „szinte a sötét-középkorra emlékeztető inkvizíció eszközeivel dolgoznak”...

Akár a tárgyi igazságot, akár a mai viszonyokat tekintjük, Sztranyavszky kirohanása súlyosan megzavarta a keresztény vallások között ma különösen kívánatos békét és együttműködést, de súlyosan ártott a nemzet tekintélyének is, amikor a *katolikus Olaszország* külügyminisztere Ciano gróf belső vallási villongásokkal tapasztalhat nálunk.

Természetes dolog, hogy valamennyi egyház védi híveit és erős munkát fejt ki azért, hogy azoknak gyermekeit kötelességben megtartsa. Ameddig ez küzdelem a megbántás és támadás határain belül mozog, az elvek szabadsága alapján nem kifogásolható. — Megteszik ezt az evangélikus és református lelkészek is egyaránt. — A Zsinaton jelenlevő *Kovács Andor* evangélikus esperes felvilágosíthatna volna Sztranyavszkyt, hogy amikor még a háború előtt leánya férjhez ment az orosz-házi katolikus egyházközség egyik vezető tagjának fiához, ő is, még pedig eredménytelennel követelte javukra a reverzális.

A nyáron történt Köröstarcsán, hogy egy olfani tanítónól eljegyzett egy katolikus gyógyszerész, akinek ősei századokon keresztül a katolikus vallást követték. — A református lelkész reverzális követelt, Balhazár püspök azonban ezzel sem elégedett meg, hanem a katolikus fígyes vallásváltoztatását követelte.

De száz és ezer példát hozhatnánk fel, amikor protestánsok javára költnek reverzális. — Sztranyavszky is ismeri az életet, bizonyára tudja ő is ezt.

De hát akkor miért támad nekünk katolikusoknak ugyanazon ténykedésekért, amelyeket a saját papjainál nem kifogásol?

A Katolikus Anyaszentegyház ugyanolyan érzéssel tekint — a törzséről levált protestáns keresztény egyházak felé, mint a csonkaország magyarja az ősi Nagy-Magyarország ezeréves törzséről leszakadt Erdélyre vagy a Felvidékre. — Fájlalja, sajnálja, szereti, s az volna az öröme és boldogsága, hogy idegen tartományba tévedt fiait visszontássa és hogy Krisztusban valamennyien egyesüljenek. — De ezt erőszakkal megvalósítani soha nem akarta és nem óhajtja!

Ezt a történelem tényéből — tárgyilagos kutatással — tudhatná meg Sztranyavszky is, aki önmaga ádott döntő bizonyosságot a Nemzeti Ujság korábbi állításának, hogy barátaitól megindított miniszterelnöki designálása a 67 százalékban katolikus országban az ő egyoldalú felfogása és katolikus ellenszenv miatt képtelenség.

Ezt az elfogultságot azonban nemcsak most, hanem már korábban is tapasztaljuk az ő szűkebb baráti köreiből.

Évek előtt súlyos támadást intéztek Szentkeresztly Tivadar békésvármegyei tanfelügyelő ellen is. Elhelyezését követelték azon a jogcímen, hogy „vármegyénkben csak evangélikus lehet a tanfelügyelő.” Amikor azonban Vass József akkori helyettes miniszterelnök a hivatalos statisztikai adatok alapján megállapította, hogy Békésvármegyében a katolikus, református és evangélikus vallások hívei és népiskolai tanítókötelesei csaknem egyforma számban élnek, a már aláírt áthelyezést megsemmisítette.

Korossy főispán távozása után Gömbös Gyula miniszterelnöktől evangélikus főispán kinevezését kérték. — Gömbös azonban nem volt elfogult, s a kinevezésnél a rátermeléséget, a vármegye és a párt érdekeit tartotta szem előtt, s kinevezette a katolikus Fáy Istvánt.

Mind Ezeket csak Sztranyavszky kirohanásának illusztrálására említjük. —

Elnök Ur! Eddig jó magyaroknak ismerték. Mint egyik vezető politikus azt is tudja, hogy a kommunizmus pusztító vörös fergelege az *egész kereszténységet*, s az ennek erkölcsi elvein fennálló államok határait veszélyezteti. — A komoly protestáns körök és vezetőegyénségek a Pápa felhívására a keresztény magyar összefogást hirdelik és kívánják. — Ha igaz magyar, akkor fordítsa hatalmas energiáját a nemzetközi vörös felforgatók ellen indítandó cselekvésre és védelemre. Mindenek keresztény vallás élje és védje hitelveit, de a gyűlölködést és háborúságot hagyjuk jobb és boldogabb időre.

Sztranyavszky Sándor e megdöbbenéssel hozta az ország közszerelemben álló miniszterelnökét: dr. Darányi Kálmánt is. —

A katolikus Egyház türelmének és elfogultságának Ő a legklasszikusabb tanuja. Hosszú ideig főispánja volt a nagy többségben katolikus Győr vármegyének. — A Püspöktől kezdve minden pap a legnagyobb tiszteléssel és szeretettel emlékezik ma is közkedvelt személyére. — Soha nem jutott senkinek sem eszébe, hogy őt református volta miatt támadják. —

A 75 százalékban katolikus Csanádmegyében Purgly Emil evangélikus és Fáy István református főispán soha vallása miatt senki nem támadta.

„A lelkek erőszakos befolyásolásáról” lehát nem lehet szó nálunk.

Az, hogy Excellenciád egyházának hűségese és állhatatos tagja, nem kifogásolhatja senki. De ez még nem elégséges indok alaptalan és súlyosan sértő támadásokra. — Az ország többségben levő katolikus népe megbotránkozott az elfogult és minden tárgyi igazságot nélkülöző támadásán, ezen napirendre nem térhet, hanem csallakozik azon általános követeléshez, hogy ilyen felfogás mellett a nemzet békéjének és megteendő egységünk biztosítása érdekében — magas pártatlan tárgyilagosságot kívánó közjogi állását *tovább nem töltheti be, — s azt hagyja el!!!*

Katolikus Akció

BÚCSÚNAPOK

Régi jó idökre emlékeztető ünnepséggel ülte meg Endrőd katolikus népe védőszentjének: Szent Imre hercegnek ünnepét.

A falu alapító ősök jámborságával gyülekezett a község népe a szentmisékre, hogy hódoljon a legnemesebb királyi sarj emlékének. Főlemelő látvány volt, amikor 300 magyar levente öszbecsavarodott az előljárási hitbuzgó tagjainak és öregek százainak társaságában az Ur oltáránál vette magához a Megváltó szent testét és tett lélekben fogadást arra, hogy szűz Szent Imre herceg vonzó példája nyomán hűséges fia lesz Istenének és magyar hazájának.

A zsufolásig megtelt templom bucsui nagymisét az Egyházmegye Főpásztor: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó úr mondta, aki szentbeszédében magas szárnyalású, lélekmarkoló szavakkal aposziszofálta az Árpádházi szentek és köztük szent Imre herceg lelkiértékét és követendő életmódját. —

Az endrödi hívek az elismerés hálójával adóznak a vármegye közszeretben álló alispánjának, vitéz Márky Barnának és járásunk főbirájának, dr. Sorbán Jenőnek, akik fáradságot nem sajnálva eljöttek a község nagy ünnepségére.

Az egyházi ünnepség végeztével az egyházközség tanácsa ünnepi bankettet rendezett az endrödi tizenötödik bucsui szentmisét végző Apostoli Kormányzó tiszteletére. — A közigazgatási hatóságok, katolikus egyesületek, ipartestület, kisközség és munkáskörök képviseletében megjelentek száma 243 volt. Az egyszerű, de kitűnő ízű ebéd végén dr. Lindenberger János apostoli kormányzó a Pápa Öszentségére és Magyarország Kormányzójára ültette poharát, majd Harsányi László, az endrödiek költői lelki főjegyzője üdvözölte megkapó, közvetlen és a gyermekkori emlékek hatása alatt mélyen megindító beszédében a Főpásztort. „Endrőd népe hálával és hódolattal gondol — mondotta Harsányi főjegyző — Méltóságod fenkölt személyére, büszke örömmel értékeli a kitűnő szeretetnek azt a megnyilatkozását, hogy Szent László csonkaegyházmegyéjének Főpásztora évről-évre részt vesz a politikai község és templom védőszentjének nagy helyi ünnepén.”

A lelkes éljenzéssel fogadott

beszéd után Varju József gazdálkodó az endrödi kisközség és katolikus körök nevében üdvözölte keresetlen jóízű szavakkal a Főpásztort, majd Csernus Mihály apátplebános a vármegye népszerű alispánját: vitéz dr. Márky Barnát köszöntötte meleg baráti szavakkal az endrödi katolikus hívek nevében.

Nagy tetszést aratott dr. Hunya Benő ügyvéd gondolatokban gazdag beszédével, melyben a járás új főszolgabíróját: dr. Sorbán Jenőt üdvözölte. —

A lelkes hangulatban eltöltött vidám órák után a cserkész csapat ifjúsági ünnepélyének meghallgatására vonult át az ünneplő sereg. Az endrödi Szent Alajos cserkészcsapat szereplői dr. Csókási Béla tanár vezetésével — ügyesen előadott számaival nagy tetszést és igen sok tapsot arattak. — A tartalmas és változatos műsort a következőkben adjuk:

1. Cserkészinduló: Éneklia cserkészcsapat.

2. Szent Imre látomása. (Melodráma.) Előadja: Szmolai János cserkész. Hegedű és zongora kísérettel: (Kisérők: Földi Béla káplán és Fehérvári Ferenc rk. tanító.)

3. Ünnepi beszéd. Tartja Kiss László káplán.

4. Szent Imre Herceg. Irta: Jártas Rózsa. Szavallják: három részben Hanyec Lajos, Hornok András és Timár Gyula cserkészek.

5. Énekszám. Előadja a nagy leányokból és a cserkészekből alakult vegyeskar.

6. Ösök csillaga. (Ifjúsági színmű 3 felvonásban.) Irta: Barabás Sándor. Személyek: Beszteréd Atya: Tóth Albert cserkész. Keresztény földművelők: Pap János, Timár István, Pap Imre, Geric Antal és Hanyec Lajos cserkészek. Bunc, pogány paraszt: Vaszkó Lajos cserkész. Ennek három fia: Pelyva Elek, Hornok András és Hornok László cserkészek. Apród: Gyurica Bálint cserkész. Várspán: Koós László cserkész. Két asszony: Koloh Kató és Pintér Hermina. Vadászok: Hanyec Mihály és Csikos József cserkészek. Vászoly Herceg, Véha Illés cserkész. Konok pogány úr: Szedlák Andor és Szakálos Béla cserkészek. Csököny Gellért Barát, majd püspök, Uhrin Gyula cserkész. Imre királyfi: Timár Gyula és Szmolai Vince cserkészek. András Herceg: Hanyec Mátyé cserkész. Orseoló Péter testőrkapitány, Uhrin Imre cserkész. Angyalok: Kuti Terézia, Varju Joci, Tóth Mária, Schramm Teri stb.

7. Magyar tánc. Előadják: Timár Irma, Kalmár Eszter, Gellai Emilia és Szedlák Kató végzett leány növendékeink és Hanyec József, Tóth Albert, Koós László és Lizicai Gyula cserkészek.

8. Könyörögj értünk... Irta: Dezsényi Béla. Szavallja: Duda Mihály cserkész.

9. Dalok: Előadja a polgári iskola énekkara (Karnagy: vitéz Borsfay Géza tanár.)

Halottak estéjén

Halálcsofos, hideg őszi szürkületben
Egyedül vagyok a néma esti csendben.
Senki nem zavar. Két gyertyát előveszek
S közéjük állítom a szent Fészületet.
Meggyújtom őket és velük szembe ülök
S a pisiogó lángnál imába révülök.

Mikor már magasan, felhők közt szárnyalok,
Egyik láng fényesen az égig falragyog.
Összetöly egy Lánggal, melyet nem gyújtanak,
(Még is örökön ég) Soha nem oltanak.
Ez a kis gyertyaláng Rád villan Istenem
S így tudom — ha elég — nem leszek sötétben:

A másik gyertyaláng nem csapong, csendben ég,
Fényétől nem ragyog, csillog messze a lég.
Ámde a szívekben könnyen szárnyakat bont
S elröpít oda, hol végtelen sor sírdomb
Alkot egy hatalmas, hallgatag országot,
Mely magába zárja az egész világot.

Ebbe az országba csak bemenni lehet,
Aki már bejutott, vissza soh' sem térhet.
Itt a lakók csak szaporodni tudnak,
Nincs helye halálnak, tova vándorlásnak.
És hogyha percnként ezrével is jönnek,
Nyugalmas szállása biztos mindenkinek.

Tengernyi lakója mind, de mind egyenlő,
Mert csak a tétlenség egyetlen teendő.
Mégis csak hódítás jellemzi az utját,
Nem ismer védelmet, csak mindig támadást.
Határát épp ezért hiába keresed,
Benned van, mégis azt soha meg nem leled.
(Büszke vagy, soha meg nem halsz? Ugye azt hiszed?)

Ide csak egy uton lehet érintkezés:
Kis gyertyám lángján át, ez az emlékezés.
Ilyenkor köröje összesereglenek,
Kedvesen, könnyesen körül-ölelgetnek
Gügyögő gyermekem, édes öregszülém,
Testvérek, rokonok röpködnek mind felém.

Mondják, hogy várnak, hogy mily sokan vannak
S hogy itt az emberek gögtől elvakulnak.
Azt hiszik, hogy a föld a világ közepe
S hogy a földi létben kimerül szerepe.
Pedig e sárcomó a nagy mindenségben
Annyi, mint egy kis csepp a tenger vizében.

Hiúság, büszke, gőg, gyűlölet, széthúzás
Minden gyenge embert szarnokká koronáz.
Tápossa festvér'-it, elveszi kenyerét
S fontos az, hogy lássa telve kenyerét.
Éhség, nyomor, fertő komisz szíve mélyén
Gondokat nem okoz, hisz esze sincs a helyén!

Gyertyalángom körül röpdöső szellemek
Izenik: Tévedés! Tévedés! Emberek!
Földi országok jaj, de nagyon kicsi,
Gyenge, bizonytalan, egy szellő elviszi.
És ha tetszik, ha nem, bevonultok hozzánk,
Akkor láthatjátok, mily nagy a mi hazánk.

Ti csak futó-bolygó, vándornépek vagytok...
Aki még nincs, még jön, nagyobb tinálatok,
Mert mire megjönnek, jórésben titeket
Por, köd takar s élet csak az emlékezet.
Az élet elsiet, mint a fák árnyéka,
Elvész, mint a gyertya hamu hulladéka.

Erre figyelmesztet Ádám hűnös népe,
Halottak napján a gyertyalángok fénye.
Endrőd, 1936. november 1. Harsányi László

ZÁRT-LELKIGYAKORLAT

P. Lovass Pál szegedi Jézustársasági Atya november 25-én Endrödre jön, hogy a férfiak részére három napos zárt-lelkigyakorlatot tartson.

A lelkigyakorlaton az egyházközségi képviselőtestület tagjai, s a katolikus körök megbízottai vesznek részt, mintegy 100-120 férfi.

A lelkigyakorlat kora reggeltől estig tart, amely idő alatt a résztvevők nem mehetnek haza, hanem pontos beosztás szerint — a Főtisztelendő Páter vezetése alatt — végzik ájtatossági gyakorlatait.

Délben az egyházközség ingyen ebédet ad a résztvevőknek, a reggelit és vacsorát otthon fogyasztják el.

A katolikus egyesületeket felhívja az Egyházközség vezetősége, hogy 3-5 taggal képviseltesék magukat a mindenhol nagyszerűen bevált kis „missión.”

Akik a Manrézában már voltak, nem tudnak eléggé szépét és jót mondani az ott eltöltött három nap sok lelki örömeiről és hasznáról.

Az egyházközség most nem 10-15, hanem legalább 100 férfinak akar alkalmat adni, hogy minden költség nélküli részesülhessenek a zárt-lelkigyakorlat gazdag lelki hasznában.

Jelentkezések minden délelőtt a plebánia-hivatalban is történhetnek.

KÖZSÉGI KÉPVISELŐTESTÜLETI VÁLASZTÁS

A közigazgatási törvény szerint a képviselőtestület választott tagjainak felét minden három évben újra választják. Dr. Sorbán Jenő, a gyomai járás főszolgabírája november 23-ra lüzte ki az endrői képviselőtestületi választást.

Endrőd most 10 rendes és 5 póttagolt választ a képviselőtestületbe. Megbízatásuk lejár 1936. év végén az alábbi képviselőtestületi tagoknak: I. kerületben: Hunya Máté, Varju Mátyás és Balázs István, II. kerületben: Kalmár Vince és Hanyecz Pál, (Hanyecz Mihály az elköltözött Polányi István helyére került rendes tagnak,) a III. kerületben Uhrin Á. József, Pap György, (Varju Sándor bekerült Szabó Bálint helyére,) IV. kerületben Véha Máté és vitéz Harmati (Hornok) István, tovább Fülöp János, V. kerületben Lesniczky József, D. Timár Mihály (Pintér Bálint bekerült az eltávozott Rácz Lajos helyére.)

A korteskedések és jelölések megindulása előtt Harsányi László főjegyző felszólította a pártok vezetőit, hogy ne folytassanak politikai mérközést a választáson. Engedjék, hogy a különböző körzetek maguk jelöljék ki a szerintük legalkalmasabb egyéneket. A Nemzeti Egység pártja eltekintett a jelölésektől, s kimondotta, hogy mint politikai párt nem állít külön jelölteket. A Kasnya-párt és a demokraták azonban nem fogadták el a főjegyző helyes és a község általános érdekét szolgáló indítványát, hanem politikai alapon szervezik tagjaikat és állítják be a választásokba. Jól ismerve az endrői nép józan gondolkodását, hisszük, hogy megbontó és egyenetlenséget szító munkájuk nem jár sikerrel.

A politikát intézzék fenn az Országházban. Egyszer már jöjjön el az az idő, amikor Endrődön a község háza nem politikai erőcsoportok mérköznek, hanem a község fejlesztése, a nép boldogulása érdekében az odavaló és rátermelt emberek vigyék és vezessék a község ügyeit.

Kik a jelöltek?

Az I. kerületben az Ipartestület Dinya Vilmost, a Földművelő Egylet Gyuricza Imrét, az Egységes Munkásotthon Hornok Istvánt jelölte.

A II. kerületben: a kisgazdák Mészáros Jánost, az Öregkerti Kat. Olvasókör Salamon Lajost, a Szent Imre-kör Gíricz Mihályt jelölte.

A III. kerületben a peresi Olvasókör: Fülöp Miklóst, a polyákhalmiak Kiszely Vendelt vagy Bula Vincét, a décspaskumiak Kulik Imrét jelölik. Az Ugari Kat. Körből Timár Miklós, a décspaskumi Kat. Körből Varju Sándor már tagja a képviselőtestületnek.

A IV. kerületben a Hangya-

Szövetkezet — a Dalárda és a kisgazdák Hunya Incét, Fülöp Jánost és Véha Antalt jelölték.

Az V. kerületben a Csejti Olvasókör Lesniczky Istvánt, a Varjasi Népház Varju Eleket, a Varjasi Olvasókör Czikkely Istvánt jelölte. A kocsorhegyiek és a kistrét Varga Imre volt esküdtet emlegetik.

Fontos, hogy akik tehetik, ne maradjanak el, hanem a község jövője és jól felfogott érdekében vegyenek részt a szavazásban. Harsányi főjegyző mellé adjunk kitűnő és minden tekintetben alkalmas munkatársakat, hogy falunk fejlődése, anyagi és erkölcsi fejlődése biztosítva legyen!

Hírek a spanyol-harc térről

Hetek óta jönnek a hírek, hogy Spanyolország fővárosát a nemzeti csapatok „pár nap alatt” elfoglalják. A vöröscsapatok azonban nagy hadiszere és katonai erősítést kapnak a szovjettől, ezért tudták ismételtén visszaszorítani az előnyomuló nemzeti csapatokat.

Vasárnap reggel is erős tüzérségi előkészítés után rohamra indultak a kommunisták csapatai. Mögöttük szovjetorosz tisztek és orosz katonaság vonult fel, amely gépfegyverrel kergette maga előtt támadásra a „népfront” osztagait. Aki megtántorodott, vagy visszafordult, azt hátulról érte az oroszok halálos golyója.

Még ez az embertelen, kétségbeesett eszköz sem használt. Franco nemzeti vezér repülőgépei és nehéz tüzérése elnémitotta a vörös ütegeket, s az ellentámadásra vezényelt marokkói csapatok és idegen legionisták megtörték a vörösök ellenállását. A halottak és sebesültek száma igen nagy, s a nemzetiek nagyon sok hadianyagot zsákmányoltak. A madridi híres vadaskert és egyetemi városrész a nemzetiek kezében van. A főváros utcáin elkecseregett kezitusában öldöklök egymást a spanyol nép fiai.

Az oroszszovjet újabb „szerepetadómanyt” szállító hajóin hadianyagot és a hadviseléshez szükséges mérgezőgáz előállítására való gyárfelszerelést visz Barcelonába. A kegyetlen öldöklés és mérszárlás tehát folyik tovább.

A spanyol nép három év előtt került a marxizmus kezébe, s ez éppen elég idő volt arra, hogy a felfordulás, terror, vad kegyetlenség pusztulásba vigye az országot. A vörös uralom valamennyi minisztere, a „népfront” valamennyi vezetője szabadkőműves. Azok a gaztettek és borzalmas szörnyűségek, amelyeket kérelhetetlen vadsággal vittek véghez, az orosz és mexikói borzalmak mintájára esztendőnk óta tervszerűen előkészített, valóságos pokoli elgondolás eredményei.

A munkások tekintélyes tömege erőszak és kényszer alatt harcol a vörös miliciában. Még azoknak is kezd felnyitni a szemük, akik az első időben felültek a népámitás mindent ígérő hazugságainak. Most kezdik belátni, hogy nagyon tévedtek, mert a „népfront” csak annyit jelent, hogy a népet

a frontra kényszerítik, a vezető fenevadak pedig biztosabb helyre vonulnak természetesen az ország kincstárával együtt

A vörös fenevadak borzalmas szörnyűségeit legjobban megvilágítják az anarchisták főtítkáranak egyik rádiószózata: „Minden lelkiismerelfordulást mellőzni kell, ami a művészeti, történelmi és erkölcsi értékekkel függ össze. Gyilkoljátok meg apátokat, anyákat, gyermekeiteket, abból a vérből, amit kioltunk, születik a szabadság és a forradalom dicsősége.”

Persze a szabadság a szabad rablást, a forradalom dicsősége az ő uralmuk és hóhérmunkájuk állandósítását jelentené.

A szociáldemokrata-kommunista vörös rendszer népmentő és boldogító aranykorában hozzuk tanulsággul e néhány szép virág-szálat:

Arahalban a bevonuló nemzeti csapatok nemcsak a templomokat és egész utcásor házat találtak felgyújtva és lerombolva, hanem 33 elszenesedett holttest is tanuja volt a vörösök vandalizmusának. Aznacollar nevű faluban 20, Baenában 91 embert végeztek ki kegyetlen kínzással. Cazallában 60 papot és szerzetest irtottak ki, Constantineban 250 embert élve egy nagy kutba dobtak, majd dinamittal felrobbantottak. Az andaluziai frontszakasz helyiségeiben nyílt utcán verték agyon a férfiakat, asszonyokat, gyermekeket. Llorca del Rioban 187 embert élve égettek el. Az asszonyokat lovakhoz kötötték és úgy hurcolták halálra, a fiatalabbakat és leányokat a nyílt utcán meggyalázták.

A vörös milícia (katonaság) 14 éves leányokat fegyverzett fel, akikkel San Sebastiánban ösz férfiakat lövettek le és baltával verették agyon. Az apácákat ruhátlanul kergették ki az utcára. A fiatalabbakat megbecstelenítették a nyilvánosság előtt, az idősebbeket kigunyolták, benzinnel leöntötték és felgyújtották. Papokat szuronyal a kapukhoz szegezték, s az állatias tömeg gyálázkodó szavakkal és vihoggal gyönyörködött halálkinjaikban. A vörös hóhérok apácáknak, asszonyoknak levágták a mellét, kitépték a szívet, azoknak, akik nem akarták az Istent káromolni, darabokban vágták le a nyelvét.

Andaházi Kasnya Béla országgyűlési képviselő elővezetését rendeletei a törvényszék

A szegedi törvényszék szerdán igen érdekes határozatot hozott Andaházi Kasnya Béla országgyűlési képviselő ügyében. A kisgazdák képviselőjének ügye kapcsolatban van azokkal a választási vállókkal, amelyek még 1932-ben keletkeztek az akkori választások során. Andaházi ugyanis Ulain Ferenc utján annakidején feljelentést tett Szeder Ferenc János és Bonczos Miklós szentesi ügyvédek ellen. Feljelentésében elöadta, hogy 25 ezer pengős vállót írtak vele alá azzal, hogy ellenkező esetben ajánlásait nem fogják tudni a mindszeinti kerületben megszerezni. A feljelentés ügyében a nyomozás tisztázta Szedert és Bonczot. Ezek után Kasnya és Ulain ellen hamis vád bünteltetése címén indították meg az eljárást.

Ulain Ferenc ellen időközben közkegyelem miatt megszüntették az eljárást. Andaházi Kasnya Béla ellen azonban folytatták. A törvényszék több ízben főtárgyalást tűzött ki az ügyben, Andaházi azonban igazolta távolmaradásait. Szerdán Kasnya ismét nem jelent meg a tárgyaláson, maga helyett táviratot küldött, amelyben ez állt: A szerdai főtárgyaláson mentelmi jogom sérelme nélkül nem jelenhetek meg.

A tárgyalás megnyitása után Vaday elnök ismertette, hogy a képviselőház Andaházi mentelmi jogát még évekkkel ezelőtt felfüggesztette, arról a képviselőt értesítette, így tehát mentelmi jogának megsértéséről nem lehet szó. Illyés Tivadár ügyész indítványozta, hogy a törvényszék a következő tárgyalásra vezettesse elő a képviselőt.

A törvényszék rövid tanácskozás után az indítványnak hely adott s közölte, hogy a legközelebbi főtárgyalásra Andaházi Kasnyát a törvényszék megkeresése alapján budapesti detektívek fogják Szegedre elővezetni.

Csodálkozhatunk-e, ha a nemzeti csapatok katonái halálmegevető lendülettel támadják a vörös csapatokat. Szüleiket, testvéreiket, gyermekeiket, asszonyaikat mérszárolták le sokuknak, érthető tehát, hogy elkecsereedésükben nem kegyelmeznek azoknak, akikről kiderül, hogy a szörnyű vérengzésekben közreműködtek.

Boldogtalan ország, szerencsétlen nép. Vágóhidra vitte az istentelen, vallástalan, erkölcstelen irányzat, amelynek dőre ésszel behódolt, s amelytől itt a földön mennyországot várt, de amelytől a poklok gyötrelmeit kapta. — Tanulhatunk!

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Eljegyzés. Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla vármegyénk illusztris főispánja eljegyezte Inkey Gabriellát, Inkey Zsigmond nagybirtokos és Almássy Marietta grófnő leányát. Endrőd halás népe Isten boldogító áldásáért imádkozik. —

Kitüntetés. Horlthy Miklós Magyarország Kormányzója a Magyar Érdemkereszt közepkeresztjével tüntette ki a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium nevelésügyi szakosztályainak kiváló vezetőjét: vitéz dr. Tarczay-Felicides Román miniszteri tanácsost. Tisztelettel gratulálunk.

Főispánunk a szikesterületek javításáért. — Dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán összeírta a gyomai, szeghalmi és szarvasi járásban mindazon gazdákat, akik szikesterületeik javítására 10 éves, kamatmentes állami kölcsönt kívánnak igénybevenni. Minél értesülünk, a szükséges összeg már főispánunk rendelkezésére áll, s a régóta kért talajjavítás az őszi munkálatok befejezése után azonnal megindul. —

Nyugalombavonul a szarvasi főszolgabíró. Minél értesülünk, dr. Schauer Gábor a szarvasi járás főszolgabírója a közeljövőben nyugalomba vonul. — Utódáni községünk kiváló fia: dr. Ugrin László vármegyei íb. főjegyzőt öhajlja megválasztani a Törvényhatóság nagy többsége. —

Dr. Heinrich Dezső vármegyei íb. főjegyző dr. Bodoky Lajos vármegyei számvevő kíséretében november 6-án átvizsgálta az endrői egyházközség jövő évi költségvetését és azt rendben találta. —

Doktorráavatás. Csókási Béla r.k. polgári iskolai tanár f. hó 7-én avatták államludományi doktornak a szegedi egyetemen.

Házasság. Dr. Timár Sándor a Stefánia-egylet vezető főorvosa és Feindl Klára úrleány október 25-én tartották esküvőjüket a Budapesti-Érzsébetvárosi plehánia-templomban. — Szabó Elek r.k. tanító és Kovács Etelka úrleány f. hó 9-én kötötték házasságot az endrői templomban. — Melegén gratulálunk. —

vitéz Borsfay Géza polgári iskolai tanár november hó 1-én a csornai áll. polgári fiúiskolához látovoll. Ideiglenes helyettesül a Főhatóság dr. Hunya Sándor okl. gimnáziumi tanárt nevezte ki. —

Iskolalátogatás. Lovas József ker. iskolatanfelügyelő f. hó 13 és 14-én meglátta a bellerületi elemi iskolákat, a tanonc- és ismétlőiskolákat. —

Halálozás. Gróf Bolza Géza nagybirtokos, volt főrendiházi tag életének 80. évében elhunyt. — Nov. 17-én temették Szarvason a község népének nagy részvétele mellett. — **Koffán Béla** szarvasi r. k. kántor-tanító életének 57. tanítói működésének 35. évében f. hó 11-én elhunyt. Hét gyermeke és özvegye gyászolja.

Békésvármegye kisgyűlése nov. 10-én tartott gyűlésén jóváhagyta Endrőd község azon kérelmét, hogy hétfői napokon második helipfacol tarthasson. A hétfői napokon csak kirakodó és baromfi vásár lesz, állatfelhajtás nem. —

DALOSÜNNEP.

Az Endrői Iparos Dalkör fennállásának tíz éves jubileumára f. hó 8-án zászlószenteléssel egybekötött nagyszabású dalosünnepet rendezett.

A rendező endrői dalkörön kívül résztvett az ünnepségen a Békéscsabai MÁV. Dal- és Zene Egylet, a Gyomai Dalárda, a Mezőtur-Ujvárosi Református Énekkar, a Mezőturi Iparos Daloskör, a Kondorostanyai Szent László Dalkör.

Délelőli 10 órakor ünnepélyes szentmisére vonultak a dalárdák ahol a színes látványt nyújtottak a zászló alatt felvonuló dalárdaegységek. Minden dalárda zászlója mellett 2—2 endrői iparos leány haladt mint koszorusleány. Nagymise alatt szentelte meg Csernus Mihály apát, a dalárda diszelnöke az endrődiek zászlóját. — A zászlóanyai tisztséget Alapy Andorné látta el.

11 órakor a Hősök emlékművénél lélekemelő ünnepséget rendeztek az oda vonult dalárdák.

Délután fél 3 órakor népes diszközgyűlés keretében verték be a száziószegeket. Alapy Andorné zászlóavaló és Főföldy Béla káplán nívós ünnepi beszéde nagy hatást váltott ki az ünneplő közönségből.

Délután 4 órakor a Népház mozitermében diszhangverseny volt, amelyen az összes dalárda szerepelt. Minden dalárda tudásának javát adta, különösen kiemelkedő teljesítményt nyújtott a Békéscsabai MÁV Dal és Zene Egylet. A hangversenyen szép sikerrel szerepelt az Endrői Iparos Dalkör vegyeskara is. —

Este 8 órakor 300 terítékes közös vacsora fejezte be a ritka szép ünnepséget mely élénk bizonyossága volt az endrői iparosársadalom kultúra-szeretetének és áldozatkészségének.

Milyen vallásuk a képviselők? A Nemzeti Ujság keddi számában névszerint felsorolja az országgyűlési képviselők vallási hovatartozandóságát. — E statisztika szerint jelenleg a magyar parlamentben 150 katolikus, 59 református, 23 evangélikus, 1 unitárius, 1 görögkeleti, 5 izraelita és két felekezeten kívüli (Buchinger Manó és Propper Sándor). — 44 katolikus többségű kerületben van protestáns képviselő, így a gyomai kerületben is, ahol az 56 százalékos katolikus többség mellett a református Andaházy-Kasnya Bélát választották meg. — E statisztikát Sztranyavszky Sándor legutóbbi támadásában felhozott katolikus erőszak és előretörés illusztrálására említi fel a Nemzeti Ujság. — A lakosság országos számarányának megfelelően 15-el több katolikus és 17-vel kevesebb protestáns képviselőnek kellene lennie. Pauszra tehát nincs okuk és joguk!

Havi-Istentiszteleti sorrend.

November 22-én az öregkerli kápolnás és a csejti iskolában, december 13-án az öregkerli kápolnás iskolában és a tanítóföldi iskolában, december 20-án a varjasi és a polyákalmi iskolákban mutatunk be szentmisét. —

November 22-én, délután fél 4 órakor az Olláregyesület, december 3-án d. u. fél 5 órakor a Leányegyesület és Leányklub, december 5-én fél 5 órakor a Férfi-Liga tartja havi ajátosságát. —

A Jézus Szive Szövetség csoportvezetői november 29-én délelőli 9 órakor jönnek össze havi értekezletre a polgári iskolában, ahol P. Lovass Jézus-társasági Anya is meglátogatja őket. —

Adventben az első hajnali szentmisét november 30-án mondjuk. —

Egyházközségi hír.

Az endrői egyházközségi képviselőtestület — a szabályzatok értelmében a folyó év végén újalakul. — Az Egyházmegye Főpásztorja december 7-re tüzte ki az egyházközségi képviselőtestületi választást. — Ez alkalommal 30 rendes és 10 pótlagot választanak a hívek. — Az egyházközségi tanács elkészítette a hivatalos listát, mely vasárnapról azaz november 22-től kezdve 15 napig a templomi fekete-táblán lesz kifüggesztve. — Joguk van a híveknek a szabályzatokban előírt időben más listát is benyújtani az egyházközség elnökségénél. — A lényeg az, hogy becsületes, istenfélő, jó katolikus magyar embereket válasszunk. — A közelebbi hirdetések a templomi szószéken történnek,

Szervezett védelmet a magyar földmunkásnak! Ásók és talicskák hősei, a magyar kubikusok, a Nemzeti Munkaközponiban tartott kongresszuson fellárik a föld munkásainak bajait. Emlékiralban fordultak a földművelésügyi és iparügyi miniszterhez, akitől bérmegállapító hatóságok kiküldetését, 48 órás munkahét megállapítását, közmunkák szervezését, a munkaközvetítés államosítását; a vállalkozók láncrendszerének megszüntetését kérik. Nincs olyan munka, amelyet ne illelne megbecsülés. A magyar föld munkásai nem az iga ellen zúgolódnak, csak kimételel és védelmet keresnek.

Dr. Márk István orvost, kit a törvénytörés magzatelhajtás és emberölés bűntette címén két és fél évi börtönre ítéli a Kir. Táblya fellebbezése eldőlőig 12.000 P. óvadék ellenében szabadlábra helyezte. —

Napszámos lakóházak részére adott újabb kedvezmény. A m. kir. Pénzügyminiszter újabb ismét rendeletet adott ki, melyben állandó adómentességgel biztosított az olyan napszámosok tulajdonát képező lakóházakra is, amelyek két, egyenként egy szobából és mellékhelyiségből álló lakást foglalnak magukban. A rendelet azonban határozottan kiemeli azt, hogy az egy szobából s egy mellékhelyiségből álló lakóházzal egyenlő elbírálás alá esik a többek közös tulajdonában lévő lakóház is abban az esetben, ha 1. az épület legfeljebb két, egyenként egy szobából és mellékhelyiségből álló lakást foglal magában, 2. a tulajdonrész a telekkönyvben fel van jegyezve, 3. a résztulajdonosok mindegyike a rendeletben előírt összes egyéb feltételeknek megfelel. Ezek alatt értendők, hogy földműves munkás vagy napszámos legyen és más ingatlannal nem rendelkezik.

A juttatott földek 1936. évi törlesztő részleteinek mérséklése. A m. kir. Minisztérium a földbirtokrendezés során földhözjuttatottak részére nyújtott kedvezmény ügyében 5200—1936. M. E. szám alatt, folyó hó 3-án kelt rendeletével akként intézkedett, hogy azok a földhözjuttatottak, akik a használati díj fizetésének kedvezményét (a 3200/1932. M. E. sz. rendelet 1. §. és 11.070/1934. M. E. számú rendelet 1. és 2. §.) nem veszik igénybe, hanem törlesztési részletet fizetnek a mezőgazdasági föld és a juttatott építmények, más alkotórészek, vagy tartozékok megváltási ára után fizetendő évi törlesztőrészlet egyharmadrészenek a fizetése alul mentesülhetnek.

Hirdetmény

Közhirre teszi az előjáróság, hogy a M.Kir. Belügyminiszter Ur 172000/1936 sz. rendeletével f. évi november hó 1-ével a koldulást és kéregetést az ország egész területén megszüntette és betiltotta. Könyvirodománygyűjtési engedélyek a jövőben csak a legkivételesebb esetekben és főként közcélokra fognak csak kiadani.

Ebből kifolyólag felhívja a lakosság figyelmét a következőkre:

1. November 1-től a koldusokat el kell utasítani azzal, hogy segítyt csak is a község háza 1. számú szobájában kérhetnek. Az ismételt megjelenő, konok kéregetőket ugyanoda jelenteni kell.

2. Ha valaki engedélyt mutat fel, azt csak akkor érvényes, ha a főszolgabíró és községi főjegyző által láttaozva van.

3. A szegények gondozását, ellátását, segítségét november 1-től a községi szegényügyi bizottság teljesíti. Ennek a feladatnak csak úgy tud megfelelni a bizottság, ha a társadalom adományai-val támogatja. Ez a támogatás sikeres akkor lesz, ha minden adakozó az egyébként koldusoknak és szegényeknek szánt adományait a jövőben kizárólag a bizottsághoz juttatja. Tehát a koldusok kérésének megtagadása és az az adományoknak bizottsághoz való juttatása fogja eredményezni a kolduskérdés megnyugtató rendezését, mert az adományok csak a tényleg rászorulóknak fognak jutni a bizottság útján s mert csak így szűnik meg a koldulással és a gyakori gyűjtésekkel járó zaklatás.

4. A szegényügyi bizottság összeírja az összes segélyreszorulókat, de egyben nyilvántartja az összes adakozásra képes egyéneket és könyvelni pontosan az adományokat úgy, hogy minden pillanatban nyitva áll az adózók és a nem adakozók névsora.

5. A bizottság f. hó 28-án tartott közgyűlésében megállapította az adakozás lehető legkisebb és megkívánható mértékét, melyet minden egyes adakozónál előír éa meg is kíván.

Az adakozás legkisebb mértéke a következő:

Fix fizetéses alkalmazottak: havi törzsfizetésüknek 50—100 pengőig 0.5 százalékkal, 100 pengőn felüli fizetésük havi 1 százalékkal, nyugdíjasok törzs nyugdíjuk 0.5 százalékkal merítik ki kötelezettségüket a szegényügyi segélyezés terén.

Iparosok és kereskedők az ált. kereti adó alap 1 százalékkal, szövetkezetek, bankok és egyéb társaságok a társulati adóalap 2 százalékkal járhatnak a szegényügyi kiadásokhoz legkisebb mérvben. 300 pengő adóalap határáig mentesség igényelhető.

Földbirtok tulajdonosai, vagy haszonélvezői 10 holdig mentesek, de önként vállalhatnak hozzájárulást, 10—50 kat. holdig kat. holdanként 1 kg., 50—100 kat. holdig 2 kg. s azon felül 3 kg. búzával, vagy annak értékével tartoznak hozzájárulni.

Mindenféle adomány a község hához (1 számú iroda) szállítandó.

A bizottság november hóban minden adakozóval közli a tőle megkívánt adományt s a gyűjtés csak ezután fog megindulni. Mindenki saját érdekében cselekszik, ha a gyűjtést be nem várva, önként lerója adományát.

A szegény és inséges ügyekben ezentul az 1. számú szobában kell jelentkezni.

Endrőd, 1936. október hó 31.

Előjáróság.

T e r e f e r e

Gyomavégi: Pálinkás jóreggelt kívánok atyafiak.

Mirhói: Ugy látszik neked volt, azért olyan derűs az arzatod.

Gyomavégi: Ejnye be a bögyömbé írt kend. Hát úgy is van. A Pista sógor afölötti örömben, hogy végre sikerült lecsalnia a Kasnyát programmozni, néhányunkat meghívott egy kis új tőrköly kóstolóra.

Varjasi: Hát aztán meg van elégedve a dikciókkal a sógor?

Gyomavégi: De még mennyire. Különösen az tetszett neki, hogy Kasnya, de még a pártijából se senki nem vállalta a miniszterséget.

Csejti: Hát iszen, én is elvállalnám az intézői állást a Tüköry nagyságos urnál, csak hogy egy a baj.

Mirhói: No és mi az?

Csejti: Hát az, hogy nem fogad fel. Máskülönbén menne, mint a karikacsapás. Hát ilyenformán áll az eset a Kasnyáékka is. A közmondás szerint savanyu a szőlő!

Ugari: Én sajnálom a lovakat befogni, pedig nagyon kíváncsi lettem volna, hogy mit mond. Az újságok azt írták, hogy a kispazda vezér Eckhardi Tfbor kijelentette, hogy minden szavát aláírja Darányinak, annyira jónak és helyesnek tartja a programját. Már pedig Darányi avval köszöntött be, hogy ő meg Gömbös Gyula programját kívánja megvalósítani. Furcsa eset. Hát ha Darányi és Gömbös elve ugyanaz, akkor miért szidták a Gömböst és miért dicsérik a Darányit.

Zugi: Ugy van az szép öcsém, mint a szalonmaevés. Ha kést adnak, nem izlik, a bicskával már inkább. Az egyszerű ember is, amikor felszólító módban olvasta a diákfia sürgönyét, hogy „Apám pénzt kérek!“, szörnyű haragra lobbant a gyerek követelése miatt. Anikor pedig az asszony szép kérő hangon olvasta, hogy „Apám, pénzt kérek!“ mindjárt ellágyult a magyar, hogy a fia szép illedelmes hangon kéri. Ez a mi bajunk. A lényeg nem fontos, hanem a mód és a hang.

Peresi: Én már csak azt szeretném tudni, hogy voltaképpen mi is az a beszámoló.

Község házi ember: De elmaradtól vagy öcsém. Hát elmondják a képviselő urak, hogy mit tettek a kerület, a községek érdekében, meg hogy miként segítették a népet. Ez a munkakörük, hát erről kell elszámolni.

Peresi: Hát aztán, hogy vallott a Kasnya?

Község házi: Hát biz az ezekről a dolgokról nem sokat beszélt. Mindig csak azt hajtogatta, hogy a Gömbös kormány így, a kormány úgy, majd csak

akkor lesz jó világ, ha ők ülnek a bársonyszékbe és átveszik a vezényszót.

Ugari: Az újságokból talán három, vagy négy beszédjét olvastam. Egyszer valami zavaros ügyben interpellált, kétszer a művészek érdekében szólt fel, hogy a kormány az adóhól őket is támogassa, egyszer meg valami nagyságát védett, akil kiutasítottak. Hát azt nem védte magát, hogy sohse hallottuk a szavát sem a kispazdák, sem a munkások érdekében? Ha már a falusi népet képviseli, akkor ne csak a városi művészbarátait dicségesse, hanem azokra is gondoljon és azok kívánságait is követelje, akik beküldték a parlamentbe!

Község házi ember: Erről hallgatóit, mint a csuka. Talán azt gondolta, hogy eleget beszélt érdekükben a Tibor, minek handabandázzon ő. Városi ember ő.

Mirhói: Én jelen voltam a gyűlésen és azt hallottam, hogy ami jól a kormány csinál a gazdák és a munkások érdekében, azt mind ők harcolták ki.

Zugi: Hát az igaz édes-öcsém, hogy amikor a bögyöl megcsipji a loval, az ettől jobban fut. De azért a bögyölyt senki sem tartja jó kocsisnak. Gömböst mindig támadták Kasnyáék, hogyan hiszed tehát el, hogy a védeltségről szóló törvényt a gabona áremelését, amely a kispazdákat védi, a sok közmunkát a munkásoknak pont Kasnyáék kívánságára indították volna meg. Mészszíról jött ember sokat mondhat, de azért mi sem esünk a fejünk lágyára.

Peresi: Hát arról mit regélt, hogy másfél évig felénk se nézél?

Ugari: Erre megfelelt. Azt mondta, hogy a maga ügyei úgy elfoglalták, aztán meg annyira üldözték, hogy még az ételét is majdnem védeni kellett, így aztán csak most jöhetett. De ezután sokszor lejön.

Mirhói: Ő is úgy van, mint az egyszerű özvegyasszony a libájával. Elment a bíróhoz és siránkozva panaszkolta, hogy az éjszaka ellopták mind a hat libáját. A bírót bosszantotta a nagy jajveszékeltés, azt nagy flegmával azt vetelte oda: Te is olyankor ludsz jönni lányom, amikor már megeseit a baj.

Hej, de nagyon vártuk a képviselő urat a múlt télen, amikor kétségbeesve vergődünk nap-nap után, mert sohse tudtuk, hogy lesz-e kenyér holnap? De jólesett volna, ha eljön, mert iszen a leállást még a mult esztendő nyáron viszsavonták ellene és bátorított, vigasztalt volna, bennünket, vagy itt-ott eljárt volna az ügyeinkben.

Öregkerti: Persze, most könnyebb a sor. Jó termés volt, a nép lélekzetéhez jutott, most nem szorongatják annyi kéréssel, mint tavaly förléni volna. — De legalább pár száz pengőt küldött volna a szegényiskolások koszljára, hogy megmutassa, hogy velünk érez. — Kár az ilyet elfeledni, mert mink jól az eszünkbe tartjuk, hogy a nagy nyomoruság idején kik jártak munkaalkalmak után, kik adtak ruhát didergő gyermekeinknek, kik gondoskodtak róluk, hogy ne éhezzenek. — A szóból már eleget hallottunk az életben, mint már csak azt nézzük, ki mit csinál, mit végez az érdekünkben. Mert csak erről lehet igazi beszámolót tartani.

Zugi: Mál iszen nem dicsekedhetik, hogy valami nagy lelkesedés lett volna a hallgatóságban. Kíváncsiságból meghallgattuk, azt végeztünk, mint mindenki az utjára. A választási kortések próbáltak volna egy kis éljenzést kiprovokálni de úgy voltak, mint az egyszerű főispán a rossz lovaival. Megbizta a kocsis, hogy lovail adja el, ha valaki nézné. Mikor aztán megkérdezte a kocsis, hogy nézte-e valaki a lovakat, — Pista kocsis nagy jámborsággal azt felelte, hogy igenis a Palay nagyságos úr agarai igón néztek. — Az éljenzésre se igen akad pasas. Nem volt miért lüszkedni.

Peresi: Hát én csak azt mondom, hogy most nincs helye veszekedésnek, ellenségeskedésnek sem a faluban, sem az ország házában. — Nagyon furcsa híreket pengenek az újságok, össze kell most fogni minden jó magyar embernek, legyen az paraszt, munkás vagy képviselő. Bizzuk a verekedést a vörösökre, meg a szomszédos „jóbarátainkra“, mink meg huzzuk össze magunkat és egyesül erővel készülünk a jobb időkre. — Isten velünk atyafiak, menjünk az Istenházába, kérjük a mennyei Atyát, adjon a vetésre alkalmas időt és jövőre is jó termést. — Ez lesz az igazi kispazda politika! (Ellávoznak).

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok		Gyomáról induló vonatok	
Budapestről	2.21	Budapestre	0.05
Békéscsabáról	5.38	Békéscsabára	2.31
Budapestről	6.34	Déaványára	3.43
Déaványáról	6.55	Budapestre	5.45
Békéscsabáról gyors	10.06	Békéscsabára	6.35
Budapestről	10.27	Budapestre gyors	10.07
Déaványáról	11.47	Békéscsabára	10.35
Budapestről gyors	11.57	Békéscsabára gyors	11.58
Békéscsabáról gyors	14.20	Déaványára	12.45
Déaványáról	16.51	Budapestre	14.30
Békéscsabáról gyors	16.58	Budapestre gyors	16.59
Budapestről gyors	17.36	Békéscsabára gyors	17.37
Budapestről	20.39	Déaványára	17.41
Déaványáról	22.00	Békéscsabára	20.49
Békéscsabáról	23.56	Déaványára	20.50

Dr. Darányi Kálmán

az új kormány agrár-programjáról

Miniszterelnökünk — kormánynyilatkozatának azt a részét, melyben a *gazda és munkás közönséget* különösen érdeklő kérdésekkel foglalkozott, kivonatossan az alábbiakban közöljük:

„A közmunkák és beruházások folytatását úgy a gazdasági élet vérkeringésének frissesége, mint a munkanélküliek foglalkoztatása szempontjából szükségesnek tartjuk. Különösen azokra a munkálatokra helyezünk súlyt, amelyek a vidéki széles népretegeknek vannak hivatva keresetet biztosítani, mint a bekötő utak építése, a Körös hajózhatóvá tétele, az Alföld öntözése és fásítása.

A falusi kislakás építési, úgynevezett FAKSz-kölcsonok eddig huszéves törlesztési időtartamát harminc évre emeljük fel, ami a különösen támogatásra szoruló agrár kisegyzítenciák tízezeinek terhére lényegesen csökkenti.

Az adó- és illetérendszerben is érvényesíteni kívánjuk a szociális tartalmu népi politika szempontjait. Különösen az arányosságra, igazságosságra és az egyszerűsítésre helyezvén súlyt. A kiegyenlítő igazságosság szellemében utol akarjuk érni az adózók jövedelmét ott, ahol a bevallások a valóságtól kirívóan elmaradnak, enyhíteni igyekszünk viszont ott, ahol az adó mérve túlhaladja a teherbíró-képesség határát.

A családvédelmi szempontokból a többgyermekes családokat különleges elbánásban kívánjuk részesíteni. Olyan alap létesítésére gondolunk, amelyből önálló egyszintenciák alapítását támaszthatjuk alá.

Nemzetközi gazdasági vonatkozások között első helyen kell emlitenem kiviteli cikkeink, elsősorban mezőgazdasági termékeink számára kedvező piacok és értékesítési feltételek állandósítását.

A Kormány gazdaságpolitikájában erőteljesen kívánja képviselni az agrárgondolatot, amely felfogásom szerint Magyarországon többet jelent egy termelési ág érdekeinek gondozásánál, mert egész közgazdasági megerősödésünk alapfeltétele a magyar földdel összefüggő problémák helyes megoldása. Ezt az álláspontot képviselve, tovább fogjuk fejleszteni az utóbbi évek agrárpolitikáját, főleg abban az irányban, hogy a termelés előbbrevitele és a mezőgazdasági értékesítés jövedelmezőbbé tétele mellett a szociális szempontok is minél szélesebb körben érvényesülhessenek.

A birtokpolitikai célokra felajánlott birtokok megvásárlása és annak a telepítési törvényrelyel támogatni kívánt mezőgazdasági lakosság részére való juttatása iránt a szükséges intézkedéseket megtettem. A törvény által biztosított összegekből huszonötmillió pengőt a Kormány már az első öt év-

ben birtokpolitikai célokra kíván felhasználni.

A mezőgazdasági munkanélküliség csökkentése érdekében az erdősítés és vizgazdálkodás körén kívül a termelési politikában meg akarjuk ragadni a kínálkozó lehetőségeket. Tovább akarjuk fejleszteni a mezőgazdasági szakoktatás célját szolgáló intézményeinket.

A kiéleződő világválságban gazdaközönségünk elsősorban az agrártermékek minőségi színvonalának emelésével igyekezzünk fokozni versenyképességét. Ennek a törekvésnek halhatós támogatása a jövőben is fontos feladatunk. Fokozottabban fel fogjuk karolni azokat a termelési ágakat, amelyek a mezőgazdaság számára több munkaalkalmat eredményeznek.

A termelés biztosabbá és intenzívebbé tétele érdekében az öntözéses gazdálkodás minél szélesebbkörű elterjesztésére nagy gondot kívánok fordítani. Ugyanez az álláspontom az Alföld fásításának kérdésében is.

A búzaértékesítés terén a termelők érdekeit meg fogjuk védeni a rendelkezésre álló eszközök keretein belül, még áldozatokkal is biztosítjuk a búzaár színvonalát. Ugyanez a törekvés vezetőállatértékesítésünkönél, nemkülönben más fontosabb terményeink kiviteli lehetőségeinek biztosításánál is.

Darányi a kormány iparpolitikájáról.

A kormány iparpolitikáját szintén áthatja a szociális gondolat. A munkaidőnek és legkisebb munkabéreknek a múlt évben megindult szabályozása hozzájárul a szociális helyzet javításához és a társadalmi elmentétek kiegyenlítéséhez. Ezért a kormány ezen az úton tovább fog haladni.

— Minden olyan törekvést támogatni kívánunk, amely a kisiparosság társadalmi helyzetének és képzettségének emelését, hitelviszonyainak javítását, valamint munkalehetőségeit előmozdítja. Ez megnyilvánul a már meghozott törvények fokozatos végrehajtásában, a mestervizsgáló bizottság felállításában, kisipari tanfolyamok kiterjesztésében, újabb szakkönyvtárak felállításában, végül a kisiparosságnak a közszállítási munkákban mentől nagyobb mértékben való részvételében.

FŐISPÁN — A KISGAZDÁKÉRT

Tavaszi búza és sörárpavetőmagot kérnek a gazdáink

Az elmúlt napokban a Népbázi Kisgazda-körben mintegy 15—20 kisgazda tartott összejövetelt vetőmag biztosítása ér-

dekében. Képviselve voltak az értekezleten a körösöntuli Gazdakörök, a paskumi és fazekasi gazdák. Az idei kedvezőtlen időjárás miatt bevetésre nem alkalmas területek hasznosítása képezte a megbeszélés tárgyát. Többek hozzászólása után abban egyeztek meg a jelenlevők, hogy a Földművelésügyi Minisztériumtól tavaszi búza és sörárpa vetőmagot kérnek, mert a Tiszántul e részén e gabonafajták elégséges mennyiségben nem kaphatók. A vetőmag visszafizetését a termésből kérik engedélyezni. Küldöttséget menesztettek Csernus Mihály apátplebánoshoz, hogy a vármegye Főispánjának hathatós támogatását eszközölje ki a Miniszter Urhoz.

Dr. Ricsóy-Ublarik Béla főispán úr a napokban azt az üzenetet küldte — apátplebánosunk útján az endrődi kisgazdáknak, hogy amennyiben az esős időjárás miatt az őszi-velest nem tudnák befejezni, a legnagyobb készséggel intervenniál a Földművelésügyi Minisztériumban, hogy a kisgazdák tavaszi búza és sörárpa vetőmagot kapjanak.

Gabona- és magárákról

A búzaárak az elmúlt héten az európai és amerikai tőzsdéken kissé csökkentek. Tiszavidéki búzát 17.60—18.20 között vásároltak. Chicagóban a decemberi búza 14.50 pengő körül. Winnipeg októberi jegyzés 14 P. Buenos Airesben októberi hivatalos árfolyam 11 P. Sörárpát belföldi gyárak emelkedő árak mellett keresik. — Jó áru Kőbánya paritás 20 pengő körül. — Elsősztályu zab Budapest paritás 16.5 P. — Tengeri Chicagóban szállított, átszámítva 12.50 P. — Csöves tengeri Budapest paritás 6.50 P. körül. — Bab szállár. — Viktóri borsó szállár, ab feladó állomás 16—18 P. — Express borsó 14.50—15.50 P. körül. — A lóhere és lucernamag ára szállár. — Nyers lóheréért ab feladó állomás 100—110 pengőt, lucernáért 114—124 pengőt lehet elérni.

Advent előtt

Ugye, Uram, hogy szereted Te S meggyógyítod a szenvedőket? Nyájas-szíved, kik tagadják is, Az ősz visszafizetlja őket. Fehér könnyek perognak halkán S ha szívdik is s ha szíved tépték, — Régi, gyermek-hitet visznek ma, S kéri Teled a békét!

Híres nyár volt s gazdag ez mostan. Csak egy délt a mezőn az élelt Nőta lett a régi parasztoiból, Uram, mégis megszállunk Téged... Gyarlóság ez s emberi hőbort Ne bánless meg Krisztusom, érte. Ezen hullunk zokogni hozzát: Te vagy nekünk a béke!

Mesék hulltán — hű őszi esővel Fésüljük ki szánkóiból a rosszat, Ugye, Uram, hogy szép a bánat, Ami a bus megtérők hoznak? Jövének! ... a hajszás szenvedések Robot dühének vége-vége Imát hozunk, ölelj meg minket! — Olyan jó most a béke...

Jaj, bel szép a tisztító bánat, S elleledni mind, mind a multat, Elhantolni a vétkeinket Most, mikor a virágok hullnak. Advent téze lángol a szívedben, S egy küll a szemekbe fénye, Karácsonyok várnak mögötte, Uram, jön már a béke...

Bartha András.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Fiókiintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2 Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamat mellett.

Egy jókarban lévő ebédlő olcsó áron eladó. Endrőd, Király u. 11.

Endrődön a Kossuth u. 21. sz. alatti 327 öles telken levő, még 15 évig adómentes ujonnan épült modern beosztásu lakóház eladó. Értekezni lehet a háztulajdonosnál. Ugyanott lakás is kiadó.

Kedvező fizetési feltételek mellett eladó a Nagypéres dűlőben 8 kisholdföld, Décspáskomon 2000 négyszögöl, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl szántó. Értekezni lehet Békéscsabán, a Békéscsaba Kereskedelmi Banknál.

Ottthonának Családjának Magának

Orát Ekszert

több évi felelősséggel GRUBER-órától Mezőtur-Endrőd

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonanevelő magas piaci áron vásárol.

ÖSSZEL-TÉLEN különösen nélkülözhetetlen minden háztartásban és gazdaságban egy megbízható ÉBRESZTŐÓRA. A mező-turi TAUBER cég köz-tudomásuan csak jóminő-ségeket hoz forgalomba. Rendeljen levelezőlaponi Jótállással és mérsékelt áron szállít

TAUBER MEZŐTUR Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

úttján mindenki könnyíthet az elhalalozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának Iratkozzék be tagul.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

Walthier György Nyomtatta a „Hungaria” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIALPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felolós szerkesztő:

Walthier György

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

A Szeretet

ünnepén

Sötét, vészteljes, komor időket élünk. Lázás tempóban folyik a fegyverkezés, elképzelhetetlen mennyiségben gyártják, gyűjtik a hadianyagokat, forradalmi összeesküvések, népmító uszítások veszélyeztetik államok alappilléreit, a spanyol véres testvérháborút felidézö vörös szovjet tüzcsövát készül vetni az egész Európára. Mindenki borzalommal, rettegve gondol a holnap szörnyüségére, százmilliókat pusztulásba, szenvedésbe vinni készülő rémségeire.

E gyászos idökben érezheti és értékelheti legjobban a világ-háboru vérzivataros iszonyúságaitól megcsömörlött ember, hogy az újabb megpróbáltatás még kiméletlenebb, még zordonabb borzalmaitól menekülésre nincs más ut, mint a napkeleti bölcsök zarándokutja a bethlehem Kisdédhez, ahol a népek tüzhelyéből számüzött krisztusi béke és szeretet lecsendesíti, elsimitja a felforgatás és gyűlölet hömpölygő hullámain.

Jól mondotta Goethe, a németek nagy költője, hogy „a kultura haladjon csak beláthatatlan ösvényein, hívja létre nagy műveit az emberiség boldogulása érdekében, de ne gondolja, hogy a kereszténységet, a karácsonyéjtelkor világra jött Megváltó tanait tulszárnyalhatja.”

A tudomány, művészet, technika felhőkarcolókat, csodás palotákat emel, berendezi és felékesíti azokat a pompa és fényüzés minden kigondolható remekeivel, de hogy e királyi, tündérpalotákban a drága szőnyegen boldog emberek, megelégedett lelkek lépkedjenek, azt más, mint a bethlehem Kisdéd megcsinálni nem tudja.

Öntudatos elmék, nemesen dobogó szívek érzik a legnagyobbban, hogy a saját izlésük és igényük szerint berendezett világ minden kényelmével, ragyogásával és kincseivel gyakran sivár, üres, örömtelen, a végesség, elmulás bizonyos-

sága lidércként üli meg a végtelenség felé vágyó lelküket, s ezt nem elégíti ki sem rang, sem pénz, sem gyönyör, csak a Megváltó Jézus.

Mint lángoló tűzszlop a pusztában vándorló zsidóságnak, jelenti nekünk a szabadulás, az isteni közelség érzetét a Megváltó születésének napja: a Karácsony.

Az Isten kiáradó szeretetének nagy jószágát, a lelkeknek ebből fakadó édes békéjét és bensőséges nyugalomát érezteti, sejteli velünk a bethellemi történet.

Az élet küzdelmes ösvényein bandukoló emberiségen önzetlenül könyörülő isteni szeretet és irgalomban a hozzánk való leereszkedésben megnyilatkozó végtelen alázatosságban-természetfölötti felszólítást kapott az ember, hogy szeretetet, békét, megértést, küzdelmeiben erőt és bátoritást, tehát az emberi élet legnagyobb értékét, a jászolyban fekvő isteni Gyermeektől nyerhet.

Ezért ünnepelnek palotákban és kunyhókban egyaránt, ezért oly kedves, hangulatos és fel-emelő ünnep az egész világon a Karácsony.

Az idő elfed, elpusztit, elfelejtet, eltemet, rombadönt mindent. Eggyel nem tudott mérközni és legyözni, a bethellemi Kisdéd isteni valóságát, áldozatos szeretetét, tanításának felülmulhatatlan erejét, szépségét és boldogítását. — Tizenkilenc század tanusítja ezt!

Az öröm és szabadulás diadalénekét zengték az Angyalok az első karácsony éjjelén, a hála, viszontszeretet, reménység és öntudatos hűség fohászat küldjük mi évről-évre az isteni Megváltóhoz, hogy áldásaival, kegyelmével védje, óvja és boldogítsa-békét és jobb életet sóvárgó népét. —y.—

Nemzetünk megbecsülése

Világraszóló ünnepélyes fogadtatásban részesítették Romában és Bécsben csonka országunk kormányzóját: viléz nagybányai Horthy Miklóst.

A kitüntető figyelem és tüneményes ceremónia természetesen elsősorban Kormányzónk illusztris, történelmi jelentőségü egyéniségének és kormányzati bölcseségének szólt, de szétáradt a tüntető jellegü megbecsülés sugárkévéje az egész országra. a nemzet minden fiára is.

Az ötvenmillió olasz nemzet nagy királya ölelte keblére a kis csonka-ország vezérét, aki diadalmas tengeri ütközetekben félelmetes ellenfélnek mutatkozott be, de mint barát — a magyar őszinteség, hűség és áldozatos szeretet képviselőjeként — méltónak találtatott Európa egyik jelentős nagyhatalmának baráti szeretetére és kivételes megbecsülésére.

Olaszország nem feledte el, hogy amikor a félvilág megtámadta az abesszin-háboru miatt, Magyarország elsőnek állt mellé és erkölcsi erejét támasztotta alá baráti hűségével.

Azt is tudja Olaszország, legnagyobb fia: Mussolini nemrég jelentette ki, hogy Magyarország csonka-rabságába, kifosztottságába belenyugodni soha nem fog, a magyar népnek joga van biztos életfeltételeihez.

Örült a magyar nép, amikor elnyomottságában, koldus szegénységében baráti kéz nyult feléje és tápot adott álmainak — az elrablott országrészek és elszakított testvérek közeledő visszajutásának.

Várjuk az időt, amikor a genfi zöldsztálnál is kellő súlylyal és eredménnyel felhangzanak a baráti szavak a magyar revízió érdekében.

Adja Isten, hogy az új esztendő valóra váltsa reményeinket és vissza-adja régi boldogságát a sokat küzködő, szenvedő magyarságnak.

A TÖRVÉNYEK TŰZVONALÁBAN

Az elmúlt héten megütközve hallottuk a hírt, hogy Angolország királya: VIII. Edward lemondott trónjáról, mert az angol kormány — az országgyűlés óriási többségének támogatásával, továbbá az angol melléktartományok vezető államférfiai — a régi angol alkotmány értelmében megtagadták hozzájárulásokat ahhoz, hogy a király egy kétszer elvált asszonyt vegyen feleségül.

Érdekes tünet, hogy a régi hagyomány és törvény s a királyi tekintély védelmében az angol munkáspárt harcolt első sorban. Eltekintettek a király személyes népszerűségétől, a megkötni készülő házasság demokratikns jellegétől, szilárdan álltak a régi törvény és ősi hagyomány érvénye mellett.

Csak egyet nem értünk.

Angolországban is, akár csak nálunk és más európai országokban a szabadkőműves, liberális és szocialista irányzatok iktatták törvénykönyvükbe a polgári házasságot és ezzel együtt a polgári elválást is.

Azt is tudjuk, hogy mindezt a katolikus egyház krisztusi tanai, s a házasság szentségének felbonthatatlanságának megdöntése céljából.

E törvényeket mindenütt, tehát Angliában is szentesítették az áralkodók.

Ha tehát törvényes intézmény az eljárás, miért kifogásolták azt a királynál? Vagy csak az egyszerű embereket kötelezi az? Azoknak hiterkölcsi felfogása másként irányítható, mint a királyoké?

A király lemondott a világ leghatalmasabb trónjáról. Nem követte elődje: VIII. Henrik angol király példáját, aki — mert a pápa nem oldotta fel Isten előtt kötött felbonthatatlan házasságát, szakított ősei vallásával és egész népét az anglikán új egyházba kényszerítette. Most ugyanez az anglikán egyház vezetősége kiáltott vetőt az utódnak: a trónjáról lemondott Edward királynak. Ilyen fonákságokat produkál az emberi élet!

Katolikus Akció

A Pápa — a magyarokért!

A történelem ismétlődik. — Nemzetünk bölcsőjénél a katolikus Anyaszentegyház feje, Krisztus földi helytartója: a római Pápa állott, s amikor Krisztus aklába terelte a pogány magyarságot, ugyanakkor a szent Korona adományozásával független, szabad királysággá avatta országunkat.

Pár hónap előtt az ország fővárosában állították fel szobrát XI. Ince pápának, aki a protestáns Thaly Kálmán történetíró szerint is — a török-megszállás idejében — a legtöbbet tett hazánkért és annak fővárosának: Budavárának felszabadítása érdekében.

Most ismét örömhírrrel jött haza Rómából az ország kormányzója: Hortly Miklós. Az öt világrész több országa versenyzett azért, hogy a legnagyobb kitüntetést — az Eucharisztikus Világkongresszust a Szentséges Atyától megnyerjék, s a Pápa jószágos atyai szeme „Mária országa“ felé tekintett, s Biboros-Hercegprimásunk kéreimére 1938-ban, szent István apostoli királyunk halálának kilenzáz éves fordulóján Budapestet jelölte ki a kongresszus székhelyül.

Hogy mit jelent a pápai kegy, azt csak akkor tudja értékelni a magyarság, amikor végbemeleg a világra szóló ünnepség.

Az Oltárszentségben jelenlevő Krisztus imadására a világ minden részéről száz és száz ezrek jönnek hazánkba. Világnemzetek előkelőségei és vezető egyéniségei vezetnek majd hozzánk népük hitvalló tömegeit.

A magyarságra-felekezeti különbség nélkül-óriási feladat, nagy munka vár. — Be kell bizonyítanunk az egész világ színe előtt, hogy itt a Duna-Tisza táján öntudatos, együttérző, élnitudo és akaró egységes nemzet él. Meg kell mutatnunk és meg kell szerezniünk jóindulatát a hozzánk érkező országok fiainak, hogy érdemesek vagyunk lámogatásukra és hazánk régi nagyságának visszaállítására. Soha ilyen alkalom nem kínálkozott, hogy feltárjuk hiterkölcsi, faji és kulturértékeinket az egész világ előtt.

Mit jelenthet az politikai és diplomáciai szempontból is, hogy heteken át a világ összes nagyobb ujságjai a magyar földön, Budapestben tartandó Eucharisztikus Kongresszus nagyszerű letolyásáról, s ezzel kapcsolatban az ország helyzeté-

ről, népének sajátosságairól, mostoha sorsáról, intézkedési váró nyomoruságos helyzetéről írják!

Eltelkintve attól, hogy anyagi szempontból mérhetetlen előnyt jelent az országunkba induló „népvándorlás“, a revízió érdekében is hihetetlen előreladást nyújthat.

Legyünk okosak, használjuk ki a kedvező alkalmat és legyünk hálásak nemzetünk jövőjéért: a magyarokat nagyon szerető Szentséges Atyához!

Zárt-lelkigyakorlat Endröden

A mai anyagias, hitetlen világban november utolsó napjain megható, épületes jelenség vonta magára Endröd község katolikus népének figyelmét.

Nyolcvan megietti koru, érdemes férfi vállalkozott a lelkipásztor felhívására, hogy három napig eivonulva az élet gondjaitól, bajaitól, vígságtól, köznapi munkától-foglalkozzék az élet legfontosabb kérdéseinek taglalásával és végül Krisztussal lelkükben, a kegyelem erejétől felverteve, bátran, öntudatosan álljanak újra be az élet nagy népszámába.

Páter Lovass Pál Jézustársasági Atya vállalta a lelkigyakorlat bensőséges, átalakító, művészi munkáját. Mindenkitől megérthető, fordulatos beszédekben irányította hallgatóinak figyelmét az ember végcéljára, a világ legnagyobb értékének: az emberi életnek megbecsülésére és helyes átélésére, az élet nagy kincsének: a halhatatlan lélek — Istenhez való szeretetteljes viszonyának elmélyítésére, s végeredményben a jobb, nemesebb, tökéletesebb ember kialakítására. Nagy figyelmet keltettek azon előadásai, amikor az embernek Istenhez, a családhoz és a társadalomhoz való viszonyát, kötelezettségeit ismertette. Krisztusi fény a homlokon, áldozatos munkaszeretet a szíven, a kegyelem ereje a lélek mélyén, öntudatos hitvalló élet a társadalomban adja a krisztusi ember igazi fajsúlyát és értékét.

A zárt-lelkigyakorlat végeztével a résztvevők hálásan köszönték meg a Fl. Páter sok fáradságát, de elismeréssel adóztak az egyházközségnek is, mely vagy anyagi áldozattal lehetővé tette a kitünően megrendezett és bizonyára eredményes is értékes lelkigyakorlatot. — A Népházban elvezett 3 napos közös ebéd kitünő étlapja Nádhera Lászlóné fáradságos gondosságát dicséri.

Tartsunk nagykilencedet a gyermekekért!

A bethlehemi jászoiyból kiáradó öröm évezredek múlva is diadalmaskodik az élet sok-sok fájdalma és szenvedése fölé. Szüksége van reá felnőtteknek, ifjunak, gyermeknek, családnak, népeknek egyaránt. De mégis a gyermekek azok, akik Karácsony ünnepét legjobban várják, mert a kicsiny gyermeki szív legfőbb éltető eleme: a szeretet és ennek virága: az öröm.

Évek óta kevesebb ének köszönti a karácsonyi kis Jézust, kevesebb az öröm a karácsonyfa alatt, hiányoznak nemcsak az anyagi lehetőségek Jézus nevében ajándékozni, de hiányoznak a gyermekek seregei is, akik boldog örömmel köszöntenek a világ Megváltóját!

Sok családban számúzték a Jézusban való hitet, itt nem tudják, nem érzik a kicsinyek azt a rendkívül boldogító érzést, amelyet a Szent Szív kiáraszt magából.

Sok család, még magukat jó katolikusoknak tartó háztársak is nem akarják, hogy a család fejlődjék, s a házassági eskü súlyos sértésével, a szentségi élet sárbatiprásával megakadályozzák a gyermek fogamzását, születését, s azt, hogy a gyermek Jézus Szívén boldoggá legyen. Majd későn fájlatják Krisztus szavának mellőzését: „Aki egyet befogad az én legkisebb testvéreim közül, engem fogad be.“

Joakaratu hiveimtól kérem, hogy tartsanak nagykilencedet január első péntekjétől kilenc hónapig az a modern hűnökben sanyaló katolikus magyar háztársak Istenhez térésért, az Isten áldásának megbecsüléséért, s azokért a szegény gyermekekért, akik hitetlen, istentelen környezetben nem ismerik, mert távollartják őket Krisztustól és Szent Szívénél nagy ígéreiteitől.

Az összes endrödi hitbuzgalmi egyesületek tagjai — férfiak és nők egyaránt vegyenek részt a kisded Jézusnak bizonyára tessző „szeretet-ajlatosságban.“

Plebános.

SZT. ERZSÉBET ÜNNEPÉLY A KATH. NÉPHÁZBAN

Az endrödi „Leányklub“, nov. 29-én tartotta hagyományos Szt. Erzsébet ünnepségét.

Háromszólamu női kar énekelte Harmat Artur kedves szt. Erzsébet énekét. Ezután Főtiszt. Páter Lovass Jézustársasági

sági atya beszélt mély lelkiséggel a felebaráti szeretet nagy szentjéről. Lelkes szavait a közönség érdeklődéssel hallgatta mindvégig, kedves előadását zugó taps jutalmazta.

Egy háromszólamu ének után „A hűvös persely“ című komoly darabban a leányklub egész gárdája vonult fel a színpadra, ahol mindannyian kedvesen mozogtak s legjobb tehetségüket adták szerepükbe.

„Jön a kőrő“ vigjáték minden mondatát nagy derűtséggel hallgatta a közönség.

A műsor megrendezésén sok munkával és szeretettel fáradozott özv. dr. Maác Jánosné polg. isk. tanárnő, kinek segítségére volt Magyary Anna, a polgári iskola új tanárnője.

Az énekszámokat Fölföldy Béla káplán tanította be.

A kedvesen szórakozó közönség a Népház mozi termét zsufolásig megtöltötte.

Szívárdá-avatás

December 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén az endrödi elemi iskolák „Szent Imre Szívárdája“ ünnepélyes gárdaavatást tartott a templomban. 245 kisfiu és kislány sorakozott fel a jelvény kitűzésére, hogy felajánlja magát az isteni Szív tiszteletének buzgó gyakorlására és terjesztésére.

Avatás után a polgári iskola előadó termében avatási ünnepélyt rendeztek a gárdisták, melyen ügyes szereplésükkel s a gárdaélet kedves intimitásainak bemutatásával szép erkölcsi sikert arattak az összegyűlt szülők és vendégek előtt.

Havi istentiszteleti sorrend:

Tanyai hiveink részére szentmiséket mondunk: december 20-án a polyákhalmi és varjasi, december 26-án a csejti, 27-én az öregkerti, január 10-én a tanítóföldi és öregkerti iskolákban.

December 31-én este 5 órakor hálaadó istentiszteletet tartunk.

Január 3-án és nyolcada alatt d. u. 3 órakor litániát mondunk Jézus szent nevének tiszteletére.

Az adventi gyóntatások minden reggel 6 órakor kezdődnek.

Ne fetejtsék a hivek, hogy mivel tartoznak Megváltójuknak és halhatatlan lelkük megmentésének! — Karácsonyi öröm és béke csak abban a családban lesz, ahol a tiszta szivekben ott van és ott él a Krisztus is!

A légoltalomról

sok szó esett a közeli napokban a községben. Látni lehetett, hogy a községházán különböző és gyakori értekezletek folytak. Hallani lehetett különböző híreket, sőt felűtötte fejét imitt-amott a rémhírteljesítés is, mert küszöbönálló háborus veszedelemről is beszélték. Mindezekre való tekintettel szükségesnek mutatkozik, hogy a valóságról a lakosság helyesen tájékoztatva legyen s e célrt van hivatva szolgálatni az alábbi közlemény.

Közismert dolog, hogy a modern technika csodája, repülőgép és léghajó, már a világháboru alatt bevonult a harci eszközök közé s a világháboru befejezte óta lefolyt harci tevékenységek (abesszin és spanyol háboruk) pedig döbbenetesen hebizonyították azt, hogy a harci repülő-járművek a legszörnyűbb harci tényezők csoportjában is első helyre kerültek. Ez a megállapítás azt jelenti hogy a háborus ténykedések a világháboru kitörése óta egy új és félelmetes veszéllyel gyarapodtak az egyéb és elég kegyetlen háborus veszélyeken (puska és ágyutüz, láng és bombavevő, éhség, betegség, stb.) kívül. Ez az új veszély a légi veszély, amely minden más, ismert, most is említett háborus veszedelmeknél sokkalta súlyosabb és borzalmasabb, mert míg a régi háborus veszélyek csak a közvetlen harcbaálló katonai csoportokat fenyegette elsősorban és ezektől a mögöttes országrészek, hol a harcok nem folytak, viszonylagos nyugalomban mentesek voltak, addig a légi veszély nemcsak a hadrakelt seregeket, hanem a hadszíntérről távol fekvő békés lakosságot, elsőrangú szükségleteinket, előállító gyárat, telepeket, vasutakat, hidakat, stb. súlyosan fenyegeti, veszélyeztetik. Sőt a légi veszély bárhol előbb bekövetkezhetik, mint a harcoló seregeknél, már csak azért is, hogy a katonai készülődéseket késleltesse, akadályozza.

Annak oka, hogy a légi veszély kiszámíthatatlan és hirtelen előállhat, kézenfekvően a modern légi járművek hallatlan gyorsaságában rejlik (400—500 km. óránkénti sebesség.)

A most említett rövid tényállásból az is következik, hogy a védekezés is kétféle. Az első a katonai védekezés, amikor a haderő ugyan olyan eszközökkel és módszerekkel védekezik a légi támadásokkal szemben, aminőket azok használnak, vagyis harcot — légi harcot — vívnak. Ezt hívjuk

légvédelemnek. Tehát a légvédelem szó katonai ténykedést jelent.

A másik a polgári lakosság védekezése a légi veszedelemmel szemben nem harci tevékenységgel, hanem megelőző, óvó rendszabályokkal védekezik s így főcélja a légi veszedelem káros hatásainak célszerű be rendezkedésekkel való elhárítása, de legalább is csökkentése és az okozott károk helyre állítása. Ezt a kizárólag polgári tevékenységgel hívjuk légoltalomnak.

Most tehát miről is van szó Endrődön s általában az országban.

Nem másról, mint a polgári légoltalomnak sürgős megszerzéséről azért, hogy készültségünk oka ne legyen helyrehozhatatlan károknak, melyek emberi életben és vagyonban a jövőben bekövetkezhetnek.

Sürgősnek mondom, nem azért mintha a háboru veszedelme áltana köszöbön, hanem azért, mert a világ minden nemzete ezeket az óvintézkedéseket már 8—10 évvel ezelőtt megtette s így nekünk minden okunk megvan arra, hogy siessünk és pótoljuk mindazt, amit szomszédos ellenségeink magatartása miatt előbb meg nem tethünk, miután a Kisántánt eddig még ezt sem engedte meg.

A légvédelem megszervezése tehát elkerülhetetlenül és parancsolólag szükséges teendő, mely nemcsak a közönség egyetemének, de minden egyes ember, asszony, gyerek létérdekeit szolgálja az élet és vagyonbiztonság szempontjából egyaránt. S hogy ezt sikeresen megteheszük, nem rémhírteljesítésre, hanem öntudatos fegyelemre, összetartásra és áldozatkésztségre van szükség.

Mindezt minden egyes endrői lakostól joggal el is várja nemcsak a hatóság, hanem a közérdek is. Épen ezért előjáróban csak annyi a kérés mindenkihez, hogy a légoltalom ügyében kiadott felhívásoknak mindenki engedelmességedjen s hogy a január hóban a légoltalomról tartandó népművelési előadásokat mindenki szorgalmasan látogassa, ahol a legszükségesebb tudnivalókat elsajátíthatja. Ezek az előadások a kijelölt körökben egész január hóban folyni fognak.

Segíts magadon, az Isten is megsegít!

1936. december hó 12.

Harsányi László főjegyző.

Egyházközségi képviselőtestület választás

Az egyházközségi szabályzat szerint a hat év előtt választott rendes és három év előtt választott póttagok kerültek december 7-én választás alá.

Mivel az egyházközségi tanácstól összeállított hivatalos listán kívül más listát nem nyújtottak be, a választást vezető Kalmár Vince egyházközségi világi elnök a hivatalos-lista jelöltjeit, megválasztott egyházközségi képviselőtestületi tagoknak jelentette ki.

Az új tagok névsora:

Rendes-tagok:

Alapy Andor gyógyszerész, dr. Cseh József orvos, Dinya István esküdt, Gellai I. Mihály gazdálkodó (Bundás-sor), Hanycz Frigyes (Kondoros tanya) gazdálkodó, Hunya Dénes gazdálkodó, Hunya Antal gazdálkodó, Iványi István gazdálkodó, ifj. Iványi Imre gazdálkodó, Kalmár Károly gazdálkodó, Kurilla Mihály gazdálkodó, Mészáros János gazdálkodó, Pintér Bálint gazdálkodó (Varjas), Szabó Frigyes gazdálkodó, Kovács Vince gazdálkodó, Szosznyák Rudolf gépész, Szulyó Miklós gazdálkodó, Szurovecz Gy. Pál gazdálkodó, D. Timár János gazdálkodó, Timár Menyhér szabó, D. Timár József gazdálkodó, Timár Elek csizmadia, Tóth G. János kertész, Ugrin Sándor gazdálkodó, Ugrin Á. József gazdálkodó, Uhrin Gáspár gazdálkodó, Uhrin Mátyás gazdálkodó, Varju J. Imre gazdálkodó, Varju Sándor gazdálkodó, Véha Vendel kovács.

Póttagok:

Timár G. Imre gazdálkodó, Varju J. Elek gazdálkodó, Csuvar Mihály csizmadia, Giricz János csizmadia, Timár Miklós gazdálkodó, Farkas József gazdálkodó, Varju Imre munkás (Kocsorhegy), Varga Mátyás gazdálkodó, Dinya I. Máté (Paskum), ifj. Gyuricza Imre gazdálkodó (Csejt), Varju Ferenc gazdálkodó (Csejt), Gubucz I. Imre gazdálkodó (Barjas), Szabó Mátyás gazdálkodó (Poly. h.), Hornok István munkás (Zrinyi-u.), Bula Gábor gazdálkodó (Paskum), Fekécs Sándor munkás (Öregkert), Fagyas Imre munkás (Forgács-u.), Kulik Imre gazdálkodó (Paskum), Timár Máté gazdálkodó (Poly. h.), Kihellár Vince iparos (Paskum.)

A megválasztott rendes tagok január 3-án eskütételre jönnek össze a tiszorai nagymisére. Figyelmeztetnek a tagok, hogy aki kellő igazolás nélkül az eskütételről elmarad, az elveszíti tagsági jogát.

„Nagyon is ismerlek Téged!”

Az indiánoknál történt. A kicsinyek elsőáldozásra készültek. Egyszer csak egy kis indián odaáll a misszionárius elé és azt mondja:

— Atyám, nagyon kérlek, engedj engem is a szentáldozáshoz!

— Kedves gyermekem, — felelte a misszionárius — te még nagyon kicsi vagy! Talán még az Úr Jézust sem ismered eléggé!

Mit tett a gyermek? Ezek a szavak nagyon szíven találtak. Fogta magát, bement a kápolnába és elpanaszolta fájdalmát az Úr Jézusnak:

— Drága Jézuskám! A missziós bácsi azt mondja, hogy én nem ismerlek Téged. Pedig én nagyon is ismerlek Téged Te vagy az élő Isten Fia. Betlehemben születél, Názáretben laktál, aztán, amikor a templomban maradtál, akkor a Szűzanya és Szent József megtaláltak Téged. Tízéneket apostolt választottál és sok csodát is műveltél. A kereszten meghaltál értünk, aztán harmadnapra feltámadtál. Látod, Jézuskám, mennyire ismerlek Téged! Légy oly jó és mondd meg a missziós bácsinak, hogy én nagyon is ismerlek Téged!

Ily bizalmasan beszélgetett a kicsi a Jézuskával, Közben észre sem vette, hogy a misszionárius is ott volt és mindent végighallgatott. Még aznap megkérdezte a kicsitől:

— Nos, mit mondtál Jézuskának?

— Atyám, én nagyon rosszat mondtam ám rólad!...

A misszionárius jóízűen nevetett s aztán azt mondta:

— Nos jól van, most már tudom, hogy ismered a Jézuskát, ezért te is a szentáldozáshoz járulhatsz.

A kicsi a boldogságtól nem tudta, mit tegyen. Örömeben fölkiáltott:

— Ugy érzem magam, hogy már az égben vagyok!...

Fiuk! Mennyire megszégyenít titeket ez a kis indián! Nektek megvan a lehetőség a havi, sőt a napi szentáldozáshoz is és ti talán még hávontként sem veszitek magatokhoz az Úr Jézust. Pedig Ő kitarja karját és vár titeket. Menjétek Hozzá gyakran, különösen most a fejlődő években, hogy sikeresen kerüszüljétek az úgynevezett „kamasz“ éveken! Az Úr Jézus megsegít titeket, csak bizzatok Bennel!

Harminchárom

ipartestület szünt meg a szegedi iparkamara területén. Az új ipartörvény-novella felhatalmazta az iparügyi minisztert, hogy az ipartestületi élet színvonalának fejlesztése érdekében egyes ipartestületeket összevonjon, illetve megszüntethessen. Az iparügyi minisztérium most az érdekeltség meghallgatása után a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara területén 33 ipartestületet szüntetett meg, illetve olvasztott be a nagyobb, járási ipartestületekbe. Békés megyében a békési, békéscsabai, endrői, gyulai, orosházi gyomai, szarvasi, szeghalmi és tótkomlói ipartestületek maradnak meg.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Főispánunk az endrődi karácsonyfa-ünnepélyen

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla Békésvármegye főispánja ismét fényes tanujelét adta szociális gondolkodásának és a szegény munkásnép iránti gyakran megmutatott szeretetének. —

Nincs egyetlen alkalom, hogy a főispán ne érdeklődne az endrődi munkásnép élet- és munka viszonyairól és közbenjárásával ne iparkodna kenyérhez juttatni szegényeinket. De azokról is atyai jószággal gondoskodik, akik nem tudják megkeresni a mindennapi kenyerüket. —

Az elmúlt aszályos esztendőben sok száz endrődi család áldotta főispánunk jószágát, mert közmunkák beállításával, a szegény gyermekek élelmezésének elősegítésével az éhezéstől mentette meg őket. —

Ezuttal 300 endrődi szegény iskolás gyermek kap ruhát és cipőt főispánunktól a karácsonyi ünnepek előtt.

A kiosztást végző községi szegényügyi bizottság a sok gyermekes családok szegény gyermekeit választotta ki, hogy az értékes segélyhez jussanak. December 17-én d. u. fél 3 óra karácsonyfa ünnepély keretében történt a ruhák és cipők kiosztása. —

Az ünnepségen megjelent Ricsóy-Uhlarik főispán is, akit Harsányi főjegyző üdvözölt kegyes jószágáért. — Majd az egyik apróság kért Jézuskától áldást és boldogságot a jó Főispán bácsira. A gyermekes karácsonyi éneke után a gyermekek szeretetsomaggal kezükben a templomba mentek, ahol imádkoztak jötevéjükért. A karácsonyfát Tüköry Jessy díszítette. De vezetése alatt szép munkát végzett a Női Liga és a Leányegyesület is a ruhák varrásával.

Csernus Mihály apátplebános a hála és hűséges szeretet viszonozására buzdította a segélyben részesült gyermekeket és azok szüleit. —

Halálozás. Eendrőd plebánosát súlyos csapás érte. — Kisöcse és keresztfia: ifj. Csernus Gáspár főgimnáziumi IV. osztályu tanuló, Csernus Gáspár debreceni tanár és kántor legidősebb fia, két hónapi betegkedés után december 5-én szentségekkel megerősített lelkét visszaadta Teremtőjének. A vonzó megjelenésű, kivételes tehetséggel megáldott jeles diákot községünkben is sokan jól ismerték, mert minden nyári szünidőt itt töltötte az endrődi plebánián. — Temetése december 6-án ment végbe igen nagy részvét mellett. A gyászszertartást dr. Lindenberger János apostoli kormányzó végezte nagy segédlettel. — A Szent Szív boldogítsa!

Karácsonyi pásztorjátékot adnak elő Karácsony harmas ünnepén a szivgárdisták és a Levente-Egyesület műkedvelő gárdája. — Az előbbi az ünnep két első napján fél 4-kor a felhőttel előadása pedig dec. 26-án és 27-én este 7 órakor kezdődik. — Az előadások a Népközpont mozitermében lesznek. —

Dr. Temesváry Imrét a szeghalmi kerület képviselőjét a gyöngyösi kerület egyhangulag képviselőjévé választotta. Temesváry képviselő szeghalmi mandátumáról mondott le, s így ott december 27-én választanak új képviselőt. — Gratulálunk és irigykedünk a gyöngyösiekre, mert Temesváryban a vármegye egyik legkiválóbb képviselőjét veszítettük, aki kerületében rendkívül értékes intézményt és alkotásokat létesített, s a népnek is mindig segítő, jólelkű barátja volt. — Reméljük, hogy mielőbb köztünk látjuk!

Kigyulladt a csejti iskola.

Sulyos, emberéletet követelő szerencsétlenség történt a múlt héten a csejti iskolában.

Lesniczky István tanító az esti órákban tanította a pásztorjáték előadására készülő szereplőket. Az elmúlt csütörtökön még csak egy szereplő leányka volt jelen, amikor felrobbant a lámpa és meggyulladt az iskola belső berendezése. — De tüzet fogott a tanító, majd a menekülő leányka ruhája is. — Lesniczky tanító megőrizve lélekjelenlétét, künn nagy nehezen eloltotta meggyulladt ruháját, majd a leányka mentésére sietett, akit saját élete kockázatásával hurcolt ki az iskola lángbaborult előszobájából.

A sulyosan összeégett leányt: Fölővári Rózát még azon éjjel a szolnoki kórházba szállította Lesniczky, ahol őt is bekötötték. A leánykán azonban már segíteni nem lehetett. Hozzá tartozóinak és a csejti lakosság nagy szomorúságára nagy szenvedések között meghalt. Még inkább sulyosítja a szerencsétlenséget azon körülmény, hogy Lesniczky István is, akiről eleinte az volt a hír, hogy égési sebei nem veszélyesek, be kellett szállítani a gyulai közpórházba. Állapota sulyos. Az egész község nagy részvéttel érdeklődik a nagybeteg tanító állapota iránt. —

Békésvármegye kisgyűlése december 15-én tartott gyűlésén tárgyalta a vármegye községeknek folyó ügyeit. Nyolc endrődi tárgy is előadásra került, s valamennyi jóváhagyást nyert. — A kisgyűlés tagjai, sőt az Alispán ur is csodálkozásuknak adtak kifejezést, hogy ezuttal egyetlen tárgy sem volt fellebbezve! — Ezután már így lesz, mondta mosolyogva Csernus apátplebános.

Új szépirodalmi folyóirat indult meg Kunszentmártonban Molnár István szerkesztésében. Előfizetési díj egy évre 3.20 pengő. — Előfizetéseket továbbít Bartha András. (Öregkert).

A „Katholikus Népházban” egy üzléthelyiség azonnai kiadó. —

Békésvármegye Törvényhatósági Iskolánkülső Népnevelési Bizottsága f. évi november hó 25-én tartotta őszi közgyűlését Gyulán, a Vármegyháza kis tanácstermében, vitéz dr. Márky Barna alispán, elnök, elnökléte alatt, a bizottsági tagok szép érdeklődése mellett. A közgyűlésen megjelent vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán is. Tantó József titkár részletesen ismertette elsősorban az 1935/36. tanévi Munkatervet. Számokba összesűrítve a vármegye 2 m. városánál 28 községénél és cca 390 egységénél eddig bejelentettek 6049 népműv. és közműv. előadást, 208 műsoros előadást, 233 műkedvelői előadást, 102 közművelődési rádió előadást, 232 alkalmi ünnepséget, 524 mesedélutánt, 32 tanulmányi kirándulást, 34 népművelési hangversenyt, 300 újságolvasási órát, 10 analfabéta tanfolyamot 710 óraszámmal, 13 alapismeretterjesztő tanfolyamot 804 óraszámmal, 16 népműv. és közműv. tanfolyamot 884 óraszámmal, 9 művészeti és kedélyképző tanfolyamot 578 óraszámmal, 1 térfi jellemképző tanfolyamot 14 óraszámmal, 39 nőnevelési és női jellemképző tanfolyamot 1922 óraszámmal, 3 egészségügyi tanfolyamot 112 óraszámmal, 25 gazdasági tanfolyamot 1080 óraszámmal, 5 háziipari tanfolyamot 284 óraszámmal. 2 idegennyelvi tanfolyamot 140 óraszámmal, 4 ügyességi tanfolyamot 236 óraszámmal. A bizottság köszönetet szavazott a útkárnak elismerést érdemlő munkájáért.

Az endrődi Egységes Munkás-Ötthon mirhói székházát a gyomai OKH-től megvásárolta az endrődi róm. kath. Egyházközség. Az épület a kora tavasszal nagy latározáson és átalakításon megy keresztül. — Kap egy újabb nagytermet, ahol a Zöldkereszt ebédtetési akciót helyezik el. — Ugyanez népművelési előadások tartására is alkalmas lesz. —

Megjelenik az árak ellenőrzéséről szóló rendelet Bor nemisége Géza kereskedelmi és iparügyi miniszter a napokban teszi közzé rendeletét, mely szigorúan ellenőrzi az ipari és kereskedelmi cikkek árait, s két hónapig terjedő elzárással és 8000 pengő maximális büntetéssel sújta az árdrágítókat. — Az ünnepek előtt életbelépő rendelet széles hatáskörrel felruházott „árelemző bizottságra” bizza az árak ellenőrzését. —

„Nem jó az embernek egyedül lenni”. Kiss László 70 éves romonyai gazda, aki családjától különváltan, a szőlőjében lakott, még csütörtökön leesett a pince lépcsőjén. Kitorpte a jobb lábát és hármennyire erőlködött, nem tudott felkapaszkodni a pincéből. Egyik gyermeke vasárnap találta rá, de a három nap alatt az éhségtől, szomjúságtól, fájdalomtól teljesen kimerült és halálosan átfázott. Az orvosok már nem tudtak segíteni rajta, kedden temették.

14.6 millió pengő kiviteli többlettel zárult a múlt hónapban kiviteli forgalmunk.

Hétfőn jelent meg a Statisztikai Hivatal kimutatása külkereskedelmi forgalmunk november havi alakulásáról. E szerint a múlt hónapban a behozatal értéke 36.0 millió pengő volt (az előző év november hónapban 43.2 millió pengő), a kiviteli értéke pedig 50.6 (53.7) millió pengő, az e havi külkereskedelmi mérleg tehát 14.6 (10,5) millió pengő kiviteli többlettel zárult. Az 1936. év első tizenegy hónapjában behozatalunk értéke 394.4 (349.5) millió pengőt, kiviteli érték pedig 457.2 (405.6) millió pengőt tett. A külkereskedelmi mérleg az 1935. év január—november hónapjainak 51.1 millió pengős aktívumával szemben a folyó év megfelelő időszakában 62.8 millió pengős kiviteli többletet mutat.

A január—november havi behozatalban az előző év megfelelő időszakához képest nagy mértékben emelkedett a nyers, valamint a bárdolt és fűrészelt fa, a nyers ásványolaj, a nyers pamut, a papirosanyag, továbbá a gépek és készülékek forgalma, viszont nagyobb csökkenést mutat a nyers- és fésültgyapju és gyapjufonál behozatala. Kiviteli cikkek közül nagymértékben emelkedett a búza, a friss gyümölcs, a szarvasmarha, a lóhere- és lucernamag, a friss vaj, a kikészített prémibőr és a vasúti kocsik forgalma, viszont nagyobb mértékben csökkent a disznósír és szalonna, a leölt baromfi és a villamosgépek és készülékek kiviteli.

Cigányasszonyok vakmerő rablótámadása. Vakmerő rablótámadás történt Keresztespuszta közelében. Kolompár Julia és Kolompár Mária cigányasszonyok megállították a szekeren hazafelé tartó Szondi Sándor gazdát és cigarettát kértek tőle. A gazda leszállt, hogy előkeresse dohányját, mire az egyik cigányasszony lekapta a kocsit oldalán lógó fejszét és azzal fenyegetve a gazdát pénzt követelte. Szondi szorult helyzetében odaadta minden pénzét, mire a cigányasszonyok felugrottak a kocsira és a lovak közé csapva elrobogtak. A gazda csak órák múltán tudta megtalálni kocsiját. A csendőrség elfogta a két cigányasszonyt, akiket a pécsi törvényszék vizsgálóbírája előzetes letartóztatásba helyezte.

A Nemzeti Egység-pártjának győzelme

Mint múlt számunkban írtuk, november 23-án tüzte ki dr. Sorbán Jenő főszolgabíró az endrődi képviselőtestületi tag-választást. — A község 5 körzete 10 rendes és 5 póttagot választott. —

A választások előtt Sorbán dr. főbíró és Harsányi László főjegyző ismételt megkísérelték, hogy a párt-politika kizárásával a hazafiasan gondolkodó polgári és munkáselemek közös listán induljanak a választáson. — A felajánlott egyezmény 50—50 százalékos volt. —

A független kisgazdapárt és szociáldemokrata pártokhoz tartozó egyesületek vezetői konokul elutasították a barátságos megegyezést, kijelentették, hogy külön listával indulnak, sőt a választásokra lehvitták a kerület képviselőjét: Kasnya Bélát is. —

Kasnya három napot töltött a községben, mely idő alatt csaknem az összes egyesületet bejárta. — Pártja nagy lehangolásra készült, az endrődi nép óriási többsége azonban nem állott kötélnek és hátat fordított Kasnyaéknek. — Neki a képviselő nemcsak akkor kell, amikor választás van, hanem akkor is, amikor ügyesbajos dolgaiban a képviselő segítségére van szüksége. —

A legerősebb mérközés az első kerületben volt. — Itt a Kisgazda-Kör, a Kasnya-féle Kisgazda-Kör, a gyomavégi Polgári-Társulat és Demokrata-Munkáskör állottak szemben az Ipartestületből, Katolikus Kisgazda-Körből és Egyeséges Munkas-Onthon tagjaiból alakult egységes-blokkal. —

Az első kerület lakosainak zömét iparosok és munkások alkotják. — Kasnya-pártja itt összesen 96 szavazatot, míg az egységesfront közel 300 szavazatot kapott.

Végeredményben az egységes lista jelöltjei közül 8 rendes és 4 póttag, Kasnyaék táborából 2 rendes és 1 póttag került be a képviselőtestületbe.

A megválasztott képviselőtestületi tagok nevei:

I. kerület: Dinya Vilmos iparos-Hornok István munkás, póttag: Gyuricza Imre munkás.

II. kerület: Mészáros János kisgazda, — Giricz Mihály munkás, póttag: Salamon Lajos munkás.

III. kerület: Vaszkó József és Hornok János kisgazda, póttag: Timár István munkás. (Kasnya-pártiak.)

IV. kerület: Fülöp János és Timár A. Imre kisgazdák, póttag: Fülöp József kisgazda.

V. kerület: Lesniczky István tanító és Varju Elek kisgazda, póttag: Kulik Vendel kisgazda. —

Az új képviselőtestület 53 tagja közül 38 a NEP-hez tartozik. —

Előjárók választása Endrődön.

A községi képviselőtestület — dr. Sorbán Jenő főszolgabíró elnöklésével december hó 12-én tartott közgyűlésén (a november hó 23-án választott tagokkal) új jálakult, majd tisztújító-székké változva megejtette a jelölést az előjárói tisztségekre. A választóközönség közfelkiáltással választott. A községi birói tisztségre a főszolgabíró Timár Imre jelenlegi bírót, Varju József és Kalmár Imre gazdálkodókat jelölte. A választók nagy lelkesedéssel Kalmár Imrét, a Nemzeti Egység I. kerületi elnökét választották meg.

Szótöbbséggel megválasztott előjárósági tagok lettek:

Albíró: Hunya A. István, gazga: Kovács Sándor, pénztáros: Farkas Mihály, közgyám: Uhrin Lajos, I. esküdt: Farkasinszki Lajos, II. esküdt: Szurovecz György, III. esküdt: Gellai Imre, IV. esküdt: Fagyas Imre, V. esküdt: Fülöp János, VI. esküdt: Dinya István.

A választás megejtése után elnöklő főszolgabíró üdvözölte az új előjáróságot Isten áldását kérte működésükre és komoly intelemben hívta fel őket fontos megbízatásuk lelkiismeretes betöltésére. Majd Harsányi László főjegyző és Csernus Mihály apátplebános lelkesítette harmonikus, összefogó munkára az előjáróságot, akiknek nevében Kalmár Imre községi bíró köszönte meg a főszolgabíró kitüntető figyelmét, s a választók bizalmát, amit lelkiismeretes működésükkel fognak meghálálni. Az új előjáróság 1937. január hó 1-én foglalja el hivatalát.

CSONKA-MAGYARORSZÁG ANYAKÖNYVI ADATAI A FOLYÓ ÉV II. NEGYEDÉRŐL

Élveszületés volt 44.792 (Majdnem ugyanannyit megakadályoztak a szülésben!). Halálozás 31.988. — A természetes szaporodás összesen 12.804 — (Még soha 3 hónap alatt ilyen kevés nem volt!) Házasságot kötött 18.624 pár. — Ebből egyvállású volt 14.690-, vegyes vallású 3934. — Reverzálissal esküdött 1799-, anélkül 2135 pár. —

Az egyes vallások vesztesége és nyeresége —: róm. kath. egyház veszített 22-t, nyert 244 párt. gör. kath. 27 párt, református veszített 148-at és nyert 62-t, evangélikus veszített 58-at, nyert 17-et, gör. kel. veszített 33-at, unitárius veszített 1-et, izraelita veszített 85 párt. —

A két nagyobb protestáns egyház közötti reverzális mérleg a reformátusok javára hajlik, 42 reverzálisból 23 a református, 19 az evangélikus egyház javára köttetett.

A hivatalos adatok szomorúan tárják fel a család válságát a gyermekek születési számának óriási csökkenésével nemcsak a városokban, de a falvakban is.

T e r e f e r e

Mirhói: Dicséretessék az Ur szent neve.

Többiek: Mindörökké.

Gyomavégi: Későn keltél fel öcsém, már éppen indulni akarunk a lemplomba. Talán nagyon kifáradtál a korteskedésbe, ozt el aludtál!

Mirhói: Hátha nem is aludtam el, de merl biztosan tudtam, hogy birizálnak kendtek, azért jöttem lassan fölfelé.

Varjasi: Birizgál a nyavalya. Bánjuk is mink, hogy hol tartod az eszed és mit csinálsz?

Mirhói: Hál szó, ami szó, nekem muszály volt odatartani. A képviselő választáskor együtt voltunk Máté sógorral, most azt mondják, hogy lejön a képviselő és minden körzetben mi győzünk. Nem szerettem volna a bukópárral tartani, megaztán egy kis napidijra is számot tartottam, így hál velük dolgoztam.

Peresi: Hallottuk, hogy keveset aludtatok az utolsó napokban, szörnyen jártatok a falut benn is, meg künn a lányákon is.

Mirhói: Hál bizony bejártuk a falu minden láját. Az emberek azonban nagyon furcsán viselkedtek. Amikor megüzenlünk, hogy ebben, vagy abban a körben programmal a képviselő, nagy számban összejöttek, meg is hallgatták, de bizony nem igen szóllak sem jól, sem rosszal. A képviselő ur azt hitte, hogy meggyurta a magyarokat mindenütt, de akik ismerik az endrődi észjárást, azok kezdtek félni. Mertha az endrődi nép hallgat és nem helyesel, az azt jelenti, hogy megtiszteli a szónokot, de nem megy utána. Hál így jártunk.

Zugi: Bizony úgy volt az endrődi nép a képviselő ur szavalatával és ígéréteivel, miut az egyszeri gyerek az apjával, aki azt ígérte neki, hogy ha jól sikerül a vizsga, vesz neki egy biciklit. — A gyerek azonban így vágott vissza, hogy „ismerem én már az ilyen ígéreteleket. Tavaly azt ígérted Apám, hogy ha jól vizsgázom, új ruhát veszel, ozt még máig sem kaptam meg“. A képviselő ur is sok szépet ígért a képviselő-választás idején, de még nem láttunk semmit belőle. Hál mi sem hiszünk.

Varjasi: Hál az igaz-e, hogy a nagy körben a választás győzelmére már lakomára is készültek a három lárs-kaszinó bevonásával. Ugy hallatszoll, hogy minden ellenzéki kisgazda-jelölt egy-egy birkát ad, ozt mihelyt kihirdelik, a győzelmet Kasnya listeleteré bankettel rendeznek. — Az mondják, hogy Pál meslér malacol ígért.

Zugi: Én nem tudom, hogy mi igaz a dologból, de mintha úgy jártak volna, mint az egyszeri háziüznéző ifjuember. — Kassára utazott, hogy ott feleségül kérje a Stern Sárll. Amikor meglárgyalla, az anyagi körülményeket, s a hozomány nagyságát is, telefonált az apjához, hogy mitévő legyen? — Mennyit adnak vele, kérdezte az apa? — Ötvenezrel — felelte a fiu. — Kézpénz vagy ingallan? tudakozódott az apa. — Váltó és ingóság, adta meg a felvilágosítást a fiu. — Vissza azonnal, apa! áldást nem adok, ennél többet kapsz az illeni Swarcz Rébivel is. — Hál itt is visszakoztak a bankettel. Két hirmondó nem érdemelte meg. Kasnya a választás végén mindjárt szép csendben el is távozott.

Páskumi: Én úgy hallottam, hogy az öregkerlekben, a Hangyában egy kis áldomás mégis volt.

Községközi: No akkor úgy teltek, mint az egyszeri skót-ember. Haldoklott szegény, s az összegyűlt rokonságnak azt hagyta, hogy emlékére a természet előtti és után is igyanak meg egy-egy kupica pálinkát. Nem kell magyaráznom, hogy a skótok olyan fösfények, hogy a lencsél háromszor is meglőznék. — A rokonság nem volt elragadtatva a bő halott-lortól, de azért azt mondták, hogy „meglesszük“. A haldokló skót akkor felült az ágyában és elhaló hangon azt mondta: Helyes. De mivel én már akkor aligha leszek abban a helyzetben, hogy a reám eső két pohár pálinkát megihassam, ne hogy összevevesszelek rajja, hát már most megiszom. Így történelte a Kasnya-pártiak áldomás-ivása is. —

Varjasi: Pedig de sok reményt füzött néhány nagyralőrő atyafi a választás sikeréhez. Hál nem is lett volna rossz egy kis előjárósági listeleldij. A képviselőtestület azonban egyiknek az ajánlását sem fogadta el.

Zugi: Ugy voltunk, mint az egyszeri ember a fiával. Haragosan végignézelt rajja, s így szóllt: Fiam, te megint vállól hamisítottál. — Én apám? honnan veszsz ilyet, mondta méltatlankodva a fiu. Onnan —, hogy tintás az ujjad. — A községközán végre valahára békés, eredményes munkára, s nem veszekedő, kortespénzért frontot változtató legényekre van szükség. — Komoly, jószándéku emberek kerültek be. Reméljük, hogy nem lesz velük baj.

Peresi: Adja Isten, hogy úgy legyen. Egyszer már itt az ideje, hogy elmaradjanak az örökös marakodások. Ugy hiszem, ha a vezetők békében élnek, a nép is jobban megbecsüli és követi őket. — Ezt kérjük falunk érdekében a karácsonyi Jézuskától. (Ellávoznak).

A földmunkavállaló szövetkezetek

erőteljes kiépítését sürgeti a Mezőgazdasági Kamara. — Lehetetlen állapot az, mondja az indoklás, hogy a kubikusoknak gyakran többszáz kilométert kell megtenniük gyalogszerrel, hogy munkához jussanak. Az is előfordul, hogy hiábavaló a nagy fáradság, mert amíg a munkahelyhez érnek, addigra mások foglalják el a munkahelyet. — A szövetkezetek támogatásával és közmunkák vállalatbaadásánál előnyben való részesítéssel érhető el az, hogy munkásokat csak oda hívnak, ahol tényleg munka van, s ahol tisztességes munkabért fizetnek.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara

régóta sürgette az OFB földek és FAKSZ-házak ügyeinek végző rendezését is. — A kormány elé terjesztett tervezet a kataszteri tisztajövedelem kulcsának és ennek alapulvételével a földreformföldök árának méltányos leszállítását és a FAKSZ-kölcsönök 25 százalékos csökkentését sürgeti. Mint olvassuk, a Kamara előterjesztését a kormány megértéssel fogadta, s a kívánatos intézkedés hamarosan megtörténik.

Hirek a gabonapiacról.

A múlt hét utolsó napján a gabonapiac forgalma megcsappant. A szállítók inkább a határállomásokon vásároltak elsőrendű minőségű búzát. — Budapesten a 80 kilós tiszavideki búzáért 18.80—19 pengőft fizettek. Gyomára szállítva 17—17.20 fillért kínáltak a kereskedők métermázsánként prima búzáért. —

A tengeri piacon erős javulást remélnek annak hírére, hogy Németország nagy mennyiségű tengeri vásárlásra kötelezte magát a jövő év februárjában.

Csökkentették a gypju alapárát.

A Gypjubecslő Bizottság a középminőségű merinógypju árát 2.14 fillérről 2.10 pengőre szállította le. —

Baromfi

bevitelünk Angliába október hóban 64 százalékkal csökkent. Ugyanakkor Lengyelorszáigé 88 százalékaival emelkedett. —

Tatarozási kedvezmények.

Az építőipar és a vele összefüggő iparágak nagy izgalommal várták az új építkezések ideiglenes házadómentességének meghosszabbítását. A most érvényben levő rendelet nevezetesen úgy intézkedik, hogy csak azok az új házak kaphatnak ideiglenes házadómentességet, amelyek az idén december 31-ig tető alá kerülnek és legkésőbb jövő év július 31-ig beköltözhető állapotba helyeztetnek.

Az idén, az év végén a tatarozási adókedvezmények érvényessége is lejár, erről azonban Darányi miniszterelnök programbeszédében már megemlékezett és kilátásba helyezte a tatarozási adókedvezmények meghosszabbítását. Miután azonban az ideiglenes házadómentesség kedvezményének meghosszabbításáról a miniszterelnök nem nyilatkozott, az építőiparban nagy lett az izgalom és a pénzügyminisztériumot állandóan újabb és újabb beadványokkal ostromolták.

Ennek az izgalomnak vetett véget az a szakértekezés, amelyet Jakab Oszkár pénzügyi államtitkár elnöklésével tartottak a pénzügyminisztériumban az átalakítási és tatarozási adókedvezmények meghosszabbítása ügyében. Jakab államtitkár közölte, hogy a tatarozási adókedvezményt a jövő évre is fenntartják, de csak az eddigi keretek között. Bejelentette, hogy az új tatarozási rendelet, amely a mostaninál jóval áttekinthetőbb lesz, már a napokban kiadásra kerül és közölte azt is, hogy az új építkezéseknél biztosított ideiglenes házadómentességről szóló rendeletet a pénzügyminisztérium még a tél folyamán meghosszabbítja.

Az államtitkárnak ez a bejelentése, amelyet az érdekeltek igen nagy tetszéssel fogadtak, megszüntette az izgalmat, mert az adókedvezmény biztosítja a munkaalkalmak folyamatoságát.

Allatárak.

Németországba tovább tart a „hasított sertések” szállítása, amely körülmény a sertésárak emelkedését eredményezték. Az elmúlt napokban szedett sertésekért — páronként 250—260 kg. — 103-105 fillért fizettek a ferencvárosi sertésvásáron. — A Küllkereskedelmi Hivatal most közli, hogy Németországgal újabb 10.000 drb. hasított sertésre jött létre megállapodás. — November 25-től december 5-ig 130 yaggon hasított sertést szállítottak ki Németországba. — A helyi árak minőség szerint 90—100 fillér között mozognak. —

A múlt heti borjuvásáron is 2—3 fillérral emelkedtek az árak. Prima borju 106—112, másodrendű 100—105, silány 92—98 filléres áron kelt. —

„És ki hozta létre ezeket?...”

Amikor a nagy Napoleon a híres egyiptomi hadjáratra ment egy este vezérkarával együtt hajójuknak fedélzetén ült. Fellettük a csillagos ég ragyogott.

A tisztek beszélgettek és tréfáltak. Többek között a vallást is gunyolták. Napoleon egy ideig csak hallgatta őket, de aztán így szólott hozzájuk:

— Uraim, tőlem beszélhetnek, amit akarnak. De mondják meg nekem, — és ekkor kezével fel, a csillagos égre mutatott — ki alkotta ezeket ott fent?

A tisztek szégyenkezve hallgattak el. Könnyű dolog Istent és a vallást gunyolni, de Isten és a vallás szava nélkül nem tud az ember az élet és világ nagy kérdéseire kimeríthető választ adni.

A vallásgunyoló hóhér vége.

New Orleans nevű amerikai államnak közismert embere volt a hóhéra. 73 éves volt ez az állami ítéletvégrehajtó és több mint 40 éven keresztül végezte szörnyű kötelességét. Ez alatt az idő alatt 33 férfit és egy nőt végzett ki. Arról is híres volt, hogy kevés nálánál nyakasabb gunyolója volt arrafelé a vallásnak.

„Nézem, szokta mondani, hogy miként száll el az állítólagos lélek a gonosztevőből, de még egyszer sem láttam. Valószínűleg csak mesebeszéd ez a lélekről szóló tanítás.”

Most azonban súlyos beteg lett az öreg hóhér. Nem tréfált többé és nem gunyolódott, hanem mereven nézett maga elé. Végül aztán megszólalt és papot kért.

— Hívjátok gyorsan a papot, — mondotta — mégis csak nekik van igazuk! Gyónni akarok!

Az Isten azonban annak, aki egy életen keresztül gunyolta őt, nem adta meg a megtérés kegyelmét. Az öreg hóhér elvesztette eszméletét, még mielőtt a pap megérkezett volna és az már csak holtan találta.

Ura Ábrahámnak...

*Ura Ábrahámnak,
Jaj, de megkínóztál engem.
Pedig szolgál-kézzelem
Mindig zsolttáraid vertem.*

*Bűnbe tértem tán el...?
— Én is ember-féreg voltam,
De ellened, Isten —
Duhajkedva nem daloltam.*

*Imaházad hírsén
Igdéd titkát fejtettem.
Nem volt, aki Téged,
Uram, — mint én úgy keressen.*

*Láttam, hogy előttem
Tündöklök el véres arcod,
Záporozó csókod,
Uram, nem hullt, - másnak tartod?*

*Kis cseléded mégis
Oltáraid körül strázsál, —
Áldásoddal, Istenem
Már ne várjál, jaj, ne várjál...!
Bartha András.*

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Fióköntézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett.

Egy jókarban lévő ebédlő olcsó áron eladó. Endrőd, Király u. 11.

Kedvező fizetési feltételek mellett eladó a Nagypéres dűlőben 8 kisholdföld, Décspáskumon 2000 négyszögöl, Dávid dűlőben 2340 négyszögöl szántó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békéscsaba Kereskedelmi Banknál.

Otthonának Családjának Magának

Orát Ékszer
több évi felelősséggel
GRUBER
órástól
Mezőtúr-Endrőd

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonanevelő magas piaci áron vásárol.

Remek Karácsonyi és Újévi AJÁNDÉKTÁRGYAK TAUBER MEZŐTÚR Gimnáziummal szemben Alapítva — 1897 — évben.

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára
utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának **Irakozzék be tagul.**

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.
Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.”
Szerkesztésért és kiadásért felelős:
Walthier György
Nyomatott a „Hungária” könyvnyomda vállalat, Gyomán.
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.